

R. TAYYIP ERDOĞAN KİMDİR?
HAKANTÜRK
Akademi TV Programcılık
Reklam, Film Yapım ve Yayın Pazarlama A.Ş.
P.O. Box:1066 34437 Sirkeci - İSTANBUL
www. hakan tu rk. com
Tel: 0212. 519 62 34

HAKANTÜRK
Araştırma Yazı Dizisi Yayın No: 54
R.T.ERDOĞAN & C.W.BUSH
Yazan HAKANTÜRK
Dünya Yayın Hakları©Kitabın yazarına aittir.
Tanıtım için yapılacak alıntılar dışında, tüm alıntılar
T.C. Kültür Bakanlığı Telif Hakları Sözleşmesi hükümleri
gereği, yazarın noterden yazılı iznini gerektirir. Yazılı izin
olmadan radyo ve televizyona uyarlanamaz; oyun, film, CD
ya da manyetik bant haline getirilemez. Fotokopi veya
herhangi bir yöntemle çoğaltılamaz.
3. Baskı Mart 2006
3000 Adet
ISBN: 975-8208-36-5
Dizgi: Akademi TVA.Ş.
Baskı: Güçlü Matbaası
Kapak Tasarım
Ramazan Erkut
Akademi TVA.Ş.
Dağıtım:
Akademi TV. Programcılık, Reklam, Film Yapım ve
Yayın Pazarlama A.Ş.
(0212) 519 62 34
(0535) 600 11 91
www.HAKANTÜRK.com

R.TAYYIP ERDOĞAN KİMDİR? ____^ 5

Dünyanın bütün ülkeleri için geçerli olan tek bir kural vardır: "Ulusların coğrafyası, kaderlerini belirler." Türkiye üzerinde çok büyük oyunlar oynanmaktadır, işin ilginç yönüyse, Türkiye'yi bölüp parçalamak, hatta yok etmek için, düşman olanlar dahi bu gaye için birleşmektedirler. "Düşmanımın düşmanı benim dostumdur" diyen bu ülkelerin bazıları Türkiye'nin dostu olarak görünen ve bilinenlerdir. Eğer bu ülkeler gerçekten dostumuz olsaydı, kapalı kapılar arkasında Türkiye aleyhine kararlar alıp, uygulamazlardı.

Bu kitabımı Türkiye'ye ihanet etmeyen, şer odaklarıyla gizli anlaşmalar yapmayan, Türkiye'nin daha güçlü ve onurlu bir ülke olması için çalışanlara, eşim ve çocuklarıma ithaf ediyorum.

HAKANTÜRK

HAKANTÜRK'ÜN DİĞER KİTAPLARI

Yazarın 1975 yılından beri yazdığı elliye yakın kitaplarının bir çoğu tükenmiş olup, bu yıl içerisinde bazılarının genişletilmiş baskıları yapılacaktır.

SATIŞTA OLANLARIN LİSTESİ:

1. Rumuz Amerika
10. Baskı
2. R. Tayyip Erdoğan Kimdir?
3. Baskı
3. Hedef Ülke Türkiye
3. Baskı
4. Amerikan İmparatorluğu

2. Baskı
5. Korkut Eken Kimdir?
3. Baskı
7. Kim Bu Yeşil
23. Baskı
8. Babaların Dünyası
7. Baskı
9. Kabadayıların Dünyası
8. Baskı
10. Ankara - Washington Hattı
2. Baskı
11. Büyük Oyun
2. Baskı
12. Susurluk Labirenti
2. Baskı
13. Hedef Ülke Türkiye
3. Baskı
14. Amerika'nın Hedefindeki Ülkeler
1. Baskı
15. Karanlıklar Prensi
1. Baskı
16. Türkiye'de Kim Mafya?
1. Baskı
17. Asrın Operasyonu
12. Baskı
18. Abdullah Çatlı Kimdir? ,
18. Baskı
19. Türkiye Ateş Çemberinde
1. Baskı
20. Alaattin Çakıcı Kimdir?
1. Baskı
21. Mafya İmparatorluğu 1. Baskı (Eylül 2004
te Çıkacak) (Türkiye'de herkes
kitap okusun diye Mafya İmparatorluğu 1.000.000 adet basılıp 2.950.000 TL'den satılacaktır.)

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? ^_ 7

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ/9

KASIMPAŞALITAYYİP/18

12 EYLÜLÜ SIKINTISIZ ATLATTI /21

İSTANBUL ERDOĞAN'LA TANIŞIYOR/21

TÜRKİYE İLE ABD'NİN DÜNÜ VE BUGÜNÜ/34

R. TAYYİP ERDOĞAN TÜRKİYE'NİN BAŞBAKANI/55

DERİN DEVLET MUCİDİ/56

ÇİLLER İSTİFA ETMİŞTİ/57

BİR GÜNDE DEĞİŞİM/61

SEÇİMDEN SONRA/65

ULUBATLI HASAN/70

YALNIZ KURT/73

DÖVE DÖVE ÖLDÜRDÜLER/76

CIA'NIN TALEPLERİ REDDEDİLDİ/79

HAKANTÜRK/82

MİT'LE UYUMLU ÇALIŞIYORUZ/84

SEÇİMİ KAZANMAK/86

AHMET REİSİN OĞLU/88

BAŞBAKAN GÜL'ÜN BABASI/89

VECDİ GÖNÜL'ÜN BABASI/90

ŞENER'İN BABASI/90
MUMCU'NUN BABASI/97
BABACAN'IN DEDESİ TÛCCAR/98
ERDOĞAN'IN BEYİN TAKIMI/103
KIRMIZI KİTAP/113

HAKANTÛRK
ABD AJANI GİBİ ÇALIŞTI/121
KUZU POSTUNA BÛRÛNMÛŞ KURT/123
TÛRKİYE MADENLERİNİ KEŞFEDECEK/135
TÛRKİYE 25'İN İNSAFINA KALDI/144
KARŞILIKSIZ AŞKIN KİLOMETRE TAŞLARI/154
UNUTMAK BU KADAR KOLAY MI?/157
HAYATI KIBRIS/166
BAHAR HAVASI BOZULMASIN/185
WASHINGTON'UN PATRONLARI/197
ULUSAL ÇIKARLAR/202
TAYYİP İSMİ HUKUKU ZORLADI MI?/206
SUUDİ DAĞILIYOR/215
TÛRKİYE İŞGAL Mİ EDİLİYOR?/217
YASEMİN KILIÇ/222
AMERİKA NE YAPMAK İSTİYOR?/224
HİBE Mİ KREDİ Mİ?/227
SAVAŞ RÛZGAR/229

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? _ 9

ÖNSÖZ

"Temel ilke, Türk milletinin hassasiyeti ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır. Bu ÷lke, ancak tam istiklâlle sahip olmakla gerçekteşir. Ne kadar zengin ve bolluk içinde olursa olsun, bağımsızlıktan yoksun bir millet, medeni insanlık dünyası karşısında uşak olmak konumundan yüksek bir davranışa lâyük gör÷lmez"

NUTUK

Bu kitabın yazılmasındaki gayem Recep Tayyip Erdoğan'ı ne övmek ne de yermektir. Ben de bu ÷lkenin birçok ferdi gibi Tayyip Erdoğan'ı medyadan tanımaktaydım. Onunla ilk defa bir kaç yıl önce bizim Elazığlılar Gecesine geldiğinde tokalaştım.

Halbuki 1999 yılında Abdullah Ocalan'ın getirilişini anlatan "Asrın operasyon'u" adlı kitabımda o günlerde Siirt'te okuduğı şiirden dolayı mahkûm olan R.Tayyip Erdoğan ile ilgili ne yazdığımı bakalım:

Bu Şarkı Bitmez

İstanbul eski Büyükşehir Belediye başkanı Recep Tayyip Erdodğan ile ilgili çıkan şiir kasetine verilen isim de "Bu Şarkı Bitmez." Ben ne Fazilet Partiliyim ne de sempaticanı. Ama ortada bir gerçek var ki; Recep Tayyip Erdoğan başarılı bir Belediye Başkanıydı. Böylesine bir insan okuduğı bir şiirden dolayı, yangından mal kaçırırçasına yargılanıp ceza alırken, Mavi çarşığı yakan alçağın tatbikat sırasındaki görüntülerini izlemişsinizdir herhalde. Halkın tepkisi, terörist alçağın korkusu unutulacak gibi değildi. Şimdi bu alçak terörist mahkemeye çıkarılacak. Yargılanması ve cezasının kesinleşmesi kimbilir kaç yıl sürer?..

Belki de birileri taa o günlerde R.Tayyip Erdoğan'ın güçlü bir partinin Lideri, hatta Türkiye'nin Başbakanı olacağını gördüler ve önünü kesmek için bu yollara başvurdular. Çok uzağı gitmeğı gerek yok, 3 kısım öncesi R.Tayyip Erdoğan'a söylemediğini bırakmayanlar, bugün methiyeler yakıyor. Ondan sonra da utanmadan "o gün öyle düşü-

10

HAKANTÛRK

nüyordum, bugün ise böyle düşünmekteyim" diyebilecek kadar da alçalabiliyorlar. Kitabın ileriki sayfalarında bu döneş ve yalakalardan bir kaçına ibreti alem için yer vereceğim. Bu tür geri zekalılar dün yazdıklarından bugün 180 derece dönüş yapınca, daha düne kadar saldırdıkları kimselerinde o yazılarını unutacaklarını zannediyorlarsa aldaniyorlar..

AKP lideri Recep Tayyip Erdoğan, 1997'de Siirt'te "Minareler süngü, kubbeler miğfer" diye başlayan bir şiir okudu, bu şiir yüzünden yargılandı. TCK'nın 312. Madde-sin'den, "Halkı dil, din, ırk ayrımı gözeterek düşmanlığa tahrikten" hüküm giydi, hapis yattı, siyasi hayatı bu şiirden dolayı bitirilmek istendi. Bu şiirle ilgili kimileri şiirin ünlü şair Ziya Gökalp'e ait olduğunu söylerken, kimileri de bu şiirin Ziya Gökalp'e ait değil, adını çok az insanın bildiği 20 yıl önce ölen Cevat Örnek'e ait olduğunu. Erdoğan'ın davasında, yargı kararlarına bile Ziya Gökalp'e ait diye geçti. Bu olay bile Türkiye'de yeterince araştırma yapılmadan birçok kimsenin yanlış beyanda bulunmakta olduğunu ispat etmektedir. Tabii ki bu arada Mete Gökalp, İstiklal Savaşı kahramanlarından Nihat Topçu'nun oğlu, Nihad topçu ise, şair Ziya Gökalp'in kardeşiydi. Bu arada Mete Gökalp, önümüzdeki günlerde bu konuyla ilgili Tayyip Erdoğan'a dava açacağını söylemektedir. Mete Gökalp, yıllarca Maliye Bakanlığı'nda daire başkanı olarak görev yaptıktan sonra emekli olmuş. Amcasının şiirinin Tayyip Erdoğan tarafından çarpıtıldığını ve izinsiz okunduğunu belirterek, maddi ve manevi tazminat davası açacağını çünkü, "Erdoğan'ın böyle bir şeye hakkı yok Ziya Gökalp'in partiler üstü bir kişi" olduğunu bu nedenle hiç kimsenin Ziya Gökalp (kullanılmasına izin vermeyeceğini söyledi.) burada herhangi bir yanlışlığa meydan vermemek için R.Tayyip Erdoğan'ın okuduğu şiirle Gökalp'in şiirini gelin birlikte okuyalım ve daha sonra şair Cevat Örnek'in şiiriyle de kıyaslayalım.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? ____ 11

R.Tayyip Erdoğan'ın okuduğu şiir

Minareler süngü, kubbeler miğfer Camiler kışlamız, müminler asker Bu ilahi ordu dinimi bekler Allahu ekber, Allahu ekber

Gökalp'm yazdığı şiir

Elimde tüfenk gönlümde iman

Dileğim iki; din ile vatan 1 Ocağım ordu, büyüğüm sultan

Sultan'a imdat eyle yarabbi

Ömrünü müzad eyle yarabbi Türkiye'de televizyonculukta olsun, gazetecilikte olsun yeterince araştırma yapılmadan söylenen ve yazılanların daha sonra doğru olmadığı ortaya çıkmaktadır. Bazen ülkemiz için "çok hassas" diyebileceğimiz konularda da aynı hatalar yapılırken telafisi imkansız zararlara sebep olunmaktadır. R. Tayyip Erdoğan'ın Siirt'te okuduğu şiirin Ankaralı şair Cevat Örnek'e ait 1974 yılında yayınlanan ikinci kitabı "Gülden dikenden" adlı kitabında da yer aldı. İlahi Ordu şiirinin orijinali şöyle:

Minareler süngü, kubbeler miğfer,

Camiler kışlamız, müminler asker.

Bu ilahi ordu dinimi bekler,

Dillerde tevhit Allahu Ekber.

Müminler ordusu hakkın kolunda, •,?'?' Batılla savaşırsın dini uğrunda. ?,...? Ezelden ebede Kur'an yolunda, Allahu

Ekber, Allahu Ekber

Hak dinin rehberi Resulü Ekrem İman telkin eder hadisi her dem, Dinimizde yoktur gizli ve mahrem, Doğrudan doğruya Allahu Ekber

12

HAKANTÜRK

Cevat Örnek'in oğlu Ümit Örnek, babası için "o kemalist biriydi. Babam bu şiirin başka amaçlarla kullanıldığını bilseydi son derece üzülürdü" dedi.

Şiirin kime ait olduğuna dair tartışmalar sürerken, Tay-yip Erdoğan ise, bu şiiri çocukluğundan beri okuduğunu söylerken, bu şiirin Ziya Gökalp'e ait olduğunda ısrar ediyordu. "İstanbul İmam Hatip Okuluna edebiyat öğretmenimiz öğrencilerine Ziya Gökalp'm bir şiirini okuyordu. Benim şiire karşı aşırı bir ilgim vardı. Bu şiiri o kadar çok beğenmişim ki, o anda şiirin tümünü ezberlemiştim. Daha sonraki yıllarda siyasetin içinde aktif olarak yer aldığımda Türkiye'nin dört bir yanından davetler alıyor, fırsat buldukça da yurdun değişik yörelerinde halkımıza ülke meselelerini anlatmaya çalışıyordum. Gün olur bir konferans salonunda, gün oluyor meydanlarda halkımızla buluşuyordum, konuşmalarına genelde ezberimde olan şiirlerden bir dördlük okuyarak başlardım. Aynı dördlülüğü birkaç ay önce Osmaniye mitinginde de okumuştum. Okuduğum dördlük, Cumhuriyetimizin kuruluş yıllarında bir fikir adamı olarak büyük hizmetleri geçen Ziya Gökalp'm şiiriydi. Milli Eğitim bakanlığı tarafından öğretmenlere tavsiye edilen bir kitapta yer alan bir şiirdi.."

Şiir olayının buraya kadar olan bölümünü incelediğimizde birilerinin bir tarihte yaptığı bir yanlışın yıllarca süre geldiğini görmekteyiz. İlk bakışta bu konuyla ilgisi olmamakla birlikte şiirde, deyimlerde veya eski resimlerde yapılan birçok yanlıştan bir tanesini de ben size anlatayım:

Rahmetli dedem Çolak İbrahim paşa sol eliyle yazı yazdığından o tarihlerde soyadı kanunu halen çıkmamıştı lakabı olan "çolak" bilmeyenler tarafından soyadı sanılmaktadır. Dedem, Atatürk, İsmet İnönü, Mareşal Fevzi Çakmak ve

Kazım Karabekir'in silah arkadaşı olarak çok güzel resimleri var. İşte o güzel resimlerden birisinde dedem, Atatürk ve İsmet İnönü'yü gösteren resmin orijinali benim arşivimde olduğundan o ve benzeri yirmiyeye yakın resimden oluşan bu özel resimleri 1998 yılında İstanbul Capitol'da, Profilo Ticaret Merkezinde, Carfuor ve Akmerkez'de sergiledim. Bu özel resimlerime talep çok olunca, kâr amaçlı

RTAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? _____ 13

olmamak kaydıyla çoğaltarak ikiye yakın maliyetine satarak bu güzellikleri başkalarıyla paylaşmak istedim. Buraya kadar çok güzel, bundan sonrasıysa cidden acı verici. Benden cüzi rakamlara alınan fotoğraflar fahiş fiyatlara satılmanın dışında resimlerde bulunan dedemi, duvarlarına resimlerini asanların hiç birisi tanıımıyordu. Yann birileri çıkıp da dedemle ilgili yanlış şeyler söylerse siz seyredin o zaman olacakları... Tayyip Erdoğan'ın gerçekte kim olduğunu bu kitapta anlatırken, zaman zaman tarihin derinliklerinde gezeceğim ki, geçmişte Osmanlı ve Türkiye üzerinde haince planlar yapıp uygulayanların bugün de aynı oyunlarını sürdürmek isterken Kasımpaşalı Recep Tayyip Erdoğan, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığındaki başarısını kaygan bir zemin olan siyaset arenasında da gösterebilecek mi? Kasım 2002'de yayınlanan Büyük Oyun adında ki kitabımda yazdıklarımın çoğunluğu, özellikle de Avrupa Birliği ile ilgili olanlar tahmin ettiğim gibi gelişmekte.

Tarihte bize yapılan veya yapılmak istenenleri hatırlarsak, gelecekte tezgahlanmak istenen bazı oyunları bozabiliriz. Ülkemizi AB'ye alacaklarını söyleyerek her geçen gün değişik ödünler koparmaktalar. AB üyesi devletlerin Almanya, Fransa gibi, birileri kötü polisi oynayıp bize 2005, hatta 2013'ten bahsederken iyi polisi oynayan ve dostumuz olduğunu söyleyenlerse bu tarihi daha öne alabilmeleri için Türkiye'nin ileride çok pişman olacağı anlaşmaları kabul etmesini isteyeceklerdir.

Türkiye'nin gerçek bir tek dostu olan ülke olmadığını ve her geçen gün üzerinde çok daha sinsi planlar uygulanmakta olduğunu politikacılarımız ne zaman görüp, gereken karşı tedbirleri alacaklar?... Atalarımız Türkiye Cumhuriyetini kurabilmek için yedi düvene karşı büyük bir savaş verdiler. Biz ise onların bize bıraktığı bu güzel ülkeyi çok daha ileriye götürmek yerine yıllardan beri dış ve iç düşmanlara peşkeş çekmekteyiz. Atalarımız asırlarca dünyaya hükmettiği halde bizler aynı ülkeler tarafından beşinci sınıf muamelesi görmekteyiz. Kitabın ileriki sayfalarında bugün bize karşı en büyükleri oynayanların geçmişte Osmanlı'nın karşı-

14

HAKANTÜRK

sında ne kadar aciz olduklarını okuyacak ve gerçekten böyleymiş diye şaşıracaksınız. İşte o ülkeler sanki geçmişte Osmanlı karşısında ki acizliklerinin intikamını almaktalar.

R.Tayyip Erdoğan'ın bu kitabında şiirler çok yer kaplayacağına benzer. Çünkü ben de bugünü farklı bir açıdan anlatabilmek için Halim Yağcıoğlu'nun bir şiirine yer vermek istiyorum.

ATATÜRK'TEN SON MEKTUP

Siz beni hâlâ anlayamadınız

Ve anlayacaksınız çağlarca da.

Hep tutturmuş "Yıl 1919, Mayısın 19'u" diyorsunuz. Ve eskimiş sözlerle beni övüyor, övüyorsunuz. Mustafa Kemal'i anlamak bu değil, Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Bırakın o altın yaprağı artık,

Bırakın rahat etsin, anılarda şehitler,

Siz bana neler yaptınız ondan haber verin.

Hakkından gelebildiniz mi yoksulluğun, sefaletin,

Mustafa Kemal'i anlamak yerinde saymak değil,

Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Bana muştular getirin bir daha,

Uygur uluslara eşit yeni buluşlardan.

Kuru söz değil iş istiyorum sizden anladınız mı?

Uzaya Türk adını Atatürk kapsülüyle yazdınız mı?

Mustafa Kemal'i anlamak avunmak değil,

Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Hâlâ o acıklı ağıtlar dudaklarınızda, Hâlâ oturmuş 10 Kasımlarda bana ağlıyorsunuz, Uyanın artık diyorum, uyanın

uyanın. Uluslar,. Fethine çıkıyor uzak dünyalann. Mustafa Kemal'i anlamak göz boyamak değil, Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil. Beni seviyorsanız eğer ve anlıyorsanız,

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

Laboratuvarlarda sabahlayın, kahvelerde değil. Bilim ağartsın saçlarınızı, kitaplar. Ancak böyle aydınlanır, o sonsuz karanlıklar. Mustafa Kemal'i anlamak ağlamak değil. Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil. Demokrasiyi getirmiştiniz size, özgürlüğü. Görüyorum ki hâlâ aynı yerdesiniz hiç ilerlememiş. Birbirinize düşmüşsünüz halka eğilmek dururken, Hani köylerde ışık, hani bolluk, hani kaygısız gülen. Mustafa Kemal'i anlamak itişmek değil, Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Arayı kapatmanızı istiyorum uygar uluslarla,
Bilime, sanata uanılmaz rezil dalkavuklarla,
Bu vatan, bu canım vatan sizden çalışmak ister.
Paydos öğrenmeye, paydos avunmaya, yeter, yeter,
Mustafa Kemal'i anlamak aldatmak değil,
Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Osmanlı imparatorluğu, 200 yıllık Avrupalılaşmama serüveninde rasyonel üretimi ve liberal ticareti geliştirmek yerine sürekli borçlandı; Borsa ve para oyunları ile savurganlığı, rantiyeciliği, yolsuzluğu önleyemedi. Sonuçta Avrupa Kapitalizminin tutsağı oldu ve battı. Kemalistlerin 80 yıl önce ulusal kurtuluş mücadelesine çıktıkları yolda TL yok, döviz yok, hisse senedi, tahvil ve borsa yok. Batı'da borç verecek kimse yok. Ordu ve silah yok, ekonomik gelir kaynakları ve alt yapı yok. Anadolu'yu kuşatmış yedi düvel var. Ankara kapılarında dayanmış Yunan ordusu var, Osmanlı'dan kalan dış borçlar var, tüm varlıklarını yitirmiş bir halk var. Bunca yoklar ve varlar içinde başarıya nasıl ulaşıldı? Batı dayatması programları reddeden, dış borçtan çekinen, sağlam parası, denk bütçesiyle bağımsız ve onurlu Türkiye Cumhuriyetini kuranlardan günümüz Türkiye'sine gelene kadar bu ülkenin neler yaşadığını ne yazık ki ülke çoğunluğu bilmiyor. Çünkü medya Türk halkını bilinçlendirme yerine, halkı uyutmak için önemli konulara arka sayfalarda bit kadar yer ayırırken, kim kiminle hangi

HAKANTÜRK

bardaymış gibi haberleri birinci sayfadan sür manşet vermeği tercih etmektedir. Böyle devam ederse, günün birinde bu ülke düşmanları tarafından parçalanıp yok edilir. Ondan sonra ne mi olur?.. Buna cevap vereceğime geçmişte yaşanmış olan bir olayı tarih ve kahramanlarıyla vermekte yarar görüyorum:

Üçlü Liderler Zirvesi ve Yandaşlarının Geceyarısı Firarı

Yıllardır hürriyet kahramanı olarak alkışlanan, daha sonra ülkenin kaderini ellerinde tutarak Osmanlı İmparatorluğunu 1. Dünya Savaşı'na sokan Talat Paşa, Enver Paşa ve Cemal Paşa, bir Alman denizaltıma binerek kaçtılar. Alman 4170 tipi denizaltı Boğaz'da, Çubuklu önlerinde beklerken üç paşa ile Dr. Bahattin Şakir, Dr. Nazım, Bedri ve Azmi Beyler gibi bazı ileri gelen İttihatçılar, aralarında vardıkları anlaşmaya göre, 23 Kasım 1918 gecesini İstanbul Boğazının Çubuklu önlerinde su yüzüne çıkan 4170 tipi Alman denizaltıma küçük sandallarla yanaşıp, büyük bir gizlilik içinde, hızla Karadeniz yönünde Rusya'nın Odesa Limanı'na doğru kaçtılar... Mondros Ateşkes Antlaşmasının imzalanmasından üç gün sonra, İttihat ve Terakki'nin bir zamanlar sevilen, göklere çıkarılan liderlerinin kaçtıkları haberi İstanbul'da bomba gibi patladı... Bu Ülke Hepimizin

Zaferden sonra Adana'ya giden Mustafa Kemal Atatürk, beraberindekilerle şehri gezerken, dikkatini çeken güzel binalarla ilgileniyor, sahiplerini soruyordu.

"Bu villa kimin?"

"Kirkor Efendinin, Paşam."

"Bu köşk?"

"Dimitri Efendinin, Paşa Hazretleri."

"Ya şu konak?"

"Saloman Efendisinin..."

O sırada Mustafa Kemal'in gözüne toprak damlı bir virane ilişmiş, onun da sahibini sormuştu. Yanındakiler cevap verdiler:

"Recep Çavuşun, Paşa Hazretleri."

Atatürk bu duruma üzölmüş, biraz da sinirlenmişti. Emir verdi: "Çağırın şu Recep Çavuşu!" Recep Çavuş gelince, selam durmuştu: "Emredin Paşam". Mustafa Kemal sorar:

"Bu uula Kirkor Efendinin, bu köşk Dimitri Efendinin, şu konak Salamon Efendinin, şu virane de senin. Bu Ermeniler, Rumlar, Yahudiler bu binaları edinirlerken sen neredeydin?" Recep Çavuş cevap verir:

"Sizinle beraberdim Paşam. Trablusgarb'ta Çanakkele'de. Sakarya'da..."

Bu durumdan, elbette 600 yıllık Osmanlı vatandaşı gayrimüslimler sorumlu tutulamaz. Şeriat yasalarının gereğine bağlı Osmanlı yönetim anlayışının çarpıklığından doğan, vatandaş ayrımcılığındaki uygulamaların sonucudur. Türkler asker, memur ve köylüken; gayrimüslimlerin tarım dışında kalan kentlileri, özellikle 19. yy'dan itibaren Batı'ya uyum sağlamışlar. Ticaret ve çeşitli zenaatlerle varsıllaşmışlardı. Bunun doğal sonucu olarak dört büyük kentteki sanayisinin %75.3'lük çoğunluğunu gayrimüslim ve yabancı uyruklu özel sektöre ait bulunmaktaydı, geri kalan %24.7'sini devlete ait, çoğu askeri fabrikaları teşkil etmekteydi. Bunların önemli bir bölümü ise İstanbul ve çevresinde toplanmıştır. Aradan geçen bunca yıla rağmen fazla bir değişiklik olmadığını, bugün dahi Türkiye'nin can damarı sayılabilecek birçok sektörde iyi bir araştırma yapılırsa ortaklıklar kisvesinde yabancı devletlerin uzantısı olan kuruluşların kontrolündeyiz. Bu böyle devam ettiği sürece de yabancı devletler ülkemize her şeyi dikte etmeye çalışılabilir. Silkinip kendimize gelelim ve bu güzel ülkemizi yabancılara veya onların uzantılarına peşkeş çekilmesine mani olalım.

Elazığ, Ankara, İstanbul 1. Baskı Ocak 2003- Baskı Eylül 2004

HAKANTÜRK

Akademi TV.A.Ş.

P.O.Box: 1066

34437: Sirkeci - İstanbul

www.HAKANTÜRK.com

18

HAKANTÜRK

KASIMPAŞALI TAYYİP

"Vurun, ulan vurun.

Ben kolay ölmem..."

Ateşte közüm, dostlara

Verilmiş sözüm var..."

Ahmet Arif

Bu kitapta İstanbul'un Kasımpaşa semtinden çıkıp, bugün Türkiye'nin kaderini elinde tutmakta olan Recep Tayyip Erdoğan'ı anlatırken, onun bu yükselişinde rol oynayan etken ve kişileri de gözardı etmeyeceğim. İstanbul sadece Türkiye'nin en büyük şehri olmayıp, ekonomi gücün %70'ni elinde tuttuğundan başka, dünyanın 64'ten fazla ülkesinden kalabalık olan bir Metropoldür.

Anlatılanlara bakılırsa Tayyip Erdoğan 1970 öncesi Milli Türk Talebe Birliği saflarında aktif olarak siyasetin içinde yerini almış. Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de birisi eğer Başbakan veya Cumhurbaşkanı olması söz konusu olduğunda onunla ilgili olumlu veya olumsuz çok şeyler anlatılır. Bu bir roman olmadığına göre yazılanlar ya belgelere ya da tanıklara dayanacaktır. Tabii ki bu araştırmayı yaparken beni de yönlendirmek isteyenler, yanlış veya eksik bilgi verenler olmuş olabilir. Fakat kitap bütünüyle ele alındığında bu ülkeyi seven bu ülkenin bugünüyle olsun geleceğiyle ilgili olsun neler olabileceğini yansıtan bir kitaptır.

R.T.ERDOĞAN İSTANBUL BELEDİYE BAŞKANI

Türk siyaseti, Recep Tayyip Erdoğan ismiyle 27 Mart 1994'te tanıştı. Bu tarih, aynı zamanda Refah Partisi'nin altın çağını yaşadığı 1994 seçimleri... Refah Partisi, İstanbul ve Ankara'nın da içinde bulunduğu 5 büyükşehir ve 26 ilin belediye başkanlığını kazanmıştı ama en önemlisi İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı Recep Tayyip Erdoğan'ın sahneye çıkması oldu. Milli görüş tabanının yakından tanıdığı bu isim, İstanbul ve Türkiye için yeni bir yüzdü...

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? ____ 19

Recep Tayyip Erdoğan, Necmettin Erbakan'ın muhalefetine rağmen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na aday olmuş, ANAP'ın adayı İlhan Kesici ve SHP'nin adayı. Zülfü Livaneli'yi geride bırakarak kentin yüzde 26'sının desteğini arkasına almayı başarmıştı. Bu şaşırtıcı sonuç, milli görüş cephesi için bir zaferdi belki ama İstanbul'da tercihini Erdoğan'dan yana kullanmayan yüzde 74'lük kesim, 28 Mart günü Erdoğan'ın ne yapacağı konusunda tedirgin bir sabaha uyandı.

İMAM HATİP'İN EN AKTİF ÖĞRENCİSİ

40 yaşında belediye başkanlık koltuğuna oturan Erdoğan cephesinden bakıldığında ise 94 seçimleri yıllar süren siyasi çabanın sonunda hak edilen bir ödüldü... İstanbul'un karşısına çekirdekten yetişme "milli görüşçü" dindar,

muhafazakar bir kimlikle çıkan Erdoğan, yıllar sonra bu özelliklerin sadece bir marka olarak nitelendirdi. Oysa, o ilkokul yıllarında bile bu markanın damgasını vurduğu bir yaşam sürüyordu.

Piyalepaşa İlkokulu'nun 1074 numaralı öğrencisi Recep Tayyip Erdoğan, daha o yıllarda okul müdürü İhsan Ak-soy'un dikkatini çekmişti. Öyle ki Erdoğan, Aksoy'un yönlendirmesiyle, ilkokuldan sonraki eğitimini İstanbul İmam Hatip Lisesi'nde sürdürdü.

İstanbul İmam Hatip Lisesi'nde yatılı geçen yıllar, Erdoğan'ın geleceğini belirleyecek tohumları da yeşerten bir dönem oldu... Erdoğan, o dönemin "Şirketi Hayriye"si günümüzün Denizyollarında kaptanlık yapan "Reis Kaptan" yani baba Ahmet Erdoğan'ın itirazına rağmen, yıllar boyu peşinde koştuğu meşin yuvarlakla da burada tanıştı, Milli Türk Talebe Birliği'yle de... Hatta yıllar sonra Siirt'te siyasi kaderini değiştiren "şiiir" tutkusunun başladığı yıllar da yine imam hatipli yıllarına denk geliyor. Bu gün bile en sevdiği şairler olan Necip Fazıl Kısakürek ve Ziya Gökalp'in

20

HAKANTÜRK

dizeleriyle o yıllarda tanışan Erdoğan, İstanbul İmam Ha-tip'in daima en aktif öğrencilerinden biriydi... Erdoğan, o yılları şöyle anlatıyor:

"Futbola 1314 yaşında başladım ama 15 yaşında lisansiyer oldum. Lisansiyer olduktan sonra futbol yaşamım devam ederken okuduğum okulda da liseler arası yarışmalara katılıyordum. Yani şiiir okuma yarışmalarından tutun münazaralara kadar her alanda aktiftim. O zaman İstanbul'da bir tane İmam Hatip Okulu vardı, İstanbul İmam Hatip, orada okuyordum. Aynı zamanda liseler arasındaki bütün atletizm yarışmaları, voleybol yarışmaları bunlarda yine okulumun o tür etkinlikleri içinde de bizzat görev alan öğrencilerden bir tanesiydim. Yani bu tür bir aktif hayatım vardı okul yaşamımda. Yine daha lise kısmına girmemiştik ki lise 1 'de olacağım, o sırada ilk lisansiyer olduğum yıl oldu, cami altında orada amatör futbola başladım, aynı yıl İstanbul genç karmaya seçildim. Bununla birlikte başlayan bir süreç ve bu süreç içinde sosyal aktivitelerin içinde bulunuyordum"

ÇOCUKLUK ARKADAŞLARIYLA SİYASET YAPIYOR

İmam Hatip ve Milli Türk Talebe birliği yıllarından Erdoğan'a kalanlar bununla da sınırlı değil. Erdoğan, gelecekte aynı kaderi paylaşacağı, hatta bir kısmı bugün AKP'li milletvekilleri arasındaki yerini alan pekçok isimle de aynı yıllarda tanıştı:

Abdullah Gül, Mehmet Ali Şahin, Hasan Hüseyin Ceylan, Yahya Baş, Sarıyer Eski Belediye Başkanı Yusuf Tülün... ki bu isimlerin bazıları, daha sonra kurulacak AKP'nin çekirdek kadrosunu da oluşturdu... 1973 yılı Erdoğan'ın siyasi yaşamında açılan yepyeni bir sayfanın da başlangıcı oldu. Erdoğan, İmam Hatip Lisesi'ni bitirmiş, İstanbul İktisadi ve Ticari Bilimler Akademisi'ne başlamıştı. Milli Selamet Partisi'ne üye olmasının ardından siyasi yaşamındaki merdivenleri de büyük bir hızla tırmanmaya başladı. İmam Hatip Lisesi'ni bitirmesiyle birlikte Milli Selamet Partisi'ne kaydolan Erdoğan, 18 yaşından itibaren siyasi basamakları da birer ikişer tırmanmaya başladı:

R.TAYYIP ERDOĞAN KİMDİR?

21

"O okuldaki dönemimdi okuldaki dönemimden sonra üniversiteye başladığım süreçle birlikte de o zaman Milli Selamet Partisi'yle başladı, Milli Selamet Partisi Beyoğlu Gençlik Teşkilatı'yla başladım. Orada gençlik kolu başkanıydım, aklımda kaldığı kadarıyla 1976 veya 1977 yıllarında İstanbul Gençlik Kolları Başkanı oldum. Bu süreç 12 Eylül'e kadar devam etti."

12 EYLÜLÜ SIKINTISIZ ATLATTI

Erdoğan üniversiteyi, 1980'de yani 12 Eylül'de bitirdi. Bu tarihe kadar bir yandan futbol oynarken diğer yandan da Milli Selamet Partisi'nin İstanbul Gençlik Kolu başkanlığını yürütüyordu. Erdoğan ve çevresindekiler bu dönemi sorunsuz atlattılar ama 12 Eylül herkes gibi Erdoğan'ın da siyasi yaşamını kesintiye uğrattı. Erdoğan, o dönemi sıkıntısız atlattıktan gururlu:

"12 Eylül gençlik kolları başkanı olduğum dönem. Tabi üniversite öğrencisi olduğum dönem, üniversitelerde sıkıntıların olduğu dönem, bizim de il başkanı olarak gençlik kolları başkanı olarak özellikle sorumlusu olduğum gençliğimi bu anarşinin içinde bulundurmamak ve onları oradan çekebilmek ve hamd ediyorum ki İstanbul'da benim gençlik kollarında görev yapan arkadaşlarımdan hiçbiri bu olayların içinde bulunmamış ve bu anarşik eylemlerden dolayı da ne ilde ne ilçelerde böyle bir sıkıntı yaşamadık."

Erdoğan, siyasi yasakların sona ermesiyle birlikte kapatılan, Selamet Partisi'nin yerine kurulan Refah Partisinin ön saflarındaki yerini aldı. İstanbul'da önce Beyoğlu İlçe Başkanı, ardından 1985 yılında da İstanbul İl başkanı oldum. Bu arada il başkanı olurken Merkez Karar ve Yönetim Kurulu üyeliğini de beraber yürütüyordum. Bu süreçte yine

1986'daki ara seçimde milletvekili adayı, 1989'da Beyoğlu Belediye Başkan adayı oldum. Başkan adayı olduğum zaman bir önceki seçimde yüzde 4.1 gibi oyumuz varken, belediye seçiminde yüzde 21.7 gibi bir oyla Beyoğlu'nda çıktık. 89 seçiminde."

22

HAKANTÜRK

MİLLİ GÖRÜŞ ÇİZGİSİNE TERS DÜŞEN UYGULAMALAR

Refah partisinin oy oranındaki hızlı artışta, Erdoğan'ın "milli görüş" çizgisine taban tabana zıt düşecek atılımların payı da vardı. Erdoğan, parti içinden gelen eleştirileri de göğüsleyerek 1994 seçimlerinde onu belediye başkanlığı koltuğuna oturtacak çalışmaları başlatmıştı... Refah Partisi, Erdoğan ile birlikte daha önce görmediği, ancak sonraki seçimlerde teşkilatın tamamını benimseyip kullanacağı bir çalışma yöntemini hayata geçiriyordu. Erdoğan, bu dönemin yeniliklerini şöyle anlatıyor.

"Bir defa ilk yenilik, bizim partimizde kadınların ilk defa Beyoğlu seçimlerinde aktif siyasetin içinde yer almalanydı. O da çok anlamlıydı ve bizimle beraber çok ciddi çalışmalar yaptılar. Beraberce bu çalışmayı yaptık."

Soru: Kılık kıyafet konusunda da yenilikler oldu değil mi?

R.T.Erdoğan: Tabi tabi yani o noktada bir defa siyaseti halkın tamamen kabulleneneceği ve halkıyla bütünleşebilecek onunla herhangi bir ayrışma bir gerilim noktası oluşturmayacak şekilde adımlar atıldı. Beyoğlu'nun İstiklal Caddesi'ndeki tüm meyhanelerine varıncaya kadar girdik dolaştık.

Soru: Bu yenilik atağınızla ilgili olarak hiç tepki aldınız mı o dönemde, çünkü kravat takılması gibi istekleriniz de olmuştu o dönemde...

R. Tayyip Erdoğan: Tabi şekil ve kalıba takılan bir çok arkadaşlarımız vardı o dönemde ve biz bu arkadaşlarımıza da hep bunu anlatmaya gayret ettik. Bizim RP olarak - o dönemde şekille kalıpla uğraşmamız gerekir diyorduk. Şu anda toplumun kabullendiği neyse bizim bunu uygulamamız gerekir. Yani İstanbul'daki bir tarzı bizim kalkıp zorla dayatarak değiştirmek gibi bir gayretimiz olamaz. Hele hele bir siyasi partinin yönetiminde olanlar böyle bir gayretin içerisine girmemelidir. Ama bakın bugün Erzurum'a gittiğiniz zaman Erzurum'da da farklı bir giyim tarzını bayanlarda görebiliyorsunuz. Onlara da niçin böyle giyiniyorsun bu tarzı değiştir demek de yanlış. Niye? O da bir

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 23

zenginliktir. Geliyorsunuz Trakya'ya, Trakya'da da bakıyorsunuz ki hanımların kendilerine ait bir giyim tarzı var. Geçiyoruz Ege Bölgesi'ne bunları görüyoruz. Bunların hepsi bizim zenginliklerimiz. Ha bu geneli ilgilendiren tarzlar olmayabilir ama bunlar bizim için bir ayırım veya bir gerilim unsuru olmamalıdır. Bunlar tam aksine ülkemizin zenginlikleri olarak bizim kültürümüzün, bizim değerlerimizin geçmişten gelen zenginlikleri olarak ele alınmalıdır. Nitekim bunu folklorik olarak da görebiliriz. Böyle olmalıdır, böyle ele alınmalıdır diye arkadaşlarımıza anlatırdık. Nitekim tabi bunlarla belli mesafeler de almadık değil aldık. Neticesini de zaten gördük."

KADINLAR MUTFAKTAN SOKAĞA ÇIKTI

Erdoğan, kadınları mutfaktan sokağa taşıyan, erkeklere kravat taktıran ve onları meyhanelere bile sokan bu yeni çalışma biçimini hayata geçirirken, teşkilatın tepkisi de göğüslemek zorunda kalıyordu. Ancak tepkileri göğüslemeyi bildi... Bu çalışma Erdoğan'ı Beyoğlu Belediye Başkanlığı koltuğuna oturtmaya yetmedi belki ama parti içindeki yeri artık eskiye göre daha sağladı. 1991 genel seçimleri gelip çatığında Erdoğan adı da bir önceki seçimde baraja takılan partisinin, İstanbul'daki aday listeleri arasındaki yerini almıştı bile. O tarihte 37 yaşında olan Tayyip Erdoğan, partisinin MÇP ve IDP ile ittifak kurarak katıldığı ve yüzde 16 oy alarak çıkardığı 63 milletvekilinden biri oldu.

Ancak il seçim Kurulundan mazbatasını alarak Ankara'nın yolunu tutan Erdoğan, "tercihli oy sistemi"ne takıldı ve Ankara'dan eli boş döndü. Erdoğan ile aynı saflarda yer alan Mustafa Baş, Yüksek Seçim Kurulu'na itiraz etmiş tercih oylarıyla Erdoğan'ın önüne geçmişti. Erdoğan'ın milletvekilliği hayal kırıklığıyla son buldu. Erdoğan'ın hırs' olarak nitelediği bu durum, o yıllarda Erdoğan'ı çok etkilemişti. Refah Partisi o tarihte İstanbul'dan Hasan Mezarıcı, Mustafa Baş, Ali Oğuz ve Mukaddes Başeğmez'i Ankara'ya gönderirken bu durumu etik olarak doğru bulmayan Erdoğan, kendisini yeni bir sürece hazır-

24 HAKANTÜRK

lamaya başladı. Taa üç yıl sonrasına Erdoğan, 1994 yılındaki Belediye Başkanlık seçimlerine kadar geçen yılı iyi değerlendirdi ve 1994 yılı geldiğinde bu kez Belediye Başkanlığına adaylığını koydu. Ancak, Erdoğan ismini Necmettin Erbakan'a kabul ettirmek kolay olmadı. Adaylar arasında yalnız Erdoğan'ın değil, Nevzat Yalçıntaş, Temel Karamollaoğlu ve en önemlisi Ali Coşkun'un da adı geçiyordu. ANAP'tan Refah Partisi'ne katılma hazırlığındaki, Korkut Özal, Cemil Çiçek, Abdülkadir Aksu ve Ali Coşkun'dan oluşan dörtlül, partiye katılmak için, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na Ali Coşkun'un aday olmasını şart koşmuştu. Üstelik Necmettin Erbakan bu koşula sıcak bakıyordu. Parti

içi engelleri aşan Erdoğan, kısa sürede kendisini hummalı bir seçim hazırlığının içinde buldu. Üstelik bu kez geçmişteki deneyimleri de ona ışık tutacaktı.

Başörtülü kadınlar yeniden sahnedeki yerlerini aldılar. İstanbul'da çalmadık kapı bırakmıyorlardı. Kadınlar ev ev, kravatlı takım elbiseli geçenler ise bar meyhane demeden kapı kapı dolaşıp oy istiyordu. Erdoğan İstanbullu seçmene, Taksim Meydanı'na cami yapmaktan, genelevleri kapatmaya kadar pek çok vaatde bulunuyordu. Ve seçim günü gelip çattı.

O gün ilk sonuçlar İstanbul'un merkez semtlerinden gelmeye başladı. Buna göre ANAP önde gidiyordu. Ancak gecekondü bölgelerindeki sandıklar açıldıkça seçim galibinin, oyların yüzde 26'sını alan Recep Tayyip Erdoğan olduğu anlaşıldı. Refah Partisi 1994 seçimlerinde İstanbul, İzmir, Ankara'nın da içinde olduğu beş büyükşehir ve 26'ilin belediye başkanlığını almıştı. 28 Mart sabahı İstanbul, yaşadığı şokun etkisindeydi... İstanbul'dan böyle bir sonuç beklemeyen Erbakan ve Erdoğan birlikte zafer coşkusu yaşıyordu.

İSTANBUL ERDOĞAN'LA TANIŞIYOR

Ancak Erdoğan'ın belediyeyi devralmasıyla birlikte, İstanbul o güne dek görmediği uygulamalara tanık oldu. İlk büyük sorun belediye meclisinin açılışında patlak verdi.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

25

Erdoğan, meclisin ilk oturumunu geleneksel saygı duruşu yerine "fatih" okutarak açınca, muhalefetin sert tepkisiyle karşılaştı. Meclisin muhalif üyeleri bu davranışı, Erdoğan'a aldırma Atatürk için saygı duruşunda bulunup, İstiklal Marşı okuyarak cevapladılar. Tayyip Erdoğan, o gün hatırlatıldığında, "bence onlara takılmayalım onlar artık çok gerilerde kaldı, biz geleceği konuşursak bu noktada faydalı olur" diyor ama Erdoğan'ın tepki çeken uygulamaları sonraki günlerde de sürdü Erdoğan, Taksim Meydanı'na cami yaptıramadı ama kah İstanbul'un su sıkıntısı çözmek için "yağmur duası" getirilen içki yasağı, mayolu ya da bikinili kadın fotoğraflarının belediyenin reklam panolarına asılmasına izin verilmemesi, belediyenin yemekhanesinde Ramazan'da yemek çıkmaması ve yine Ramazan'da çay ocaklarının dahi kapatılması Erdoğan dönemine ait yasaklı uygulamalardan bir kaçısı.

Erdoğan, Hürriyet Gazetesi'nden Neşe Düzel'e verdiği bir röportajda "ben İstanbul'un imamıyım" derken, belediye başkanı olduktan iki yıl kadar sonra Milliyet Gazetesi'nden Nilgün Cerrahoğlu'na verdiği bir röportajda "demokrasi amaç değil, araçtır" diyordu. Sonradan bu demeçleri yalanlasa da Erdoğan başkanlığı döneminde eleştiri oklarının hedefi olmaktan kutlanıyordu.

Öte yandan, Erdoğan'ın belediye başkanlığı döneminde ve sonrasında peşini bırakmayan davalar da birbiri ardına açılıyordu. Bu davalar içinde bugün bile Erdoğan'ın başını ağrıtanların başında, Albayraklar, "Akıllı Bilet" ve İGDAŞ soruşturmaları geliyor. Ama bu davalar bir yana, Siirt konuşması bir yana. Recep Tayyip Erdoğan'ın siyasi yaşamında bir dönüm noktası olan o gün, yıllar süren bir yargı sürecinin de başlangıcı oldu.

Siirt'te Tayyip Erdoğan'ın ağzından "minareler süngü, kubbeler miğfer, camiler kışlamız müminler asker" dizeleri döküldüğünde tarih 6 Aralık 1997'yi gösteriyordu. Bu dizelerin de içinde olduğu konuşma, televizyon ekranlarına yansındığında, dönemin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş da Refah Partisi'nin kapatılması davasının üzerinde çalışıyordu. Savaş'ın, harekete geçmesiyle, Er-

26 . HAKANTÜRK

doğan'ın yıllar sürece "yasak" yaşamını başlatan sürecin de düğmesine basıldı. Erdoğan, "halkı, din ve dil farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa açıkça tahrik ettiği" gerekçesiyle TCK'nın 312'ye ikinci maddesi uyarınca yargılanıyordu. Erdoğan, bu duruma çok şaşırılmıştı, çünkü o konuşmayı ilk kez yapmıyordu:

"Benim o okuduğum şiir ilk defa okuduğum bir şiir değildi. Taa öğrenciliğimden itibaren, belki de yüzlerce kez bu şiiri okudum; Taksim Meydanı'nda okudum, yüz binlerce kişiye okudum. O zamanlar hiçbir şey olmadı... Niye? Bu şiir bir defa Ziya Gökalp'e ait bir şiir. Türk Standartları Enstitüsü'nün yayınladığı kitapta yeri almış, Milli Eğitim Bakanlığı, Talim Terbiye Yüksek Kurulu'nun tavsiyesi olan bir şiir. Konuşmanın zaten içeriğinde bütününü ele aldığımızda, orada bir din dil ırk ayrımcılığını değil tam aksine, bir bütünleştirmeyi görürsünüz. Öyle bir bütünleştirme ki o alanda Araplarla Kürdüyle böyle bir topluluk var ve bu topluluk öyle bir mitingden sonra oradan kavgayla, gürültüyle ayrılmıyor. El ele omuz omuza ayrılıyor ve ben o kitleye "Biz Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı yetmez mi?" sorusunu sorduğum zaman, onlardan "yeter" diye cevap alıyorum. Adeta böyle bir karşılıklı görüşmeyle konuşmayla böyle bir ilgi uyandırıyoruz o meydana o aradan vatandaşlarımız el ele omuz omuza ayrılıyorlar. Yani ben takdir almam gereken bir yerden maalesef böyle bir neticeyle karşılaşıyorum." Erdoğan'ın Ziya Gökalp'e ait dediği, sonradan Cevat Ornek'in olduğu anlaşılan şiir nedeniyle; Diyarbakır DGM, 21 nisan 1998'de Erdoğan ile ilgili mahkumiyet kararı verdi. Erdoğan, bir yıl hapis ve 860 bin lira ağır para cezasına çarptırılmasının yanı sıra artık siyasetten de men edilmişti.

Erdoğan, dört buçuk yıllık belediye başkanlığına nokta koyan bu kararı öğrendiğinde, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin İtfaiye Müzesi'nin açılışını yapıyordu. Karar, Erdoğan ve çevresinde şaşkınlık yarattı.

"Tabi ben aslında böyle bir kararın geleceğini beklemiyordum. Tabi ilk önce bende olumsuz etkisi olmadı dersem yalan olur. Ama daha sonra tabi hemen buna alıştık, alış-

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 21

müya mecburduk. Tabi bu bir kanuni süreçti bana göre, bir hukuki süreç değildi. Türkiye'de kanuni süreçlerle, ha-kuki süreçler birbirine karışmıyor. Ben hukuki noktada, hukukumu arama noktasında milletin mahşeri vicdamındaki yerimin nasıl korunduğunu o gün de gördüm, ondan sonra da gördüm bugün de görüyorum."

"BİR TAYYİP GİDER BİN TAYYİP GELİR"

Erdoğan'ın deyimiyle "mahşeri vicdan" hemen o gün oluşmuştu. Kararın açıklanmasıyla birlikte Büyükşehir Belediye Başkanlık Binası'nın önü, birkaç saat içinde tepkili bir kalabalığın gövde gösterisine sahne oldu. Bu tepki sonraki günlerde de sürdü. Ancak o günlerde Erdoğan için 4.5 yıl süren Belediye Başkanlığı'na veda etmek kadar önem taşıyan bir gelişme daha yaşandı. Veda günü, Erdoğan'ı yalnız bırakmayan Fazilet Partisi Genel Başkanı Recai Kutan'ın ağzından dökülen sözler, aslında bir yol ayrımının da habercisiydi. Kutan, Erdoğan'ı, "bir Tayyip gider, bin Tay-yip gelir" sözleriyle uğurladı.

Bu sözler, "emanetçi başkan" olarak görülen Kutan'ın, göreve gelmesinden önceki gelişmelerin de cevabı gibiydi. Çünkü Erdoğan'ın Siirt davasının sürdüğü günlerde, Refah Partisi'nin kapatılması davası da açılmıştı; Erdoğan'ın ismi de hakkındaki davaya rağmen yeni kurulacak partinin başına geçecek en güçlü adaylar arasındaydı. Toplantılar da artık genel başkandan daha çok ilgi gören hatta Kutan ile birlikte katıldığı toplantılarda, Kutan'a rağmen "Başbakan Erdoğan" sloganlarıyla karşılanan Erdoğan, karşısında yine Necmettin Erbakan'ı buldu. Kulislerde, Erdoğan'ın hızlı yükselişinin, partinin üst kademelerinde tedirginlik yarattığı konuşuluyor; Erbakan, Recep Tayyip Erdoğan'ın yargılanma süreci devam ederken, 16 Ocak 1998'de Refah Partisi'de "laiklik karşıtı eylemlerin odağı" olduğu gerekçesiyle kapatıldı. İşte o gün Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin ASKI Sosyal Tesisleri, tarihi bir toplantıya tanık oldu.

Başta Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, bugün çoğu AKP çatısı altında bulunan milletvekilleri, o gece partinin

HAKANTÜRK

başına gelecek ismini "Recep Tayyip Erdoğan" olması gerektiğini dile getirdi. Hedef, 18 Nisan 1999 seçimlerinde oy oranı yüzde 21'den yüzde 16'ya gerileyen Refah Partisi'ni yeniden diriltmekti. Bunun için yalnız emanetçi bir başkan yerine gerçek bir lider, yepyeni politikalar da gerekiyordu. "Parti içi demokrasi" ve "Müslüman demokrat bir kitle partisi"ni hayata geçirecek taze kana ihtiyaç vardı. Ancak bu atılım da da Erbakan engelini takıldı. Cephenin bir yanında Erdoğan'ın liderliği tartışılardursun, karardan bir ay önce kurulan Fazilet Partisi'nin başına önce İsmail Alptekin, ardından da Recai Kutan getirildi. Erbakan, Şevket Kazan ve Ahmet Tekdal'm da siyasetten men edildiği karar sonrası, Erdoğan'ın yeni kurulacak partinin başına geçmesi ihtimali de suya düşmüştü. Erdoğan ve çevresi ile milli görüş çizgisi artık giderek ayrılıyordu... öyle ki Erdoğan, 26 Mart 1999 yılında cezasını çekmek üzere Pınarhisar Cezaevi'nin yolunu tutarken, tarafların aksi yöndeki demeçlerine karşın, Fazilet Partisi'nde artık "ak saçlılar" ya da "gelenekçiler" ile Erdoğan'ın temsil ettiği kanattaki "yenilikçiler" arasındaki gerilim çoktan tırmanmıştı. Üstelik Erdoğan'ı cezaevine yolcu eden kalabalık, aslında yıllar sonra kurulacak partinin kat edeceği mesafenin de habercisiydi.

YENİ PARTİ PINARHİSAR'DA KURULUYOR

Erdoğan cezaevindeyken, yeni parti kurma hazırlıkları da başladı. Cezaevinde bir yandan yurdun dört bir yanından kendisine gelen destek mektuplarını tek tek cevaplayan Erdoğan, bir yandan da Türkiye'nin yakın siyasi tarihini incelemeye başladı. Ancak o günleri anlatan Erdoğan'ın dikkat çektiği en önemli noktalardan biri gelecekte kurulacak partinin ön hazırlıklarının da artık başladığıydı.

"Tabi bizim gelecekle ilgili yapacağımız bir fikri altyapı ça/ışmasına yönelik bazı çalışmalar yaptım. Bu çalışmaların içerisinde tüzüktü, programdı, ve değişik siyasi partilerin tüzüklerini yurt içinde yurt dışında bunları inceleme fırsatı buldum.

Soru: Model aldığınız bir şey oldu mu?

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 29

R.T.Erdoğan: Bunlardan tabi kısmen istifade ettik, hepsini model almaya da gerek yo/c. Biz kendi modelimizi kendimiz üretebiliyorsak zaten bir neticeye varır. Örneğin bir muhafazakar demokrat anlayış yapısı filan bunlar hep buradan gelen şeyler. Ve bu konudaki fikri alt yapı çalışmasının yanında da tabi çıktuktan sonra nasıl bir adım atmamız lazım?" sorusuna cevap aradım."

Parti kurma çalışmaları Erdoğan cezaevinden çıktıktan sonra daha da hız kazandı. Yılların "Milli Görüş"üne artık "yenilikçiler" damgasını vurmaya başladı. Kamuoyu onları ilk kez 14 Mayıs 2000'deki kongrede tanıdı. Yenilikçi kanat, Erbakan'a rağmen Recai Kutan'ın karşısına, kendi adayı Abdullah Gül'ü çıkarttı. Fazilet Partisi'nin 'ak saçlılar' grubunda sıkıntı yaratan bu girişim sonunda, Gül kongreyi, 633'e karşı 521 oyla kaybetti. Ancak kongre kaybedilse de bu sayede

"yenilikçi kanat" gücünü kanıtladı. Gül'ün adaylığı, parti içindeki ilk örgütlü muhalefetti. 1996'daki bu kongre sonrasında artık Fazilet Partisi genel merkezinin karşısında, Teşkilatın yarısının desteğini arkasına almış bir Abdullah Gül vardı. Bu nedenle yenilikçilere artık "azınlık" ya da "bölücü" suçlaması getirmek de kolay olmayacaktı. Üstelik Gül, Bülent Arınç, Abdüllatif Şener parti içinde etkisi olan isimlerle birlikte hareket ediyordu.

Erdoğan önderliğindeki yenilikçiler, artık "değiştik" mesajlar, verirken bir yandan da Fazilet Partisi, Refah Partisi'nin devamı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi tarafından, 15 Aralık 200 tarihinde kapatıldı. Partinin kapatılması, tarih kopuşu da su yüzüne çıkardı. Yenilikçi kanat artık "Milli Görüş" ve Erbakan çizgisinden ayrılıyordu. Hızla yeni bir parti kurulması için çalışmalar başladı. Bu arada Erdoğan ile benzer bir hüküm giyen Hasan Celal Güzel'in siyasi yasağı kaldırılmış, bu gelişme Erdoğan'ın siyasette önünün açılacağı yorumlarına neden olmuştu. Erdoğan cephesinden bakıldığında, Erdoğan'ın siyaset yapmasının önünde bir engel kalmamıştı. Bu gelişmelerin ardından birbiri ardına toplantılar başladı. Kurulacak partinin kurmayları kah Abant'ta kah Anadolu'nun bir başka köşesinde kuruluş çalışmaları hız verdi. Bu

30 HAKANTÜRK

süreçte yenilikçiler adına bir de erdemliler hareketi" eklendi. Yeni kurulacak partinin yalnız "Milli Görüş" tabanını değil, tüm Türkiye'yi kucaklaması hedefleniyordu... Yıllar boyu içinde yer aldıkları "Milli Görüş", onlar için yenilikçiler için sıradan bir markaya dönüştü.

"Bir defa "Milli Görüş"çü olmak bana göre o zamanlar bu işin lideri durumunda olan Sayın Erbakan ve Kurmayları bunun markasını böyle koymuş. Bir nevi bunun markası adı içeriği itibarıyla bizler meydanlarda konuştuklarımızla bunu anlatmaya başladık. Yani bu bir "nas" değil. Bu nasıl ki sosyal demokratların kendilerine ait ileri sürdükleri tezlerin bir markası varsa "sosyal demokrasi" gibi, öbür tarafta liberalizm gibi herhalde "Milli Görüşü"de böyle bir yerde oturtmanın gayreti içerisindeydiler. Buydu olay."

Yeni oluşum, uzun süren çalışmasına 14 Ağustos 2001'de nokta koydu.

"Bu çalışmanın içerisinde Abdullah (Gül) bey, Abdüllatif Şener, Abdülkadir Aksu, Cemil Çiçek, Mehil Gökçek, İsmail Kahraman, Altan Karapaşaoğlu, Bülent Arınç bir de Abdullah Çalışkan bey vardı. Böyle bir çalışma grubuyla bunu yürüttük. Tüzük çalışmasıyla ilgili de Hayati Yazıcı, Sadık Yakut, Mehmet Ali Şahin bey çalışma yaptılar. Daha sonra da Afyon'daki toplantıyla 81 vilayete taşındık. Bu hazırlıklar uzun bir süreç neticesiydi ve bu yaptığımız hazırlıkları orada sunduk ve tartışmaya açtık... Tartışmaların hepsi kayıtlara alındı, çözümden sonra tekrar kurulan bir 10 kişilik heyetle ve 3 üç kişilik tüzük heyetiyle birlikte Bilkent'te arkadaşlarımız bir çalışmaya girdiler ve olayı ni-hayi bir neticeye vardirdılar. O da zaten partimizin 14 Ağustos 2001 deki programı ve tüzüğü oldu."

Partinin Adı "Adalet ve Kalkınma Partisi"ydi. Recep Tayyip Erdoğan, 16 Ağustos 2001 de yaptığı ilk kurucular kurulu toplantısında genel başkanlığa adaylığını koydu ve tek aday olarak 121 üyenin tümünün oyunu aldı. Genel Başkanlık koltuğunda artık Recep Tayyip Erdoğan vardı ve yenilikçiler "Milli Görüş" markasına ihtiyaç duymuyordu.

RTAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? _____ 31

? MİLLİ GÖRÜŞ MARKASININ YERİNİ MUHAFAZAKAR DEMOKRAT ALDI

"Şu anda bizim bu noktada AK Parti olarak böyle bir markaya ihtiyacımız yok. Biz şu anda farklı bir markanın peşindeyiz bunu oluşturmanın gayreti içindeyiz. Bu da nedir "muhafazakar demokrasi" diyoruz. Kimlik olarak bizim markamız bu, bizim kimliğimiz bu. Biz de bu kimlik içerisinde bu kimlik altında geleceğe yönelik yürüyeceğiz ve bu çalışmanın neticesinde biz de bir marka oluşturacağız siyasette. Ha "bunun adı ne olur?" bunu zaman gösterecek ama şu anda bir muhafazakar demokrat kimlikler yürüyoruz."

Adalet ve Kalkınma Partisi, model olarak da artık Erba-kan'ı değil Turgut Özal ve Adnan Menderes'i alıyor, miting meydanlarında 1946 ruhu aranıyordu... Erdoğan miting meydanlarında Menderes'in adını anmadan geçmiyor, onun "Yeter söz milletin" şiarı, AKP'nin miting meydanlarında "yeter karar milletin" sözleriyle yankılanıyordu. Erdoğan, çocukluk yıllarında başlayan Menderes sevgisini açık açık dile getirmeye başlamıştı. Erdoğan, babasının eve getirdiği Hayat Mecmuasında gördüğü idam fotoğraflarının etkisinden bugün bile kurtulamıyor. "O günlerde rahmetli Menderes'in elleri arkasına bağlı, idam gömleğiyle onun o yürüyüşü resmi vardır, fotoğrafı vardır. Hayat mecmuası çıkardı o zamanlar, o mecmuadaki resimler, ondan sonra mahkeme sefahati filan; babam onlann olduğu sayıyı eve getirmişti. Ben de onları karıştırırken o tabloyu gördüm. Tabi o arada çok anlamlı, duygulu ifadeler de yer alırdı. O zaman ben tabi bunları pek anlamıyordum. Ama idama giden böyle bir insanı babamın duygulu anı, evde annemin duygulu anı yani evde bir duygu var. Bu kadar hizmet eden bir insanın idama götürülüşü olayı var."

Menderes'in idam edilmesine babasıyla birlikte gözyaşı döken Erdoğan, yıllar sonra Genel Başkanı olduğu Adalet ve Kalkınma Partisi ile 1946 ruhunu yakalamayı hedefliyordu. Recep Tayyip Erdoğan, parti kurulduktan önce de, sonra da Anadolu'yu karış karış gezdi. Hedefte artık

Erbakan'ı yaşlı bulan milli görüş tabanının yanı sıra, dönemin iktidar partileri DSP, ANAP ve MHP'den umduğunu bulamayanlar da vardı, yeni yüz arayışındaki umutsuzlar da... O artık seçim meydanlarında "Kimsesizlerin kimi" olarak tanıtılıyor, siyasi yasağının önündeki engelleri lehine çevirecek konuşmalar yaparak "mazlum Erdoğan" kimliğini öne çıkarıyordu...

SEÇİM ZAFERİ KONTROLLÜ BİR COŞKUYLA KUTLANDI

«Erdoğan, Adalet ve Kalkınma Partisi'nin Genel Başkanı olarak, seçim meydanlarının birinden, diğerine koştururken, siyasi yasağına ilişkin yargı süreci de işlemeye devam ediyordu. Erdoğan'ın AKP'nin kurucular kurulu üyeliğinden istifa etmesi gerekiyordu. O gün geldiğinde verdiği istifa dilekçesi, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Sahih Kanadoğlu tarafından yeterli bulunmadı. Çünkü Kana-doğlu, kurucular kurulu üyesi olamayan Erdoğan'ın bir partinin genel başkanı da olamayacağı savıyla Anayasa Mahkemesi'ne yeni bir dava açtı. Bu kez yalnız Erdoğan'ın genel başkanlığına tedbir konulması AKP'nin kapatılması da gündemdeydi... Erdoğan, 2002 genel seçimlerine bu gerekçelerin ışığına girdi ve Türkiye için tarihi bir gün olan 3 Kasım gelip çattı. 3 Kasım'da seçmen, yıllardır Türkiye'nin kaderini belirleyen siyasi partileri tasfiye etmekle kalmadı, AKP'yi tek başına iktidara CHP'yi yine tek başına muhalefete taşıdı. Seçmen yalnız iki partiye geçit verdi. Yerli ve yabancı medyanın gözü kulağı Ankara'da AKP Genel Merkezi'ne, İstanbul'da AKP İl Merkezi'ne odaklanmıştı. Recep Tayyip Erdoğan, seçimin galibi olduğunun anlaşılması üzerine basın mensuplarının karşısına geçtiğinde nefesler tutuldu. Ancak Erdoğan'ın ağzından, önce Avrupa Birliği ve IMF'ye ilişkin kafalarda oluşan soruları gidermeyi amaçlayan sözler döküldü, ardından kendisine oy vermeyen seçmenin tedirginliğini, yüzde 34.1'lik seçim zaferini kontrollü bir coşkuyla kutlayan Erdoğan'ın da söylediği gibi, "Türkiye yeni bir döneme giriyor."

R.TAYYIP ERDOĞAN KİMDİR?

33

Zaman akımında Türkiye R. Tayyip Erdoğan ile ilgili çok şeyleri öğrendiğini sansa da, R. Tayyip Erdoğan kendine has sistemiyle milletin bilmesini istediği yönlerini göstermektedir. Bu ülkenin siyasetçilerinin bir çoğu iktidarı kaybetmemek için her nedense kendi vatandaşlarına güvenip, inanmak yerine ABD'ye sığınmayı ve onların kanalları altına girmeyi tercih etmiştir. Bu tutumun büyük bir yanlış olduğunu Adnan Menderes ve Turgut Özal olaylarından göremeyenler, günün birinde çok kötü sukutu hayal'e uğrayabilirler.

34

HAKANTÜRK

• O 40

TURKİYE İLE ABDİN DUNİ VE BUGÜNÜ

"Bilelim ki; ulusal benliğini

bilmeyen uluslar, başka

uluslara yem olurlar."

M. Kemal Atatürk

Titiz ve o nispette de derin bir araştırmayla, günümüze de ışık tutan ve tarafsız gözlemcilere Türkiye ile ABD ilişkilerini değerlendirmede yeni bir boyut getirir umuduyla, Türkiye - ABD ilişkilerinin tarihteki izlerini aradık ve bu izleri ararken Albert J. Beveridge'in "Dış Politika da tek meşru partizanlık, devletin menfaatidir" sözü de bu araştırmanın hazırlanışına önemli bir ışık tuttu.

Bilineceği üzere, emellerini ve aksiyonlarını şimdiye kadar evrensel ahlak ilkelerine bağlı göstermemiş pek az devlet vardır. Çağımızda, politika yöneticileri, tek meşru ahlak ölçüsü olarak benimsedikleri menfaatlerini, kendilerini destekleyen ülkelere karşı "evrensel ahlak ilkeleri" makyajı altında sunmaktan, gene bu makyaj altında pazarlamakta ve çoğunlukla da yutturmaktadırlar.

Siyasi araştırmacı Hans J. Morgenthau'da bu gerçeği dile getirerek; "İktisat, hukuk ve ahlak ilkeleri gibi uluslar arası politikanın da kendine özgü olan ve öbür disiplinlere bağlı olmayan kriterlere bulundugunu" söylemektedir.

Günümüzde iktisatçı karşılaştığı konulan, milli gelir, refah, fiyat, prodüktivite, kamu düzenine uygunluğu açısından, ahlakçı ise moral ilkeler açısından inceleyerek değerlendirir. Gene günümüzde, gelişmiş ülkelerin uluslar arası politika uzmanı ve dış politika yöneticileri ise, problemleri ve olayları herşeyden önce devletlerinin dünyadaki durumu konumu açısından değerlendirmekte ve bu değerlendirme esnasında her biri kendi devletinin menfaatlerini ön planda tutarak, korumak ve o yönde politikalar üretmekle görevli-

R.TAYYIP ERDOĞAN KİMDİR?

35

dirler. Ve artık günümüzde görünmesi gereken en önemli gerçek o ki:

Menfaat uluslar arası politikaya yön veren görünmez bir eldir. Yani uluslar arası politikalar, kişiler arası ya da devletler arası aldatıcı dostluk gösterilerinin meydana getirdiği imajlara ve gizlice seslendirilen vaatlere göre tanzim edilemez. Bu gibi durumlarda aksiyon gerekçeleri ve ideolojik eğilimler aldatıcı "data"lardır. Kaldı ki, aksiyon sebep ve sakini bilmek, o ülkenin gerçek niyetinin ve politikasının hedeflediği noktaları anlamaya yeterli de değildir. Hele hele Türkiye gibi ABD dostluğuna eleştirisiz bir bağlılıkla inanan ülkeler için bu son derece zordur. Oysa biraz gerilere dönmek, bakmak bile ABD dostluğu için tek meşru gerekçenin ABD menfaatleri olduğunu anlamak için yeterlidir.

Örneğin, dünya kamuoyu 1939'da batı demokrasilerinin savaşa küçük devletleri emperyalist diktatörlüklerin saldırısından korumak amacıyla girdiklerine inanıyorlardı. Alman ordusunun saldırısına uğrayan Polonya'yı Rusya'nın doğudan işgale başlaması dünya kamuyunda şiddetli bir infial uyandırmıştı. Buna rağmen Rusya bu noktada durmayarak 26 Ekim'de Finlandiya'dan isteklerde bulunmuş ve 30 Kasım'da işgale başlamıştı. Herkes batı demokrasilerinin Finlandiya'nın yardımına koşmalarını beklemişti. Ve üstelik Finlandiya birinci dünya savaşından beri Amerika'ya borçlarını tam olarak ödemiş tek ve dostluğu hususunda o vakit bir gazetecinin basın toplantısında yönelttiği soruyu Franklin D. Roosevelt şöyle cevaplamıştı. "Amerika'nın dış politikası 400 bin Dolar'a satılık değildir." Yani Roosevelt şöyle demek istiyordu. "Bir ülkenin bize borçlarını zamanında ödemesi, bize dost ve sadık olması önemli değildir. Önemli olan ABD'nin menfaatleridir. Ve hiç kimse için elimizi ateşin içine sokmayız. Menfaatimiz olmadığı müddetçe değil bir Finlandiya, yüzlerce Finlandiya'yı feda edebiliriz."

Gerçekler bu iken, uluslar arası politikalarda ahlaki normlar, dostluklar hiçbir şekilde geçerli değilken ve Türkiye gibi, bulunduğu coğrafyada son derece uyanık olması, son derece zekice ve çok ince figürlerle siyaset yap-

36 HAKANTÜRK

ması gereken bir ülkenin yıllar yılı değişim yerindeyse ABD'nin peşine takılarak bölgesinin en yalnız, en dostsuz, en düşmanı bol bir ülke haline gelmesi ve buna rağmen hâlâ ülkede ABD Türkiye dostluğundan söz edebilmesi bizi Türkiye adına endişeye sürüklemiş ve bu endişede Türkiye - ABD ilişkilerinin tarihteki izlerini armaya itmiştir.

Evet körfez savaşından bu yana IMF ve dünya bankası ile tekrar gündeme gelen ABD - Türkiye ilişkilerinin başlangıcı yani tarihteki izleri pek çok kişinin merak ettiği bir konu olsa gerek. Bir endişeden kaynaklanan bu araştırma ile aynı zamanda bu konudaki merakları mümkün olduğunca gidermenin yanı sıra gene aynı zamanda sakallı sakalsız kimi çevrelerce dost görünmeye devam eden ABD'nin bir başka yüzünü ortaya koymaya çalışacağız. Bir nebze de olsa muvafak olmak umuduyla.

Türkiye - Amerikan ilişkileri ilk defa 17. yüzyılda deniz yoluyla başladı. O sıralar Amerikan ticaret gemileri İngiliz bandırası ile Osmanlı Topraklarına yanaşırlardı. Osmanlı rıhtımına yanaşan Amerikan bandıralı ilk geminin adı ise "Grand Türk" idi. Bu gemi Osmanlı limanından halı, reçine, kuru üzüm, deri, afyon yükleyerek New England limanlarına taşıdı. Kayıtlara göre Amerikan ticaret gemileri ilk kez 1786 tarihinde İstanbul'u, (1797) yılında İzmir'i ziyaret ettiler. Yani Amerikan Bayrağı ilk kez bu yıllar arasında İstanbul, İzmir ve İskenderiye'de görülmeye başladı. Ve kayıtlara göre ilk kez 1803 tarihinde Amerikan hükümeti Türkiye'yi resmi kayıtlara alarak maliye bakanlığı ithalat ihracat istatistiklerinde bir bölüm ayırdı.

OSMANLI KARASULARI ABD GEMİLERİNİN AKIMINA UĞRUYOR.

Amerikan ticaret gemileri 1810'lu yıllarda ise Osmanlı karasularında dikkate çarpacak ölçüde görünmeye başladılar. Örneğin 1810-1820 tarihleri arasında yaklaşık 80 Amerikan gemisi İzmir limanına uğrayarak, burada afyon, kuru üzüm, deri, incir yüklemiş buna karşılığa başta Rom olmak üzere, pamuklu ve bazı ihraç malları boşaltılmıştı. ABD, menfaati için Yunanlıları satıyor.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? _____ 37

Osmanlı ile ticaret ABD'nin çok hoşuna gitmişti. Amerika çok kârlı çıkmakta olduğu bu ticaret sebebiyle, özgürlük, bağımsızlık ideallerinin savunuculuğunu o tarihlerde kimseye bırakmama gibi bir alışkanlık içerisinde olduğu halde, sırf bu kârlı ticaretine bir hâle gelmemesi için Osmanlı'ya karşı, bağımsızlık mücadelesi başlatan Yunanlılara karşı o tarihlerde büyük bir pişkinlikle Osmanlıları desteklemişlerdi.

BİR ABDİNİN İSYANI

ABD'nin "Özgürlük Bağımsızlık" söylemleriyle çelişen ve gerçek yüzünü ortaya koyan bu politikasından vicdani rahatsızlık duyan ABD Temsilciler Meclisi Üyesi Henry Clay bu tutumu "insanlığımız kökünden kazımamız ve duyarlılıklarımızı bastırmamız için önümüze adi bir incir ve afyon faturası sürülüyor" diyerek eleştirmişti.

Sadece bu örnek bile, Amerika'nın gerçek özgürlük ve bağımsızlık savunuculuğu ardından hangi hesaplar peşinde koştuğunun ve gereğinde bir ulusun bağımsızlığını ya da bu yöndeki mücadelesini incir ve afyona değişebildiğinin çarpıcı bir örneğidir. İzmir'de legal görünümlü karanlık bir kuruluş.

1800'lere gelindiğinde Osmanlı topraklarının çok karlı bir Pazar ve çok zengin hammadde deposu olduğunu anlayan Amerikalılar, çok yönlü sondaj- için ilk adım olarak Amerikan Ticaret Odası'nı açtılar. Bu oda aynı zamanda Türkiye'de karanlık faaliyetler (örtülü çalışmalara) yapacak ve misyoner üssü olarak kullanılacak görünüşte "legal", bir çok faaliyetlerin açısından ise "illegal" bir kuruluştur.

Nitekim bu Amerikan Ticaret Odası'nın başkanı David Offle'in Osmanlı toprakları üzerinde misyonerlik ve casusluk faaliyetlerinde bulunan ilk misyoner (ajanlar) yetişmelerinde önemli katkıları olmuştur.

Masum ticari ilişkilerin ardından misyonerlik faaliyetleri. 1811 yılında İzmir'de bu masum Amerikan Ticaret Odası'nın kuruluşundan 10 yıl sonra, misyonerler gruplar halinde Anadolu'nun içlerine doğru yayılmaya başladılar.

38 _____ HAKANTÜRK

Bu arada 1830'lardan sonra "En fazla müsaadeye mahzar ülke" statüsüne giren Amerika, peş peşe imzaladığı ticari sözleşmelerle istediği zaman iktidar değişikliği yaptırabilecek bir geleceğe doğru emin adımlarla ilerlemeye başladı.

Padişahlar uyuyor ABD ticari ve siyasi yetkisini arttırıyor. Önceleri Osmanlı'ya Rom ve pamuklu malzemeler satan Amerika çok geçmeden cephan ve silah satmaya başlamıştı. Enteresandır, 1860'lara gelindiğinde bu ticarete silah ve cephanenin payı %97'leri bulmuştu. Amerika artık Osmanlı pazarı üzerindeki etkisini arttırıyor, tabi buna bağlı olarak da Osmanlı imparatorluğu üzerindeki Amerikan varlığı her sahada gittikçe pekişiyordu. Örneğin Osmanlı donanmasına gemi yapım işi Henry Eckford ve Foster Rho-des'e veriliyor. Lawrence adlı Amerikalı özel izinle Osmanlı'yı ticaretten nasıl bir denetim ve etki altına aldıklarını göstermek istercesine şöyle konuşuyordu, "Mekke ve Medine'de yanan lambaların yağlarını bile Osmanlı'ya biz veriyoruz"

Ticaret ve ihanet iç içe. Birinci Cihan harbi sıralarında Osmanlı imparatorluğu içinde ticaretle birlikte misyonerlik faaliyetlerini finanse eden bir çok Amerikan şirketi icrai sanat etmekteydiler. Bunlardan bazıları şunlardı. Amerika Tobacco Co., Standard Oil Co., Singer Seving machine Co., Westren Electric Co... gibi.

Evet, Amerika ilk ilişkilerini Osmanlı ile ticari faaliyetler üzerine kurmuş, çok geçmeden Osmanlı'yı içerden çökertmek ve kültürel olarak da etki altına alabilmek için ticaret amacıyla (!) aralanan bu kapıdan gruplar halinde misyonerlerini sokmaya, Anadolu'ya yaymaya başlamıştı.

Misyonerlik denilen şey.

Misyoner sözcüğü Latince de Latince Mittere, göndermek fiili ile bağlantılıdır. Hz. İsa'nın gidiniz onlara gerçeği (İncil'i) anlatınız! Emri üzerine hareket eden ve 16. yüzyıldan itibaren Hristiyan inancını anlatmak üzere yola çıkanlara "Missionary" (misyoner) misyoner gruplarına da misyon "mission" adı verilmektedir.

. ? R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? ? 39

Ticareti dine alet ettiler.

Amerikalılar kendilerine son derece samimiyetle açılan ticari kapıdan içeri girdikten kısa bir müddet sonra maalesef ticareti dini amaçlarına alet etmeye, tabiri caizse İslami toprakların üzerinde salyangoz satmaya başladılar.

Osmanlı toprakları üzerinde faaliyet gösteren ilk misyoner, Protestan Churc Of Missionary Society'e bağlı bir papazdır. (1815) yılının 15 Ocak günü ise ona İzmir'e ayak basan Pliny Fisk ve Levi Persons adlı diğer Amerikalı misyonerler, yani papazlar izledi.

American Board Of Commissionery For Foreing Missions ABCFM.

Bu iki misyoner, Amerika'nın Osmanlı toprakları üzerindeki şer'i planlarını gerçekleştirmek üzere kurdukları American Board Of Commisionery For Foreing Missions kısaltılmış adıyla ABCFM örgütüne mensuptur. ABCFM misyoner örgütü 1870 yılına kadar Osmanlı mülkü üzerinde tek başına çalışmış, o tarihten sonra da "Board of Foreing Missons of the Presbyterian Churc (BFMPC)" ile birlikte çalışmaya başlamıştır.

ABCFM'in Osmanlı toprakları üzerindeki faaliyetlerini dilegetiren 1880 tarihli "Bartleet Raporu'nun ilk satırları şöyle başlamaktadır:

"Misyonerlik Faaliyetleri açısından Osmanlı, Asya'nın anahtarıdır."

Görünüşte Amerika'nın Osmanlı imparatorluğu ile ilişkileri ticaret yapma arzusundan doğdu ama hiçbir zaman ticaretle sınırlı kalmadı. Amerika büyük imkanlar tanıdığı misyonerleri, dinsel, siyasal ekonomik ve kültürel birer sızma aracı olarak kullanmış, bunlar vasıtası ile kendisine kucak açan Osmanlı toprakları üzerindeki Hristi-yanlardan ağırlığı ve etkinliği olan bir orta sınıf meydana getirmiş ve o günlerden bu yana büyük bir inatla ve dost kelimesi ile bağdaşamayacak bir yaklaşımla Osmanlı toplumsal yapısını bozarak her yönden emperyalist amaçlarına uygun hale getirmeye çalışmıştır.

40

HAKANTÜRK

ABD, Çıkar Kanallarının Devamı İçin "Sorun" Üretir.

Amerika'nın dünya üzerindeki "Çıkar Kanalları"nın işlevini Amerikan menfaatleri doğrultusunda sürekli kurabilmek için öncelikle bu çıkar kanallarının başına başbakan, cumhurbaşkanı, başkan gibi sıfatlarla seçtiyeceği itaatkar bekçilerin görevlerini iyi yapmalarına ve bunun da ötesinde her zaman ABD'nin güçlü solugunu hissettirici büyük ya da küçük sorunlara ihtiyacı vardır. Tıpkı paralı askerlerin karnını doyurabilmesi için barışa değil savaşa ihtiyacı olması

gibi... Amerika'nın da varlığı bir bakıma dünyadaki bölgesel ve uluslar arası sorunların devamlılığına, sorunların ABD'nin ferman buyurduğu şekilde çözümlenmesine, halledilen bir sorunun yerine yeni bir sorunun tohumlanarak kök salmasına ve ülkelerin, her sorunun çözümünde Amerika'nın rol oynamasına ihtiyacı varmış gibi bir psikoz içerisine sokulmasına bağlıdır. Açıkçası her sorun, Amerika'nın büyüklüğünü(l) güçlülüğünü kanıtlama fırsatı ve gene her sorun, Amerika'nın hayat kaynadır.

Amerika Osmanlı Halkını Nasıl Görüyordu?

1829 yıllarında Osmanlı toprakları üzerinde faaliyet yürüten misyonerlerden biri olan William Goodell* Bostan'daki bir arkadaşına yazdığı mektupta, Osmanlı toprakları üzerinde yaptıkları sondaj çalışmalardan elde ettikleri verileri şu cümlelerle dile getirmekteydi:

"... bana öyle geliyor ki, bir misyoner üç yıl başka hiçbir şey yapmadan halkın arasına karışırsa ve onların gerçekte ne denli zayıf, cahil, aptal ve ön yargılı olduğunu öğrense, bu kendisi için Osmanlı İmparatorluğunda konuşulan tüm dilleri öğrenmekten daha büyük bir kazanç olur..."

Bu adamlar yani Misyonerler İzmir'den Kudüs'e, Beyrut'tan İskenderiye'ye kadar ticaret yollarını takip ederek, Osmanlı'nın büyük ve hoş görüntüsünden bilistifade rahat bir biçimde dolaşmışlar, elde edilen bilgiler ışığında, Osmanlı'yı gelecek nesilleri de içine alacak şekilde

R.TÂYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 41

âosyal, siyasal, kültürel, ve hatta dinsel yönden biçimlendirmenin temellerini atmışlardı.

1900'lere gelindiğine Anadolu'da yüzlerce Misyoner Okulu...

Ve 1900'lere gelindiğinde Anadolu'da misyonerlerin denetiminde İngilizce faaliyet gösteren ve kitapları Amerika'dan getirilen tam 417 adet Amerikan Misyoner Okulu bulunuyordu. Bu okulların ne için kurulduğunu anlayabilmek için ise misyonerlere ABD'den gönderilene bir talimatta yer alan şu cümleleri okumak herhalde yeterli olacaktır;

"... Bir fetih savaşı girmiş askerler olduğunuzu unutmayın!... Ve her ne kadar mücadele manevi alanda, kafanın kafayla, kalbin kalple mücadelesi ise de ve sizin silahınız Tanrı'nın inayetiyle güçlendirilmiş manevi bir silâ-hsa da, Napolyon'un askeri girişimlerindeki kadar araştırma, bilgi ve düşünmeye ihtiyaç gösterir. Bu mukaddes ve vaat edilmiş topraklar silâhsız bir haçlı seferi ile geri alınacaktır."

Bu Okullarda Kimler Okuyordu...

Bu okullarda kimler okuyordu? Türünden bir soruya açıklık getirmek için de Osmanlı mülkünde 1890 yılında kurulan İstanbul Kız Koleji'nden örnek verilebilir...

Asıl adı "Consantinople Collefe for Girls" olan bu okulun meşhur mezunlarından Halide Edip Adivar'ın bu okul için şöyle söylediği rivayet edilir: "Bu kolejin her şeyini seviyorum." "Halide Edip'in her şeyini seviyorum dediği bu okulda o yıllarda 51 Ermeni, 29 Bulgar, 22 Rum, 14 İngiliz, 10 Amerikalı, 6 Yahudi, 4 Türk, 1 Fransız talebe okumaktaydı. Örnekler biraz daha çoğaltılacak olursa belirtildiğine göre, Kudüs'e hacı olmaya giden bu arada Tarsus'a uğrayan New Yorklu zengin bir albay, her nedenle kasabayı çok sevmiş ve bu enteresan sevgi üzerine kasabaya bir okul açılmasını arzulamış ve misyoner örgütü olan BFMPC tarafından da bu arzusu uygun bulununca elini cebine

42 ?????.HAKANTTİRK

daldırıp, bu okulun kurulma giderlerinin bir kısmını karşılayarak okulu kurdurmuş."

Bu Okulun Başında Kimler Vardı?...

Bu tür ABD Misyoner Okullarında kurulduğunda hemen bir mütevelli heyeti kurulur. Bu okulun mütevelli heyeti başkanlığında New Yorklu ünlü 5. Caddesi'ndeki Presbyte-rian Kilisesi Papazı Peder Howard Crosby atanmış. Aynı okulun yönetim kuruluna da Amerikalıları öven 4 Ermeni getirilmişti. Ve ne acıdır ki bu okulun başına ise ABD'nin daha sonra Türkiye'de uygulayacağı politikaların sinyalini veren bir atama yapılarak Osmanlı düşmanı bir Ermeni yani Harutyan S. Cenanyan getirilmişti. Bu okulda eğitim görenlerin 152'si yani % 75'i Ermeni, 36'sı Rum, 12'si Arap, 2'si Arap, 2'si Türk, 1'i Kürt ve 1'i de İtalyan'dı.

Bu Örnekler Çoğaltılabilir...

Bu örnekler son derece çoğaltılabilir. Mesela Amerikalı Misyonerlerin kurduğu okulların biri olan Merzifon Anadolu Koleji gibi... 8 Eylül 1886 tarihinde (Anatolia College) adıyla kurulan bu okul, çeşitli olaylara sahne olmuştu. Bu okulun öğretim elemanlarının 1'i Rus, 1'i İsviçreli, 9'u Rum, 10'u Amerikalı, Onbir'i de Ermeni idi. Bu okullarda da daha başka okullarda olduğu ve zaman içerisinde ortaya eğitim çabaları ardında olanca hızıyla sürmekteydi. Hatta bir ara 1893 yılında ihtilalci bir Ermeni Örgütü'nün bildirisi açıkça okul duvarlarına asılmıştı.

Bir ara İttihat ve Terakki Hükümetince kapatılıp, hastaneye çevrilen bu okul bilahare tekrar açılmış ve 1921'de bir ihbar üzerine tekrar arama yapılan okulda, bu sefer de Rum Pontus teşkilatına ait bir çok belge ele geçirilmişti.

İhaneti belgelenen üç Rum eğitmenin idam edildiği bu okulda o sıralar 72 Rum, 70 Ermeni, 7 Türk, 1 Rus talebe öğrenim görmektedir...

ABD Misyoner Okullarıyla Zemin Hazırladı, Haçlı Taassubu Hortladı.

Ülkemizin Jeopolitik yapısını, dolayısıyla Ortadoğu'daki önemini bilen emperyalist güçler ABD'nin gizli ve açık de-

stekleriyle, ileriye dönük olarak planladıkları menfaatlerine XIX. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren "Parçala ve Hükmet" prensibiyle hareke tederek (ki bu gerçekler T.G. Dju-vara'nın "Sovyet Devlet Arşivi Gizli Belgelerinde Anadolu'nun Taksimi Planı", Edvvard Said'in "Türkiye'yi Parçalamak için 100 plan: Haçlı Taassubu - Türkiye Düşmanlığı" adlı kitaplarında da açık bir şekilde dile getirilmektedir.) ABD destekli Hristiyan Batı Osmanlı ve Türkiye içerisinde milliyetçi ve aşırı akımları tahrik edip, onlara her türlü yardımı vererek Rum - Ermeni ve günümüzde de PKK ihanet örgütünü Türkiye'yi parçalamak ve haritadan silmek için kullandılar.

Osmanlı imparatorluğu zamanında ABD destekli Emperyalist Güçler yani başta ingiltere olmak üzere Fransa, italya, Rusya Osmanlı imparatorluğu içinde çeşitli isyanlar çıkararak Balkan Savaşı ve nihayet 1. Dünya Savaşı ile Osmanlı'yı Sevr'den önce Sykes - Picot taksim planını hatırlamamız gerekir. Fransa'da George Picot ile Ingil-ere'den Sir Mark Sykes arasında, her iki devletin Osmanlı Toprakları üzerindeki menfaatlerini tayin etmek üzere 1916 yılında yapılan antlaşma ile atılmıştır. M.S. Anderson'un "The Great Povuer and the Near East" (Süper Gücer ve Yakınoğu) adlı eseri bu konudaki önemli kaynaklardan biridir.

ABD'nin gizlediği Gerçeği Bolşevik Hükümeti Açıklıyor!

Önceleri ingiltere ve Fransa arasında yapılan bu Sykes -Picot taksim projesine daha sonra italya ve Rusya'da dahil edilmiş, fakat Rusya kendisinin göz diktiği Trabzon, Erzurum ve Van vilayetlerini Ermenilere veremeyeceğini bildirerek bu planın uygulanışını sekteye uğratmış, 1917 de yönetimi ele geçiren Bolşevik Hükümeti de "Sykes - Picot" taksim porojisini reddettiği gibi, bu anlaşmayı dünya kamuoyuna açıklayarak batılı devletleri çok zor durumda bırakmıştı. Bolşevik Hükümeti açıklamış; dost (-) ABD ise suskun kalmıştı... Osmanlı'yı parçalama yönünde hazırlanan her plan karşısında ABD'nin yaptığı en pasif davranış, suskun kalarak onay vermektir.

Sykes - Picot planını deşifre ederek akim kalmasını sağlayan Bolşevik Hükümeti'nin bu beklenmedik davranışından sonra İngiltere ABD'nin bilgisi doğrultusunda strateji değişikliğine giderek Irak'ı himayesine almayı kabul etmiş ve bu arada Rusya ile sınır olmamak için, Doğu Anadolu'da bir Ermeni devleti ile bir Kürdistan devleti kurdurmayı planlamış ve o zamandan başlayarak bu planını ABD ile malum diğer batılı ülkelerin yardımı ile yürürlüğe koymuştu. Batının şer planları karşısında Abd üç Maymunu oynamaktaydı. Batının ve özellikle de Fransa'nın Türkiye üzerindeki "Vazgeçilmez" olarak nitelendirilen emellerini gerçekleştirme yönündeki tüm plan ve eylemler ABD tarafından ruaf bir biçimde sessizlikle karşılanıyor, bir iddiaya göre de bizzat perde arkasından ABD tarafından destekleniyordu...

Şer Planlarından Birkaç Örnek

İngiltere Dışişleri Bakanlığı'ndan Mr. Kidston'dan Paris'te Sir E. Crou/e'e mektup. (28 Kasım 1919)

Sayın Crowe,

"Ermenilerin Müslüman komşularını kesmesinden hiç şüphe etmem. Erivan'ı kontrol altında tutan Taşnak çetesine en küçük bir itimat göstermemek gerekir. Taşnaklar müthiş bir vahşetle çalışıyorlar ve talihsiz Ermenilerin hiç de yararına hareket etmiyorlar. Sulh Konferansının Türkiye hakkındaki yayınları Mustafa Kemal hareketini yarattı. Rumların izmir'e çıkıp orada yaptıkları da bu hareketi körükledi. Kürtlere her ne kadar inanmasak da onları kullanmamız çıkanımız gereğidir. Doğu illerine gelince, Türklere harp etmeden o bölgeleri Ermenistan ve kürdistan diye bölemeyiz. Çok korkanm ki, geçen Haziranda aldığımız kararları Türklere kabul ettiremeyeceğiz. Keşke aksini düşünebilseydim..."

Saygılarımla George Kidston

Ve Ermenilere Silahlar ABD Tarafından Veriliyor...

"Türk Meselesinde Üçüncü Gizli Toplantı:

26 Aralık 1919

...Kürt kabileleri ingiliz ve Fransız hakimiyetine konacak, Kürdistan'da hiçbir şekilde Türk bırakılmayacak. Bir tek Kürt devleti mi yoksa birçok küçük kurt devletleri mi kurulacağı düşünülecek. Ermenilere Amerikalılar kanalıyla silah sağlanacak..."

AMERİKAN MÜESSESELERİNDEKİ TÜRK KATLIAMLAR...

İngiltere ve Fransa'nın Türklere yönelik bölgesel oyun ve planlarının ardında ABD'nin bulunduğunu gösteren çok sayıdaki belgelerden bir kısmını da İngiliz, Fransız kışkırtmacılığı ile ayaklanan Ermenilerin Amerikan müesseselerinde ABD yetkililerinin gözetimi altında yaptıkları mezalim oluşturur.

Bir örnek verecek olursak: Türk Askeri Kuvvetlerince Van'ın Ele Geçirilişinde Kurtarılanlardan Hatuniye Mahalleli Miracoğlu Süvari Çavuşu Osman'ın Zevcesi Nigar Ha-nım'ın Alınan ifadesi...

"Van'ın tahliye gecesi komşularıyla yola çıkmış, Kurubaş Köyü yakınında askere ulaşmış ise de, biri on yaşında kerimesi Refika ve on iki yaşlarında oğlu Kemal ve altı yaşlarında Celal ve beş yaşlarında kızı Şefika, bir buçuk yaşlarında Cemil isimindeki çocukların yürümeğe güçlerinin olmamasına ve bunları sevkedecek herhangi bir vasitanın bulunmamasından dolayı belirtilen yol üstünde kalmış olduğu bir sırada ve sabah olduğundan köyden çok kalabalık bir Ermeni çetesi çevreye yayılmış ve bunlara tesadüflerinde Ermenice: "Bu kadının erkek çocuklarını getiriniz, öldürünüz" denildikte, Ermeni lisanını bildiğinden kendisinin de ayırd edilmeksizin bütün çocuklarıyla birarada öldürülmelerini istemiş, bunun için canilere yalvarırken bu sırada "Yedi Kilise" idarecisi ve Van'ın evvelki sandık başkanı Rupen Efendi gelerek katletmeyiniz, merkeze gönderiniz! Yollu tembihatı üzerinde Haçdoğan mahallesine

46 — HAKANTÜRK

götürdüler, bir hastaneye bıraktılar. Hayli zaman geçtiğinde daha birçok aile getirildi, oradanda Amerikan müessesesine sevk olunduk. Amerikan müessesinde bir müddet adam başına birer somun verilirdi. Bir aralık da akşamları birer miktar yahni verilirdi. Verilen somun ve yahnileri yiyenlerin saçları dökülerek, ağızlarından kanlı sular akarak ölür ve cesetleri şişer idi...

Beş çocuğumdan dördü bu şekilde Amerikan Müessesinde verilen somun ve yahniden saçları dökülerek, ağızlarından kanlar akarak acı içinde öldüler..."

Amerikan Müessesinde dönen insanlık dışı dolapların anlatımı şu cümlelerle bitmektedir:

"En aşağı vicdanları bile titretecek bu şeyleri anlatmayı burada keserken, medeniyet hamileri olduklarını zannettiğimiz ve işittiğimiz bunların (ABD, İngilizler, Fransızlar) haline binlerce lanet okuyorum."

Dünyanın En Yalnız İmparatorluğundan, Bölgenin En Dostsuz Ülkesine. ..

Tarihçilerin kabul ettiği gibi, Osmanlı İmparatorluğu üç kıta üzerinde geliştirdiği hakimiyetine ve adil bir yönetim altında çok çeşitli ırk ve dinleri barındırmasına rağmen dünyanın en yalnız ve düşmanı en bol bir imparatorluğu idi. Başta ABD olmak üzere tüm batılı ülkeler nezdinde Osmanlı mutlaka parçalanması gereken bir tehlikeli ülke idi. Bu konuda her zaman için en önemli rolü çoğu zaman kendisini perdeleyerek ABD oynamış, Osmanlı toprakları üzerinde cirit atan Misyonerler ve açtıkları College'leri yani Misyoner okulları ile bu hususta üzerlerine düşen misyonu fazlasıyla yerine getirmişlerdir.

- Yıllar önce düştükleri ve Misyonerler ve okulları kanalıyla zeminini oluşturdukları projenin bir ürünü olan Sevres Antlaşması'na sürüklenmişler, ne enteresandır ki sözde dost ABD Osmanlıya bu en zor günlerinde, hiçbir şekilde destek çıkmamış, aynı tavrını İstiklal Harbi, Kıbrıs Müdahalesi'nde ve bölücü PKK teröründe de göstermiştir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanmasıyla tatmin olmayan ABD ve diğer batılı ülkeler uzun zamandan beri

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 47

gözlerini Türkiye Cumhuriyetine çevirmişlerdir ve Türkiye'yi haritadan silmenin en önemli adımlarından biri olarak da yapmış oldukları çeşitli antlaşmalarla bölgesinin en yalnız ve düşmanı en bol ülkesi haline getirerek, adeta siyasi, sosyal ve kültürel yönlerden tecrit etmişlerdir. Bunun sonucu olarak bugün, Osmanlı bakiyesi Türkiye etrafında oluşmuş bulunan Şer İttifakı artık tamamen maskelerini indirmiş durumdadır. Pan Ortodoks ve Pan - Hristiyan faaliyetler her geçen gün artarak devam etmekte, Ayasofya'da tanrı-laştırdıkları Hz. İsa'nın putlaştırdıkları Meryem Ana'nın ikonalarını ve mülgâ Bizans'ın ikibaşlı armasını görmek istemektedirler. Örneğin bugün Rum Ortodoks Patrikhanesine bağlı bütün kiliselerde Pazar Ayini'nde Türk Dev-leti'nin yıkılması ve bu yönde yapılan mücadelelerin başarıya ulaşması için dualar yapılmakta, bu plan çerçevesinde görev yapan örgüt elemanları ve liderleri takdis edilmekte, kutsanmaktadır.

Dün kuvayı Milliye önünde başarısızlığa uğrayanlar, bugün amaçlarına ulaşmak için son derece örgütlü faaliyetler içerisinde mücadele etmektedirler. Bunun sonucu olarak bugün Türkiye Cumhuriyeti'nden toprak talebinde bulunan 51 örgüt ve vakfı faaliyet halindedir. Devletimizi yıkmak, şehit kanlarıyla renklenmiş aziz bayrağımızı ayaklar altına almak ve örneğin sadece Karadeniz Bölgesi'nde PONTUS hayalini canlandırmak için bile 176 örgüt ve teşekkül, çok yönlü desteklerle son derece sinsi bir çalışma içerisinde dirler.

Örgütler... Örgütler... Örgütler...

Tüm bunların haricinde Ermenilerce kurulan 31 örgüt, Yunanlı asker ve bürokratlardan oluşan 58 Sosyopolitik örgüt, Güney Kıbrıs'ta çeşitli ülke militanlarından meydana gelmiş 70 örgüt, New York'ta ve Amerika'nın geneline yönelik 750 civarında sosyopolitik, sosyokültürel ve sosyoekonomik faaliyetler yürüterek. Amerikan Kamuoyu'nu Türkiye'ye karşı oluşturmaya ve yönlendirmeye çalışan örgütler ve Türkiye'den kaçmış Marksist - Leninist firariler tarafından Türkiye'yi haritadan silmek üzere oluşturulmuş 38 teşekkül...

ABD'nin Ortadoğu'ya Yönelik Planlarında Türkiye'nin Önemi

ABD'nin Ortadoğu'ya yönelik planlarında Türkiye Cumhuriyeti bir köprü ya da trablen olarak önemli bir yer tutmaktadır. ABD Türkiye'ye Ortadoğu'da gizli hakimiyet tesis etme yönündeki planlarında baş aktör olarak rol biçmiş, ne gariptir ki Türkiye'yi bölgede yalnızlaştırma amacı da güden bu karanlık dolu Türk yöneticiler büyük bir aymazlık içerisinde kabul etmişler ya da kabul etmek durumunda kalmışlardır.

Türkiye'ye ABD tarafından verilen rolün tarihi süreci

Amerika'nın Ortadoğu'daki menfaatlerinin güvenliği yönünde ilk girişim Başkan Eisenhower'ın yönetime gelmesinden hemen sonra başlamıştır. Bu amaçla Amerikan Dışişleri Bakanı John Foster DuUes, yanında "Mutual Security Agency" başkanı Horald E. Stastsen'i de alarak yirmi gün süreyle "Bir yerinde inceleme" (Factfinding) gezisine çıkmış, bu gezinin, yani Amerika'nın Ortadoğu ülkelerinin ilk kapsamlı ziyaretinin tarihi ise 19 Mayıs 1953'tür.

ABD Dışişleri Bakanı Dulles. Bu ziyaretinde Türkiye İsrail de dahil olmak üzere hemen hemen bütün Ortadoğu ülkelerini ziyaret etmiş, böylece 19 Mayıs 1953 Amerika'nın Ortadoğu'ya yönelik dış politikasında karanlık amaçlarını ve ilişkilerini gerçekleştirme yönünde önemli girişimlerinin başlangıç tarihi olmuştur. Dulles, bu ziyaret esnasında elde ettiği bilgi ve izlenimleri, dönüşünde genel olarak şu üç noktada toplayarak bir rapor halinde ABD Başkanı Eisenhower'e sunmuş, bir bakıma bu plan Amerika'nın Ortadoğu'ya yönelik karanlık senaryolarının esin kaynağı olmuştur.

Dulles raporu'nda ağırlık şu noktalarda toplanmaktaydı:

Bölgesel bir savunma teşkilatı, kaynağını her şeyden önce bölge halkları ve hükümetlerinin isteğinden almalıdır.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 49

Ortadoğu Halkları ve hükümetleri. Kendilerini doğrudan doğruya batılı savunma örgütüne bağlamak istememektedirler.

Kuzey Kuşak (Northern Tier) devletleri Sovyet tehlikesinden endişe duymaktadırlar.

Dulles'in görüşleri kısa zamanda uygulama alanına konulmuş ve ne gariptir ki, o günde, bu bölgede kurulacak bir bölgesel savunma teşkilatı için (Afganistan ve Irak konularında olduğu gibi) temel taş olarak Türkiye düşünülmüş, Dulles bu amaçla 2527 Mayıs'ta Ankara'ya gelerek Amerika'nın bu konudaki görüşlerini Türk hükümetine aktarmış, Türk yetkilileri de bir memorandum vererek bu teklife olumlu baktıklarını belirtmişlerdir.

Karaçi Antlaşması ile Türkiye Tuzağa Düşüyor

Türk siyasi tarihinin yakın geçmişini araştıranların da bileceği üzere, bu temasların sonucu Ortadoğu'da ilk müdafaa sistemi "Karaçi Anlaşması" ile ABD Planları ve gözetimi doğrultusunda Türkiye ve Pakistan tarafından oluşturulmuş ve hemen akabinde Türk Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü tarafından "France Press" ajansına yapılan açıklamasıyla, bu savunma sistemine bütün Ortadoğu ülkelerinin girebileceği yönünde "İhtiyatlı bir dille " açık davetiye çıkarılmıştır. Bölgesel Yalnızlığın Ayak Sesleri

Türkiye başlangıçta ABD tarafından Karaçi Anlaşması'na bütün Arap ülkelerinin katılacağına inandırılmıştı. Oysa Arap Devletleri Ortadoğu'da kurulacak düzenin ardında ABD olduğunu sezinledikleri için girmemişler ve hatta karşı tavır bile almışlardı. Yalnız Arap ülkelerinden bir tek ülke bu çağrıya olumlu cevap vermişti. O da bölgede çeşitli endişeler taşıyan ve ABD'ye yakınlaşmak isteyen Irak Monarşisi idi...

Türkiye Suçlanıyor ve Protestolar Başlıyor

Karaçi Anlaşması'nda olduğu gibi Türkiye yine Beyaz Saray'da sufle edilen istekler doğrultusunda Irak'la yapılacak ikili anlaşmasının da öncülüğünü kabul etmiş ama bir

Arap ülkesi olan Mısır'ın bu anlaşmayla ABD'nin güdümüne gireceğini bilen diğer Arap ülkeleri Mısır'ın öncülüğünde (24 Şubat 1955) de Bağdat'ta imzalanan bu ikili işbirliği anlaşmasına şiddetle karşı çıkmış, Suriye'nin başkentinde de halk sokaklara dökülerek Arap Ulusu'nu birlik ve beraberliğini yok edeceği endişesi taşıdıklarını belirten gösteriler yapmışlar, Türkiye'yi ABD ve batının işbirlikçisi olarak suçlamışlardı...

Ortadoğu'da Bloklama Başlıyor

Çok geçmeden Mısır, Suriye ve Suudi Arabistan, Türkiye'ye bir tepki olarak "Arap Savunma Paketi'nin yerine geçecek ve Türkiye ile Irak'ı dışarıda bırakacak yeni bir siyasi, ekonomik ve askeri anlaşma yapılmasını kararlaştırmışlar ve 6 Mart 1955'de yaptıkları ortak bir açıklama ile bu üç devletin Türk - Irak Paketi'ne katılmayacaklarını açıklamışlardır. Ankara bu tavn Türkiye'ye karşı yöneltilmiş endişe verici bir davranış olarak değerlendirmiş, hatta komşusu olması hesabıyla de Suriye'ye 10 Mart'ta, Araplararası ittifaka katılmasını protesto eden bir nota göndermişti. Ve bu nota

aynı zamanda ABD etkisi altına giren Türkiye ile Arap ulusları arasında beliren ve günümüze dek sürececek olan derin görüş ayrılıklarının da başlangıcı olmuştur. Yani ABD'nin "Dostları düşman et, bütünü parçalama" yöntemi başanya ulaşmış, ABD'nin bölgesel egemenliğinin böylece de yolu açılmıştı.

ABD ve Batının yedeğinde Bugün Türkiye'nin Getirildiği Nokta...

Ve bugün Türkiye Ortadoğu hatta Yakındoğu'daki devletlere karşı ABD'nin yapacağı her hangi bir çok boyutlu sıcak temas veya mevzii operasyonlar içinde verilen rolü oynamak ve bu rol çerçevesinde topraklarındaki bir takım imkanları (örneğin üsleri) bu doğrultuda kullanırmak durumundadır. A, B, C partilerinden hangisi iktidar olursa olsun, bir takım şeyleri göze alamazsa "Ben bu rolde oynamayacağım" diyemez. Türkiye'ye bu rol çok önceleri biçildi. İlk müsebbibi Özal değildi.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

51

1991 Körfez, şimdilerde de tekrar Irak'a karşı öncelikle İncirlik Üssü'nün kullanımı ile gündeme gelen rol maalesef Türkiye'ye yıllar öncesinden biçilmişti.

Ortadoğu'da Hava Kararıyor, Kurtlar Sisli Havayı Seviyor...

1951 ilkbaharında Ortadoğu'daki siyasi hava bulanmış, İran'daki gelişmeler NATO'nun gelişmesinin gerekli olduğu yönündeki görüşleri haklı çıkarmaya başlamıştı. Amerika'nın Türkiye'yi NATO kapsamı içerisine alma arzusunun başlangıcı 1951'lerden biraz önceye dayanır.

Kominform 1948 yılında Doğu Bloku'ndan kopan Yugoslavya'ya karşı baskılar yapmaya başlamış, bu baskılar ve artan dozu, o zamanın NATO başkomutanı General Eisen-hou/er'ı NATO'nun Güney doğu kanadının kuvvetlendirilmesi gerektiğine inandırmıştı. Bu sırada ABD'li stratejistler de ABD'nin bölgedeki çıkarlarının korunması ve devamı adına Türkiye'nin de ittifaka alınması hususunda ısrar gösteriyorlardı. Çünkü Türkiye NATO'ya alınmadığı takdirde üslerinden istifade edebilmek mümkün değildi. Oysa Türkiye NATO'ya alınırsa, Sovyetlerin Batı Avrupa'ya saldırması halinde Türkiye'nin askeri üstleri NATO'nun emrinde olacağından, bu üslerden kalkacak uçaklarla Sovyetlerin stratejik bölgelerini bombalayabilmek imkanı olacaktı.

ABD ile İngiltere Arasında Türkiye NATO'ya Girsin Girmesin Tartışması

1948'den Mayıs 1951 e kadar geçen zaman zarfında, Amerika, İngiltere ve bazı NATO ülkelerinin yetkilileri Ortadoğu ve Akdeniz bölgesinin güvenliği için müteaddit defalar bir araya gelerek toplantılar yapmışlar, zamanın Amerikan Akdeniz Filosu Kumandanı Amiral Karney ve Hava Kuvvetleri Komutanı Finletter Türkiye'yi ziyarete gelmişler ve bu ziyaretlerinin akabinde yani 15 Mayıs 1951'de Amerika diğer NATO üyelerine Türkiye ve Yunanistan'ın tam üye olarak alınmalarını resmen teklif etmişti.

Bu teklife en şiddetli itiraz İngiltere'den gelmişti. Çünkü İngiltere'nin Ortadoğu'nun savunulması ve oradaki çıkar-c

52

HAKANTÜRK

larının korunması yönünde ayrı planları vardı. Amerika. Güneydoğu kanadının zayıf olduğu endişesi ile Türkiye'de stratejik bir hava kumandanlığı kurulmasını arzu ederken, İngiltere iplerini ellerinde tutabileceği İngiliz Ortadoğu Kumandanlığı'na bağlı ayrı bir Ortadoğu Kumandanlığı kurulması görüşünü savunuyordu, İngiltere'nin görüşüne, göre, buna bazı Comeenwelth ve Ortadoğu devletleri ve özellikle Mısır katılacaktı. Genel İngiltere'nin görüşüne göre, NATO Avrupa (SHAPE) Kumandanlığı'nın Kafkaslara kadar uzatılmasının tehlikeleri vardı. O yüzden Türkiye ve Yunanistan doğrudan doğruya Avrupa Yerine Ortadoğu'nun savunulması planı içerisinde yer almalı, bu iki ülke İngiltere'nin Ortadoğu Kumandanlığına bağlanıp, İngiltere'nin Ortadoğu'ya yönelik askeri stratejisinin kolaylaştırıcı unsurları olmalı idi.

Türkiye Konusunda ABD'nin Dediği Oluyor ve...

Türkiye ve Yunanistan'ın NATO'ya tam üyelikleri konusundaki İngiliz itirazları 1951 yılına kadar sürmüş, bu tarihte İran'da patlak veren buhran ve Ortadoğu'daki havanın tehlikeli denebilecek bir biçimde bulunması, İngiltere'nin itirazlarını zayıflatmış, bunun sonucu olarak, İngiliz Dışişleri Bakanı Morrison, 18 Temmuz 1951'de Avam Kamarasında yaptığı konuşmada, İngiliz Hükümetinin Türkiye ile Yunanistan'ın NATO'ya alınmalarını destekleyeceğini belirterek şunları söylemiştir:

"İngiliz Hükümeti, Türkiye ile Yunanistan'ın Atlantik Pakti'na alınması meselesini dikkatle bütün şumulüyle inceledikten sonra, bu meselenin en mükemmel hal suretinin Türkiye ile Yunanistan'ın pakta alınmasında bulunduğuna karar vermiştir."

İngiliz Dışişleri Bakanı Morrison yaptığı açıklamaları şöyle sözlerle noktalamıştır:

"Aynı zamanda, İngiliz Hükümeti, Türkiye'nin Ortadoğu'nun savunulmasında kendine düşen rolü oynaması üzerine ısrarla durmaktadır."

17. Yüzyılda, Halı ,Reçine, Kuru Üzüm, Deri, Afyonla Başlayan Misyonerlerle Derinleşen ve Türkiye'ye Biçilen Rol'le Devam etmekte Olan bir Enteresan İlişkiler Ağı...

Türkiye'ye NATO'ya alınması karşılığında öncelikle ABD'nin Ortadoğu'daki menfaatleri doğrultusunda biçilen bir rolün açıklanmasından sonra Adnan Menderes'in Dışışleri Bakanı, Fuat köprülü 20 Temmuz 1951'de bu konuda hükümetin görüşlerini şu cümlelerle dile getiriyordu:

"Şu noktayı ehemmiyetle belirtmek isterim ki, Ortaşark müdafaasının gerek stratejik, gerek ekonomik bakımlardan Avrupa'nın korunması için zaruri bulunduğuna kaniiz. Bu itibarla, Türkiye Atlantik Paktına iltihak edince, Ortaşark'ta bize düşen rolü müessir bir surette ifa ve gerekli tedbirleri müstereken ittihaz için ilgililerle derhal müzakereye girmeye amade olacaktır."

Türkiye Bir Kısaç İçinde!

Evet, 17. Yüzyılda ABD ile reçine, kuru üzüm, deri, Afyon ve pamuklu masum ticari ilişkiler görünümünde başlayan, Misyonerler derinleşmeye ve mecrasından çıkmaya yüz tutan ve Atatürk'ün bağımsız Türkiye Cumhuriyetine rol verme adı altında "Buyruk verme, buyruğu kabul etme" noktasına getirilen ilişkilerle adeta kısaç içersine alman Türkiyemiz'in içinde bulunduğu gerçeği (geç olmakla birlikte) en iyi anlayanlardan biri de İsmet İnönü idi. ABD ile İlişkilerde Geline Nektada İnönü'nün Feryadı!

Kıbrıs bunalımı ile ilgili olarak İsmet İnönü'nün 1963 yılında Bakanlar Kurulu'nda yaptığı ve kamuoyuna açıklanmayan "GİZLİ" konuşması, ABD - Türkiye ilişkilerinin geldiği ve getirildiği noktayı son derece çarpıcı biçimde ortaya koyması bakımından tarihi ve son derece Önemli bir nitelik taşımaktadır. İnönü, üzüntü, çaresizlik ve buram buram isyan kokan konuşmasında adeta haykırarak şunları söylüyordu:

İnönü'nün GİZLİ Konuşmasının Tam Metni...

"Daha bağımsız ve şahsiyetli dış politika izlenmesini istiyorsunuz. Herkes aynı şeyden bahsediyor. Nasıl yapacağım ben bunu? Karar vereceğim ve işi teknisyenlerime ha-

54 HAKANTÜRK

vale edeceğim. Onlar etraflı çalışmalar yapacaklar, teklifler hazırlayacaklar. Yapılabilir mi bunu? Hepsinin etrafında UZMAN denilen yabancılar dolu. İğfal etmeye çalışıyorlar, muvaffak olamazlarsa işi sürüncemede bırakmaya çalışıyorlar. O da olmazsa karşı tedbir alıyorlar. Bir görev veriyorum, neticesi bana gelmeden VJashington'un haberi oluyor. Sonucu memurumdan önce sefirimden öğreniyorum. Bana şimdiye kadar bunlar tarafından hazırlanmış, derdimize deva bir rapor gösteremediler, (içimizde uzman kimliğiyle dolaşan) bu binlerce adam "avara kasnak" gibi dolaşmıyor. Elbette kendileri için önemli marifetleri var. İstiklal Harbi'nden sonra sulh anlaşmasında esas mücadele bu "Uzman" konusunda oldu. Yoksa haydutlar meselesi fiili bir durum idi. Tazminat işini iki devlet bir aramızda hallederdik. Bütün mücadele, idaremize tasallut yüzünden çıktı. Bir tek "Uzman" vermek için büyük tavizler vermeye hazırıldılar. Dayattık; biz onların niçin ısrar ettiklerini biliyorduk. Böyledir bu işler, Peygamber edası ile size dünyaları vaat ederler, imzayı attınız mı ertesi gün gelmişlerdir: Personeli gelmiştir; üsleri gelmiştir. Ondan sonra sökebilirsen sök, gitmezler. Ancak bu meselenin üzerine vakit geçirmeden eğilmek lazım. Yoksa bağımsız dış politika güdemeyiz. Fakat zannetmeyiniz ki bu kolay bir iştir. Teşebbüs ettiğiniz zaman başınıza neler gelebileceğini kestiremem."

İşte DELTA (A) büyütecinde de ortaya konmaya çalışıldığı gibi ABD Türkiye ilişkilerinin ticaretle başladı, misyonerlik faaliyetleriyle derinleşti ve bugün Türk - Amerikan dostluğunun mutlak surette sorgulanması gereken bir noktaya ulaştı. Biz Delta (A) olarak bu ilişkiler sürecini ortaya koyduk. Amacımız mahkum etmekten ziyade bu sürecin sorgulanmasına kapı aralamaktır. Bilineceği üzere Türkiye -ABD ilişkilerinde her zaman ilk ve son sözü ABD söyledi. Ve söylemeye devam ediyor. Umudumuz o ki bundan sonra ilk sözü olmasa bile son sözü Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığı adına yüce Türk Milleti söyler. Geç kalmadan, kişiliğimiz, onurumuz ve bağımsızlığımız tam anlamı ile ayaklar altına alınmadan!...

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

55

RECEP TAYYİP ERDOĞAN TÜRKİYE'NİN BAŞBAKANI

"İyi bir organize ile bu

ülkede Başbakan dahi olunur"

HAKANTÜRK

Türkiye'de olmaz olmaz demeyin yukarıda ki başlığı okurken. Ben şimdi bir adım daha ileri giderek Ekim 2001'de pisayaya çıkan "Kabadayılardan Dünyası" adlı kitabımın 418 ve 419 sayfalarında Bursalı işadamı Erol Evcil'in günlüğünde (firarda iken, Nesim Malki cinayetinden) geleceğe yönelik planlarını gözden geçirirken 2002 yılına kadar kendine göre bir planlama yapmıştı. 40 50 sayfalık el yazısı notları Erol Evcil'in hayal gücünü ve ticari hırsının boyutlarını da gözler

önüne sermekteydi. Tabii ki planlarını yaparken siyasi tahminlerde de bulunmuştu. Ona göre, 2002 Türkiye'sinde Cumhurbaşkanı Mehmet Ağar, Başbakan ise Tayyip Erdoğan olacaktı. O ise, Cavit Çağlar'ın bütün şirketlerini ele geçirmiş, üç gazetesi, televizyon kanalları olan ve devasa boyutlardaki şirketleriyle Türkiye'nin bir numaralı patronuydu.

Bilindiği gibi herkes Erol Evcil'i Türkiye dışında bilirken o Bursa'da polis ve Jandarmanın gözü önünde yaşamaktaydı. Her kim ihbar ettiyse onu yakalamak zorunda kaldılar. Daha sonra ki aylarda ise Cavit Çağlar, eşini New York havaalanından almaya geldiğinde yakalanmıştı. Şimdi her ikisi de özgürlüklerine kavuşmuş ve ticaretleriyle meşguller. Erol Evcil'in Kainlığına gelince, Recep Tayyip Erdoğan önümüzdeki aylarda Başbakan oluyor.

Mehmet Ağar'a gelince, tek kişilik ordu olarak iki seçim üst üste bağımsız olarak birkaç milletvekilinin alabileceği kadar oy alarak Elazığ'dan ikinci defa Türkiye Büyük Millet Meclisine girdi. Akabinde Doğru Yol Partisine girerek tek başına DYP'yi TBMM'sinde temsil etmeye başladı. Kimileri Mehmet Ağar'ın DYP'yi mecliste tek başına temsil etmesiyle kafa bulurken takvimler 14 Aralık 2002'yi gösterirken Kırat yeni süvarisini 7'inci olağan kongrede seçti. Ve

56 HAKANTÜRK

yıllardan beri Türk medyasının "Derin Devletin mucidi" olarak lanse edilen, karalama kampanyalarını halen sürdürdükleri halde o tek kişilik ordusuyla Mehmet Kemal Ağar olarak DYP Genel Başkanı oldu.

Bundan sonra bu ülke de Mehmet Ağar olarak Cumhurbaşkanı olamaz diyenlere ben, "bekle gör taktiğini" uygulamalarını tavsiye ederim. Burası Türkiye ve yarınların nelere gebe olduğunu hiç kimse tahmin edemez. Yüzlerce yıl hapisle yargılanıp da birkaç ay sonra tahliye olanları görmedik mi?... Susurluk'un DYP'den kopardığı Mehmet Ağar, tek başına seçim zaferleriyle koştuğu siyaset yolunda, partisine muhteşem bir dönüş yaptı. Ağar, 1109 delegeden 815'nin oyunu alarak, DYP Genel Başkanı oldu. Ağar, "Tarih, Su-surluk'u, Yassıada gibi yazacak" dedi. Aydın Menderes'in adaylıktan çekildiği seçimlerde Ağara 815, Kesici'ye ise 227 oy çıktı. Ağar teşekkür konuşmasında, "Allah bizi şaşırtmasın, şımartmasın" dedi. Alkış ve sloganlarla geldiği kürsüde "aynı temizlik, haysiyet ve şerefle" günü geldiğinde Krat'ı yeni genel başkana bırakacağını söyleyen Ağar, partililerle sevincini "heyecandan bacaklarım titriyor" sözleriyle paylaştı. Girdiği yükün altından kalkacağından "kimsenin bir, gram şüphesi olmamasını" isteyen Ağar, merkez saği birleştireceğimiz mesajını vererek, "Bizim işimiz bütünleşmektir. Kendi içimizde bütünleşmezsek, merkez sağda bütünleşme iddiamız havada kalır" diye konuştu.

DERİN DEVLET MUCİDİ

Ağar, kendisine yöneltilen derin devlet suçlamalarını "Derin devlet, milletin aklında şuurundadır" sözleriyle yanıtladı. Türk siyasetine 'derin devlet' kavramını ilk kez Ağar sokmuş, Hürriyet Genel Yayın Yönetmeni Ertuğrul Özkök de bir yazısında bu kavramı gündeme getirmişti. Ağar oylama öncesi yaptığı konuşmada, kendisine dönük, 'derin devlet' iddialarını yanıtladı. Türkiye devletinin en son Musul ve Kerkük'ten çekildiğini ve o günden sonra bir daha hiç bir yerden çekilmeme idaresinin tecelli ettiğini belirten Ağar, "Bu iradeye derin devlet iradesi deniyor" dedi. Ağar, "Derin devlet, devletin derinliklerinde değildir. Derin devlet, o

R.TAYYIP ERDOĞAN KİMDİR?

57

topraktan geri çekilmemektedir. Derin devlet, milletin aklında şuurundadır" diye konuştu.

SLOGAN YARIŞI

AGAR'ın önde girdiği kongre, partililerin sabahın erken saatlerinden itibaren Atatürk Spor Salonu'ndaki yerlerini almasıyla başladı. Hasan Subaşını' nı destekleyen grup oturtulurken, Ağar' ı destekleyen ekiple sloganları atan Ağar yanlıları, Subaşını' nı destekleyen ekiple slogan yarışına girdi. Salona giren Subaşı ve Kesici salonda delegeleri selamlarken yarım tur attılar. Ağar, diğer adaylardan farklı olarak, salonda tam tur attı.

ERKEN GELEN ZAFER

Kongreyi yönetecek divan başkanlığı için Ağar, Nevzat Ercan'ı desteklerken, Kesici, Ayvaz Gökdemir'i aday gösterdi. Yapılan oylamayı 366'ya karşı 710 delegenin oyuyla Ercan kazandı. Ercan'ın aldığı bu oy, "Ağar'ın erken zaferi" olarak değerlendirildi. Genel Başkanlık seçimi sırasında yakalarında polis kokartı bulunan sivil emniyet görevlileri oy kulübelerinin etrafında çember oluşturarak delegeler dışında kimseyi kulübelere yaklaştırmadılar. Sonucun açıklanmasından sonra Ağar ve öbür adaylar kürsüye çıkarak elele delegeleri selamladılar. Ağar, kısa konuşmasının ardından otellere dolaşarak delegelere teşekkür etti, ardından DYP Genel Merkezi'ne giderek il başkanı ve delegelerin de görüşünü alarak, bugün seçilecek Genel İdare Kurulu ve diğer organların aday listelerini hazırladı.

ÇİLLER İSTİFA ETTİRMİŞTİ

DYP Genel Başkanlığı'na veda eden Tansu Çiller, kurultaydan gözyaşı içinde ayrıldı. Titrek ve ağırlıklı bir sesle partililerine hitap eden Çiller, eski şaşaalı günlerinden uzak, hüznü bir tablo sergiledi. Bazı partililer Çiller'e sarılıp birlikte ağladı.

DYP'nin 10 yıl boyunca genel başkanlığını yapan Tansu Çiller dün partinin "yeni süvarisi"nin seçildiği kongrede aday olmayarak liderlikten çekildi. Çiller, ağlayarak bir

58 HAKANTÜRK

veda konuşması yaptı ve "Sorumluluğu aldım, gidiyorum" dedi. Çiller, salona gelişinde eskisi gibi şaşaalı değil, çöşkusuz bir şekilde karşılandı. Sesi titreyerek ve çoğu kez ağlayarak konuşan Çiller, 3 Kasım seçimlerinin sorumluluğunu tek başına üstlendiğini vurguladı. 3 Kasım'ın bir öfke seli olduğunu ve bunun tüm Meslis'e yansıdığını savunan Çiller, şöyle devam etti:

ÇOK ACI ÇEKTİM

"Belki en çok ben üzuldüm. Belki en çok ben acı çektim, acıduydum. Ama hiç bir mazeretin arkasına saklanmak olmaz. Bu ülkeyi idare edenlerin böyle bir lüksü yoktur. O yüzden sorumluluğu tümüyle ben alıyorum. Kimseye kırgın ve kızgın değilim. Millete kırılmak olmaz. Sadece Cenabı Allah'ın ve milletin önünde eğiliyorum." Emaneti delegeye geri verdiğini belirten Çiller, partinin yeni genel başkanına da sahip çıkılmasını istedi. Çiller, şunları söyledi: "Veda ettiğim şey şu kürsü, şu makamdır. Bir nefes gibi, aranızda geliyorum. Sade bir dava arkadaşınız gibi geliyorum. Hayatımın en büyük gururu bu soylu ailenin genel başkanlığı olmuştur. Bu şerefi hayatım boyunca son nefisime kadar, yüreğimin en seçkin köşesinde taşıyacağım, yolunuz açık olsun." 'Polis şefliğinden DYP Genel Başkanlığı'na yükselen Mehmet Ağar, yedi yıllık siyasi yaşamında iki kritik dönemeçten geçti. Susurluk skandali, Ağar'ın siyasi yaşamında ilk önemli dönemeçti. Spot ışıkları, Ağar'a orada yöneldi ve bir daha ayrılmadı.

1980'de İstanbul Emniyet Müdürlüğü Siyasi Şube Müdür Muavini'ydi. Ozal döneminde 1988'de Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne geldi. Özal'a yakınlığı Erzurum valiliğini kapısını açtı. Bu görevdeyken Bahçelievler katliamı zanlısı Haluk Kırıcı'mın nikah tanıklığını yaptı. Çiller'in başbakanlığında 1993 yılında Emniyet Genel Müdürü oldu. 1995 seçimlerinde ise DYP milletvekili. Anayol'un Adalet Bakanlığı, Re-fahyol'un ise içişleri Bakanlığı koltuğuna oturdu. CHP'nin Susurluk kazası sonrasında verdiği gensoru önergesi üzerine bakanlıktan ayrıldı. Çiller'in istifaya zorladığı Ağar'ın yıldızı bir daha hiç barışmadı. Bu ikinci dönüm nokasıydı. Çiller, 3

RTAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 59

Kasım sonuçlarıyla genel başkanlıktan ayrılmak zorunda kaldığında Ağar, iki kez üst üste Elazığ bağımsız milletvekili seçilmişti. DYP'ye dönüp kendisini bekleyen genel başkanlık koltuğuna oturdu.

Ağar kongrede dağıttığı metinde Susurluk kazasına atıfta bulunarak şu ilginç görüşlere yer verdi: "3 Kasımlar önemlidir. 3 Kasım 1996'de bir trafik kazasıyla devletin meşru müdafası lekelenmeye çalışıldı. Vatanın bütünlüğünü savunanlar, vatan hainleriyle aynı kefeye konuldu. Bir başka 3 Kasım'da ise millete zıtlaşanlar tasviye edildi. Demokrat Parti yöneticileri, Yassıada'da insanlık dışı davranışlara maruz kalmışlardı. 30 40 yıl sonra Susurluk davasını tarih Yassıada mahkemeleri gibi yazacaktır."

BİR BAŞLANGIÇ, BİR BİTİŞ

Doğru Yol Partisi'nde de bir dönem bitti. Artık Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar'ın Genel Başkan olduğu yeni bir Doğru Yol dönemine tanık olacağız. Çünkü Ağar partinin Ankara'da yapılan 7'inci Olağan Kongresi'nde oy kullanan delegelerin nerdeyse üçte ikisinin desteğiyle, rakibi İlhan Kesici'yi yendi ve Genel Başkan seçildi.

Kesici, birikimli bir ekonomist, iddialı bir politikacı olarak tanınıyordu. Ağar'ı Ağar yapan şey ise, zeki, sempatik, mücadeleci ve dirayetli kişiliği, ikna gücünün yüksekliği idi.

İstanbul'da Emniyet Müdürü iken de Emniyet Genel Müdürü iken de ön plandaydı. Adalet ve İçişleri Bakanlığı dönemlerinde de kabına sığmazlığı fark ediliyordu.

Daha sonraki yıllarda başını ağrıtan, özellikle Susurluk olayı ve onunla bağlantılı sayılan birtakım üstü yeterince açılmamış olaylar hep bu dönemlerine rastladı.

Zaten Mehmet Ağar hiçbir zaman, 'O olaylara benim hiç ilgim olmadı' demedi. 'Ülkem için yaptım. Gerekirse tekrar yaparım' dedi.

Şimdi Doğru Yol Partisi bilerek, isteyerek bu Mehmet Ağar'ı lider seçmektedir.

Mehmet Ağar Doğru Yol Partisi'ni toparlayabilir mi?

'Evet, toparlayabilir. ' Kişiliği, dirayeti buna müsaittir. Ama o 'toparlayış'ın metodları ve hedefi ne olabilir, ayrı bir

60 HAKANTÜRK

konudur. Bize kalırsa Ağar işe partinin 'Çiller'ci" kadrolarını (varsa) tasfiye etmekle başlayacak, sonra dışa dönük stratejiler uygulayacaktır. Daha açık söylemek gerekirse ilk hedefi çok muhtemel olarak halen yaralı ve şaşkın durumdaki Milliyetçi Hareket Partisi'ne ve ona destek veren kitlelere el atmak olacaktır, ikinci aşamada merkez sağın gerçek sahibinin, AKP'nin değil DYP olduğunu göstermeye çalışacaktır. Bu da Ağar'ı AKP ile karşı karşıya getirecek ve asıl kavga zemini kanımızca bu olacaktır. Ote yandan Mehmet Ağar'ın liderliği, DYP'nin tarihine, bu partiye son dokuz yıl boyunca lek başına hükmeden Tansu Çiller döneminin kesinlikle bittiği gün olarak geçecektir. Tansu Çiller'in bittiği gün aslında o gün değildir. Ankara'da yapılan işlem, Çiller'in yıllar önceki bitişinin tescilinden ibarettir. Çünkü Çiller'in

gerçek bitiş tarihi, kendisinin 'Ben Atatürk'ün eseri' diyerek girdiği politika yaşamında, herkesi 'Refah Parüsü'ne karşı laikliğin teminatı' olduğuna inandırdıktan sonra, 1996 yılının Temmuz ayından 'RefahYol koalisyonunu kurduğu güne rastlamaktadır. Sonraki yıllar sadece kaybedilen zamanı göstermektedir başka bir şeyi değil.

T

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? _____ 61

BİR GÜNDE DEĞİŞİM

"En tehlikeli düşmanlar,
dost kisvesinde olanlardır."

HAKANTÜRK

3 Kasım seçimlerinden önce her fırsatta, "Değiştik" diyen Recep Tayyip Erdoğan'ı takiyye yapmakla suçlayan gazete ve televizyonlarda "değişim" heyecanı yaşanıyor... Tayyip Erdoğan'dan demokrasi, laiki yok! Seçimden önce ve sonra basında yer alan yorumlara bakınca yalnız Tayyip Erdoğan'ın değil, "tutarlık" kavramının da çok değiştiği ortada. Aktüel Dergisinden iki genç arkadaş, Alper Görmüş ve Kürşat Bümin bu konuda küçük bir araştırma yaparak, 3 Kasım öncesi yazdıklarını unutanların hafızalarını tazeliye-lim.

Seçimden Önce

22 Ekim Milliyet'in manşeti: "Turban takiyesi."

24 Ekim Star'ın sürmanşeti: "Tayyip Erdoğan'ın AKP sine kapatma davası açıldı."

25 Ekim'de Star'da : "Cumhurbaşkanı A. Necdet Sezer'in ağzından 'Rejim uyarısı' yapıyordu. Cumhurbaşkanı' nın bu sözleri söylediği, haberden anlaşıldığı kadarıyla arkadaş sohbetlerinden öğrenilmişti."

31 Ekim Vatan: "DİKKAT: Yeni Cumhurbaşkanını yeni meclis seçecek..."

31 Ekim Hürriyet: "Ecevit'ten rejim uyarısı."

1 Kasım Hürriyet'in manşeti: "Erdoğan'ın kaderi seçim
den sonraya."

2 Kasım Star 7'inci sayfa: "Takiyyeci Tayyip."

2 Kasım Milliyet'in manşeti: "AKP üç parça."

Seçimden Sonra

4 Kasım Milliyet'in manşeti: "AKP tek başına." 4 Kasım Sabah'ın manşeti: "Anadolu ihtilali." 4 Kasım Hürriyet'in manşeti: "Sosyal patlama sandıkta oldu." Haberin spotunda bir de müjde verildi. "Türkiye'ye

62 HAKANTÜRK

yıllarca irtica kabusu yaşatan Erbakan ve 'kadayıf dönemi tamamen kapandı."

5 Kasım Sabah: "Futbolcu, şair, hatip, siyasetçi, tüccar, lider ve illaki Kasımpaşa." Aynı haberde Tayyip Erdoğan'daki değişimin başlangıcında tüm yenilgilerinde yanında olan Kasımpaşa'nın "eski kulağı kesiklerinin" ve "alkolikler tayfasının" etkisine de dikkat çekildi.

5 Kasım Milliyet'in ekonomi sayfası: "TÜSIAD'dan Avrupa'ya : AKP İslamcı değil."

6 Kasım Hürriyet, "Tarihi mutabakat Aman vazoyu kırmayalım"; "Hepsi okumuş çocuklar." Posta, "Allah bozmasın", Sabah, "Piyasa öteleli" manşetini attı.

9 Kasım Star'ın birinci sayfa sürmanşeti: "Gökkafece artık kurulamayacaklar." Haberde Tayyip Erdoğan'ın işe tasarrufla ve üst kurullarla başladığı belirtilerek ekonomi uygulamaları övüldü.

Gerçekten önemli bir sorunla karşı karşıyayız. Merkez Medyanın 3 Kasım'dan sonra geçirdiği hızlı dönüşüm karşısında donup kalmamak mümkün değil. Birçok konuda değişiklik yapmayı planlayan AKP hükümetinin muhakkak ki medya ile ilgili planları vardır. Bunun aksine düşünmek için çok saf olmak gerekir. Esecik olan fırtınadan mümkün mertebe az zarar görmek için kollarını sıvayan medya patronları ve onların üst düzey yetkilileri AKP içinden kendilerine yandaş ararken, hemen hemen her gün AKP hükümetinin Başbakanı Abdullah Gül, Başbakan Yardımcılarına, Bakanlarına ve AKP milletvekillerini televizyonlarda, gazetelerde görmektedir. Eski ANAP İstanbul Milletvekili Emre Kocaoğlu bu dönemde Meclis'e giren yeni vekilleri uyarmak için bazı tavsiyelede bulunmakta ve kötü örnek olarakta eski ANAP Diyarbakır Milletvekili Sevgatullah Seydaoğlu'nu göstermektedir.

Ankara Fobisi Ankara tatsız tutsuz bir yer. Türkiye'nin anlı şanlı başkenti mi? Yoksa makus talihi mi dersiniz. Bütün dertlerin çaresi mi. yoksa müsebbibi mi dersiniz. Ben cumhuriyetin Ankarasını seviyorum. Siyasetin Ankarasın-dan iğreniyorum.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? _____ 63

Baştan Çıkarsınız Siyasetin Ankarası, sizi yoldan çıkarmakta ustadır. Milletvekillerine büyük, ama sahte bir saygı gösterir. Kendinizi başkalarından farklı hissedersiniz. Keramet sahibi olduğunuzu sanırsınız. Bu itibarın suyunu

çıkartmamak gerekir. Çünkü insanın başını döndürebiliyor. Buna kapılıp halktan uzaklaşıyorsunuz, imtiyaz bekliyorsunuz.

Vip Tuzağı Milletvekilini halktan tecrit edip burnunu büyütme gayreti çok yaygın bir tuzaktır. Havaalanından THY uçaklarına, lojmandan yurtdışı seyahatlerinize kadar pek çok yerde bu tuzakla karşılaşsınız. Düz vatandaş gibi davranmak isterseniz de bırakmazlar.

Cambaz Bürokrasi Ankara'nın cambaz bürokrasisi bu tuzağın ordinaryüsüdür. Yüzünüze karşı son derece saygılı, hatta hayran davranırlar. Ama arkanızdan dalga geçerler. Meclisin her kapısında, her koridorda polis noktaları vardır. Sizi görünce ayağa kalkarlar. Ben onları bu alışkanlıklarından vazgeçebilmek için çok zaman harcadım.

EKRAN BÜYÜSÜ

Milletvekilini yoldan çıkaran bir başka konu ise basında ve ekranlarda görünme zevkidir. Bunu çok önemli sanırsınız. Toplantılarda TV kameralarının muhtemel yerini önceden kestirip ona göre yer kapanlar bile var. Hata bazıları danışmanlarını önceden gönderip boş salonda yer kaparlar. Bu amaç için en stratejik yer, genel başkanın oturduğu yerin yanı veya arkasıdır.

SAHTE SEVGİ

Parti toplantılarında da milletvekillerine aşırı saygı gösterisi vardır. Ama gerçek değildir. Teşkilat milletvekilini sever, ama yanında ister. Bir parti yemeğinde protokol masasında oturmak için kapris yapan bir milletvekili, partililerin oturduğu masalarda kendisi hakkında söylenenleri bilse, her lokması boğazına takılır.

PROTOKOL AŞKI

Bizdeki protokol anlayışında ilçe başkanından milletvekiline kadar bütün siyasi büyükler, sanki başka dünyadan

64 HAKANTÜRK

gelmişler gibi toplumdan ayrı tutulur. Yemeklerde özel protokol masaları kurulur. Yurtdışında kahvesini kendi alan, gelirken de sekreterine getiren milletvekillerini gördükten sonra söyleyecek şey bulamıyorum.

HARAMA DİKKAT

Milletvekiliği sırasında haram kazanç önerenler de çıktı. Doğulu ve Güneydoğulu vatandaşlar en ufak yararınız dokunsa, size mutlaka bir şey vermek istiyorlar. Bana da üç kez kocaman halı gönderdiler. Üç kez iade ettim.

Eski ANAP Diyarbakır Milletvekili Sebhatullah Seyaoğlu da, seçildikten sonra Ankara'da bir çok olaya imza attı. Beş yakınıyla birlikte Antalya Mirage Park Resort Otel'de bir hafta tatil yapan Seydaoğlu, 1 milyar 853 milyon lira gelen bir bölümünü ödemedi.

RUS KADINLARLA

Seydaoğlu Antalya Olympos Disco'dan Rus kadınlarla birlikte çıkarken gazetecilere yakalandı. Seydaoğlu, fotoğrafını çeken gazetecilere tabancasını çıkarıp saldırdı. Seydaoğlu, seçim bölgesi olan Diyarbakır'da kendisiyle ilgili haberlerin yeraldığı başta Hürriyet olmak üzere Posta, Gözcü, Akşam ve Takvim gazetelerini seçmenlerinin skandali öğrenmemesi için satın alıp toplattı.

STRİPTİZ KULÜP

Seydaoğlu, TBMM İnsan Hakları Komisyonu üyesi olarak gittiği Berlin'de, resmi toplantı yerine, bir restoranda, kadınlarla birlikte oturmayı tercih etmişti. Seydaoğlu, o gece Berlin'de Linda isimli Polonyalı hayat ile birlikte olduğu iddialarını ısrarla yalanlamıştı. Seydaoğlu'nun, bir gece Ankara Emniyeti'ne giderek, nezarete konulan iki bayan sanatçının serbest bırakılmasını istediği de iddia edilmişti. Seydaoğlu ise "Ben gözetimindeki Diyarbakırlı 30 kişiye işkence yapıp yapılmadığını araştırmak için gittim. Polis bunu çarpıttı" demişti.

; R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 65

SEÇİMDEN ÖNCE

Hürriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ertuğrul Öz-kök 17 Eylül'de "Ertuğrul Bey, Tayyip'i mi destekliyor" başlıklı yazısında şöyle diyor: "Erdoğan'ın partisi 3 Kasım seçimini en kötü ihtimalle birinci bitirecek. Erbakan'ın yaptığı hataları tekrararlarsa 28 Şubat'ta o hataların karşısına çıkanları yine karşılarında bulurlar. Bunlardan biri de Hürriyet gazetesidir."

Özkök'ün, 31 Ekim'deki "Odunu koysak bile seçtirebilir miyiz?" başlıklı yazısında da şu cümleler var. "Ben bir vatandaş olarak 'başbakan adayını halka söylemeden' seçime gitmeyi, seçmeni küçümsemek olanak görüyorum. Çünkü bu tutumda bir tür 'odunu koysam seçtiririm' arogansı hissediyorum."

3 Ekim tarihli yazısında Tahran Erdem'in anketlerini eleştiren Özkök, insanların siyasi kutuplaşmaya itildiğini; oysa tercih yelpazesinin daha geniş olması gerektiğini düşünüyor, yazıyı bitirirken bir de uyarıda bulunuyordu: "Unutmayalım, bu kutuplaştırma taktiği yalnız CHP'ye yaramıyor. Belki de ondan çok AKP'ye varıyor." (Seçim sonrasında Tarhan Erdem'in seçim anketinin yanı sıra payının az olduğu ortaya çıktı.)

Erdal Şafak, 14 Ekim günü Sabah'ta yayımlanan "Değişim sorulan" başlıklı yazısında şunları sordu: "Değişim diyen lider, listelerinin seçilebilir sıralarına 28 Şubat sürecine yol açan ve değişmediğini söyleyen Milli Görüş'e mensup

adayları koyar mı? (...) Biz Erdoğan'ın, Türkiye'nin çağdaş demokrasi ölçülerine kavuşmasını, içtenlikle istediğine inanmak istiyoruz. Ama sorular aklımıza takıldıkça çok zorlanıyoruz, çok...

Milliyet Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Y.Yılmaz, 31 Ekim: "Cumhurbaşkanının, hakkında bir mahkemeye kararı varken Tayyip Erdoğan'ı makamına davet edip konuyu danışabileceğine ihtimal vermiyorum."

SEÇİMDEN SONRA

Ertuğrul Özkök 4 Kasım'da "Bir şakanın ardındaki duygular" başlıklı yazısında, şakayla karışık darbe çağrıştırması

66 ^ _____ HAKANTÜRK

yapıyordu: "Dün manşeti hazırlarken, bir arkadaşım şöyle bir espri yaptı: Önce, yarın herkesin içinden geçen sözü manşet yapmamızı ister misiniz, diye sordu. Biz evet deyince de esprili manşet önerisini patlattı: Merak etmeyin, ordu var..."

5 Kasım'da Ertuğrul Özkök "Dün öğleden sonra AKP Genel Başkan Yardımcısı Abdullah Gül'le konuşuyordum" diyerek Gül'ün çok önemli bir şey söylediğini ekliyordu: "Biz bir ülkenin tek başına aritmetik çoğunlukla yönetile-meyeceğini çok iyi biliyoruz." Bu sözler Özkök'e göre Erba-kan hareketinden koparak gelen bir ekipteki zihniyet değişikliğini gösteriyordu ve nedeni açıklı: "... Erbakan daha güvenoyu almadan medyaya savaş ilan etmiş. Erdoğan ise tam aksini yapıyor ve siyasetle medya arasında bir 'ak sayfa açılmasını' istiyor." Demek siyasetle medya arasında, siyasi istekle ak sayfa açmak mümkündü!

4 Kasım'da Mehmet Y. Yılmaz'ın yazısının başlığı: "Türkiye için yeni bir şans'tı. AKP'nin bunu iyi kullanması dilediğini eklediği yazısında Yılmaz şöyle diyordu: "Seçim sonucu yüzde 45'e yakın bir oyun temsil edilemiyor olmasının yaratacağı meşruiyet tartışmalarını ise ciddiye almıyorum."

5 Kasım'da Sabah'ta Erdal Şafak, "Korkular ve gerçekler" yazısında, korkulann boş olduğunu söyledi: "AKP iktidarını içte ve dışta bir kesim tedirginlikle, bir kesim de merakla bekliyor. Oysa AKP'nin nasıl hükümet edeceği ise, vizyonu da belli." Fatih Altaylı 7 Kasım'da "AKP yokken kadrolaşma yok muydu?" başlıklı yazısında seçim sonuçlarından endişeli okurlarının yüreğine su serpti: "Bazı okurlar kaygılarını iletiyor: Biz de iyimser olmak, önyargılı davranmamak istiyoruz, ama devletin içinde yavaş yavaş kadrolaşmalarından, gizli gizli sistemi ele geçirmelerinden kaygı duyuyoruz." Altaylı'nın cevabı açıklı: "Duymayın. En azından, dün duyduğunuz kaygıdan fazlasını duymayın..."

AKP İKTİDARA GELİNCE MEDYANIN PARTİYE OLAN İNANCI BİR ANDA ARTTI Renkli gece hayatı out, Eyüp ve Sultanahmet in; dolar out, hisse senedi in; rakı, bira out, Ahırkapı Şerbeti in... AKP'nin seçim zaferinden sonra televolelerde söylendi

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 67

bunlar! Ama seçimden önce AKP ve Tayyip Erdoğan'a yapılan ağır eleştirilerden pek eser kalmadı. Oysa kısa bir süre öncesine kadar herşey farklıydı...

"Tayyip Erdoğan geçenlerde bir konuşmasında halka seslenip, 'sizlere üremeyin diyorlar, buuuu adeta bir milleti azaltmak suretiyle tarihten, dünyadan silme projesidir,' diye ve bizi ekran karşısında çıldırttı. (...) Üremeyin sayın Erdoğan!" diyordu Tempo Dergisi, 21 Şubat 2002 tarihli sayısında. Derginin kapağındaki İsmail Cem ve Tayyip Erdoğan fotoğraflarının altındaki başlıklarsa manidardı: Cem'in altında "İstanbul Ruhı", Erdoğan'ın altındaysa "Taliban Ruhı". Kapak manşetinde de, "İşte Medeniyetler Çatışması" yazıyordu.

3 Kasım seçiminde "İstanbul Ruhı" yüzde 1.2, "Taliban Ruhı" yüzde 34.5 alınca yazılanlar "tuzruhu" gibi uçtu. Başarı, şöyle açıklanıyordu: "çekişmeden, yolsuzluktan, krizden, işsizlikten bıkmış insanlar AKP'ye 'al, tek başına çöz' dedi. (...) Erdoğan halkın kendisine tanıdığı bu şansı doğru okursa, Türkiye'yi 21. Yüzyıla taşıyan lider olabilir."

Medyada Erdoğan'a karşı yaşanan hızlı değişim, Emin Çölaşan'ın da ilgisini çekti. 8 Kasım tarihli Hürriyet'te, "Medya yalakalığı" başlıklı yazısında Çölaşan, "Tayyip iktidar oldu ya, medyamız Tayyip'ten geçilmiyor. Yanar döner takımı ve renksizler ilk günden yalakalık yapmaya başladılar" dedi. "Tayyip'in çocukluğu nasıldı! Tayyip futbolcu, Tayyip imam hatipli... Tayyip'in tarotfali... İlk iftarım gecekonduda açtı... Karısı diyor ki... Tayyip sekizinci demecini gazetemize verdi... Tayyip bana 10 dakika ayırdı ve dedi ki..." şeklindeki yazılardan alıntılara da yer verdi Çölaşan.

7 Kasım'da Cumhuriyet Gazetesi'ndeki köşesinde İlhan Selçuk da aynı konuya değinerek, "Yalakalık ayyuka çıktı" dedi.

Yeni Şafak Gazetesi'nden Alper Görmüş ve Kürşat Bu-min ise 7 Kasım'da, "Medyanın 3 Kasım sonrası 'ruhu'na ilişkin bir tespit" başlıklı yazıda, medyadaki değişim rüzgarını şöyle değerlendirdi: "Gerçekten önemli bir sorunla karşı karşıyayız. Merkez medyanın 3 Kasım'da

68 _ ? HAKANTÜRK

sonra geçirdiği hızlı dönüşüm karşısında donup kalmamak mümkün değil."

"MÜSLÜMAN DEMOKRAT" TRAMVAYDAN İNİVERDİ

Seçimden önce "Demokratik ülkelerde gazetelerin bazı partileri destekleme hakkı"nı savunan bir yazı yazdı Öz-kök... Bu çizgideki Hürriyet, örneğin 31 Ekim'de "Financial Times: AKP Türkiye'yi yönetemez" ve "Seçime 48 saat kala

Erdoğan'a tedbir gelebilir" haberlerine yer verdi. Oysa Anayasa Mahkemesi Başkanı Mustafa Bumin, Erdoğan'ın parti genel başkanı olarak seçime girmesine ilişkin tedbir talebinin reddedildiğini açıklamıştı.

Muhtemel bir AKP iktidarı, ekonomik göstergeler açısından da şüpheyle karşılandı aynı gazete tarafından. Örneğin köşe yazarlarından Erdal Sağlam sık sık AKP'nin hatalarına değindi.

12 Ekim'de yayımlanan "AKP'ye ilk piyasa dersi" başlıklı yazıda Sağlam, "Piyasaya delikanlılık sökmek" diyordu. Sağlam'ın, 14 Ekim tarihli yazısının başlığı da "AKP'nin ekonomi gafları artıyor"du. Ama seçimin ertesi günü, 4 Kasım tarihli yazısı, eğer AKP programdan taviz vermezse tek parti iktidarının istikrar getirebileceğine işaret ediyordu: "Performansa dayalı bütçenin önemi." Sağlam, seçimden sonra piyasalara biraz da kırılgan gibiydi. 12 Ekim'de "Piyasaya delikanlılık sökmek" diyen yazar, 9 Kasım'daki yazısında delikanlıya cilve yapmaya başlayan borsaya anlam veremedi: "Piyasalar coşturuyor. Seçimlerden tek başına bir parti iktidarının çıkması bu çılgın yükselişi açıklayamaz..."

8 Kasım tarihli Milliyet Gazetesi'nde, Meral Tamer de farklı bir nedenle tartışmalara katıldı. 3 Kasım'dan beri okurlarının en azından bir bölümüyle aynı fikirde olmadığını söyleyen Tamer şöyle sitem etti okurlarına: "Demek mesajlarının yanı sıra bugüne dek pek alışık olmadığım düzeyde tepki mesajları alıyorum. AKP'ye karşı nasıl da yelkenleri suya indiriverdiniz; yılların tutarlı Meral Tamer'i yalakalığa başladıysa..." demişti Tamer'in okurları.

^

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 69

Meral Tamer bu iddiaları reddetti doğal olarak. "Ben Tayyip iyimseri falan değilim. AKP'ye en az sizin kadar uzağım. Ama halk onları seçti. Çünkü işsiz, çünkü aç, çünkü perişan, çünkü dışlanmış. Erdoğan da onların gözünde kendilerinden biri. Ayrıca yasaklı ve her an tepesine yeni bir balyoz indirilebilir (yani mazlum!)."

En çarpıcı yorumlar Hürriyet Genel Yayın Yönetmeni Ertuğrul Özkök'ten geldi. Seçimden altı gün sonra, 7 Kasım'da Tayyip Erdoğan artık "Müslüman demokrasinin portresi" olmaya başlayıverdi Özkök için. Tayyip Erdoğan'ın NTV'deki konuşmasında "Bu ülkedeki din istismarı sonra ersin" sözleri yetmişti "Müslüman demokrat" olmasına. Oysa Özkök, bu yazıdan yaklaşık bir ay önce, 9 Ekim'de Tayyip Erdoğan'ın siyasi yaklaşımını tanımlarken biraz farklı bir benzetme kullanmıştı: Tramvay demokrasisi."

70 HAKANTÜRK
ULUBATLI HASAN

"Her ülkenin kahramanı
farklı olur."

HAKANTÜRK

Ulubatlı Hasan belgelerde değil, muhayyilemizde yaşıyor! Türk kültürünün aktarımının şifahi geleneğe dayandığı bilinmektedir. Artık geçmişte kalan bu tutumun kendi şartları içerisinde olumlu yanları gözardı edilmemelidir. Yeryüzündeki her topluluk gibi Türk milleti de beşeri hafızasını efsanelere, destanı kahramanlara dayandırmakta idi. Belki de hayal ürünü olan bu efsanevi kahramanlıkların manevi hazzı ile ruhunu doyurmakta idi. (Oğuz Kağan Destanı, Ergenekon Destanı, Dede Korkut Hikayeleri) gibi.

İnsan ruhunun kahramanlıklara ihtiyacı vardır. Aklının ise bilgiye. Hakikatte yapamayacağı işleri hayalinde yaptırır. İşte bu düşüncelerin neticesinde efsaneler doğar. Toplumların ruhi arayışlarını hesaba katmayan tarihçiler sunumlarını akli melekelerle dayandırmakta, buna karşın "muhayyet" olanla kafayı bozmaktadırlar.

Güçlü milletlerin hafızası, tarihin olumsuz yanlarını olumlayarak, bilinçaltından moral takviyesi yapar ve bu suretle ayakta kalmayı sürdürür. Biz buna tarihsel şuurlu diyoruz. Yani, bir meyvenin insan vücudundaki etkisine benzer bir biçimde tarihsel şuurlu toplumların ruhunu beslediğini ve teferruat bilgilerin oluşturduğu posayı önemsemediğini iddia ediyoruz. Bununla birlikte görülüyor ki bu posa da boş gitmemektedir ve fetişist tarihçilerin ilgisini çekmektedir. DESTANLARI OLAN MİLLETLER GÜÇLÜ TOPLUMLARDIR!

Şunu ilave edebiliriz ki, tarih inşa etmek elbette ki belgeye dayanmalıdır. Ancak, tarih dediğimiz şeyin, sadece araştırma metinlerinden ibaret olmadığını da görmeliyiz. Tarihe, daha esnek yaklaşarak, toplumsal hafızada yer etmiş efsanevi kahramanlara hoşgörü ile bakmak, tarih

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 71

kavramının anlamı konusunda kafa yormanın gereğidir. Bu yaklaşımın belki de milletleri yücelttiği bile ileri sürülebilir. Nitekim, tarihte en uzun süre ayakta kalmış olan Roma İmparatorluğu'nun menşeri bir efsaneler silsilesine dayanmaktadır.

Romalı tarihçiler, anlatılarında (gesta populi romani) Roma efsanelerine gönderme yaparlar ve bu anlatılarda neyin gerçek neyin efsane olduğunu seçmek hayli zordur. Romalı tarihçilerin anlatımları Roma Devleti'nin büyüklüğüne halel getirmemiş, bilakis belki de desteklemiştir.

ULUBATLI HASAN NEYİ TEMSİL EDER?

"İstanbul'un Fethi" gerçekleşmeseydi, Ulubatlı Hasan Destanı diye bir şey olmazdı. Bu destanı bize, bu muazzam hadise armağan etmiştir. Ulubatlı'ya dikkatlice bakalım, temsil ettiği şeylerin hangisi bizi rahatsız eder? Hiçbirisi tabii: Cesaret, kahramanlık, atılganlık, kuvvet, fedakârlık, bayrak, şehadet, Türklük, Müslümanlık... Bu profili, bir Bizanslı mı çizmiş? Bu olumlu özelliklerin arasına acaba göremediğimiz zararlı unsurlar da koymuş mudur? Yoksa, bu sahte olduğu ileri sürülen tarihçinin gözündeki millet, Ulubatlı Hasan'la mı temsil edilmiştir? Değilse, Ulubatlı neyi temsil etmiştir? SONSÖZ...

Sonsöz olarak şunu söyleyebiliriz ki, destanlar ve destani kahramanlar da tarihin konusu olabilmelidir. Bu kahramanlar, belgelere girmemişlerse de milli hafızaya girmişlerdir. Onları oradan çıkarıp atmak mümkün değildir. Milli hislerimize uygun olan destani rivayetlerin de tarihimizin bir parçası olduğu yadırganmamalıdır. Bu, Sahte Francis'in uydurduğu bir anlatı olsa da... Bir millet, aynı zamanda adını destanlarıyla da duyurur. Bu bağlamda Ulubatlı Hasan, hakikatte hiç yaşamamış bile olsa artık toplumsal hafızamızın bir ürünüdür ve o destani bir kahraman olarak oradaki yerini korumaya devam edecektir.

Her ülkenin kendine has kahramanları olur. Çocuklar bu hayali kahramanları kendileriyle özdeşleştirirler. Bizim yazar

72 ____' HAKANTÜRK ;'??'- ' ?...??..

çizer takımımız bu aşıra uyan kahramanlar yaratacaklarına Ulubatlı Hasan vardı, yoktu tartışması yapmaktan zevk almaktadırlar. Bir ülkeyi yıkmak için önce kültüründen ve onların sevip saydığı kahramanlarından başladığını kültür mühendisleri çok iyi bilmektedirler. İşte bu nedenle Türkiye üzerinde oynanan oyunların içinde kültür mühendislerini de yabana atmamak lazım. Milyonlarca dolar harcanarak hedef ülke de Sivil Örgüt Kuruluşları kurulur veya varolanların içinden yönlendirebilecekleri seçilir.

^

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

73

??????' YALNIZ KURT

"Ölümden korkacak ne var?

Azrailde olsa gelen melek

Değil mi?..."

HAKANTÖRK

Çeçen direnişçilerin lideri, "Yalnız Kurt" lakaplı Salman Raduyev, ömür boyu hapis cezasını çektiği Rusya'nın Perm bölgesindeki cezaevinde 14 Aralık 2002 tarihinde öldüğünü Rusya Cezaevleri Genel Yönetmenliği, Ramaya göre, Raduyev çok sayıda minik kan damarı duvarının yıpranması sonucu iç kanama nedeniyle hayatını kaybetti. Açıklamada 6 Aralık tarihinde Raduyev'in gözünde kan izleri meydana geldiği, bu izlerin de baş damarlarının yıpranması sonucu oluşan dahili kanamadan sonra görüldüğü kaydedildi.

Bu olay eğer Türkiye'de yüzlerce insanı öldürmüş bir teröristle ilgili yaşanmış olsaydı, bütün dünya ayağa kalkardı ve Türkiye için söylemedikleri de kalmazdı. İkiyüzlü batının bu olayda da çifte standart kullandığı yine gözler önüne serilmedi mi?.. Bilindiği gibi Rusya özellikle de son zamanda Türkiye'yi Çeçen direnişçilere destek vermekle suçlamaktadır. Aynı Rusya yıllarca Türkiye düşmanlarını eğitip, onlara silah ve gereken lojistik desteği vermedi mi?... 1986 yılında başlayıp 2000 yılına kadar devam eden terör bize 100 milyar dolardan fazla paraya mal olmasının dışında, 30.000'den fazla insanımızı kaybederken en az bir o kadar da yaralanan veya sakat kalanlar, Türkiye'ye dost ve müttefik görünen ülkeler tarafından teröristlerin her türlü silah ve tehcizatlandırıldıkları ele geçenlerde görülmektedir. RADUYEV KİMDİR?

Salman Raduyev, 1967'de Gudermes'de doğdu. 1988'de Rostov Üniversitesi'ni birincilikle bitirdi ve ekonomist oldu. Bulgaristan'da master yapıp ülkesine döndü. 1992'de Gudermes Belediye Başkanı seçildi. Çeçenistan Devlet Başkanı Cehar Dudayev'in yeğeni ile evlendi. 1996

74 _____ HAKANTÜRK

yılında, Ruslann ülkesine girmesiyle birlikte savaşmaya başladı hatta Rus topraklarına girdi. Ancak 'Yalnız Kurt' ne sivil ne de asker hiçbir esiri icitmedi. Bu harekatı Çeçen-ler'e milletlerarası siyasette puan kazandırdı.

Dönemin Devlet Başkanı Boris Yeltsin itibar ve asker kaybedince Çeçenistan'dan çekilme kararı aldı. Ancak Yelt-sin'in yerine gelen Viadmir Putin ikinci işgali başlattı, Putin ile amansız bir mücadeleye giren Raduyev, yakalanana kadar sayısız çatışmada yer aldı.

RÜYALARIMDA HEP ÇOCUKLARIMI GÖRÜYORUM

Yalnız Kurt'un Ağustos ayında eşine gönderdiği ve rüyasında sık sık çocuklarını gördüğünü söylediği mektupta şunlar yer alıyordu:

"Mektubunuzu aldım ve çok sevindim. Bütün gün gönderdiğiniz mektupları okuyorum. Seni ve çocuklarımızı sürekli rüyamda görüyorum. Senin için çok zor olduğunu biliyorum. Ama herşeyin üstesinden de geleceğini biliyorum. Herşeyi Allah'ın eline bırak. Her zaman mutlu olmanız için dua ediyorum. Sizin için hayatta kalmak istiyorum. Allah isterse buradan çıkarım. Kimse arkamdan üzülmesin..."

Çeçenistan'ın ilk devlet başkanı Cehar Dudayev'in yeğeni ile evli olan 35 yaşındaki Raduyev 1996'da Dağıstan'da bulunan Kızılyar Hastanesi'nde 3 bin kişiyi rehin almıştı. 150 rehineyle Pervomaiskaya köyüne geçen Raduyev ve adamları, Rus askerlerinin kuşatmasına rağmen Çeçenistan'dan kaçmayı başarmıştı. 1996 Martı'nda bir suikast sonucu başından ağır yaralanan Ra-duyev'in öldüğü açıklanmıştı. Ancak Çeçen lider Rus güçleri tarafından düzenlenen bir operasyonda ele geçirilmişti. 2001 yılında çıkartıldığı mahkemede ömür boyu hapis cezasına çarptırılarak Urallar'da bulunan Perm şehrindeki hapishaneye gönderildi.

Çeçen direnişçi 1999'da, yüzünden bir dizi estetik ameliyat geçirerek, yara izlerini yok ettirdi ve görünüşünü değiştirdi. 1996 yılında hayatını kaybeden, eşini amcası Dudayev'in izinden gittiğini her fırsatta dile getiren Ra-

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 75

duyev, kimsedsn korkmadığını söylüyor ve "Ben zaten 3 kez öldüm. Kimsenin beni öldürmesinden korkmuyorum" diyordu.

Raduyev, Rusya iç istihbarat Servisi FSB'nin ajanları tarafından kandırılarak ele geçirildi. Ajanlar, kendilerini silah tüccarı olarak tanıtarak Novogroznenski kasabasında buluşmayı önerdiler. Raduyev Rus birlikleri tarafından yakalandı. KOCAMI RUSLAR KATLETTİ

Raduyev'in cezaevinde öldüğü haberini öğrenen Lida Raduyev, eşinin Ruslar tarafından katledildiğini söyledi. Lida Raduyev, Çeçen yönetimi ve Türkiye'deki bazı dernekleri de suçlayarak, "Salman, Ruslar'm eline düştükten sonra kimse onunla ilgilenmedi. Eğer onunla ilgilenilse idi o şimdi hayatta olurdu" diye konuştu. Raduyev, 1 hafta 10 gündür eşinden haber alamadıklarını belirterek, "Birşeyler olduğundan şüphelenmiştim" dedi.

Eşinin ömür boyu hapis cezasına çarptırılmasıyla birlikte iki çocuğuyla birlikte İstanbul'da yaşamaya başladığını, görüşme günlerinde Rusya'ya gittiğini anlatan Lida Raduyev, "Aslanbek, Elbrus ve Timur adlı kardeşlerim de Çeçen davasında şehit düştü. Şimdi de eşim... Ama ayakta kalacağım ve Raduyev'in ölümünün hesabını soracağım" dedi. Lida Raduyev, eşiyle birlikte cezaevine giren genç Çeçen komutan At Qeriy TurpolAli'nin de Ruslar tarafından öldürüldüğünü iddia ederek şöyle konuştu:

ONA KİMSE YARDIM ETMEDİ

"Ruslar bu komutanla işini bitirdikten sonra onu döverek öldürdü. Kamuoyuna da tıpkı Raduyev gibi 'beyin kanaması geçirdi' dediler. Ruslar ortalığın sakinleşmesini bekledikten sonra eşimi de katlettiler. Ben buna inanıyorum. Raduyev, Ruslar'm eline düştükten sonra bir savaş suçlusuz olarak yargılanmadı. Bu konuyu Avrupa'ya taşımaya çalıştık. Avrupa insan Hakları Mahkemesi'ne ve Kızılhaç'a başvurduk. Fransa'ya gelmemiz gerektiğini söylediler. Ama paramız yoktu. Çeçen yönetimi ve bizim arkamızda ol-

76 _____ HAKANTÜRK

duğunu söyleyen Çeçen dernekleri şimdiye kadar yardım etseydi, Raduyev'in durumu daha farklı olabilir."

Lida Raduyev; 5 yaşındaki Zelimhan ve 6 yaşındaki Ce-har'ı tıpkı babaları gibi savaşçı yetiştireceğini ve onların Çeçenistan için mücadele edeceklerini söyledi. Küçük Ca-har büyüyünce asker olarak Çeçenistan'a gitmek istediğini ve savaşa katılıp babasını cezaevinden kurtaracağını sayıklıyor.

DÖVE DÖVE ÖLDÜRDÜLER

Ben birçok sohbetimde "iki kişinin bildiğini üçüncü kişiler daima öğrenme şansına sahiptir." Derim. Rus Çeçen savaşının karizmatik komutanlarından, "Yalnız Kurt" lakaplı Salman Raduyev'in eceliyle öldüğü açıklanması akabinde 16 Aralık 2002 günü Rusların Kommersant Gazetesi, manşetten verdiği haberinde, Salman Raduyev'in Rus gardiyanlar tarafından tekme tokat dövülerek öldürüldüğünü bildirdi. Gazeteye konuşan bir mahkum, yediği dayaktan 3 saat sonra Raduyev'n inlemelerinin kesildiğini söyledi.

Urallar'daki Perm kentindeki cezaevinin adı açıklanmayan bazı yetkilileri şu bilgileri verdiler. "14 Aralık günü gardiyanlar, mahkumların hücrelerinde arama yapıyorlardı. Raduyev'in bulunduğu hücreye geldiklerinde kendisine yere yatmasını söylediler. Raduyev bunu yerine getirmeyince de sopa veya yumrukla karnına, böbreklerinin üzerine birkaç kez vurdular. Yandaki mahkumlardan birisinin ifadesine göre, gardiyanlar gittikten sonra hücreden artık hiçbir ses gelmiyordu.

Bunun üzerine diğer mahkumlar gardiyanlara haber verince, daha üst yetkililer geldiğinde Raduyev'in ölmüş olduğunu gördüler." Raduyev'in sağlık durumu, savaş sırasında birçok kez yaralandığı için zaten kötü durumdaydı Hapishane yönetimi ise gazeteye yaptığı resmi açıklamada, bu ihtimalin gerçek dışı olduğunu, iç kanamanın kendiliğinden ortaya çıktığını ileri sürüyorlar. Bazı yetkililer, "Oruç tuttuğu için zayıfladı ve öldü" derken, bazıları da

"Kendisine hediye olarak lokum getirilmişti ve bundan zehirlenerek bitkin düşmüştü" görünüşü savunuyorlar. Gazete ise bu

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 77

iddialara, "Elde ettiğimiz bilgilerin doğruluğuna güveniyoruz" şeklinde yanıt verdi.

ÇALIŞMA KAMPI

İngiliz The Independent Gazetesi'nin haberine göre, 35 yaşındaki Raduyev'in çok sıkı güvenlikle kuşatılan çalışma kampında öldüğünü yazdı. Adalet Bakan Yardımcısı Yuri Kalinin'in, "Kim ne derse desin Raduyev eceliyle öldü. Ölümüne dair raporu henüz aldık. Ve ölüm nedeni iç kanama" şeklindeki sözleri aktarıldı...

Lida Raduyev, eşinin cenazesini almak için Rusya'ya gideceğini söyleyerek, "Zor olacak benim için ama cenazeyi almaya çocuklarımla gideceğim ve tekrar Türkiye'ye döneceğim. Rus televizyonları cesedin verilmeyeceğini söylüyor. Problem çıkacağını düşünmüyorum. Cehar 6, Zelimhan 5 yaşında" dedi Lida Raduyev, 2 ay önce Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurduklarını belirterek, davanın takipçisi olacağını söyledi.

SAVAŞ ÇOCUKLARI

Cephede Raduyev ile birlikte savaşan Lida, çocuklarına da cephede hamile kalmış: "1992'de dayım Cehar Du-dayev'in sekreterliğini yapıyordum. Salmanla o dönemde tanıştık ve 1993'te evlendik. Savaş 1994'te başladı. Eşimli cepheye gittik. Yaralıları yardım ediyordum. Düzensiz bir yaşamdı. Cephede hamile kaldım. 3 Mart'ta Raduyev savaşta gözünü ve yüzünün bir kısmını kaybetti. 21 Mart'ta doğum yaptım ve 5 gün sonra çocuğumu kızkardeşime bırakıp eşimin tedavisi için Çeçenistan dışına çıktık. Birinci çocuğumdu Cehar. 2. Bebeğim Zelimhan da cephede oldu. Raduyev 2 ay sonra yine yaralandı. Anne olarak neler yaşadığımı hayal bile edemezsiniz. 2 yıl normal bir aile gibi yaşadık. Sonra yine savaş patlak verdi..."

SONUÇ

Raduyev'in ve eşi Lida'nın yaşamış olduklarını bu ki-tabta işlememin diğer bir nedeni, Türkiye Cumhuriyeti ve devletimizin kıymetini bilelim. Benim devletim Askeri, siyasi

78 _ HAKANTÜRK

ve ekonomik olarak ne kadar güçlü olursa, ben de bu devletin bir ferdi olarak kendimi o kadar güçlü hissederim. Çeçenistan'da, Filistin'de, Irak'ta ve dünyanın birçok ülkesinde yaşananlara maruz kalmak istemiyorsak, bu ülkeyi yıkıp parçalamak isteyenlerin işbirlikçisi olmayalım ve olanları da her kim olursa olsun önce tehşir edelim, daha sonra da vatana ihanetten yargılanıp ceza almasını sağlayalım.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 79

CIA'NIN TALEPLERİ REDDEDİLDİ

"Bilelim ki, Milli benliğini bilmeyen milletler, başka milletlere yem olurlar."

ATATÜRK

CIA Başkan yardımcısı John McLaughlin başkanlığındaki kalabalık bir heyet, Genelkurmay ve MİT yetkilileriyle görüştüktan sonra Adana İncirlik Üssü'ne gitti ve akabinde Türkiye'den ayrıldı. Özel Operasyonlar Bölümünden kurmayların ve 9 eski CIA istasyon şefinin de bulunduğu heyet, Irak konusunda yeni bir planı masaya getirdi. Ancak yapılan görüşmeler sonunda plan reddedildi. 1. Dünya savaşı sonrası dahi Türkiye'ye kabul ettiremedikleri taleplerini her ne hikmetse son biraç yıldır ABD ve Avrupa kabul ettirmek için çok yönlü taktikler uygulamaktadır. Eğer bir ülke de siyasi otorite yeterince güçlü ve tecrübeli değilse, yıllardan beri apartta bekleyen diğer ülkeler bunu fırsat bilerek, daha önce ki yıllarda yapamadıklarını o ülkeye yaptırmaya çalışırlar. Unutulmasın ki Türkiye Cumhuriyeti ne ABD ve AB'nin ne de başka bir ülkenin mandası değil ve hiçbir zaman da olmayacaktır. Bunun aksini düşünöpte bu ülkeyi kendi çıkarları doğrultusunda peşkeş çekmek isteyenler her kim olursa olsun, bedelini çok ağır öder.

Amerikan Merkezi Haberalma Teşkilatı olan CIA'dan kalabalık bir heyet, seçimden bir hafta sonra 11 Kasım günü akşam saatlerinde Ankara'ya geldi. CIA heyetinin gelişi, korumaların pervasızca davranışlarını bütün televizyonlar verdiğinde, tarafsız birçok ülke diplomatı dahi böylesine açık ve göstere göstere yapılan bir ziyareti ayıpladılar. Çünkü burası onların yönetiminde olan bir muz cumhuriyeti değil, Türkiye Cumhuriyeti olduğunu unutmuş gibi davranmaktaydılar. Eğer bu davranışlarını demokrasi ile yönetilen bir başka ülke de yapmış olsalardı yüzbinlerce insan onları protesto etmek için sokaklara dökülürlerdi. Atatürk'ün dediği gibi. "Yabancı bir devletin koruyup kollayıcı-

80

HAKANTÜRK

lığını kabul etmek, insanlık vasıflarından yoksunluğa, güçsüzlük ve miskinliği itiraftan başka bir şey değildir. Gerçekten bu seviyesizliğe düşmemiş olanların istiyerek başlarına bir yabancı efendi getirmelerine asla ihtimal verilmez.

1988 yılın sonlarında SSCB dünyanın iki büyük devletinden birisi olarak ABD ile çekiştiği günlerde benim bir dostuma yazdığım mektubta sanki geleceği görmüşçesine yazdıklarımı buraya almakta yarar var. Gerçi bu ve benzeri mektupların Ressam, Şair, Bestekar ve yazar olan Neşe Banu'nun 1999 yılında yayınladığı ve 2000 yılında ise TRT l'e dizi çekilen NISAN YAĞMURU adlı eserinde yer almıştı. O kitab bir nevi benim hayatımdı, dizi de beni oynayan Cihan Ünal'dı. Bundan 15 yıl kadar önce yazdığım mektubun noktasına dahi dokunmadan birlikte okuyalım ki, bu günleri çok daha iyi değerlendiririz.

Değerli Dostum.

Önümüzdeki günlerde Demirperde (SSCB) ülkelerine bir dizi seyahatte bulunacağım. Her ne kadar bu seyaatim turistik gezi gibi görünse de, işim gereği olduğunu sen de tahmin edebilirsin... O ülkelerden seni sık sık aramayacağımı şimdiden bilmende yarar var... Çünkü Academy olarak yaptığımız araştırmalara göre; önümüzdeki aylarda 'Berlin Duvarı'nın yıkılacağını ve akabinde SSCB veya Varşova Paktı olarak bilinen ülkelerin Rusya'dan kopacağı ve dünyada tek 'Süper Güç' olarak Amerika'nın kalacağını görmekteyiz... Eğer bizlerin bu tahminleri ve araştırmalarımız gerçek olursa, Avrupa Topluluğu askeri güç dahil Amerika'ya karşı bir güç oluşturacaktır...

Çünkü ABD II. Dünya Savaşı akabinde kendi yarattığı suni "ÖCÜ" Rusya sayesinde bütün dünyanın koruması gibi davranarak yeşil yeşil dolarlarını basıp, diğer ülkeleri de kullanıp süper bir güç olmuştur. Bir paranın dünya piyasalarında kendini kabul ettirebilmesi için arkasında askeri ve ekonomik güç olması gerekir... Bunu çok iyi bilen ve kullanan Amerika'nın dünya ülkelerinde dolaşan trilyonlarca dolar sayesinde bugün ayaktadır... Eğer günün birinde insanlar ellerindeki dolarları başka bir para ile değiştirmeye

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

81

kalkacak olsa, Amerika'nın ne duruma düşeceğini düşünmek dahi istemiyorum...

II. Dünya Savaşı'ndan sonra Amerika'nın soğuk savaşı sürekli canlı tutması nedeniyle bugün dünyanın hemen hemen her ülkesindeki insanların sanki bir süs eşyası gibi cüzdanlarında taşımakta oldukları dolarların dahi "ölü para olarak" toplamı birkaç trilyon doları bulabilir... Bütün bunların farkında olan Avrupa Topluluğu üyeleri, Amerikan doları karşısında kendi Euro'sunu çıkarır ve bunu diğer dünya ülkelerine kabul ettirebilirse; işte o zaman sen seyret gümbürtüyü...

Amerika'ya açılacak bir ekonomik savaşta, Ameika'nın yanında tabii ki, İngiltere, İsrail, Kanada, Avustralya ve birkaç Arap ülkesi yer alacaktır... Böyle bir savaşta, Türkiye'nin 'çok özel' bir konumu olarak Amerika'nın yanında yer alacağı kesindir... Amerika'nın karşındaysa; başını Almanlar'ın çekeceği diğer Avaıpa ülkeleri dışında, yandaş olarak da Rusya ve Çin gibi bazı devletler Almanlar'a gizli veya açık destek verecektir... Bütün bunların günün birinde olabileceğini kabul eden Amerika böyle bir durumda neler yapması gerektiğine dair araştırmalar yapıp, senaryolar üretmektedir... Benim konumum gereği resmi veya gayri resmi yaptığım seyahatler olsun, mesleğim gereği katıldığım kongre ve konferanslar dahi üretmekte olduğumuz senaryoların bir parçasıdır...

İşin diğer bir ilginç yanı ise Amerika gibi bir "Süper Güç"ün Türkiye gibi gelişmekte olan bir ülkeye neden böyle önem verdiğini, kendilerini uzman sanan birçok insanın bilmemesidir... Sen benim gerçek bir dostum ve oldukça ketum bir insan olmandan dolayı sana bazı ipuçları vermekteyim ki, sana ne derece güvendiğimi ve bu güvenimin hep devam edeceğini görmem... Böylesine büyük bir ekonomik savaşta Türkiye'nin jeopolitik, coğrafi konumu tahmin edilenin çok çok üstünde bir değer taşımaktadır Amerika için... Fakat ne yazık ki, Türkiye elindeki bu güçlü silahını hiçbir zaman Ameika'ya karşı tam olarak kul-lanamamıştır... Kapalı kapılar arkasında ve kamuoyuna hiçbir zaman açıklanmayacak "çok gizli" evraklarda da be-

82 ; HAKANTÜRK

lirtildiği gibi, Amerika'nın Türkiye'ye çok büyük ihtiyacı olacaktır... Bu ve benzeri nedenlerden dolayı Türkiye, Amerika için en önemli birkaç eyaletinden çok daha önemlidir... Günün birinde Avrupa ile Amerika arasında böylesine bir ekonomik savaşın çıkacağını çok iyi bilen Amerika yetkilileri, Türkiye'yi kendi kontrollerinde tutmak için, sürekli Türkiye'nin başına "suni problemlerdi önce sarıp, sonra Türkiye'yi o problemlerden kurtarmak istiyormuşçasına davranacaktır...

Ben her ne kadar buralarda yetişmiş olup, eğitimini buralardan aldımsa da, Türk kökenli olduğumu ve günün birinde yaşamımın kalan bölümünü kendi ülkemde, kendi insanlarıma faydalı olabilmek için çalışacağımı biliyorum... Şövenist ve kafatasçı olmamakla beraber, insanların kendi ülkesine, devletine sahip çıkmaları gerektiğini Amerika, Almanya ve Japonya'da öğrendim... Benim cephemdeki durum böyle, senin cephende de neler olduğunu bana yazarsan sevinirim...

HAKANTÜRK

Bundan tam 15 yıla yakın bir zaman geçmesine rağmen Türkiye'yi yönetenler halen Türkiye'nin coğrafi konumu nedeniyle değerini görememektedir. Çünkü 1988 yılı sonlarında benim yazdığım bu mektuptan belli bir süre sonra

insanlık utancı olan 'Berlin Duvarı' yıkıldı, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği parçalanıp yok olduğu sanılsa da aldanmayın. Bugün dahi Rusya Devlet Başkanı Vladimir Pu-tin eski SSCB üyesi devletlerin çoğu üzerinde tahakkümünü sürdürebilmek için elinden gelen herşeyi ama herşeyi yapmaktadır.

Biz dönelim tekrar ABD'nin ufuktaki Irak savaşı nedeniyle Türkiye'den taleplerine. "Uluslar arası alanda terörle mücadele konusunda ortaklık" adı altında, Türkiye'ye Irak konusunda yeni bir plan dayatıldı. Ancak bu plan, ABD'nin kukla devlet konusundaki girişimleri nedeniyle Genelkurmay tarafından reddedildi. CIA Başkanı'nın bile Türkiye'ye geldiği oldu. Ancak kimsenin ruhu duymadı. Kokusu sonradan çıktı. Bu derece açık ve göstere göstere yapılan bir ziyaret, istihbarat teamüllerine uygun değil. CIA'nın 3 Ka-

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 83

sim'm hemen ardından, bu düzeyde bir heyet göndermesini, ortaya çıkan tabloyla birlikte değerlendirmek gerektiği vurgulanıyor. CIA'nın şeriat, ılımlı İslam, Kürt, Irak gibi masallarının başkanlarının da heyet içinde bulunması dikkat çekicidir. Heyetin niteliği ve görüşmelerinin kapsamı, Amerika'nın Türkiye'ye olağanüstü bir şekilde abandığının kanıtı olarak değerlendiriliyor.

TÜRKİYE'YE UZATILAN PKK ZOKASI

CIA Başkan Yardımcısı ve ekibinin gündeminde başta Irak konusu vardı. Bu başlık altında özellikle Irak'a yönelik operasyon sırasında Türkiye'nin hassasiyetlerinin dikkate alınması karşılığında, Türkiye'nin Güneydoğu bölgesinin lojistik üssü olarak kullanılması talebinin gündeme getirileceği kaydediliyor.

CIA heyetinin getirdiği plan şu maddeler şeklinde özetleniyor: Irak'a operasyon sırasında Türkiye toprakları ve üsler kullanıma açılsın. Irak'a yapılacak operasyon sırasında Kuzey Iraklı grupların kullanılmasına karşı çıkmayın.

Irak muhalefeti örgütlerini Türkiye'de toplayalım. Böylece denetim de sizin elinizde olur.

CIA heyeti, bunlara karşılık Türkiye'ye para yardımının yanısıra, Patriot füzelerinin yerleştirilmesini ve savunma sanayisinde büyük ortaklık teklif etti. Türkiye'nin 11 Ey-lül'ün başından itibaren gündeme getirdiği PKK'ye karşı mücadelenin uluslar arası terörle mücadele kapsamı içine dahil edilmesi önerisiyle birlikte, CIA heyeti, KYB'nin PKK'ye karşı kullanılabileceği önerisini getirdiği kaydediliyor.

TOPLANMA BÖLGESİ

CIA Başkan Yardımcısı John Mc Laughlin başkanlığındaki heyet, MİT ve Genelkurmay yetkilileriyle görüştüktan sonra İncirlik Üssü'ne gitti. CIA heyetinin Ankara ziyaretinde, bugüne kadar görülmedik ölçüde kalabalık bir yönetici kadrosu biraradaydı ve basına haber verilerek adeta bir gövde gösterisi yapıldı.

84 HAKANTÜRK

ABD, tarihinde ilk kez bu kadar büyük bir kuvvetle Ortadoğu'ya yükleniyor. CIA heyetinin ziyareti de bu abanmanın bir parçası olarak değerlendiriliyor.

Bir anlamda CIA, Türkiye'yi "Alarm İlk Toplanma Bölgesi" olarak gösterme çabasında. Askeri bir deyim olan "toplanma bölgesi", birliklerin savaş durumunda alarma geçerek muharebeden önce toplandıkları yere verilen ad. Yani muharebeden önceki ilk durak!

BÖLGE İTTİFAKINI ÇÖKERTMEK, HALKI SİNDİRMEK

CIA heyetinin ziyareti, büyük bir psikolojik savaşın parçası. Son olarak, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök'ün ziyareti sırasında, Irak'a müdahale konusunda Türkiye'den çok net olumsuz yanıt alan ABD, hem Türkiye'de, hem de bölge ülkeleri arasında bunun tersi bir izlenim vermek için böyle bir ziyaret tezgahladı. Türkiye'nin ABD'nin Irak'a müdahalesine karşı gösterdiği kararlı tavrı, Irak'ın diğer iki sınır komşusu İran ve Suriye de gösteriyor. Bu büyük psikolojik savaşın amacı, Türkiye'de devletin Amerika'yla Irak'a müdahale konusunda anlaştığı izlenimini vermek ve bölge ülkeleri arasında kukla devlete karşı oluşan mutabakatı zayıflatmak. Oysa gerek Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök'ün Amerika temaslarında ve gerek CIA heyetinin Türkiye'deki görüşmelerinde ABD'ye verilen yanıt çok net. Türkiye, Irak'a müdahaleye destek vermiyor ve kukla devletin kurulmasını savaş nedeni saymaya devam ediyor. Türkiye'nin, ABD'ye her iki görüşmede de, üslerini, Irak'a yapılacak olası bir bombardımanda kullandırmayacağını kesin bir dille bildirdiği ifade ediliyor.

MİT'LE UYUMLU ÇALIŞIYORUZ

CIA heyetinin Ankara'daki temasları sırasında, MİT Müsteşarı Şenkal Atasagun'la uyumlu çalıştığını ifade ettiği kaydediliyor. CIA'nın üst düzey bir yöneticisi aracılığıyla MİT Müsteşarı Atasagun'la ilgili olarak bu şekilde konuşması dikkat çekici bulunuyor.

1

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

85

MİT, GÖRÜŞMEYLE İLGİLİ AÇIKLAMA YAPTI

MİT Müsteşarlığı 13 Kasım'da bir basın açıklaması yaparak CIA Başkan yardımcısı John E. McLaughlin ve beraberindeki heyetle görüşme yapıldığını doğruladı. MİT Müsteşarlığının açıklamasında, "12 Kasım 2002 tarihinde MİT Müsteşarlığı Karargahı'nda, CIA Başkan Yardımcısı John E. McLaughlin ve beraberindeki heyetin katıldığı, uluslar arası terör ile Irak konusundaki gelişmeleri içeren görüşmeler yapılmıştır.

Söz konusu toplantıya Celal Talabani'nin katıldığına ilişkin 13.11.2002 tarihli medya organlarında yer alan haberler gerçek dışıdır" denildi.

MOSSAD EKİBİ DE TÜRKİYE'DEYDİ

CIA heyetinden kısa bir süre önce, 10 kişilik bir MOSSAD heyeti Türkiye'de çalışmalara başladı. MOSSAD'ın ekibinde yer alan istihbaratçıların çoğu akademisyen. Ekipte, MOSSAD'ın Kafkasya, Orta Asya ve Ortadoğu masa yöneticileri yer alıyor. Bir kısmı zaten Türkiye'de görevli, bir kısmı ise bölge ülkelerinden geldi. CIA heyeti geldiği sırada, MOSSAD heyeti de Türkiye'de faaliyetliydi. MOSSAD ekibi Türkiye'de aynı görevi gören muadilleriyle bire bir görüşmelerde bulunuyorlar. MOSSAD ekibi de CIA heyeti gibi Kuzey Irak konusunda faaliyet yürütüyor.

i

86

HAKAOTURK

SEÇİMİ KAZANMAK BAŞKA İKTİDAR OLMAK BAŞKADIR

"Yalnızca durumu bilinmeyene
etki edilemez. Bilgeler
öngörülmezlik pelerinine saklanır.
Böylece duyulan algılanamaz.
Belirsizlik içinde hareket ederler.
İşte o zaman yolları kesilemez."
Sun Tzu

Türkiye'de seçimi kazanıp TBMM'nde büyük çoğunluğu elde ederek hükümet olmak başka, güçlü bir iktidar olmak ise çok daha farklıdır. Türkiye'nin kendine özel bir "bürokrasi devleti ve Balgat Cumhuriyeti" vardır. Bunun bilincinde olmayan hükümetler çok değişik sorunlar yaşarlar. R.Tayyip Erdoğan'ın Genel Başkanı olduğu AKP'de şu anda o sorunların bir kısmını yaşamaya başladı bile. Politika kelimesi Yunanca'dan gelmekte ve tercümesi "ikiyüzlü" demek olduğunu acaba kaç siyasetçimiz biliyor?..

1923'den beri 60'a yakın hükümet kuruldu bunların bir çoğunun ömrü oldukça kısa sürdü, çünkü siyasetin de başlı başına bir bilim olduğunu kavrayamadılar. Her ülkenin coğrafi konumu ve yöneten siyasiler vatandaşlarının kaderlerini belirler. Türkiye Cumhuriyeti'ninse kendine has kanun ve kuralları vardır. Bunu belli hükümetler budamış olsa da tamamını değiştirmeye çalışan hangi hükümet olursa olsun, şapkasını alıp gitmek zorunda kalmıştır.

12 Aralık 2002 Kopenhag zirvesi öncesi Türkiye'de kendilerini büyük sanan bazı gazeteci ve televizyoncular: "Kıbrıs'ı çözersek, bizi hemen Avrupa Birliğine alırlar" diye yaptıkları kampanyalannın arkasında belli grupların olduğunu bilmemek için deli olmak gerekir. Kıbrıs konusunda bizimkilerin ne derece yanlış bir yol izlediklerini görmek için bakın Rumlar ne diyor: "Rauf Denktaş'ın karşısına bizim Rum gazetecileri dizip onu sorularla yıpratmaya çalışacağı-

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 87

miza, bize kendilerini yakın gören birkaç Türk gazete ve televizyoncusunla daha iyisini yaparız." Adamlara hak vermemek elde değil. Barıştan yana gözükp, utanmasalar "Kıbrıs'ın tamamım verelim" diyecekler.

Hulki Cevizoglu'nun "Ceviz Kabuğu" adlı açık oturumunda dikkatimi çeken Ankara Ticaret Odası Başkanı Sinan Aygün, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni bütün gücüyle savunurken, KKTC'nin eski Başbakan Yardımcısı ve Eğitim Bakanı Güney Kıbrıs'ı savunup, onların avukatı gibi konuşmaya başlayınca, izleyicilerden de büyük tepki almaya başladı. Buna benzer tutumları Ali Kırca'nın Siyaset Meydanı programında da gördüm. Kuzey Kıbrıs'ta bir komando subayı olarak savaşmış ve silah arkadaşlarının bir bölümünü şehit vermiş birisi olarak Türkiye'nin Kıbrıs için yaptıklarını gözardı etmek isteyenleri tarih affetmez. Üç kuruş menfaatleri için Kıbrıs'ı peşkeş çekmeye çalışanlar var.

R.T.ERDOĞAN VE ARKADAŞLARI

Dünyanın her yerinde konu ister siyaset, ister ekonomi, isterse askeri başarı olsun, önde bütün yıldızları toplayan kişinin arkasında muhakkak ki belli bir beyin takımı vardır. Adalet ve Kalkınma Partisi lideri olan Recep Tayyip Erdoğan

için de aynı kurallar geçerlidir. AKP'nin bilinen veya çok yakından bilinmeyen birbirinden değerli olan beyin takımını halkımıza tanıtmakta yarar görmekteyim. Çünkü 58. Hükümetin bakanları da farklı kökenleri ve ilginç yaşam öyküleri itibarıyla Cumhuriyet döneminin en renkli kabinelerinden birini teşkil ediyor. Aralarında sol gelenekten gelen de var, ülkücü gelenekten de. 1970'lerin başında oluşan Milli Görüş Hareketi içinde yetişen isimlerin yanı sıra merkez sağ partilerde önemli görevler yüklenmiş siyaset adamları da kabinede yer alıyor. Kabinedekilerin en belirgin ortak paydaları, Anadolu'nun çeşitli bölgelerinden olmalarıdır.

Kabinedekiler Anadolu'nun bütün renklerini taşıyor. Pek çoğu mesleki kariyerlerini zorluklarla boğuşarak kazandılar. Çocukluk yıllarını çobanlık ederek, simit ve su satarak, inşaatlarda çalışarak, harmanda ekin döverek geçirdiler. Demokrasi yerleştikçe, hak ve özgürlükler geliştikçe, imkanlar

88 HAKANTÜRK

eşitlendikçe yetenekli Anadolu çocukları önlerindeki barikatları aşarak bürokraside, eğitimde, ekonomide, sanat ve siyasette önemli yerlere geldiler. Kabinedekiler sosyal ve siyasal kökenleriyle renkli bir alaşım meydana getiriyorlar. Öyle bir alaşım ki, önümüzdeki süreçlere damgasını vuracak.

AHMET REİSİN OĞLU TAYYİP BAŞKAN

3 Kasım seçimlerinde yüzde 34 gibi bir çoğunlukla tek başına iktidara gelen AK Parti'nin lideri Recep Tayyip Erdoğan'ın babası Ahmet Reis, denizcilik işletmelerinde kıyı kaptanıydı. Şimdi Türkiye'yi yöneten kadronun kaptanı olan Erdoğan şunları söylüyor: "Aslen Rizeli olup 26 Şubat 1954 yılında Kasımpaşa'da doğdum. Rahmetli babam Ahmet Bey deniz yollarında kıyı kaptanlığı yapardı. Babam 13 yaşında Rize'den İstanbul'a gelmiş. Çünkü o zaman hayat şartları Rize'de çok kötü, iş yok. O zamanlar çay daha Rize'ye girmemiş. Bu nedenle gurbet var. Dördü erkek biri kız olmak üzere beş kardeşiz. Dedemin adı Tayyip olduğundan ve Recep ayında doğduğumdan ismimi 'Recep Tayyip' olarak koymuşlar. Hayatımın önemli bir bölümü İstanbul'un en eski yerleşim yerlerinden olan Kasımpaşa'da geçti." Ahmet Reis'in oğlu Recep Tayyip, 2000'lerin Tür-kiyesi'nde bir büyük hareketin reisi.

Avrupa başkentlerinde en üst dereceden ilgiyle karşılanan AK Parti lideri Recep Tayyip Erdoğan, otuz beş kırk yıl önce, küçük bir çocukken kendi harçlığını çıkarmak için çalışmak zorunda kalıyordu. O günleri Erdoğan şöyle anlatıyor: "İlkokulu Piyale Paşa İlkokulu'nda okudum. Okul yıllarında okul harçlığımı temin etmek için kağıtlı şeker satardım. Hafta sonlarında top sahalarına gider, su satardım. Yol parası vermemek için Kasımpaşa'dan Eminönü'ne yürüyerek gider, nane, limon ve okaliptüs şekerlemeleri alıp satardım. Bunun yanında, akşamdan bayat simit alırdım, anneciğim onu buhara yatırırdu. O zaman simit 10 kuruştı. Ben 2,5 kuruşa tanesini alırdım, 5 kuruşa satardım. Ayrıca okulda da kart postal satardım. O zamanın parasıyla haftada 5 TL. taksitle ilk kitabımı aldım."

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 89

BAŞBAKAN GÜL'ÜN BABASI İŞÇİ

Başbakan Abdullah Gül'ün babası, Kayseri Tayyere Fabrikası'nda işçi idi. Yıllarca alın teri ve el emeğiyle geçinen baba Ahmet Hamdi Gül, emekli oldu; ama ak düşmüş sakallarıyla hala torna tezgahının başında. Oğlu Abdullah'ın Başbakan olmasını mütevazı bir şekilde karşılayan baba Ahmet Hamdi Bey, torna tezgahının başında gazetecilere: "Bizim hayatımızda hiçbir değişiklik olmayacak. Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan torna atölyesine her gün gider çalışırım. Bundan sonra da çalışmaya devam edeceğim" diyordu.

58. Hükümetin Başbakanı Abdullah Gül de dadılar tarafından el bebek büyütülen bir paşazade değildi, dört dörtlük bir emekçi çocuğuydu. Ne var ki Gül, tabiatı gereği diğer işçi çocukları gibi değildi, gazoz satmayı denemiş çekingenliği ve utangaçlığı nedeniyle becerememişti. Kayseri'de çocuklar erken yaşlarda esnaflığa, ticarete alıştırılır, çocuk istikbal vaatmezse, yani sınavı geçemezse okutulmasına önem verilir. Abdullah Gül de ortaokulda iken, amcası bir yaz tatilinde Hisarcık gazozlarını içi buzlu bir yağ tenekesine doldurup eline tutuşturuyor. Amcasının, "Buz gibi gazoz", "okuz iki dişe birden keman çaldıran buz gibi gazoz diye bağıracaksın" şeklindeki öğüdünü yerine getirir, sesi o kadar cılız çıkar ki ilk deneme başarısızlıkla sonuçlanır. Böylece Gül'e esnaf ve tüccarlık değil, okumak düşüyor. KÖYÜNÜ ÇOK SEVİYOR

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin, Recep Tayyip Erdoğan'ın İstanbul İmamHatip Li-sesi'nden arkadaşı. Şahin, İmamHatip Lisesi'ni bitirdikten sonra 1 yıl kadar kendi köyü Ekincik'te imamlık yaptı. Bu arada Şahin, İstanbul Hukuk Fakültesi'ni kazandı. Gençlik yıllarında spora ve okumaya çok meraklı olan Şahin hakkında babası Abdullah Bey şunları söylüyor: "Spora ve okumaya çok meraklıydı. Yanlış hatırlamıyorsam Kasımpaşa'da bir spor kulübünde başkanlığı vardı. Köy hayatını da çok sever. Kendisine köyde bir ev yaptırdı, gelir, kalır."

90 HAKANTÜRK

ERDOĞAN, ABDULLAH USTANIN MİSAFİRİ

Bundan 2025 sene kadar önce Mehmet Ali Şahin, çok yakın bir arkadaşıyla köye geliyor. Arkadaşı uzun boylu, beyaz tenli, son derece saygılıdır. Bir gece misafir kalırlar. O gece Abdullah Usta ile hasbihal ederler. Uzun boylu genç, Recep Tayyip Erdoğan'dı. Bu iki gençten biri, Mehmet Ali Şahin Başbakan Yardımcısı oldu. Diğer delikanlı müstakbel başbakan

adayı. Şahin'in hobisi el kamerasıyla film çekmek. Üniversite yıllarından beri amatör kamerasıyla çektiği filmlerden koleksiyon oluşturmuş. Doğayla baş başa kalmaktan hoşlanan Şahin, Türk Sanat Musikisi seviyor.

VECDİ GÖNÜL'ÜN BABASI ÖĞRETMENDİ

Askeri okullarda öğretmenlik yapan Saffet Bey, oğlunun Milli Savunma Bakanı olacağını nereden bilebilirdi. O yanık benizli çocuk önce Mülkiye'yi bitirecek, kaymakamlık, mülkiye müfettişliği, valilik, emniyet genel müdürlüğü ve içişleri Bakanlığı Müsteşarlığı ve YÖK üyeliğinden sonra, Sayıştay Başkanlığı yapacaktı. Saffet Bey, askeri okullarda türkçe ve edebiyat öğretmenliği yaptıktan sonra emekliye ayrılıyordu. Oğlu Vecdi ise Sayıştay Başkanlığı'ndan emekli olduktan sonra aktif siyasete atıldı. Gönül, Ahmet Necdet Sezer, Profesör Nevzat Yalçıntaş ve Sadi Somuncuoğlu ile birlikte 2000 yılı mayısında Cumhurbaşkanı adayları arasında da yer alacaktı. Gönül, Sezer ve Somuncuoğlu aynı dönemde birlikte askerlik yaptıktan yıllar sonra devletin zirvesi için yarışacaklardı. 3 Kasım seçimlerinin ardından kurulan kabinede Gönül, Milli Savunma Bakanı olarak görev alıyordu. Yaşadığı depremlerle büyük acılar yaşayan Erzincan kabineye, Ali Coşkun, Binali Yıldırım ve Vecdi Gönül gibi bakan verdi.

ŞENER'İN BABASI DEMİRYOLLARINDA İŞÇİ

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdullatif Şener'in babası 93 Harbinde Rus zulmünden Türkiye'ye, Sivas'ın Yıldızeli kazası Emirler köyüne göç eden Kafkasyalı bir muhacir ailesinden olan Bedirhan Bey'di. Bedirhan Bey'in ailesi şimdi özerk cumhuriyet statüsünde olan Çer-

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 91

kesKaraçay Cumhuriyeti'nden göç eden Karaçay Türklerinden. Bedirhan Bey, 93. Harbinde Osmanlı İmparator-luğu'na hicret eden bir Çeçen ailenin kızı, Ayferat Hanım'la yaşamını birleştiriyordu. Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Şener'in babası Bedirhan Bey, Sivas Devlet Demir Yolları kısım şefliğinden emekli olan bir işçiydi.

ABDÜLLATİF ŞENER SIKINTI AVCISI'

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdullatif Şener gençlik yıllarında karete sporuyla ilgilendi. İyi bir kitap okuru. Türk Halk müziği ve Kafkas müziği seviyor. Yakın çevresi Şener için, "İlişkileri çok tabiidir. Kapalı kapılar ardında ne ise dışarda da odur. Sözü esirgemez, açıksözlü-dür. Sert görünümünün altında katıksız bir idealizm ve kararlılık vardır.

Yapmayacağı şeyi söylemez. Söylediği şeyi de mutlaka yapar" diyorlar. Abdullatif Şener için "Trouble shooter", yani 'Sıkıntı avcısı' deyimini kullanan Başbakan Abdullah Gül, "Onda Kafkas kökenlilerin doğru bildiğini lapma hasleti vardır" diyor.

AZ KALSIN ÖLÜYORDU

İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun yaşamı enterasan olaylarla dolu. En sevdiği arkadaşı, Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu, namı diğer Hamido bombalı bir paketin patlaması sonucunda hayatını kaybediyor. İşin enterasan tarafı, benzer bir paket Aksu'ya da gönderiliyor. Aksu Malatya Emniyet Müdürü iken CHP Hükümeti tarafından politik gerekçelerle tenzili rütbe ile Adıyaman'a tayin ediliyor. Bombalı paket Aksu'dan önce ulaşıyor Adıyaman'a. Hamido'yu öldüren paket de aynı postaneden gönderilmiştir. Aksu, görev yerine gitmemesi nedeniyle ölümünden döndü, ancak yakın dostunu kaybetti.

DÖVÜŞ HOROZU BESLEDİ

Aksu güvercin besledi, dövüş horozu yetiştirdi. Lise yıllarında ressamlığa merak salan Aksu, yağlıboya resim kolek-

92 HAKANTÜRK

siyonu yapıyor. Bir diğer koleksiyon merak da tespih. Diyarbakır'da ilk yağlı boya resmini yapan da Aksu.

Yöresel folklor ve yöresel yemeklere düşkün olan Aksu, yemek yapma konusundan değme ahçılara parmak ısırtacak kadar usta. Kuru fasulye, pilav ve dolmada üstüne yok. Tarif verecek kadar da çiğ köfe yapmayı çok seviyor.

İki çocuğu olan Aksu'nun oğlu Murat Aksu, Devlet eski Bakanı ve Şanlıurfa eski milletvekili Eyüp Cenap Gülpı-nar'ın kızıyla, kızı Aysu ise Serhun Güney'le evli. Geçen yıl Melih Gökçek'in kıydığı nikahta, Aysu Aksu'nun şahitliğini Necmettin Erbakan, darnadinkini ise Recep Tayyip Erdoğan yaptı.

YAPMADIĞI İŞ KALMADI

İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, PTT'de veznedar olan babası, onu bir meslek öğreysin diye artara çırak verdi. Aksu sülfürik asiti o zaman tanıdı, amonyak yapmayı, gümüş kaplamayı öğrendi. Aksu'nun çocukluk yıllarında yaptığı iş sadece attarlık değildi. Yaz tatillerinde çalıştığı bir başka iş de marangozluktu. Babası Muzaffer Bey, tanıdığı bir marangozun yanma oğlu Abdülkadir Aksu'yu, "Eti senin kemiği benim" diyerek çırak verdi. Aksu, marangozhanede keresteden tahta yapmayı ve ona şekil vermeyi öğrendi. Lise yıllarında ayrıca noterde de çalışan Aksu, daktilo kullanmayı da o yaşlarda öğrendi.

YALMANI ELEŞTİRDİ, OKULU TERKETTİ

Devlet Bakanı Prof. Mehmet Aydın İlahiyat Fakültesi mezunu. 1967'de felsefe dalında doktora öğrenimi için İngiltere'ye gönderildi. Edinburg Üniversitesi'nde Montogo-mery Watt'm yanında doktora yaptı. İmam Hatip ikinci sınıfta Elazığ'ın en büyük camiinde kürsüye çıktı. Ondan önce kürsüye çıkan delikanlı, Diyanet İşleri eski Başkanı Süleyman Ateş'ti. 1959'da Ahmet Emin Yalman, Vatan gazetesinde Yüksek İslam Enstitüsü'nün kuruluşunu eleştirdi.

Aydın da, İmamHatip Okulu KültürEdebiyat Kolu başkanı olarak çıkardığı 'Ülkü' adlı okul gazetesinde Yal-man'ı eleştirdi. Okul müdürü ile arkadaşları arasında tartışma çıktı. Müdür iki öğrenciyi okuldan uzaklaştırmca bü-

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

93

tün sınıf okulu terketti. Bir süre okul arayan Aydın ve arka-daşlarına Diyarbakır İmamHatip kucak açıyordu. Aydın son sınıfı burada okuyor.

Devlet Bakanı Prof. Mehmet Aydın da bir köylü çocuğuydu. Ortaokul yıllarında yazlan babası ve kardeşleriyle Gököyü'nde hayvan otlattı, ekin biçti, harmanda düven sürdü. Okumaya düşkün olan Mehmet Aydın, yaz tatillerinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından basılan Doğu ve Batı klasiklerini keyfince okuyamamaktan şikayetçiydi. Tarlada, harmanda iş vardı, çalışmak zorundaydı. Düven sürerken okumaya daldığı için öküzler aynı yerde dönerek harmana zarar vermeye başlayınca babası Osman efendi dayanamıyor, "Haydi gel, kitabını şu kaymenin altında oku. Belli ki kafayı takmışsın" derdi Elazığ İmamHatip Okulu'nda okuyan Mehmet Aydın, hitabet derslerinde başarılı olabilmek için harman yerinde prova yapıyordu. Harmandaki öküzlere, "Sevgili inekler, muhterem öküzler" diye seslenerek elindeki bir kitaptan ya da ezberindeki metinleri sanki karşısındaki bir kalabalığa hitap ediyormuş gibi okuduğu oluyordu.

AYDININ BABASI 10 YIL SAVAŞTI

Devlet Bakanı Prof. Mehmet Aydın'ın babası Elazığ'ın Gököyü'nde çiftçiydi. İlahiyat Profesörü Mehmet Aydın, Elazığ'a 22 kilometre mesafedeki 60 haneli Gököyü'nde Osman Efendi ve Gülüş Hanım evliliğinden dünyaya gelen 7 çocuktan sonuncusuydu. Balkan savaşları ve Milli Mücadele döneminde 10 yıl kadar askerlik yapan Osman efendi, söz konusu vatan görevi nedeniyle geç evleniyor. Latin alfabesiyle okuyup yazamayan Osman Efendi'nin küçük oğlu Mehmet, hem Türkiye'nin en önemli ilahiyatçılarından biri hem de Diyanet İşleri'nden sorumlu Devlet Bakanı oldu.

BABASI BAKKALDI

Türkiye'nin maliyesini yöneten Kemal Unakıtan'ın babası Edirne'de mütevacı bir bakkaldı. Edirne'nin eskiden merkeze, şimdi Suloğlu ilçesine bağlı olan Domurcalı köyünden olan Mustafa Bey'in Hidayet Hanım ile olan evlili-

1 94 HAKANTÜRK

«I,

1 ğinden Kemal ve Cemal adında iki çocuğu oldu. Mustafa

Bey, oğlu Kemal'i hesap kitap öğrensini diye Edirne Ticaret Lisesi'ne gönderdi. Müteveyyin bir kişi olan Mustafa Bey titiz şekilde yetiştirdiği oğlu Kemal'in Maliye Bakanhğı'na yetişemedi. Baba Unakıtan 1983'de vefat etti.

ARDAĞIN BABASI MANDIRACI

Sağlık Bakanı Prof. Recep Akdağ'ın babası Yahya Akdağ, Erzurumda orta halli bir esnaftı. Bir süre inşaatçılık da yapan Yahya Akdağ, mandıracılıkla da uğraştı. Mandırada elde edilen süt ürünlerini satan bir dükkânı vardı. Erzurum Ticaret ve Sanayi Odası üyesi olan Merhum Yahya Akdağ da Milli Görüş camiasından. 1973 seçimlerinde MSP'den aday olan Yahya Akdağ, Korkut Özal ile birlikte MSP milletvekili seçildi. Oğlu Recep Akdağ ise Tıp Fakültesi'nde okuduktan sonra akademik kariyerini profesör olarak sürdürüyor, önce milletvekili, arkasından da ülkenin sağlık bakanı oluyordu 42 yaşında.

YALÇINBAYIR'IN BABASI MUHACİR

Ertuğrul Yalçınbayır'ın babası Fahrettin Bey, eşi Sabriye Hanım, üç kız kardeşi ve amcalarıyla birlikte 1940'larda ikinci Dünya Savaşı yıllarında Yunanistan'da Gümölcine'ye bağlı Hasköy kazası Eğridere köyünden Bursa'ya göç eden bir muhacir ailesi. Köyde bulunan derenin denize doğru değil de aksi istikamete doğru akması nedeniyle eski adı Hikmetiye olan köyün ismi Eğridere olarak değiştirildi. 1946'da Hasköy'de doğan Ertuğrul Yalçınbayır göç sırasında üçdört yaşlarında idi. Fahrettin Bey, Bursa'da dokumacılıkta uğraştı. Fahrettin Bey'in Sabriye Hanım ile evliliğinden üçü kız dört çocuğu dünyaya geldi.

M.ALİ ŞAHİN, FIRINCI ABDULLAH USTANIN OĞLU Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şa-hin'in babası Karabük'e bağlı Ovacık kasaba Ekincik köyünden Abdullah Usta'ydı. Abdullah Usta'nın 25 sene köy muhtarlığı yapan babası Ovacık yöresinde 'Topal Muhtar'

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 95

namıyla biliniyor. Bir fırın emekçisi olan Abdullah Usta uzun yıllar çalıştıktan sonra emekli oldu. Ovacık'a iki kilometre mesafedeki Ekincik köyünde dünyaya gelen Abdullah Usta, Unzüle Hanım'la evlendi. Bu evlilikten üç erkek çocuk dünyaya geldi. Oldukça zor şartlarda okuyan üç kardeşten Mehmet Ali Şahin avukat, Mustafa Şahin ve İbrahim Şahin ise öğretmen oldu. Müteveyyin bir insan olan Abdullah Usta'nın oğlu Mustafa Bey emekli, İbrahim Bey Ovacık Halk Eğitim Müdürü.

ORMAN BAKANİ, ÖKSÜZ BÜYÜDÜ

Orman Bakanı Osman Pepe, Trabzon'un Akçaabat kazasından İsmail Pepe'nin oğlu. Akçaabat'ta, Ağasalihoğlu-ları olarak bilinen bir aileye mensup olan İsmail Bey, Te-ke'de işçi iken çok genç yaşta, 27 yaşında vefat ediyor. Geriye üçü erkek dört çocuk bırakıyor. Anne Fethiye Hanım çocuklarına hem annelik hem babalık yapıyor. Orman Bakanı Osman Pepe'nin, Hasan ve Ahmet Can adında iki erkek kardeşi ve bir kız kardeşi var. Ahmet Can Pepe gazeteci. Fotoğraf sanatçısı da olan Ahmet Can Pepe 20 yıldır Trabzon Yeni Haber gazetesinde. Babalarını erken yaşlarda kaybeden Pepe kardeşler çok zor günler geçiriyor.

TEMİR AĞANIN TORUNU

Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım, Erzincanlı muhafazakar ve mazbut bir ailenin çocuğu, Erzincan'ın Refahiye ilçesi Kayı köyünden olan babası merhum Dursun Yıldırım çiftçiydi. 2000 yılında vefat eden Dursun Efendi'nin Bahar hanım'la olan evliliğinden dördü erkek on çocuğu var. Yıldırımlar, Refahiye'de Temirağalar olarak bilinen bir aileye mensup. Binali Yıldırım'ın dedesinin babasının ismi de Te-mir Ağa.

ÇİÇEKLERDEN HACI AHMET BEY

Adalet Bakanı Cemil Çiçek'in babası Hacı Ahmet Bey, Yozgat'a 20 kilometre mesafedeki Musabeyli Boğazı köyünden bir çiftçi. Bir süre köy imamlığı da yapan Hacı Ahmet Bey'n bir kız yedi çocuğu dünyaya geldi. İki evli olan

96

HAKANTÜRK

Baba Hacı Ahmet Bey 1992'e Yozgat'ta vefat etti. Cemil Bey'in annesi Meliha Hanım geçen haziranda, üvey annesi ise geçtiğimiz ay vefat etti. AK Parti Yozgat Milletvekili Mehmet Çiçek ile Cemil Çiçek'in babaları kardeş çocukları. Cemil Çiçek'in sırasıyla Ali, Metin, Şerafettin, Ünal ve Gülay isminde 6 kardeşi var. Aile Yozgat'ta Çiçekler ve Hacı-ahmetgiller olarak biliniyor.

AKŞAMA KADAR KARDEŞİMLE TARLADA OT TOPLARDIK

Tarım ve Köy İşleri Bakanı Prof. Sami Güçlü de Konya'nın Sarayönü kazasına bağlı Kuyulusebil kasabasında küçük yaşlardan itibaren köy hayatının her safhasına katıldı. Tarlada geçen günlerini Prof. Sami Güçlü, "Sabah erken saatlerde kardeşi Mustafa ile birlikte at arabasıyla tarlaya gider, akşama kadar yabancı otları temizledik ellerimizle. Akşamüstü otları arabaya yükleyip yorgun olarak eve dönerdik. Ben 11, kardeşim 9 yaşındaydı. O yıllarda tarımda makinalaşma bu kadar ileri değildi. İnsan emeği fazlaydı. Her köy çocuğu gibi ben de ne iş düşerse yaptım. Hayvan otlattık, gece tarlada yattık, orak kullandık" sözleriyle anlatıyor. Prof. Güçlü, merhum babasına rahmetle anmayı da ihmal etmiyor: "Babam okuma yazmayı askerde öğrenmişti. Hayatı tanımamız, kendimize güven duymamız için bana ve kardeşime daha o yaşlarda tarlaya göndererek sorumluluk veriyordu. Yıllar sonra kardeşimle biraraya gelip o günleri değerlendirirken babamızın ne kadar doğru bir iş yaptığını takdir edip hayırla yadediyoruz. Babam okumamızı, iyi bir meslek sahibi olmamızı çok istiyordu. Bu nedenle ben ilkokulu bitirmeden Kuyulusebil'den ayrıldık. Ben iktisatçı, kardeşim Mustafa'da iyi bir doktor oldu."

O BİR ORTA ASYA UZMANI

Prof. Sami Güçlü lise yıllarında masa tenisi, Selçukpsorda da basket oynadı. Abdullah Gül ile aynı fakültede okudu. MTBB yıllarında turizmle ilgilendi. İktisat Fakültesi Talebe Cemiyeti'nde yöneticilik yaptı. Fatih Gençlik Vakfı'na bağlı matbaanın yöneticiliğini yaptı. Ede-

, R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? . 97

biyatla ilgilenen Güçlü, hikayede Mustafa Kutlu'yu, romanda Cengiz Aytmatov ve Tarık Buğra'yı, şiirde Yahya Kemal'i, fikir ve düşüncede Necip Fazıl ve Sezai Karakoç'u beğeniyor. Kemal Tahir, Cemil Meriç ve Atilla İlhan'ı ilgiyle okuyor. İlgi alanı Türk Cumhuriyetleri, Refah Yol döneminde bu konuda Başbakan Başmüşaviri olarak görev yaptı. Türk cumhuriyetlerinden eğitim için gelen gençlerin sorunlarıyla yakından ilgilendi. Yaptığı çalışmalar 9. Cumhurbaşkanı Demirel ve Dışişleri Bakanlığı tarafından takdirle karşılandı. Türkiye ile Türk cumhuriyetleri arasında ekonomik, sosyal ve kültürel işbirliğinin geliştirilmesi yönünde pek çok çalışma yaptı. Türkmenistan'da orta öğretimde Latin alfabesine geçilmesinde önemli rol oynadı. Sakarya Üniversitesi'nde, "Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nin ekonomik yapısı" dersleri verdi.

MUMCUNUN BABASI YALVAÇ'TA ESNAFTI

Milli Eğitim Bakanı Erkan Mumcu'nun babası Süleyman Efendi, Yalvaç'ta esnaftı Süleyman Bey'in dedesi Kara Hafız olarak bilinen Bekir Efendi. Bekir Efendi ve ailesi Antalya yöresinden göçer olarak İsparta Yalvac'ın Ayvalı köyüne yerleşen bir Türkmen ailesi, yani Yörük, Medrese eğitilmiş Bekir Efendi, Yalvaç Kaş Camii'nde imamlık yaptı. Mumcular Yalvaç'ta Mollabekirler olarak tanınıyor. Kara Hafız'ın oğlu Hacı Abdullah Efendi dericilikle iştigal etti. Mesleği oğlu Emin Bey sürdürüyor. Abdullah Efendi'nin Gülhanım ile evliliğinden Süleyman Bey, Emin Efendi ve kız çocuğu dünyaya geldi. DPAP çizgisinde muhafazakar kişiliği ile bilinen Süleyman Efendi, Cemile Hanım'la evlendi. Bu evlilikten Erkan,

Gülhanım, Emine ve Mustafa Mumcu dünyaya geldi. Cemile Hanım'ın hem annesinin babası, hem babasının babası Yemen'de şehit düştü. Erkan Mumcu'nun dedesi Hoca Abdullah Efendi ise istikbal madalyası sahibi bir gazi.

15 YAŞINDA GURBETE

Süleyman Efendi onbeş yaşında gurbete, İstanbul'a gitti. Askere gidene kadar Mercan'da gayri müslim tüccarların

98

HAKANTÜRK

yanında çalışan Hacı Süleyman Efendi, Yalvac'a döndükten sonra terzi, arkasından da hazır giyim konfeksiyonculuğu yaptı. İsparta ve çevresindeki Pazarlarda erkek giyim elbisesi satan Süleyman Efendi, Yalvac'ta konfeksiyon mağazası açtı. Erkan Mumcu, Hukuk'u bitirince, baba Mumcu İstanbul'a yerleşti. Kot imalatına başladı. Oğlu Erkan ile toptan kumaş ticaretine girdi. Erkan Mumcu siyasete atıldığından bu yana, diğer oğlu Mustafa ile kumaş işine devam ediyor.

ÇOCUKLARI ÜNİVERSİTELİ Süleyman Efendi bir tarikata mensup olmamakla birlikte Yalvac'ta dini müesseselere yardımlarıyla biliniyor. En büyük hassasiyeti doğal gıdalara bağlılığı. Oğlu Mustafa hormonsuz kuru meyve ihraç ediyor. Süleyman Bey yatıya geldiklerinde çocuklarının baş uçlarından bir bardak sütü ihmal etmeyecek kadar titiz. Kızı Emine, Gıda Mühendisliği'ni, diğer kızı Gülhanım, Uludağ İktisat Fakültesi'ni bitirdi. Emine Mumcu başörtüsü yaşağı nedeniyle öğretmenliği bıraktı. Gülhanım, Erkan Mumcu'nun arkadaşı Ahmet Öz ile evlenip Bursa'ya yerleşti. Emine Mumcu, ağabeyinin arkadaşı Yüksel Palacı ile evlendi. Yüksek Metalürji Mühendisi olan Palacı TÜBİTAK'ta görevli. Küçük oğlu Mustafa İngilizce İktisat bölümü mezunu.

BABACAN, DEDEN TÜCCAR

Hazine'den Sorumlu Devlet Bakanı Ali Babacan'ın babası, tekstil ile uğraşan orta halli bir esnaftı. Dede Ali Babacan, Şereflikoçhisar'da kurduğu işini, oğlunu Ankara'da okutmak için Ankara'ya taşıyordu. Torunu Ali Babacan TED Ankara Koleji'nin ardından ODTÜ'ye girdi. Ali Babacan çok iyi bir eğitim almasına rağmen bürokrasiye girmiyor, baba mesleğiyle ilgileniyor. Ankara Büyükşehir Be-lediyesi'nde mütevazı bir maaşla danışmanlık da yapan Babacan maaşını da Mehmetçik Vakfı'na bağışlıyordu her ay. Dededen tüccarlık ve esnaflığa aşina olan Babacan şimdi Türkiye'nin hazinesinin başında.

__ R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 99

AKŞİT'İN BABASI MÜLKİYELİ

Turizm Bakanı Güldal Akşit'in babası Mülkiyeli. Baba Galip Demirel, valilik ve İçişleri Bakanlığı Müsteşarlığı yaptı. ANAP eski Malatya milletvekili olan Demirel, ANAP Genel Başkan Yardımcılığı yaptı. Akşit'in eşi Haluk Akşit'in babası da eski bir siyasetçi: 1961'de AP Malatya Milletvekili seçilen Avni Akşit.

BABASI KORE GAZİSİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Murat Başesgi-oğlu'nun babası Mustafa Bey, Kastamonu'nun Daday ilçesine bağlı Kızılören köyünden. Köy Hizmetleri'nden emekli bir işçi olan Mustafa Bey, Kastamonu'da evinin altında mütevazı bir bakkaliye dükkanı işletiyor. Muhafazakar bir ailenin çocuğu olan Murat Başesgioğlu'nun kardeşi Erdal Bey Kastamonu Köy Hizmetleri'nde ailesi uzun yıllardır Kastamonu merkezde ikamet ediyor. Başesgioğulları Kastamonuda sevilen bir aile. Mustafa Bey ile Hatice Hanım evliliğinden iki kız ve iki erkek çocuk dünyaya geldi.

BABASI ÜÇ PADİŞAH GÖRDÜ

Devlet Bakanı Beşir Atalay'ın babası Mehmet Atalay, Ankara'nın (şimdi Kırıkkale'ye bağlı) Keskin kazasına bağlı Armutlu köyünde çiftçiydi. 1300 doğumlu, yani miladi takvimle 1884. Mehmet Efendi, başta II. Sultan Abdulhamit olmak üzere üç padişah, Cumhuriyet döneminde de üç cumhurbaşkanı, 21 hükümet ve 9 başbakan gördü. Mehmet Atalay Kayseri, Konya ve Bağdat'ta dini ilimler tahsil etti. 1926'da Armutlu'ya dönen Hoca Mehmet Bey, imamlık ve vaizlik yaptı. Köyden ayrılmaması için amcasının kızıyla evlendirilen Mehmet Bey, 71 yaşında, 1955 yılında vefat etti. Keskin civarında Beyzadeoğulları olarak bilinen bir aileye mensup olan Mehmet Bey'in ikisi kız beş çocuğu dünyaya geldi. Üç erkek kardeşin en büyüğü Rifat, sonra Bahattin, en küçükleri ise Beşir Atalay'dı. Kızkardeşlerin isimleri ise Servet ve Şemsi. Rifat silah fabrikasından emekli olduktan sonra Kırıkkale'de halıcılık ticareti ile iştigal ediyor. Bahattin Bey de Kırıkkale'de ikamet ediyor. Çile Kita-

100

HAKANTÜRK

bevi'nin sahibi. Beşir Bey'in amcazedelerinden İbrahim Atalay da Kültür Bakanlığı'nda başmüfettiş olarak görev yaptı. Dört kardeş olan Baba Mehmet Atalay, cumhuriyet döneminde Beyzadeoğulları soyadını, yasak olduğu için alamadı. Mehmet Bey, Atalay, diğer kardeşler ise Çağlayan ve Poyrazer soyadlarını aldılar.

TARIM BAKANİ, KÖY ÇOCUĞU

Tarım ve Köy İşleri Bakanı Prof. Sami Güçlü'nün babası merhum Hasan Bey Konya'nın Sarayönü ilçesine bağlı Kuyulusebil köyünden. Prof. Güçlü ilkokul dörde kadar Kuyulusebil'de okudu. Üçü kız attı kardeş. Küçük kardeşi Mustafa Güçlü Konya'nın ünlü doktorları arasında yemiyor. Mazbut ve müteedeyin kişiliği ile bilinen Hasan Güçlü, Kuyulusebil'de çiftçilikle uğraşıyordu. Selçuklu kasabası olan Kuyulusebil'de ikamet eden Prof. Güçlü'nün ailesi Yörük. Güçlü ailesi Oğuzların Bayındır Boyu'ndan bir koldan geliyor.

KARTALSPOR'UN KURUCUSU

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Murat Başesgioğlu lise yıllarından beri futbol oynuyor. Lisanslı bir futbolcu olan Başesgioğlu Kastamonu Kartal Spor'u kuranlar arasında yer alıyor. Meclispor'un da gedikli oyunculanndan. Başesgioğlu Üniversite yıllarında ülkücü camiada yer aldı. 1970'lerde Kastamonu Ülkü Ocakları'nda yöneticilik yapan Başesgioğlu 12 Eylül 1980 gecesi gözaltına alındı. Bir gece nezaret altına alınan Başesgioğlu yıllar sonra İçişleri Bakanı oldu.

CHP İLÇE BAŞKANI'YDI

Başbakan Yardımcısı Ertuğrul Yalçınbayır, Bursa Erkek Lisesi mezunu. Bursa Erkek Lisesi de Afyon Lisesi ve Kayseri Lisesi gibi II. Abdulhamit tarafından Mülkiye İdadisi olarak 1883'de kuruldu. Mezun olan ünlü isimler arasında Ferit Melen, Nurettin Ersin, Kamuran İnan, Turhan Tayan, Sait Faik Abasıyanık, Yıldırım Gürses, Prof. Orhan Karmış, Pamukbank Genel Müdürü Orhan Emirdağ Prof. Ahmet Mumcu, Prof. Nihat Özen, gazeteciler Haluk Şahin ve

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 101

Mehmet Ocaktan var. Yalçınbayır gençliğinde Bursasporun genç takımında oynadı. Futbol Federasyonu Müşahidliği görevinde de bulunan Yalçınbayır 12 Eylül 1980'den önce CHP Bursa Merkez İlçe Başkanlığı yaptı. Sosyal demokrat çizgiden gelen Yalçınbayır, çok sevdiği babasının ölümünden sonra tefekküre daldı. Özel yaşamında muhafazakar-laşan Yalçınbayır ANAP'tan siyasete atıldı, Mesut Yılmaz ile anlaşmazlığa düşerek istifa etti.

YOLDA KAĞIT GÖRSE ALIR OKURDU

Orman Bakanı Osman Pepe, tam bir karadenizli. Kardeşi Ahmet Can Pepe, ağabeyinin okumaya çok düşkün olduğunu "Yolda bir kağıt bile görse alır okurdu. Bilgiye, bilgilenmeye çok önem verirdi. Olta ile balık tutmayı çok sever. Keyifli olduğu zamanlarda Karadeniz türkülerini söyler. Yüzmeyi çok iyi bilir. Üniversite yıllarında Akçaabat'ta konferanslar tertip ederek gençlerin bilinçlenmesine ve memleket meseleleri hakkında aydınlanmalarından zevk alırdı" diyor. Pepe, balık yemekleri konusunda usta.

MÜLKİYEDE SOLCUYDU

Dışişleri Bakanı Yaşar Yakış, Düzce'ye bağlı Akçakoca ilçesinde fakir bir köylü çocuğuydu. 2'si kız 4 kardeşten en küçüğü Yaşar Yakış. Akçakoca'nın Osmaniye köyünden olan Baba Halim Yakış, Edilli köyünden Ayşe Hanım ile evlendi. Büyük oğlu Hüseyin Yakış, Türk Silahlı Kuvvetleri'nden emekli. Albay Hüseyin Yakış, Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatı'nın önemli isimlerindendi. Hüseyin Albay, TMT'de Serdarlı Sancaktan olarak görev yaptı. Baba Halim Yakış 1961'de, anne Ayşe Yakış 1979'da vefat etti.

Dışişleri Bakanı Yaşar Yakış, Akçakocalı fakir bir çiftçinin çocuğuydu. Çok zor şartlarda eğitim hayatını sürdürdü. Ortaokulu Bilecik'te, Liseyi Kütahya'da yatılı okudu. Yaz tatillerinde tarlada çalıştı, fındık topladı, çobanlık yaptı. Lise yıllarında eğitimini ailesinin yardımını almadan, kendisi çalışarak sürdürdü. Kendi işlerini kendi takip etti. Yakış'ın Akçakoca'daki dayı oğlu Osman Güçlü anlatıyor: "Çok mağdur büyüdü. Birlikte aynı ilkokulda iki yıl okuduk. Ben

102 HAKANTÜRK

halamın evinde kalıyordum. Yaşar bey çok uysal, efendi biriydi. Hiçbir arkadaşıyla kavga ettiğini görmedim. Birlikte çobanlık da yaptık. O hem çobanlık yapardı hem kitap okurdu. Lise yıllarında bir Fransız kızla yazıştırdı. Yaşar bey Fransız kıza Türkçe, kız da Yaşar beye mektupla Fransızca öğretirdi. Daha o yıllarda Fransızca'yı çok iyi konuşurdu. O tatillerde hep bir yerlerde çalışmıştır, boş kalmamıştır." Yaşar Yakış liseden sonra Mülkiye'ye girdi. Üniversite yıllarında da çalıştı. Okul bitince hariciye mesleğine girebilen az sayıdaki fakir Anadolu çocuklanndan biriydi. Başarılı bir diplomat olarak emekliye ayrılmış siyasete girdi. 1960'lı yılların ortasına doğru başında memur olarak girdiği Dışişleri Bakanlığı'nda 40 yıl sonra bakan olarak karşılandı. Dışişleri Bakanı Yaşar Yakış, delikanlılık yıllarında Akça-koca'daki yüzme yarışlarında iki kez birincilik kazandı. Yakış Mülkiye'de okurken solcu öğrencilerin kurduğu SBF Fikir Kulübü'ne üye oluyor. Kulübün Genel Sekreteri Yalçın Küçük'tü. Yakış'la birlikte öğretim üyesi Sadun Aren de üyeliğe kabul ediliyor Aynı yıl Hikmet Çetin, Üstün Dinç-men ve Sönmez Koksall ve Onur Oymen de kulüp üyesidir. Taner Timur ve Sadun Aren profesör, Hikmet Çetin politikacı, Yaşar Yakış, Üstün Dinçmen ve Sönmez Koksall diplomat oluyor. İçişleri eski Bakanı Kutlu Aktaş, diplomat Yalın Eralp da Yakış ile aynı dönemde mezun.

İNŞAAT BOYACISIYDI

Kültür Bakanı Hüseyin Çelik, lise ve Üniversite yıllarında inşaatlarda çalıştı, inşaat boyacılığı yaptı. Çelik okul giderlerini ve harçlığını yazları çalışarak karşıladı.

Kültür Bakanı Hüseyin Çelik göreve başladığı ilk günlerde katıldığı bir televizyon programında "Korsan Kitap" konusunun üzerine gideceklerini ve en kısa sürede bu kültür hırsızlığını önleyeceklerini söylemesi sevindirici. Ümit edelim Bakan Çelik de kendisinden önce söz veripte yerine getirmeyen diğer Kültür Bakanlar gibi olmaz.

Bir yazar gecesini gündüzüne katarak bir kitap yazıp onun manevi tadı yanında maddi yönünü de görecekken bakıyorsanız kitabın orjinal 5000 satarken Korsan'ı ise

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

100.000 satıyor. Bu konuya gereken önemi veren Kültür Bakanının ismi ölümsüzleşir. inşallah Bakan Çelik, Korsan Kitap -konusunda söylediklerinin arkasında durur ve bu ülke yazarlarının ekmeğin çalınmasını önlemiş olur.

ERDOĞAN'IN BEYİN TAKIMI

Partisini 3 Kasım seçimlerinden birinci parti olarak çıkaran Recep Tayyip Erdoğan, genelde kamuoyu tarafından iyi bir hatip olarak kabul ediliyor. Konuşmalarının çoğunu önceden hazırlanmış metinle değil, doğaçlama yapan Erdoğan'ın başı bu nedenle beladan kurtulmuyor. Öyle ki, Erdoğan'a uzun süre siyaset yasağı getiren, daha sonra milletvekilliği ve başbakanlığının önünde büyük bir engel oluşturan hükmün verilmesine de yaptığı konuşma sırasında okuduğu bir şiir neden olmuştu. Seçimler öncesinde ekonomiye ilişkin yaptığı açıklamalarda kamuoyunu tedirgin edecek çıkışlarda bulunan, hatta 'iç borç ötelemesi' olarak algılanan sözleri nedeniyle piyasaları allak bullak eden Erdoğan, zaman zaman siyasi ve diplomasi alanında yaptığı benzer çıkışlarıyla da dikkat çekiyor. Ancak bu dalgalanmaların ardından kimi zaman Erdoğan'ın kendisi, kimi zaman yakınındaki isimler devreye giriyorlar. İşte Erdoğan'ın 'beyin takımı' olarak nitelendirilecek kişiler arasında kimlerin bulunduğunu araştıran Platin, ilginç isimlerle karşılaştı.

Erdoğan'ın doğru ve yeni bilgiler aktarmasının temelinde ekip ruhuyla çalışan ciddi bir kadro olduğu görülüyor. AK Parti Araştırma Geliştirme Kurulu tarafından titizlikle yapılan çalışmalar, Erdoğan'ın danışmanlığını üstlenen Ankara Milletvekili Reha Denemeç'e iletiliyor. Denemeç tarafından bir bütünlük çerçevesinde toparlanan bu bilgiler, daha sonra Erdoğan'a sunuluyor.

Uygulanacak ekonomik politikalarla ilgili sağlıklı bilgileri, Erdoğan'a kısa bir süre öncesine kadar 58'inci Hükümet'te ekonominin patronluğuna getirilen Ali Babacan sunuyordu. Parti içinde Erdoğan, Abdullah Gül ve Ali Coşkun'la sürekli temas halinde bulunan ve koordinasyonu sağlayan Babacan, Hem yurtiçi hem de yurtdışı piyasalarda AK Parti'nin tanıtımını üstlenmiş bir kurmay olarak karşımıza çıkıyor.

104 HAKANTÜRK

Erdoğan'a yakın bir diğer isim de Adana Milletvekili Ömer Çelik. Erdoğan'ın siyasi danışmanı olarak her zaman yanında bulunan Çelik, öyle ki 3 Kasım seçimlerinden sonra Erdoğan'ın Avrupa başkentlerine yaptığı tüm gezilerde de yer aldı. Kabin kurma çalışmalarında adı kimi zaman Turizm Bakanlığı, kimi zaman ise Devlet Bakanlığı için geçen Çelik, sürekli Erdoğan'ın yanında olması gerektiğinden kabinde yer alamadı.

Tayyip Erdoğan'ın 10 yıl gibi uzun bir süredir yanında olan isimlerden biri de danışmanı Hüseyin Beşli. Erdoğan'ın konuşma metinlerine son şeklini veren İstanbul Milletvekili Hüseyin Beşli, bir buçuk yıl önce AK Parti'nin kurulmasıyla yıllardır yaşadığı İstanbul'dan Ankara'ya gelerek Erdoğan'ın yanında yer alan isimlerden.

AK PARTİ'NİN IŞIK SAÇAN YÜZÜ AK Parti'ye Abdullah Gül tarafından davet edilen ve kurucular kurulu üyelerinden biri olan Ali Babacan'ın kısa sürede parti içinde yıldızı parladı. Babacan'ın bu yükselişinde aldığı dört dörtlük eğitimin payı büyük.

Babacan, serbest ticaretle uğraşan bir aileden geliyor. ABD'de finans piyasasında çalışırken, babasının 'Artık işlerin başına geç' çağrısı üzerine Türkiye'ye dönmek zorunda kalan Babacan'ın Türkiye'ye gelirken aklı bir parça da olsa ABD'de kaldı. Çünkü çalıştığı şirket Babacan'a iki yılda tam beş kez zam yapmış. Anlayacağınız, Babacan'ı ABD'de parlak bir kariyer ve bol sıfırlı ücretler bekliyordu. O Türkiye'ye gelerek dedesinin 1928 yılında kurduğu kendisi ve dedesinin adı olan 'Ali Babacan Tekstil Dağıtım' şirketinin başına geçti. Dedesiyle ilgili anılarına döndüğünde gülümseyen Babacan, ilkokul yıllarında sırtında tekstil ürünlerini taşıdığını bugün gibi hatırlıyor. Dedesinin hamallara 2.5 liraya taşıdığı yükleri kendine 25 kuruşa taşıttığını söyleyen Babacan, "Gerçi ben onların bir defada götürdüğü yükü 10 defada taşıyordum" diyor. AK Parti'nin altın çocuğu Ali Babacan ilkokul birinci sınıfa giderken dedesinin işyerinde fatura kesip, para tahsilatı işlerini de yapıyordu.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 105

Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı Ali Babacan, siyasete AK Parti'yle ilgi duydu. Daha önce siyaset sahnesinde yaşananların siyasete olan güveni sarstığını düşünen Babacan, AK Parti'yle tercih etme nedenini, 'deneyimle yeni düşünceyi bir araya getirmesi' olarak gösterdi. Başta Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere AK Parti'nin iyi şeyler yapacağına duyduğu inanç nedeniyle bugün AK Parti'de olduğunu söyleyen Babacan, kendisini partiye ilk davet eden kişinin 58'inci Hükümet'in Başbakanı Abdullah Gül olduğunu açıklıyor. Davet üzerine yakın çevresine fikir soran Babacan, "Bu hareket içinde yer alırsan ülkeye ve partiye çok ciddi katkılarını olacağı kesin. Ancak dışında kalırsan, çok büyük sorumluluk altında kalmış olursun" yanıtını aldı. Çevresinden aldığı bu destekle AK Parti Kurucular Kurulu üyelerinden biri olana Ali Babacan'ın kısa bir süre içinde partide yıldızı parladı. AK Parti'ye gelirken ilk etapta Abdullah Gül'ü tanıyan Babacan, zamanla kendisini AK Parti lideri Recep Tayyip Erdoğan'ın yakınında buldu. Kurucular kurulunun ardından MKYK üyesi seçilen Babacan, ekonomi kurulu koordinatörü oldu; partide Tayyip Erdoğan, Abdullah Gül ve Ali Coşkun üçlüsüyle sıkı bir diyalog içerisine girdi. Önce parti programının, ardından ekonomik

programın hazırlanması sırasında önemli katkılarda bulunan Babacan, daha sonra AK Parti'nin kamuoyuna tanıtılması için turlara başladı. Babacan'ın ilk hedefi iç piyasalardı. Zaman zaman Erdoğan ve Gül'ün yaptığı açıklamalar sonrasında dalgalanan piyasaları sakinleştiren AK Parti kurmaylarından birisi de Babacan'dı. Babacan'ın görevi bununla da bitmedi, AK Parti Programı'nı ve AK Parti'nin iktidar olması halinde izleyeceği stratejileri kamuoyuna duyurma misyonunu üstlendi. Bu misyon, AK Parti ekonomi kurmaylarından Ali Babacan, Şaban Dişli ve Nazım Ekren'de oluşan bir ekiple dış piyasalarda da sürdü. Önce Londra'ya gidildi, ardından ABD'nin farklı eyaletlerinde bir dizi toplantı yapıp, tekrar Londra'ya dönüldü. Bu gezi sırasında yatırım bankaları, fonlar ve ticareti bankalarla tam 28 toplantı yapıldı. Uluslar arası finans kuruluşlarının temsilcileriyle yurtdışında görüşen Babacan, Türkiye'nin

106 HAKANTÜRK

kredi notunun yükseltilmesine kadar uzanan olumlu havanın mimarlarından biri oldu. Türkiye'nin iç ve dış piyasalarda tanıtımı sırasında yalnızca yapacakları şeyleri söylediklerini belirten Babacan, Erdoğan'ın yerine getirelemeyecek bir vaatte bulunulmaması konusunda kararlı olduğunu dile getiriyor. İşte böyle bir atmosferde seçime gidildiğini ve AK Parti'nin yüzde 35'e varan oy oranıyla seçimin galibi olduğunu vurguluyor.

DÖRT DÖRTLÜK EĞİTİM

AK Parti'nin iktidara tek başına gelmesinin ardından hükümet kurma çalışmaları başladı. Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın en güçlü adayı olarak ise Babacan'ın adı kulaktan kulağa dolaştı. Kimi zaman Ekonomiden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ali Coşkun'un, kimi zaman ise partinin ekonomi kurmaylarından Şaban Dişli ve Nazım Ekren'in adı geçti bu görev için. Ancak şanslı kişi Baba-can'dı.

Ekonominin başına geçen Babacan'ın CV'sine baktığımızda, genç yaşına karşın neden bu görevin kendisine verildiğini anlamak güç olmuyor. Ankara Koleji mezunu olan Babacan, ODTÜ Endüstri Mühendisliği'nden mezun. ODTÜ'yü de birincilikle bitiren ekonominin altın çocuğu, Fulbright Bursu'yla ABD'de Master'ını tamamladı. Babacan, Northu/estem Üniversitesi Kellogg School'da MBA yaptı. Bir süre ABD'de bir finans şirketinde çalışan Babacan daha sonra babasının aile şirketinin başına geçmesi çağrısı üzerine 1994'te Türkiye'ye döndü. Babacan, "Gütün çağrısı üzerine AK Parti'ye geldiğiniz ilk günlerde, bugünkü noktaya geleceğinizi düşündünüz mü" şeklindeki sorumuzu şöyle yanıtlıyor: "AK Parti'nin sahip olduğu demokratik yapıyı başından beri biliyorum. Gerçekten Genel Başkanımızın liderlik vasfı önemli. Herkesin fikrine önem veren bir kişi. Görüşlerinizi rahatça dile getirebiliyorsunuz."

"BAŞARI EKONOMİ KURULUNUN"

İç ve dış piyasalarda AK Parti'nin programının güven yaratmasının sırrını açıklayan çiçeği burnunda Ekonomiden

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? —.107

Sorumlu Devlet Bakanı Ali Babacan, bunda özellikle belirli aralıklarla toplanan 40 kişilik 'Ekonomi Kurulu'nun katkılının büyük olduğu düşüncesinde. Parti üyesi olmayan, Ekonomik Kurulu'da yer almayan kişilerden de yardım aldıklarını söyleyen Babacan, ekonomi bürokrasisinden zaman zaman destek aldıklarını açıklıyor. Belki de Baba-can'm Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanlığı döneminde birlikte çalışmayı tercih edeceği bürokratlardan bazılan, partilerine destek veren deneyimli bürokratlar olacak.

Babacan, AK Parti'yi başarıya ulaştıracağına inandığı mevcut kadronun sırrını da 'Siyasete yeni giren genç beyinlerle deneyimli kadroları bir arada bulundurmak' olarak nitelendiriyor. Bu noktada AK Parti'de çok seslilik olduğunu, farklı niteliklere sahip kişilerin el ele çalıştığını ifade eden Babacan, birlik beraberliğin verimliliği de peşinden getireceğine inanıyor.

ERDOĞAN'IN VERİ KOORDİNATÖRÜ ANKARA MİLLETVEKİLİ REHA DENEMEÇ TEK BAŞINA PARTİNİN VERİ AMBARI'

AK Parti'ye Abdülkadir Aksu tarafından davet edilen Reha Denemeç, parti programının hazırlanması sırasında Recep Tayyip Erdoğan'ın veri Koordinatörlüğün yapan danışmanı konumuna geldi.

AK Parti Ankara Milletvekili Reha Denemeç, kısa bir süre içinde parti içinde yıldızı parlayan isimlerden. Bir buçuk yıl önce AK Parti'ye katıl çağrısını 58'inci Hükümet'te içişleri Bakanlığı koltuğuna oturan Abdülkadir Aksu'dan alan Denemeç, kısa bir düşünme evresinden sonra kendini kurucular kurulu ve MKYK üyesi olarak buldu. Bunu Recep Tayyip Erdoğan'ın danışmanlığı görevi izledi. Erdoğan'ın tabiriyle 'veri koordinatörlüğü' görevini üstlenmiş Denemeç. Erdoğan'la son bir yılını koordinasyon halinde geçiren Denemeç, Erdoğan'ı tanımadan önce bu kadar demokrat yapısı olduğunu bilmediğini itiraf ediyor. Denemeç, 3 Kasım seçimleri öncesinde Erdoğan'ın 'iç borç ötelemesi' olarak algılanan sözlerinin ardından yaptığı konuşmayla

108 HAKANTÜRK

piyasaları sakinleştiren kişi olarak dikkatleri üzerine toplamıştı.

SIYASETİ DÜŞÜNÜYORDU

Uzun yıllar kamuda çalışan Denemeç, siyaseti aklından geçirmiyordu. Devlet Planlama Teşkilatı'ndan (DPT) ayrıldıktan sonra özel bir enerji şirketinde çalışmaya başlayan Denemeç, bir gün uçakta Abdülkadir Aksu'yla karşılaşır. Aksu, Denemeç'e "DPT nasıl gidiyor?" sorusunu sorar. Bunun üzerine özel sektörde çalışmaya başladığını söyleyen

Denemeç'e, Abdülkadir Aksu kartını verir. Aradan bir ay geçer. Aksu, Denemeç'i arayarak kendisiyle görüşmek istediğini söyler. O dönemde Hasan Celal Güzel'in davası yeni sonuçlanmıştı. Gittiği görüşmede, Aksu'nun "Hukuk düzeninde herkese eşit dauranılır düşüncesiyle biz Sayın Erdoğan önderliğinde bir parti kuruyoruz. Bize katılır mısınız?" teklifiyle karşılaşan Denemeç, "Sağ olun, beni seviyorsunuz ama bu kişisel sevgiyle olmaz. Bir program etrafında birleşilir" yanıtıyla karşılık verir. Aksu, Denemeç'in eline bir taslak sıkıştırır, "Oku, tekrar konuşalım" der.

Taslağı okuyup, ertesi gün Aksu'nun yanına giden Denemeç, genel hatlarıyla fena olmasa da taslağın yeterli olmadığını Aksu'ya açıkça ifade eder. Bunun üzerine beklemediği bir tepkiyle karşılaşan Denemeç, "Hayır, bizim aramıza katılmasan bile bize katkıda bulunacaksın" yanıtını alır. İşte Denemeç'in AK Parti'yle flörtü o döneme rastlar. Uzun süren çalışmalar sonrasında parti programına ilk şekli verilir. Sonuçtan memnun kalan Denemeç, bundan sonraki ayrıntıların, aralarında Reha Denemeç ve Ali Babacan'ın bulunduğu bir grup tarafından detaylandırılacağını açıklar. İşte bu noktada Denemeç'in yolları AK Parti'yle iyice kesişir.

EVDE MÜZAKERELER BAŞLIYOR

İşte o dönemde partiye katılıp katılmama konusunda Denemeç'lerin evinde görüşmeler başlar. Hazine'de bürokrat olan eşi Simten Hanım, bu durumun sıkıntı yaratabileceğini belirtip, siyasete soyunmamasını istese de Reha Denemeç eşini ikna etmeyi başarır ve AK Parti'nin 70 kurucusundan biri olur. Bunu MKYK üyeliği ve Recep Tayyip Er-

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 109

doğan'ın danışmanlığı izler. AK Parti Programı'nı hazırlarken ekonomi bürokrasisinde görev yapan birçok uzmandan görüş aldıklarını söyleyen Denemeç, ayakları yere basan bir program hazırladıklarını ifade ediyor. AK Parti iktidarında başarıyı yakalayabilmek için işi bilen kadrolarla çalışmak zorunluluğunun bilincinde olduklarını belirten Denemeç, "Atayacağınız kişilerde siyasi yakınlığa bakamazsınız. Bilgi ve yeteneklerine bakmak zorundasınız. Aksi halde bindiğimiz dalı keseriz" diyor.

Uzun yıllar DPT'de çalışmanın verdiği avantajla kamu yatırımlarının en büyük hastalıklarını tespit etme fırsatı yakalayan Denemeç, kamu yatırımlarının çarpıklığına yönelik ilginç örnekler veriyor. Seçim dönemi öncesinde DPT'ye bir hastane yapımının kaç mal olacağını sorduklarını söyleyen Denemeç, üç farklı rakam almış. DPT uzmanları, eğer hastanenin fiyatı Bayındırlık birim fiyatıyla tespit edilecekse 10 milyon dolar, İl Özel idaresi fiyatlarıyla hesaplanacak olursa 5 milyon dolar bulacağını söylemiş. Ama fiyatı özel sektör tespit ederse hastanenin 2.5 milyona mal olacağını öğrenen Denemeç, kamunun yatırım hastalıklarından birinin doğru kişilere, doğru yatırımların yaptırılmaması olduğunu söylüyor. En önemli sorunlardan bir diğeri ise kamu yatırımlarının bir türlü bitirilememesi.

Yatırım planına alınan Karadeniz'deki bir balıkçı barınağının yıllardır neden bitirilemediğini aktaran Denemeç, işin ihale edildiğini, müteahhidin işe başladığını, ancak o yılki kaynağın bitmesi üzerine işin durdurulduğunu ifade ederek "Kış gelir ve balıkçı barınağının inşaatı sular altında kalır. Aynı tablo gelecek yıl ve ondan sonraki yıl da yaşanır" diyor. Kamunun yatırım planında toplam 4 bin 400 proje olduğunu söyleyen Denemeç, bu projelere ayrılan kaynakların ise çok sınırlı olduğuna dikkat çekiyor. Bu nedenle üç yılda bitecek bir yatırımın 10 yıla uzadığını belirten Denemeç, yapılması gerekenin öncelikli yatırımların hızla bitirilip, diğerlerinin sıraya sokulması olduğunu vurguluyor. Denemeç, bu uygulamanın zaman kazanmayı ve yarım kalan işlerin katlanarak artan maliyetinden kurtulmayı beraberinde getireceğini söylüyor.

110 . ' ""??' HAKANTÜRK

BÜROKRASİYİ YAKINDAN TANIYOR

İşıl Seren ve Işık Orçun adlı iki çocuğu olan Reha Denemeç, 1961 Elazığ doğumlu. Subay çocuğu olan Denemeç, 10 yaşından beri Ankara'da yaşıyor. ODTÜ Ekonomi Bölümü'nü bitiren Denemeç, 1991'de ABD'de Delaware Üniversitesi'nde ekonomi master'ını tamamladı. Özal döneminde DPT Müsteşarlığında Özel Kalem Müdürü olan Denemeç, 1987'den itibaren çeşitli kamu kuruluşlarında özel kalem müdürü ve müşavir olarak çalıştı. 1993'te Yusuf Bozkurt Özal'ın kurduğu Yeni Parti'nin Genel Başkan Danışmanı olan Denemeç, TSE Teknik Kurulu, Başak Sigarta gibi birçok kurum ve şirkette görev aldı. DPT'de 2001 yılına kadar çalışan Denemeç, daha sonra istifa ederek özel sektöre geçti. Özel sektörde bir yıl çalışan Denemeç, Abdülkadir Aksu'nun teklifi üzerine hayatında AK Partili yeni bir sayfa açtı.

ERDOĞAN'IN İMAGEMAKER'I

Gazeteci kökenli milletvekilllerinden Ömer Çelik, İslami kesimde yenilenme ve değişim çağrılarını ilk yapan kişilerden biri. Çelik, büyük değişim çağrısıyla Kasımpaşalı Tayyip'i Avrupa başkentlerine taşıyan isim.

Adana Milletvekili Ömer Çelik, Erdoğan'a en yakın isimlerden. Her yerde, her zaman Erdoğan'ı gölgesi gibi takip eden Çelik'in 58'inci Hükümet'te kabine üyeleri arasında bu yüzden yer alamadığı söyleniyor. Çelik'in ismi hükümet kurma çalışmalarında Turizm Bakanlığı ve Devlet Bakanlığı için geçmişti. 3 Kasım seçimleri sonrasında AB başkentlerine giden Erdoğan'ın yanında olan Çelik için "Kasımpaşalı Tayyip'in bugün Avrupa başkentlerinde boy göstermesini sağlayan kişi" deniliyor.

Gerçek anlamda İslami kesimin entelktüel isimlerinden biri olan Çelik, 28 Şubat öncesinde İslami kesimin aydınlanması gerektiğine dikkat çeken ilk kişiydi. Recep Tayyip Erdoğan'ın aklına değişim ve aydınlanma fikrini sokan kişilerden biri olan Çelik, zaman zaman karşımıza Tayyip Erdoğan'ın hatalarını düzelten kişi olarak çıkıyor. Çelik, son

R.TAYYIP ERDOĞAN KİMDİR?

111

olarak Erdoğan'ın Kıbrıs'ta müzakere tarihiyle ilgili yaptığı yanlışın düzeltilmesini sağlamıştı.

Tayyip Erdoğan'la belediye başkanlığı döneminden bu yana bir arada bulunan Çelik, siyasi işlerden sorumlu danışmanlık yapıyor. Gazeteci olan Ömer Çelik, uzun yıllar Yeni Şafak'ta çalıştı. Bir süre önce Star gazetesine transfer olan Çelik, 3 Kasım seçimlerinden sonra AK Parti Adana Milletvekili olarak TBMM'ye girdi.

Adana doğumlu Çelik, Gazi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi mezunu. Yüksek lisansını da bu üniversitede yapan Çelik'in, gazetecilik alanında yaptığı doktora halen devam ediyor. Çelik, İngilizce biliyor.

ÇARPICI METİNLERİN ALTINDA İMZASI VAR

Flüseyin Beşli, 10 yıldır Erdoğan'ın yakınında olan bir isim. Partide Erdoğan'ın konuşma metinlerine son şeklini veren kişi olarak anılıyor. Erdoğan'la Beşli'nin tanışıklığı ise 25 yıl öncesine değin uzanıyor.

Erdoğan'a en yakın isimlerden biri de İstanbul Milletvekili Hüseyin Beşli. 10 yıldır Erdoğan'la birlikte çalışma fırsatı yakalayan Beşli, 1953 Giresun Görele doğumlu. 1965 yılından bu yana İstanbul'da yaşayan Beşli, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü mezunu. Daha sonra İşletme İktisadi Enstitüsü'nde okuyan Beşli, çalışma hayatına üniversite yıllarında atıldı. SSK ve Sümer-bank'ta memur olarak görev alan Beşli, 1982-1994 yılları arasında ticaretle meşgul oldu; 1970'li yılların başından itibaren, yoğunluğu düşük olsa da siyasetin içinde yer aldı. Refah Partisi'nden 1991 yılında milletvekili adayı olan Beşli, 1994-1995 yıllarında Tayyip Erdoğan'ın belediye başkanlığı döneminde danışmanlığını yaptı. Fazilet Partisi döneminde görev almayan Beşli, AK Parti kurulduğu günden itibaren Ankara'ya yerleşti. Erdoğan'ın çoğu zaman doğaçlama konuştuğunu ve iyi bir hatip olduğunu söyleyen Beşli, Erdoğan'ın kelimelere hakim olduğunu, vurguları çok iyi yerlerde kullandığını belirtiyor. Erdoğan'ın konuşmasını hangi tonda sürdürürse, dinleyiciyle nasıl bir iletişim kuracağını bildiğini ifade eden Beşli, onunla birlikte çalışmaktan

112 "???" HAKANTÜRK ???...

büyük keyif aldığını vurguluyor. Beşli'nin, 'Hayata Derkenar' ve 'Yol Anıları' adlı iki kitabı bulunuyor.

Bu kitabın ilk baskısı yapıldığında R. Tayyip Erdoğan Başbakan değil sadece AKP'nin Genel Başkanı idi ve Türkiye'de siyaseti biliyorum diyenlerse Başbakan olamayacağını diyenlerse Başbakan olamayacağını söylemekteydiler. Aradan geçen zaman diliminde ise aynı insanların bir çğu kendi menfaatlerini korumak için R. Tayyip Erdoğan'ın şak şaklıları oldular. Bugün Türkiye'nin tutarsız bir dış politikası, içerideyse ekonomiye bir güvensizlik, yarınlardan endişe varsa, Türkiye siyasetine yön verenlerin kendi menfaatlerini, ülkemizin çıkarlarının önüne ald-ıklarındandır. Üç kıtaya hükmeden Osmanlı İmparator-luğu'ndan ABD'nin yüzde yedi büyüklüğünde bir kara parçasında yaşamak zorundayız. Bu bile Türk insanına çok görülerek ülkemizi bölüp, parçalamak isteyen o kadar çok « dostumuz » var ki...

R.TAYYIP ERDOĞAN KİMDİR? _____ 113

KIRMIZI KİTAP

"Hükümetler geçicidir.

Kalıcı olan devlettir."

Türk Atasözü

Her hükümetin önüne devletin değişmezleri olarak belirlenen Milli Güvenlik Siyaset Belgesi, yani Kırmızı Kitap konur. "Geçen dönem başımıza gelenler Türkiye'nin gerçeklerini tam tanımadığımız için oldu. En büyük eksikliğimiz devleti tam tanımamaktı" diyen Başbakan Abdullah Gül'ün en önemli sınavı bu ay sonunda.

Devletin beka ve temadisi ile tehdit değerlendirmesinin yapıldığı Kırmızı Kitap olarak bilinen Milli Güvenlik Siyaset Belgesi, beş yıl aradan sonra bu ay sonunda toplanması beklenen Yüksek Askeri Şûra'da değiştirilecek. Başbakan Gül'e Genelkurmay Karargahı'nda verilen brifing bu açıdan önem taşıyor.

KIRMIZI KİTAP NE DİYOR?

"Geçen dönem başımıza gelenler, Türkiye'nin gerçeklerini tam tanımadığımız için oldu. Hatalarımız çatışmanın yükselmesine, üzerimize gelmesine fırsat verdi. En büyük eksikliğimiz devleti tam tanımamaktı. Hatalar yaptık. Bazı yaptıklarımız gayet tabii idi. Ama bu ülkenin farklı hassasiyetleri olduğunu iyi bilmemiz gerekirdi. Devletin kurallarını da bilmiyorduk. Vehbi Dinçerler, "Bir Kırmızı Kitap vardır, sizin ne yapabileceğiniz, neleri yapamayacağımız orada yazılıdır" dedi bir gün. 28 Şubat'ın ertesinde bu tür belgeleri Erbakan, başbakan olarak makamına getirtti. Biz de odasına toplandık, birlikte okuduk. Belgelerde Hoca'nın adı, Milli Görüş Teşkilatı'nın adı, adresi, tarihçesi, bazı ülkücüler, soldan bildik isimler vardı. "Bunlar kabul edilemez, bizim varlığımız tehlike olarak işaret ediliyor, bunları

değiştirmek gerek" dedik. Üstelik o günlerde bu belgeleri yenileme zamanı da geliyordu. Ama Hoca tuttu bir grup toplantısında bu konuda konuştu. Üstü kapalı konuştu, ama

114 ____ HAKANTÜRK

yine de konuştu. Kanaatim o ki, 28 Şubat'ın netice alma operasyonları bundan sonra hızlandı..."

Bu sözler Başbakan Abdullah Gül'e ait. Refahyol döneminde Devlet Bakanı olan Gül, o günlere ilişkin gözlemlerini gazeteci Ali Bayramoğlu'na anlatmaya devam ediyor: "Hoca aslında bunları bilir. Zamanında bir MGK toplantısında Demirel başbakan, Hoca başbakan yardımcısı iken bir MFT raporu gelmiş önlerine. Bakmışlar bazı sayfalar Demirel'de başka, Hoca'da başka. Konuşup, 'Bunlar bizi aldatıyor, bu işe el atalım' demişler. Yani Hoca bilir devletin nasıl işlediğini. Ama aynı durumları bir kere daha yaşadı. Yine de karşı tarafın bu kadar acımasız olacağını beklemiyordu..." Gül, özeleştiriyor ve devleti tanımadıklarını aktarıyor. Bir de örnek veriyor. TBMM'de Milli Savunma Bakanlığı Bütçesi görüşülürken Erbakan'ın önerisiyle 60 trilyonluk ARGE kurulur, bütçesinden alıp Başbakanlık Stratejik Yatırım Takip Merkezi'ne bağlamaya çalışınca da kıyamet kopar.

Gül'ün önemini işaret ettiği Kırmızı Kitap ya da birilerinin deyimiyle "gizli anayasa" her hükümet kuruluşundan sonra kamuoyunca tartışıldı. Başbakan Yardımcısı Abdulla-tif Şener, bayram tatilini geçirdiği Sivas'ta, Türkiye'de siyasal iktidarların istediği her değişikliği yapabilme gücüne sahipmiş gibi algılandığını belirtirken, iş başına gelen iktidarın değiştirebileceği konular olduğu gibi, ülkenin değişmezlerinin de bulunduğu vurguluyordu.

HANGİ GEREKÇELERDEN YOLA ÇIKILDI?

TBMM Başkanı Bülent Arınç'ın "Ben görmedim ama gören arkadaşlardan dinledim, antidemokratik bir çalışma" dediği Kırmızı Kitap neyin nesiydi gerçekten? Milli Güvenlik Siyaseti Belgesi ile sürüldüğü gibi 1980'lerde ortaya çıkmadı, 1960'lı yıllardan beri zaten vardı. Ancak ağırlıklı olarak konuşulması, birkaç sene önce Harp Akademileri Komutanlığı'nın İstanbul'da düzenlediği 'denizcilikle ilgili' sempozyumda kendisini MGK yetkilisi olarak tanıtan bir konuşmacının 'Türkiye'nin milli güvenlik siyaseti kayıttır. Basında da yer almış olan Kırmızı Kitap siyaset belgesidir.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

115

Önemli olan bu siyasetin nasıl uygulanacağını gösteren eylem planı, stratejinin hazırlanmasıdır, icradan umudu kestiğimiz için strateji belgesini MGK Genel Sekreterliği olarak hazırlıyoruz' şeklindeki sözleriyle başlamıştı.

İlk Kırmızı Kitap'ın hazırlandığı yıllarda Cevdet Sunay cumhurbaşkanı, Süleyman Demirel ise başbakanı. Genelkurmay Başkanı da Orgeneral Memduh Tağmaç'tı.

Belge konjonktüre bağlı olarak değiştiriliyor. Mesela, Sovyet Bloku'nun dağılması ve Türkiye'de bazı akımların güçlendiği iddiaları böyle bir değişikliğe gidilmesi için sebep gösterilmişti. MGSB, yoğun olarak tartışıldı son birkaç yılda. Ancak belge üzerindeki bazı değerlendirmeler gerçeklerle bağdaşmıyor. Birincisi, 'Belgenin bütünüyle sivil iradenin üzerinde olduğu' intibatıydı. Oysa, Bakanlar Kurulu istediği zaman MGSB'yi değiştirme hatta tümüyle reddetme yetkisine sahip. En azından kağıt üzerinde böyle. Bu arada Milli Güvenlik Kurulu çevrelerinin MGSB'nin 'Anayasaüstü gibi bir konumla sunulmasından' rahatsızlık duydukları da ileri sürülüyor. Çünkü MGK yetkililerine göre bu belge tamamen anayasal bir çerçevede anayasanın 117 ve 118. Maddelerine istinaden hazırlanıyor ve düzenleniyor.

MGK Kurmayları MGSB'yi Anayasanın bu maddelerine dayandırırken askeri akademisyenler milli güvenlik siyasetine niçin ihtiyaç duyulduğuna yönelik sorulara karşılık şunları ifade ediyorlar: "Her devlet kendi varlığını yönelik, devamlılığını ve bütünlüğünü hedef alan iç ve dış tehditlere karşı, varoluşundan itibaren bir milli güvenlik politikası tes-bit etmek ve bunu uygulamak durumundadır." Milli güvenlik politikasının tespitinde; milli, bölgesel ve uluslar arası konjonktürdeki değişimler ve gelişmeler dikkate alınırken önceden belirlenmiş olan milli menfaat ve hedeflerin gözönünde bulundurulması gerektiğine de işaret ediliyor.

BİR KAVRAMIN ANATOMİSİ

Önce Mart 1997'de Milli Askeri Strateji Konsepti (MASK), daha sonra da Ekim 1997'de değiştirilen Milli Güvenlik Siyaset Belgesi ile irtica ile terör öncelikli tehdit sıralamasına alındı. Bu tarihten üç yıl sonra ise tekrar MGSB ve

116

HAKANTÜRK

MASK üzerinde birtakım çalışmalar yürüten devletin üst kademesinin 'ydsıduk ekonomisi'nin öncelikli tehditler sıralamasına alınması için çalışma yürüttüğü haberleri geldi. Dönemin Genelkurmay Başkanı Org. Hüseyin Kıvrıkoğlu ve

öteki komutanlar da bu paralelde açıklamalar yapmışlar ve yolsuzluk ekonomisinin mutlaka üzerine gidilmesi gerektiğinin altına kalın çizgilerle belirlemişlerdi.

İşte eski Genelkurmay Başkanı Org. Kıvrıkoğlu'nun bu konuşmayı yaptığı sıralarda Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği en son 31 Ekim 1997 tarihinde, ünlü 28 Şubat kararlarından hemen sonra değiştirilen Milli Güvenlik Siyaset Belgesi üzerinde birtakım çalışmalar yapıyordu. Yine aynı tarihte Genelkurmay Başkanlığı Hareket Daire Başkanlığı da Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'ne uygun olarak Milli Askeri Strateji Konsepti (MASK) üzerinde birtakım çalışmalarda bulunuyordu. Bu değişikliğin bir ucundan da Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tutuyordu. Sezer'in talimatı doğrultusunda çalışmalarına bir süredir devam eden MGK Genel Sekreterliği, MGSB'de yaptığı kısmi değişikliklerle yolsuzluğu öncelikli tehditler sıralamasına almıştı.

MGK Genel Sekreterliği'nin 'Üzerinde Hassasiyetle Durulması Gereken Öncelikler ve Tehditler' başlıklı çalışmasında, yolsuzluk ekonomisinin açıkça bir tehdit oluşturduğu belirtilmişti. Genelkurmay Başkanlığı'nda yapılan bir toplantıda yolsuzluk, Türkiye'nin önünde duran 5 temel konudan biri olarak değerlendirilmişti. 1960 yılından bu yana MGSB'ye uygun olarak yürütülen ancak ilk defa 28 Şubat süreci içinde MGSB kararları beklenmeden üzerinde değişikliğe gidilen MASK ile ilgili genel değişiklik MGSB'ye bağlı olarak her beş yılda bir yapılıyor. Ancak, gerektiği durumlarda her yıl aralık ayında yapılan Yüksek Askeri Şûra toplantısında değerlendirilmek ve üzerinde birtakım değişiklikler yapılmak üzere gündeme gelebiliyor. MGSB'deki değişiklikler Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe girerken, MASK ile ilgili değişiklikler ancak Başbakan başkanlığında toplanan YAŞ'm kararı ile mümkün olabiliyor.

' _____', RTAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 117
EN GİZEMLİ TARTIŞMA

\ Kırmızı Kitap üzerinde tartışmalar bitecek gibi görünmüyor. Merhum gazeteci Yavuz Gökmen ölümünden kısa süre önce şöyle yazıyordu: "Bir Kırmızı Kitap varmış. Son Türk Deuleti'nin yönetim makamlarında bulunan herkes bu kitabı bilmiş. Bu kitabın kapağında 'Milli Güvenlik Siyaset Belgesi' yazıyormuş. Bu kitap beş yılda bir yazılmış. Ama ilkeleri hemen hiç değişmezmiş. Sadece Türkiye'nin milli güvenliğini tehdit eden şeylerin sıraları bazen değiştirilmiş. Bu kitap, yönetim makamına gelen herkese derhal okutu-lurmuş. Sözelimi bakanlığa atanan biri makamına oturur oturmaz, biri yanına gelir ve eline bir 'Kırmızı Kitap' tu-tuştururmuş. 'Oku' dermiş. Bakanlığa atanmanın sevincini yaşayan yönetici kitabı okurmuş. Sevinci kursağında kalırmış. Çünkü bakanlıkta yapabileceği işlerin bu kitapla sınırlı olduğunu anlarmış. Bu da, hemen hiçbir şey yapamayacağı anlamına gelirmiş..." Tüm bu bilgileri bakanlık yapmış bir isimden dinlediğini ifade eden Gökmen, Türkiye'nin demokratik bir ülke olamamasının sebebini bu kitaba bağlıyordu.

Gazeteci Can Dündar ise bir yazısında şunları ileri sürüyordu: "Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterinin 4 yardımcısından biri olan 'Milli Güvenlik Siyaseti Başkanı' stratejiyi hazırlıyor. Devletin tehdit sıralamasından ekonomi politikalarına, kültürel önceliklerden dış siyaset tercihlerine kadar her şeyin yazılı olduğu bu belge de Genel Sekreterlikle pişirilip kırmızı kitaba dönüştürülüyor. Önce MGK'da sonra Bakanlar Kurulu'nda onaylanıyor. Meclis, içinde ne yazdığını bilmesede de bu kitaba aykırı yasa çıkaramıyor. Her seçilen iktidar, 3 ay içinde MGK Genel Sekreterliğine brifinge davet ediliyor. Burada yeni süvariye 'ulusal savunmaya stratejisi' anlatılıyor. Peki ya iktidar olan partinin programı bu kitapla çelişirse?"

Yıllar önce bu soruyu MGK'nın eski Genel Sekreteri, emekli Org. Doğan Beyazıt'a sorduğumda şu cevabı almıştım: "İktidara gelen parti milli güvenlik siyaseti esaslarından haberdar olunca programındaki çoğu fikri değiştirir." 3 Kasım seçimlerinin ardından siyaseti bıraktığını açıklayan

118 HAKANTÜRK

Mesut Yılmaz ise bu yöndeki bir soruya karşılık şunları söylemişti: "Yaratılmak istenen olumsuz hava yanlış. Bu belge 1960 yılından beri hazırlanıyor. Bizden önceki hükümetler döneminde de oldu. Hiç kimsenin itiraz edemeyeceği konular. Bunun eleştiri konusu yapılmasını anlamak mümkün değil."

Eski Kültür Bakanlarından Fikri Sağlar ise 1995'te verdiği bir Meclis soru önergesiyle konuyu gündeme taşımış ve dönemin başbakanı Çiller'e "Kırmızı Kitap niçin açıklanmıyor?" şeklinde soru yönelmişti. Çiller ise soruyu "Bunlar faydalı şeyler, ben de istifade ettim" diye geçiştirmişti. 2003'TE YENİ KİTAP

Devletin zirvesi son olarak 1997 yılında üzerinde 12. Defa değişiklik yapılan MGSB'yi 13. Kez değiştirme hazırlığında. Başbakan Abdullah Gül'e geçtiğimiz günlerde Genelkurmay Karargahı'nda verilen brifing bu açıdan önem taşıyor.

Kitabın 2. baskısı yapıldığı bu günlerde yaptığım küçük bir araştırma da gördüm ki, şu son iki yılda Türkiye'nin bekasına zarar veren ve ileride çok büyük zararlar verebilecek kararlar alınıp, uygulamaya konulmuş. Bunu aksini iddia edenler, gerçekleri söylemiyor ve kendince yapılanları doğru bulmaktadır. Türkiye'nin Can daman olan yeraltı madenleri, GAP ve daha bir çok konuda ülkem örtülü işgal edilmektedir.

. R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 119
150'YE YAKIN PROJEMİZ VAR

"Adana'da bir demircinin dahi fabrikanın

yapabileceği demir merdivenleri,
parçası gibi döviz vererek ithal ettik."
İşadami Sakıp Sabancı

Recep Tayyip Erdoğan'ın siyasi geleceğine ilişkin tartışmalar süredursun, AK Parti kurmaylarının çoğunluğu yurtdışı master'lı. Diğer bir bölümüyse Türkiye'nin sanayisi ve ekonomisinden gelen tecrübeli ve güçlü isimler... Adalet ve Kalkınma Partisi'nin 4 Kasım 2002 de belli bir oy alarak 1. parti olarak çıkacağını çok kimse tahmin edebiliyordu. Buna rağmen belli bir medya grubu "çıkmayan canda ümit var" misali kendilerine yakın gördükleri ve yıllarca onların sırtından milyarlarca dolarlık işler yaparak devlet içinde devlet olduklarını sanma gücünü kendilerine veren partileri desteklerken, Adalet ve Kalkınma Partisine ve onun başta Genel Başkanı olmak üzere bütün adaylarına karşı söylemedikleri ve yazmadıkları kalmamıştı.

Fakat işin ilginç yönüyse 4 Kasım 2002 günü AKP'nin tek başına iktidar olabileceğini gören aynı zevat, bu defa 180 derece dönüş yaparak, sanki üç gün öncesine kadar sövüp, sayan kendileri değilmişcesine bu defa övgülerle dolu yazılar yazıp, haberler yapmaya başlamıştı. Buna "hilei şerle" denildiğini ve karşılanındakilerin bunu çok iyi bildiklerini bilmiyorlardı. Başkalarını aldattıklarını sananlar her zaman kendilerini aldatmaktadırlar. AKP'nin diğer partiler gibi kemikleşmiş bir bürokrat takımı olmayabilir ama en kısa sürede kendi fikirlerini benimsemiş olanlardan iyi bir organize yapacaklarının ipuçlarını ben gördüğüm gibi, birçok insan görmektedir. AKP'nin güçlü isimlerinden birisi de yıllann sanayicisi ve eski Türkiye Odalar ve Borsalar Başkanı Ali Coşkun'dur.

120 HAKANTÜRK DEVLET ASLİ GÖREVİNİ YAPACAK

İstanbul üçüncü bölge ikinci sıradan milletvekili seçilen ve şu anda Türkiye'nin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı kol-tuğnua oturan Ali Coşkun, 35 yıllık sanayicilik deneyimini parti programına taşıdı. Yıldız Teknik Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümü mezunu. DEİK Kurucu Başkanı da olan Ali Coşkun, 35 yıldan beri sanayinin içinde. İki dönem üst üste TBMM'sinde görev yapan Coşkun, seçimlerden önce kendisiyle görüşüldüğünde AK Partinin ekonomi programının ayaklarını yere bastığını söylemişti. Ali Coşkun, "Bu programı 40 kişilik bir kurulda tartışarak hazırladık. Kurulumuzda sanayici, esnaf, çiftçi, tüccar, işçi ve akademisyenler var. Kadromuza güveniyorum" diyordu. Atı Coşkun, 3 Kasım seçimlerinin güven eksikliği yaşanan bu ortamın aşılmasında önemli olacağına inanmaktaydı. AK Parti'nin 150'ye yakın proje hazırladığını belirten Coşkun, "Devletin asli görevlerini yerine getirmesini sağlayacağız. Türkiye'yi borç sarmalından kurtaracağız" demişti. Türkiye'nin rant ekonomisinden kurtulması gerektiğini söyleyen Coşkun, sözlerine şöyle devam ediyor: "Reel sektörün canlandırılması, esnaf ve KOBİ'lerden başlayıp tüccar ve sanayiciyle devam edeceğiz. Turizmin önündeki engelleri kaldırıp, ihracatı arttıracak tedbirler alacağız. İş güvencesini yeniden ele alacağız. Harcama reformu içerikli üç yıllık devlet bütçesi hazırlayacağız. Devleti yeniden yapılandırarak yerel yönetim reformuyla, merkezi yönetimden reel yönetime geçilecek."

BAZILARIN FİKRİ BAŞKA ZİKRİ İSE BAMBAŞKA

Her şey 19 Şubat 2001'de toplanan Milli Güvenlik Kurulu'nda yaşanan anayasa kitapçığının fırlatılması kriziyle başladı. Kapalı kapılar ardında başlayan kriz kısa sürede piyasaları vurdu. Dolar ve faiz fırladı. İşte tam bu aşamada hayatımıza Kemal Derviş ismi girdi. Dünya Bankası Başkan Yardımcılığı görevini bıraktı, Ecevit'in çağrısıyla Türkiye'ye geldi. 1 Mart 2001 den itibaren de ekonomi ona teslim edildi. Görev yaptığı 17 ay boyunca siyasette ve ekonomide kelimenin tam anlamıyla "baş aktör" oldu Derviş.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

121

Aslında Ankara sahnesine çıkan pek çok isme göre çok şanslıydı. Oturduğu koltuk için ne diğer politikacılar gibi yıllar süren parti içi mücadeleden çıkıp sıyrılması gerekmişti ne de elini taşın altına sokması... Özgeçmişindeki notlar onu Türkiye Cumhuriyeti'ne devlet bakanı yapmaya yetmişti. Üstelik "kurtarıcılık" misyonu altın bir tepsi içinde kendisine sunulmuştu. Böylesine cilalanmış bir imajla Türk halkının karşısına çıkan Derviş, görev süresince büyük bir medya desteğiyle yoluna devam etti. Pek de kuvvetli olmayan toplumsal hafızamızı biraz zorlarsak, Derviş'in sadece ekonominin değil, içinde bulunduğu 57'nci Hükümet'in devamına ilişkin her tartışmanın merkezinde olduğunu hatırlatmak zor olmaz. Kendisine atfedilen nitelikler ve beklentiler "süper" olunca geride bıraktığı hayal kırıklığı ve enkaz da o kadar büyük oldu Derviş'in işte söyledikleri ve yapamadıklarıyla "çelişkiler yumağı" bir isimden akıllarda kalanlar...

ABD AJANI GİBİ ÇALIŞTI "Kemal Derviş, ABD'nin Türkiye'ye gönderdiği bir memurdur" tarzındaki sözler başlangıçta Derviş'in de üyesi olduğu koalisyonu yıpratmak için ortaya atılan sıradan iddialar olarak kabul edildi. Ancak Derviş'in gerek IMF gerekse ABD yöntemiyle ilişkileri, zamanla "Derviş, ABD ajanıdır" söylemini doğrular bir boyut kazandı. Zaten başta ABD yönetimi olmak üzere Derviş'in ilişki içinde bulunduğu ve "Türkiye'nin geleceğidir" diye dayattığı uluslararası kuruluşlar da bunu açıkça ortaya koymaktan hiç çekinmedi. Ecevit'in hastalığının konuşulduğu günlerde Irak üzerine bilgilendirme turuna çıkan ABD Savunma Bakanı Yardımcısı Wolfowitz Başbakanla değil, Dervişle görüşmeyi tercih etti. IMF yetkilileri her fırsatta, yaptıkları anlaşmanın diğer tarafının Türkiye değil, Derviş olduğunu

ima eden açıklamalar yaptı. Bunun anlamı açıktı: "Türkiye'ye değil kendi adamımıza yani Kemal Derviş'e güveniyoruz." Derviş'in IMF ve ABD'nin memuru olduğu iddialarını temelsiz bulanlara en iyi yanıtlardan birini de ünlü sanayici Rahmi Koç'un Derviş'in gelişine ilişkin söylediği bu cümleler veriyor: "Amerikan Maliye Bakanı dedi ki" Böyle devamlı

122 HAKANTÜRK

para veriyoruz, siz parayı çarçur ediyorsunuz. O bakımdan ben Amerikan vatandaşının ödediği vergiden artık size mali kaynak aktarmam." (...) IMF dedi ki, "Bunlar bunlar, bu kanunlar çıkacaktır." Kemal Derviş diye bir arkadaşı gönderdiler buraya ve çatır çatır çıkıyor, isteseler de istemeseler de. Çünkü arkasında para var..."

SANKİ SÖMÜRGE VALİSİ Derviş'in göreve gelmesiyle o güne kadar büyük uyum içinde çalışan koalisyon üyeleri arasında tartışmalar yaşanmaya başladı. Derviş'in 14 Nisan'da açıkladığı "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı'nın içeriği başta MHP'li bakanlar olmak üzere kabinenin diğer üyelerini huzursuz etti. Başlangıçta son derece uyumlu ve yumuşak görünen Derviş'in üslubu zamanla sertleşmiş, hatta koalisyonun bazı üyelerine göre küstahlaşmıştı. Göreve gelişyle bürokraside yaşanan kopmalar, bu kez siyasette yaşandı. Bunda Derviş'in her tartışmayı "IMF'e mecburuz, yeniden kriz çıksın istemiyorsanız, onların dediğini yani beni dinleyin" tarzındaki dayatması etkili oldu. Koalisyondaki Derviş kaynaklı ilk çatlak, MHP'li Ulaştırma Bakanı Enis Öksüz'ün istifasıyla gerçekleşti. IMF'in isteği pek çok yasa Meclis'tenyet hızıyla geçerken kızılca kıyamet Telekom'la ilgili yasada koptu. Ancak "Siyasetten hiç anlamam" diyen Derviş, bu raundun galibi çıktı. Koalisyon Derviş için ikinci kurbanını Yüksel Yalova ile verdi. Derviş yine kazanan taraftı. Zaten eşiyile Anadolu'da boy göstermeye başlaması, aslında siyasete hazırlandığının en önemli göstergesiydi. O dönemde, köşe yazarı Deniz Gökçe'nin Derviş'e ilişkin şu yorumu oldukça çarpıcıydı: "Derviş'in siyaseti bilmediğini söyleyenler fena halde yanılıyorlar. Dünya Bankası gibi akıl almaz manevraların döndüğü bir kuruluştaki başkan yardımcılığına yükselmek başlı başına bir iştir. Derviş'in politikadan bal gibi de anladığının resmidir." Kemal Derviş hükümet içinde hükümet gibi davranacağını, Ankara'da kendi bildiğini okuyacağını daha gelişinin ilk hatflannda ortaya koymuştu. Dışişleri Bakarıllığı'na haber vermeden Yorgo Papande-reu'dan randevu istemesi, dahası Türkiye ekonomisi ve toplum psikoloji üzerine ertesi günlerde Yunan basınının

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 123

aleyhte kullanacağı açıklamalar yapması bu davranış bozukluğunun ilk sinyalleriydi...

Ülke ülke gezdi, havasını aldı

Derviş'in siyasetteki tavırlarını bir yana koyup, "uzmanı" olduğu ekonomideki icraatlanna geelim. Temel ekonomik göstergelerde hedeflerin tutturulmadığı zaten hükümet yetkilileri tarafından kabul ediliyor. Yapılan devalüasyon yanında ihracattaki artış devede kulak kalırken Türkiye, tarihinde hiç girmediği kadar dış borç yükünün altında eziliyor. Üzerine bir de Kemal Derviş'in fitilledığı "seçim ateşi" gelince, ekonomideki son durum kimsenin yüzünü güldürmüyor. Derviş'in en çok üzerinde yabancı sermayeye gelince... Geldiği günden itibaren "Hele bir bankacılık sistemini düzenleyelim, Türkiye'de yatırım patlaması olacak. Ülkeye yabancı sermaye akacak" diyen Derviş'i yaşananlar yalanladı. YASED verilerine göre bu yıl yabancı sermaye yatırımlarında "yaprak kıpırdamadı". Önceden bağışlanmış birkaç ana yatırım ve yenileme amaçlı girişin dışında son iki yılda Türkiye neredeyse hiç yabancı sermaye çekmedi. Yerliyi de yabancıyı da kaçırdı

"İşe bankacılık sektörünü düzenleyerek başlayacağım" diyen Derviş'in güvenin esas olduğu bankacılık sektöründe aldığı her karar piyasalarda daha büyük belirsizlik yarattı. Yerli sermaye bile Türkiye'deki yatmm ortamını riskli bulup, yabancı ülkelere yatınma gitti. Yabancı sermaye gelmedi, Türkiye'den ciddi sermaye çıkış gerçekleşti. Derviş'in başını çektiği politikalar sonucu, kriz bahane edilerek Türkiye'nin bin bir güçlkle oluşturduğu yerli sermayeli şirketleri yok pahasına yabancılara satıldı.

Kuzu Postuna Bürünmüş Kurt

Derviş'in "Siyasetten hiç anlamam" demesine karşın ne kadar ince hesaplar peşinde koştuğunu anlamak için "Seçim tarihi belli olsun" açıklamasını beklemek gerekti. Kendisini Türkiye'ye davet eden, koalisyonun tehlikeye girmesi pahasına her durumda uyguladığı politikalara destek veren

124 HAKANTÜRK

Başbakan'm hastalığını fırsat bilerek Ecevit'e "Başba-kanhk'tan çekil" diyen de yine Derviş oldu. DSP'deki en kuvvetli iki lider adayı İsmail Cem ve Hüsamettin Özkan da Derviş'e inanarak yola çıkan, sonra da yarı yolda ka-lanlan listesinin kahramanları oldu. Her fırsatta "Solu birleştireceğim" mesajını veren Derviş, işe önce DSP'yi parçalayarak başladı. Cem ve Özkan'la sonuna kadar birlikte hareket edeceğini açıklayan Derviş'in bu sefer de mumu yatsiya kadar yandı. Bu açıklamasının üzerinden daha 24 saat geçmeden troika'dan affını isteyen Derviş, CHP'yle flörte başladı. Böylece, Derviş'in geldiği günden bu yana şişirdiği "Etik olalım" balonu da bir anda bizzat kendisi tarafından patlatıldı. Siyasete atıldığı ilk günden itibaren danışmanı Oya Ünlü'nün çok yakını olan bir işadamına ait büro ve arabayı bedelsiz kullanmaya başlaması ise hep eleştirdiği "Türk tipi politika ve politikacı" tiplemesine hiç yabancı olmadığının en önemli kanıtıydı.

Bir dediği diğerini tutmadı

"Ekonomi siyasetten arınacak" Başta BDDK olmak üzere kendisine bağlı tüm birimleri siyasallaştırdı. Yanlı kararlara zemin hazırladı. "Piyasalarda dalgalanma bitecek" sık sık verdiği istifa sinayleriyle borsa ve dövizdeki dalgalanmaya bizzat kendisi ön ayak oldu.

"Bankacılık sistemi düzenlenecek" Düzenlemeyi sektörü yok etmek amacıyla kullandı.

"Program yüzde yüz ulusaldır" Programın IMF'in istediği şekilde uygulanması için her fırsatta hükümet üyeleriyle karşı karşıya geldi.

"Türkiye'de siyaset etik değil" Siyasete atılır atılmaz bir işadamaı dostunun büro ve arabasını kullanmaktan çekinmedi.

"Program düze çıkmadan görevimden ayrılmam"

Önce DSP'deki kopuşu başlattı, sonra sözlerini unutup istifa etti.

"Solu birleştireceğim" DSP'yi parçaladı. YTPyi yarı yolda bıraktı.

"Siyasette girmeyeceğim" Şu anda CHP'den İstanbul milletvekili adayı.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? . 125

TÜRKİYE'NİN REFAHI SINIRIN HEMEN ÖTESİNDE

"Türkiye'nin bazı dostları, çok büyük düşmanlarımızdan daha tehlikelidirler."

HAKANTÜRK

58'inci Hükümet'in Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Kürşad Tüzmen, Türkiye'nin ihracatını patlamakta kararlı. 50 milyar dolarlık ihracat hacmini yakalamak ona göre bir hayal değil, hemen sınırların ötesinde bekleyen bir gerçek.

Başarılı bir bürokratken, birlikte çalıştığı bakanla görüş ayrılığına düşmesiyle kendisini, emekli müsteşar olarak buldu. Çünkü karşısında iki seçenek vardı. Ya emekli olacaktı ya da bürokrasinin ruhuna aykırı bir tenzil'i rütbeye uğrayarak alt düzey bir görevde çalışmaya başlayacaktı. Doğru böyledir. Gerçi birçoğu için tuzaklarla dolu olan bir atamaydı bu. Çünkü, atandığı görev her ne kadar tenzili rütbe olsa da göze alıp, kısa süreliğine bile bu görevi kabul etseydi kendisine ciddi bir ödenek verilecekti. Ancak kişilerin başarılarıyla anılacağına inanması, emekliliği tercih etmesine neden oldu. Genç yaşta emekli olmanın şaşkınlığını daha üzerinden atamadan, 3 Kasım seçimleri öncesinde marka isimleri kadrosuna katan AK Parti'den milletvekili-liğine aday oldu. Derken milletvekilliği ve bakanlık geldi. İşin ilginç yanı, kendisini görevden alan bakandan koltuğunu devralmak ona kismet oldu. Kimden mi bahsediyoruz? Tabii ki, 58'inci Hükümet'te Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanhğı'na getirilen Kürşad Tüzmen'den. Bundan altı ay önce, basma demeç verdiği ve farklı kuruluşların layık gördüğü 'yüm bürokrati' ödülleri aldığı için Dış Ticaretten Sorumlu eski Devlet Bakanı Prof. Tunca Toskay'ın kara listesine giren Tüzmen'in hikayesi, 'ilahi adalet' dedirtecek cinsten. Öyle ki, aylar önce görevden alındığı kuruma

126

HAKANTÜRK

bugün bakan olarak dönen Tüzmen, devir teslim töreninde bile eski bakanını karşısında bulamadı. Çünkü Toskay, 'rahatsızlığı' nedeniyle yetkisini Gümrüklerden Sorumlu eski Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler'e devretmişti. Ancak Toskay bir gün sonra yaptığı açıklamada rahatsız olmadığını, kendisinin davet edilmediğini iddia etti. Tüzmen ise Tunca Toskay'm rahatsızlığıyla ilgili kendisine yöneltilen soruları yorumsuz bıraktı. Oysa Toskay, aynı şeyi yapmamış, görevden alındıktan kısa süre sonra sporcu hastalığı nedeniyle omzundan küçük bir ameliyat geçiren Tüzmen'in raporunun sahte olduğunu iddia etmişti. Tüzmen'in raporlu olduğu dönemde tenis oynadığı iddiasında bulunan Toskay, doktor hakkında da sahte rapor verdiği iddiasıyla soruşturma başlatmıştı. Ancak ilginç olan, bürokraside sporcu kimliğiyle dikkat çeken Tüzmen'in tenis oynamayı bilmiyor olmasıydı. Tüzmen, yüzme, su topu ve dalma konusunda iddialıydı ancak tenis ilgi alanına girmiyordu. Dış Ticaret Müsteşarlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve Eximbank'tan Sorumlu Devlet Bakanı olarak 58'inci Hükümet'te görev alan Tüzmen ile geçmişi bir kenara bırakıp, geleceği konuştuk.

EN SPORTİF BAKAN

Kürşad Tüzmen 1958 Ankara doğumlu. ODTÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü mezunu olan Tüzmen, yüksek lisansını University of IUinois'da yaptı. Milli yüzücü ve profesyonel dalgıç olan Tüzmen, İngilizce ve Almanca biliyor. Tüzmen, kısa bir süre özel sektör deneyiminin ardından Devlet Planlama Teşkilatı Serbest Bölgeler Daire Başkanlığı'nda uzman olarak çalışmaya başladı. Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı, Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü Daire Başkanlığı yapan Tüzmen, Serbest Bölgeler Genel Müdür Yardımcılığı'na getirildi. Dış Ticaret Müsteşarlığı Serbest Bölgeler Genel Müdürü olan Tüzmen, 1997'de Dış Ticaret Müsteşar Yardımcılığı'na getirildi.

1999'da Dış Ticaret Müsteşar Vekilliği ve ardından müsteşarlık koltuğuna oturan Tüzmen, 29 Mayıs 2002'de görevden alındı. Tüzmen, evli ve iki çocuk babası.

Soru: Dış ticarete hedefiniz ne olacak?

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 127

K.Tüzmen: İhracatı 50 milyar dolar düzeyine çıkarmayı hedefliyorum. Biz, Türkiye'nin mevcut kapasitesini kullandığı zaman rahatlıkla 45 milyar dolar ihracat yapabileceğini biliyoruz. Yakın çevremizdeki komşu ülkeler baktığımızda, özellikle aşağıdaki yarım aydaki ülkelerde, toplam 90 milyar dolarlık bir ithalatın gerçekleştiğini görüyoruz. Biz, Almanya'nın, İngiltere'nin komşularıyla yaptığı ticaret kadar değilse bile, komşuluk hakkımız olan yüzde 45'lere varan oranlarda bu ülkelerle ticaret yapmayı amaçlıyoruz. Bu da komşu ülkelerin ithalatı içinde yüzde 30'luk pay almamız anlamına geliyor. Yani 24 Milyar dolar burada yatıyor. Neden olmasın? Komşu ülkelerin ithal ettiği ürünleri Türkiye de üretiyor. Hem de aynı kalitede. Önemli olan ticari ilişkilerin geliştirilebilmesi, hakkımız olanın alınması. 50 milyar dolar hedefine üç yıl içinde ulaşacağımıza inanıyorum. Bu rakam kimileri için ulaşılmaz gibi görülebilir. Hayal gibi algılanabilir. Ancak hatırlarsanız, ben müsteşarken "İhracatta 30 milyar dolar sınırını geçireceğiz" dediğimde bu, inandırıcı bulunmamıştı ama geçtik. Bunun ardından bana, "yılın bürokrati" ödülleri verildi. Şimdi de ben kendime 50 milyar dolarlık bir hedef koydum. Yıllık yüzde 1314'lük büyüme hedefiyle bu rakamı tutturacağız. Bunu sağlamak için öncelikle sektörel ve bölgesel bağımlılıklarımızı rasyonel bir şekilde çözmemiz gerekiyor.

Soru: Olası bir Irak Savaşı'nın Türkiye'ye faturası Türkiye'ye ne olur?

K.Tüzmen: Körfez Savaşı'nın faturası Türkiye'ye 180 milyar dolara mal olmuştu. Olası bir Irak Savaşı'nın bu defaki faturası Türkiye için daha ağır olur. Olaya yalnızca ticaret ve turizm gelirleri olarak bakmamak lazım. Körfez Savaşı sonrasında yapılan hesaplamalarda fatura 80 milyar dolar olarak açıklanmıştı. Ancak bu rakam gerçekleri tamamen yansıtmıyordu. Olaya sadece alternatif maliyet açısından bakmamak lazım. Özellikle Körfez Savaşı sonrası Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yaşanan terör olayları ve teröre karşı verilen mücadele sırasında harcanan 100 milyar doların da bu rakama eklenmesi gerekiyor. Bugüne gelindiğinde olası bir Irak Savaşı'nda Türkiye'nin

128 HAKANTÜRK

ABD'ye destek vermesinin faturasının çok daha büyük olacağı kesin. Savaş, o dönemde kişi başına düşen GSMH'si 3 bin 500 dolar olan Türkiye'yi, 2000'de 2 bin 500 dolara geriletirken, Ürdün 700 dolar civarında seyreden kişi başına GSMH'sini 2000'lerde 4 bin dolar düzeyine çıkardı. Ürdün bunu nasıl yaptı? Tabii ki kendi halkının mağduriyetini anlatarak. Burada kimin kazandığı ortada.

Soru: Türkiye'nin ihracattaki özellikleri neler olmalıdır?

K.Tüzmen: 1985'lerde gıda sektöründe ve tarıma dayalı ürünlerde bağımlılık yaşadık. 1995'lerde ve 2000'lerde ise AB'ye ve ihracatımızın yüzde 50'den fazlasını oluşturan tekstil ve konfeksiyon ürünlerine yönelik bağımlılık karşımıza çıktı. Elbette bu ülkelerle ilişkilerin gelişmesi ve bu sektörlerin paylarının artması sevinilecek bir şey ama önemli olan bu payların genel yüzde içinde normal bir paya sahip olması. Bu da bizim topyekün ihracat çabamızla, ABD'ye olan ihracat bağlantılarımızla ,tüm dünyaya olan ticaretimizin geliştirilmesiyle olacak. Bu ihracat hamlesinde tamamıyla iş dünyasıyla birlikte hareket edeceğiz. İşadaminin, sanayicinin, ihracatçının eski günlerde olduğu gibi saygın konuma getirilmesi ve hakikaten düzgün adamlarla düzgün işlerin yapılmasının yollannın açılmasını istiyoruz. Artık sadece kurun arkasına sığınarak ihracat yapılmayacak. Kurlardaki düşüşün olumsuz etkileri kendi içinde dengelenecek, ihracatta kalıcılık için verimlilik ve kalite gerekiyor. Üretimde girdi fiyatlarının düşürülmesi için çalışacağız.

Soru: Olası Irak müdahalesine yönelik olarak Dışişleri Bakanlığı ile özel bir diyalogunuz olacak mı?

K. Tüzmen: Evet. Koordineli olarak çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Çünkü Irak hadisesi bizim bir daha seyretmek istemediğimiz bir hadise. Elbette Irak Savaşı kaçınıl-mazsa ve milli menfaatlerimiz neyi gerektiyorsa onu yaparız, ancak orada savaş olduktan sonra o pazarı tekrar kazanmanın bu kadar kolay olmayacağını bilmek gerekiyor. Çünkü, Körfez Krizi'nden sonra o pazarları bir daha kazanabilmek için mücadele ettik. Ancak yıllar sonra girebildik. Aynı filmi tekrar görmemiz yanlış olur diye düşünüyorum.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 129

i Sonuç olarak önümüzdeki dönemde izleyeceğimiz akılcı politikalar sayesinde bu sıkıntıların aşılabacağına inanıyorum. Bana bağlı kurumlar olarak gözüken Eximbank, Gümrük Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın koordineli bir şekilde çalışacağını düşünüyorum.

Soru: Dış Ticaret Müsteşarlığı görevinden alındıktan sonra da Dünya Serbest Bölgeler Birliği (WEPZA) Başkanlığınız sürdü...

K.Tüzmen: Hala da sürüyor. 44 ülkenin seçimiyle „ başkan oldum. Orada bakan, milletvekili üyelerimiz de vardı. Onlara bakan olarak başkanlık edeceğim. 2003 Ekimi'nde WEPZA'nın uluslar arası kongresi Türkiye'de yapılacak. Bu da bizim ihracat hamlemize katkı sağlayacak tanıtım fırsatı olacak.

Soru: Exibank'ta neler yapmayı planlıyorsunuz?

K.Tüzmen: Eximbank'ta özellikle kaynaklar noktasında Hazineyle birlikte çalışacağız. Eximbank'ın bugünkü yapısından, çıkarılıp, ihracatçı bankası gibi çatışmasını hedefliyoruz. Gerçi geldiği bu noktada Eximbank'm suçu yok. Sorun, finans piyasalarının içinde bulunduğu durumdan kaynaklanıyor. Eximbank gayet güzel çalışan bir kuruluş olmasına karşın, ihracatçıya gerekli desteği veremedi. Kaynağı olmasına karşın, aşırı teminata dayalı bir yapı oluşturduğundan, kaynaklarını kullanırmıyordu. Teminatı düşerse, üstleneceği riski artacaktı. Bunun da altından kalkması mümkün değildi. Sistemdeki bu tanıklığın önümüzdeki dönemde aşılabacağına inanıyorum. Son iki hafta içinde Türkiye'ye 20 milyon dolara yakın kaynak girişi sağlandı. Böyle bir ortamın devamı halinde Eximbank'a sağlanacak kaynakların artacağı görüşündeyiz.

Soru: Gümrüklerde ne yapacaksınız?

K.Tüzmen: Daha önce de dediğim gibi herkes ihracatçının yanında yer alacak. Buna gümrükler de dahil. Düzgün ihracat için herkes seferber olacak. Kimse ihracatı keyfi olarak engellemeyecek Gümrükler, son dönemde özellikle serbest bölge hadisesinde sıkıntılı günler yaşadı. Kuruluşlar arasında şovenizm vardı. Şimdi kuruluşlar arasında koordinasyon olacak. Aynı amaç doğrultusunda bütün kurumlar

130

HAKANTÜRK

işbirliği halinde çalışacak. Gerek serbest bölge kullanıcısı gerek gümrükteki arkadaşlarımız, bu zamana kadar özverili çalışmalar yapmalarına karşın hep eleştirilen grup oluyordu. Bence bu kadar ağır eleştirileri hak etmiyorlar. İnanıyorum ki, el birliğiyle gönül birliğiyle Türkiye'nin önünü açacak projeleri hayata geçireceğiz.

Soru: ihracatta önünü açacağınız sektörler hangileri olacak)

K.Tüzmen: Özellikle katma değeri yüksek ürünlere ağırlık verilmesini istiyoruz. Tekstil konfeksiyon sektöründe ihracatımız elbette devam edecek ama katma değeri yüksek ürünler, elektrik, elektronik, toprak ürünleri, otomotiv, beyaz eşya, yazılım ürünleri... Bunlar desteklenmesi gereken ana ürünler grubuna giriyor. Burada adestek"le kastettiğimiz, dünya fiyatlarından destek anlamına geliyor. Enerji Bakanlığı ile çok uyumlu çalışıp, enerji fiyatlarının ucuzlatılmasını, sanayiye uygun fiyattan enerji verilmesini sağlayacağız.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? ?? 131

ENERJİDE VERİMLİLİK UCUZLUĞU GETİRECEK

"Gelecek, geçmişin

içinde saklıdır."

HAKANTÜRK

Enerji Bakanı Mehmet Hilmi Güler, İşe verimliliğin artırılmasıyla başlayacak. Bakanlığının önceliği, enerji kayıp -kaçak oranlarının düşürülmesi, enerji maliyetlerinin azaltılması, arama çalışmalarına ağırlık verilmesi olacak.

Enerji Bakanı Dr. Mehmet Hilmi Güler işe, verimliliğinin artırılması, enerji maliyetlerinin düşürülmesi, kayıp - kaçak oranlarının yüzde 5'lere çekilmesi ve arama çalışmalarına hız verilmesiyle başlayacak. "Macera" olarak nitelendirdiği Mavi Akım Projesi'ni masaya yatıracağını açıklayan Güler, ancak belirli bir noktaya elmiş olan bu projenin artık durdurulmasının Türkiye'ye getireceği yükün daha fazla olacağını düşünüyor.

Beyaz Enerji Operasyonu sonrasında kamuoyu için kapalı kutu haline gelen Enerji Bakanlığı'nın yeni bakanı Güler, sanayicilerle doğalgaz fiyatı anlaşmalarında tek tip fiyat kullanılmadığını düşünüyor. Güler, yapılan anlaşmalarında tek tip fiyat kullanılmadığını düşünüyor. Güler, yapılan anlaşmaların tek tek gözden geçirileceğini açıklıyor. Aynı şeyin elektrik için de geçerli olduğunu söyleyen Güler, enerji fiyatlarını pahalı buluyor. Enerji Bakanı Mehmet Hilmi Güler'le enerji sektörünü konuştuk.

Soru: Enerji Bakanı olacak icraatlarınızın ilk sırasında neler yer olacak?

Dr.M.H. Güler: İşe verimlilikten başlayacağız. Verimlilik seferberliği başlatıp, kaçaklarla mücadele edeceğiz. Türkiye'de yüzde 20'lik bir enerji kaçağı var. Bu kaçağı ilk etapta makul seviye olan yüzde 56 düzeyine indirmeliyiz. Bunu yaptığımız zaman aşağı yukarı iki Atatürk Barajı yapmış kadar tasarruf sağlamış olacağız. Bu konunun üzerinde ciddi bir şekilde duracağız. Bunun dışında yerli

132

HAKANTÜRK

kaynaklara ağırlık vereceğiz. Bu noktada hidrolik kaynaklar bizim için önem taşıyor. Bunu diğer kaynaklarımız izleyecek. Türkiye'nin enerji potansiyeli 35 bin megavat. Biz bu potansiyelimizin ancak yüzde 30'unu kullanıyoruz. 2020 yılına kadar hidrolik potansiyelimizin yüzde 100'ünü kullanmaya kalksak her yıl için bin megavatlık yatmm yapmamız gerekiyor. Bu yatırımların üzerinde ciddi bir şekilde durulması gerekiyor.

Soru: Hidroliğin ardından hangi enerji türlerine ağırlık verilecek?

Dr.M.H. Güler: Doğalgazda şu anda fazlamız var. Fazlanın sebebi, şu anda doğalgazın üretimde fazla kullanılmaması. Doğalgazı hammadde olarak kullanmak istiyoruz. Doğalgazın kendisi sanayi hammaddesi. Dolayısıyla daha önce söylediğim gibi su kaynaklarından 35 bin megavat, kömürden 18 bin megavat potansiyelimiz var. Eğer böyle kullanacak olursak, 2020 yılında 550 milyar kilovat saatlik enerji kullanım ihtiyacımız olacak. Mevcut kaynaklarla bunu sağlamamız mümkün değil. Bunun için ya doğalgaz alacağız ya da petrol bulacağız. Onun dışında yapmamız gereken şey nükleer santral olacak. Toryum zenginliğimizi nükleer santralde verimli olarak kullanabileceğimiz düşünüyorum.

Soru. Arama faaliyetle rinde önceliği nelere vereceksiniz?

Dr.M.H. Güler: Petrol ve doğalgaz aramalarına büyük önem vereceğiz. 1978'lerden bu yana madenler konusunda arama çalışmalarımız yok. Ayrıca TPAO da çok az sayıda sondaj yapıyor. Ben Türkiye'de petrol olduğuna inanıyorum. Aynı şey doğalgaz kaynakları için de geçerli. Özellikle denizlerde arama çalışmaları sürdürülecek. Türkiye büyük maden rezervleri üzerinde oturuyor. Ancak bunların hiçbirini ekonomiye katamıyoruz, kullanamıyoruz. Kaynakların yeterli olmaması durumunda yabancı sermayeyi devreye sokacağız. Bununla ilgili bazı düzenlemeler yapmamız gerekebilir. Türkiye'nin bütün kaynakları seferber edilecek. İşbirliği halinde Türkiye için hepimiz çalışacağız.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? ?. ____ 133

Soru: Enerji açığı söz konusu olacak mı?

Dr.M.H.Güler: Türkiye'de şu anda enerji fazlası var gibi görünüyor ama bu, sanayi üretimi durduğu için böyle. Dolayısıyla sanayi üretimi hızlandığında Türkiye'nin tekrar enerji darboğazına girmemesi için çalışmalara başlamamız lazım. Şöyle söyleyeyim: 80 milyon ton petrol eşdeğer birincil enerji tüketimimiz var. 2020 yılında bu ihtiyacımız 317 milyon ton petrol eşdeğeri birincil enerji tüketimini bulacak. Enerjide bizim yerlilik oranımız yüzde 33. 202 yılında enerjide yerlilik oranımız yüzde 25'lere düşecek. Dışa bağımlılığımız artacak. Bu noktada enerjinin emniyeti ve güvenilirliği önemli. Biz Türkiye'nin enerji köprüsü olma avantajını kullanmak istiyoruz. Doğalgaz ve petrol aldığımız yerlerle oturup konuşacağız. Bizim için doğalgaz hatları son derece önemli . Ancak baktığımızda bu zamana kadar her olay için farklı çözümler getirilmiş. Bu doğru değil. İşin sistematığı olması lazım. İlkelsel çalışmak gerekli. Bunu başarabileceğimize inanıyorum. Gerekli düzenlemeler yapılacak. Tabii ki daha evvel söylediğim gibi mevcut potansiyelin iyi değerlendirilmesi de önemli. Hidrolik enerji kaynaklarımızın ancak yüzde 33'ünü kullanıyoruz. Çoruh bölgesi hidrolik enerji üretimi açısından büyük önem taşıyan bir bölge. Ancak burada herhangi bir şey yapılmadı. Bizim genel politikamızı tekrarlamakta fayda var. Biz verimliliğe önem vereceğiz. Kaçaklarla mücadele edeceğiz. Aramalara ağırlık vereceğiz. Özel sektörün önünde engelleri kaldıracacağız.

Soru: 58'inci Hükümet Mavi Akım Projesi'ne devam edecek mi?

Dr. M.H. Güler: Mavi Akım Projesi bir macera. Ancak belli bir noktaya gelmiş bir proje. Mavi Akım'm geçmişini zaten tartışmayalım. Mavi Akım'm "de facto" olduğu ortada. Elbette onu bir daha gözden geçireceğiz. Bu aşamadan sonra yapılması gereken, söz konusu projeyi Türkiye için işlevsel bir hale getirebilmek olmalı. Yapılan bunca yatırımın bir şekilde değerlendirilmesi gerekli.

Soru: Doğalgaz konusunda bakanlık olarak neler yapacaksınız?

134 _____ HAKANTÜRK

Dr.M.H.Güler: İlk önce enerji fiyatlarını aşağı çekmeyi düşünüyoruz. Bize göre Türkiye'nin önündeki en önemli engellerden biri bu. Rekabetin önündeki en büyük sorun da bu. Bana göre doğalgaz pahalı. Ayrıca sanayicilerle yapılan doğalgaz anlaşmalarının, ülke bazında değil, farklı farklı anlaşmalar biçiminde yapıldığı inancındayız. Bu konuda da çalışmalarımız olacak. Bunları tek tek gözden geçireceğiz. Elektrik fiyatlarının ucuzlatılmasına yönelik olarak elektrik faturalarındaki TRT payı kaldırılacak. Enerji fiyatlarının üzerindeki yükler azaltılacak. Burada asıl amacımız enerji fiyatlarını dünya standartlarına indirmek olacak. İlk üç ay içerisinde sistemli ve hızlı bir çakmayla enerji piyasasının rekabete açılmasını sağlayacağız.

Soru: Türkiye enerji yatırımlarına ne kadar kaynak ayıracak?

Dr.M.H.Güler: Kaynaklar ne olursa olsun, biz enerji yatırımlarına ağırlık vermeyi sürdürmeye kararlıyız. Biz enerji sektörü yatırımlarına öz kaynaklarımızı seferber etmeyi, yani parasal kaynak akıtmayı düşünmüyoruz. Yabancı sermayenin ilgisini çekmek bizim için çok daha stratejik bir konu. Bunun için hukuki, idari, mali ve siyasi güveni sağlamak gerekiyor. Hukuki güven ortamını sağlamak için TBMM'nin şu anki hatlarla ve enerji anlaşmalarıyla ilgili sorunları çözmesi gerekiyor. Mali güven piyasalarda hissedilmeye başladı. İdari güvenin ise siyasi istikrarla bağlı olmak üzere önümüzdeki dönemde kendini göstereceğine inanıyoruz. Dolayısıyla Türkiye'nin yabancı sermayenin ilgisini çekememe gibi bir sorunu kalmayacak. Çok hızlı hareket edeceğiz. Kimse bizim hızımıza ayak uydurmayacak . Ayrıca bir yıllık süre içinde işletme haklarının devri tamamlanacak.

Soru: Artvin'de altın aramak için bir Kanada şirketi çalışmalara başladı. Bu konuda yaklaşımınız ne olacak?

Dr.M.H.Güler: Maden olarak zenginliklerimizden biri de altın. Ancak Türkiye'de bir Bergama olayı yaşandı. Biz dünyada nasıl çevreye zarar verilmeden altın çıkarılıyorsa, benzeri projelerle gelenlere destek vereceğiz. Gerekli tedbirler alınması kaydıyla altın çıkarılmasında bir sakınca

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 135

yo/c. Bugün gümüş tesislerinde de siyanür kullanılıyor. Bu konunun biraz çarpıtıldığını düşünüyorum.

Soru: Madenlerin özelleştirilmesi konusuna nasıl yaklaşıyorsunuz?

Dr. M. H. Güler: Özelleştirme kapsamında bekleyen madenleri ve işletmeleri geri alacağız. Nicelikte bu işletmelerin çalışmasını sağlayacağız. Türkiye, kromda dünyada dördüncü sırada yer alıyor. Ancak Ferro Krom Tesisleri özelleştirme kapsamında Alüminyum öyle, gümüş öyle. Çalışmıyorlar. Bizim görevimiz öncelikle buraları çalıştırmak. Ondan sonra özelleştirilmesi düşünülebilir.

Türkiye, madenlerini keşfedecek

Enerji Bakanlığı döneminde Türkiye'nin madenlerini yeryüzüne çıkaracağını, işleyeceğini söyleyen Mehmet Hilmi Güler, bunun için yıllardır ihmal edilen arama çalışmalarına dört elle sanılacağını açıklıyor. Gerekirse arama yapan kuruluşların yönetimine gece - gündüz kuyuların ve ocakların başında bulunacak kişileri atayacağını söyleyen Güler, Türkiye'nin bu araştırmaların meyvelerini toplayacağına inanıyor. Güler'in önemseydiği yer altı zenginliklerimizin başında toryum geliyor. Dünyadaki toryum rezervlerinden yarısından fazlasının Türkiye'de bulunduğunu söyleyen Güler, şu ana kadar toryumun dünyada nükleer santrallarda kullanılmadığını kabul etse de 2005 yılı itibarıyla toryumun bu alanda kullanılacağına inanıyor. Türkiye'nin her ne kadar toryumu çıkarma ve işleme konusunda yatırımı bulunmasa da yapılacak çalışmalarla bunu başarabileceğini söyleyen Güler, "Toryumun, 2005 yılına kadar ABD'de ve Avrupa'da kullanılacağı biliniyor. O zaman biz niye kullanmayalım?" diyor. Dünya toryum üretiminden elde edilen enerjinin uranyum ve fosil yakıtların toplamından elde edilen enerjiden azla olduğunu dile getiren Güler, toryumun 1980'li yıllardan bu yana lüks lambalarında ışık olarak kullanıldığını anımsatıyor. Bin yıllık enerji ihtiyacımızı karşılayacak bu kaynağın değerinin tam 129 trilyon dolar olduğunu vurgulayan Güler, Türkiye'nin varlık içinde yokluk çektiğine dikkat çekiyor.

136

HAKANTÜRK

Güler, nükleer enerji elde etmede kullanılacak en temiz madenlerden biri olan toryumun 21'inci yüzyılın en stratejik elementlerinden biri olacağını ifade ediyor. Toryum dışında borun da Türkiye için önemli bir zenginlik olduğunu ifade eden Güler, bakanlığı döneminde MTA'sıyla, Eti Hol-ding'ile, TPAO'suyla birlikte eşgüdümle çalışarak Türkiye'nin yer altı zenginliklerinin ülke ekonomisine kazandırılması için çaba harcaayacaklarını açıklıyor. Bunun için öncelikle Türkiye'nin envanterini çıkaracaklarını söyleyen Güler, "Kaynaklarımız nedir? İhtiyaçlarımız nedir? Bunlara bakıyoruz. Bu çerçevede arama çalışmalarını sürdüreceğiz" diyor.

CAĞALOĞLU'NU AN TBMM'NE

Cağaloğlu denilince ilk akla gelen yıllar öncesi bütün gazetelerin bulunduğu yerdi. Derken 12 Eylül hareketi oldu ve akabinde ANAP hükümetinin başa gelmesiyle bazı gazete patronları hükümetle olan iyi ilişkilerinden dolayı kısa sürede hayal dahi edemeyeceği parasal imkanlara kavuşarak Cağaloğlu'nu terk etti. Yıllar birbirini kovalarken Cağaloğlu'nda ki bütün gazetelerin artık yeni yeni mekanları vardı. Birde Cağaloğlu'nda işini kurup kendine ve aile fertlerine alın teriyle ekmeğini götürenlerin bazıları aradan geçen yıllarda işlerini büyütüp, kendi branjlarında en büyüklerden birisi olmasına rağmen Cağaloğlu'nu terk etmeyip, yakın zamana kadar bizlerden birisi olan bugünün Şanlıurfa AK Parti Milletvekili olan Faruk Bayrak'tı.

Yıllarca aynı ortamı paylaşıp, aynı havayı teneffüs etmiş olmamıza rağmen Faruk Bayrak ile 30. kitabım olan Kabadayların Dünyası'nı yazdığım günlerde bir tesadüf eseri tanışmıştık. Zaman zaman görüşmelerimizde onunla ilgili beynimde bir resim oluşmuştu. AK Partiden Milletvekili seçilip TBMM'ne girmiş ve İnsan Hakları Komisyonu'nda görev almış olması beni şaşırtmadı. Çünkü dostluğumuz derinine olmamasına rağmen Faruk Bayrak'ın insanların haklarına saygı duyan birisi olduğunu biliyorum. Bundan on küsur sene önce de kuzenim Mehmet Kahraman'da İnsan Hakları Bakanı olmuştu. Eğer bu ülkeyi cidden seviyor-

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? _____ 137

sak ve ülkemizin her şeyiyle demokrasiye kavuşmasını istiyorsak, İnsan Haklarına gereken önemi vermeliyiz.

Soru : Adalet ve Kalkınma Partisi olarak tek başınıza iktidar oldunuz. Meclisten istediğiniz kanunları çıkarabilecek güçtesiniz bugünün Türkiye'sinin bir değerlendirmesini yapacak olursanız neler söylersiniz?

Faruk Bayrak: Eğer dikkat ettiyseniz bizim TBMM'nde olan arkadaşlarımızın çoğunluğu, sahip olduklarını kendi alım terleriyle elde etmişlerdir. Hiç birimiz Sırçaköşkte oturup da milletinden uzak yaşamış kimseler değiliz. Ekmeğin kaç lira

olduğunu, vatandaşlarımızın ne gibi sıkıntılar olduğunu yakmen bilenlerdensiz. 3 Kasım seçimlerinin ardından, Türkiye'de artık yeni bir dönemin başladığına dair kuvvetli bir inanç oluştu, iyimser bakış açısı, güçlü bir tek parti hükümetinin özellikle dış politika ve ekonomi alanında son derece olumlu sonuçlar alınacağını milletimiz görüyor, iş dünyasında önemli bir kitle de bu görüşü destekliyor. Beklentilerinin ne oranda gerçekleşeceğini bir taraftan merak ederlerken, diğer taraftan bizim hükümeti-mizim başarılı olacağını söylemektedirler. Ancak bugün için gerçek olan bir şey var ki, o da piyasada yüzlerin gülüyor olması.

Soru: Türkiye'yi ekonomik güçleriyle yönetmeye çalışanların tutumu nasıl:

Faruk Bayrak: Şirketlerin gelecek projeksiyonlarını daha rahat yapabildikleri, uzun süredir bekletilen yatırımlar için biraz daha fazla cesaretlendikleri günler yaşanıyor. Bunun işgücü piyasasında tek bir karşılığı var: Yeni iş imkanları, yeni pozisyonlar. Bazı sektörlerde hareketli günler olacaktır. Sektörün adı ne olursa olsun, işin matematiğini bilenlerin başarılı olacağına inanıyorum.

Soru: AK Parti 3 Kasım öncesi meydanlarda çok şeyler vaat etti. Bunların ne kadarını yerine getirebilecek?

Faruk Bayrak: AK parti ne bu gün ne de gelecekte, yerine getiremeyeceği hiçbir sözü vermez. Çünkü Genel Başkanımız Sayın Tayyip Erdoğan ve bütün arkadaşlar büyük ideallerle yola çıktık. Türkiye'nin sorunlarını biliyoruz ve bu sorunların bir an önce halledilmesi için elbirliğiyle

138 HAKANTÜRK

çalışmaktayız. AK Parü sadece kendine oy verenleri değil bütün Türkiye'yi kucaklamaktadır. İşte bu nedenle de 3 Kasım öncesi seçim meydanlarında her ne söylenmiş ise onların yerine getirileceğine inanabilirsiniz. Zaman AK Partinin lehine çalışmaktadır. Tabii ki bu arada halkımızın da desteklerini bekliyoruz. Bizler ne kadar çaba gösterirsek gösterelim eğer halkımızın desteğini alamazsak başarılı olamayız. Biz AK Parti olarak bunun bilincinde olduğumuzdan Türkiye'yi daha güzel bir geleceğe taşımak için ülkemiz insanların desteğini alacağımıza bütün kalbimle inanmaktayım.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? " 139

ORTADOĞU'DA FATURA TÜRKİYE'YE KESİLECEK

"Vatan sevgisi, ruhları kurtaran
en kuvvetli rüzgardır."

ATATÜRK

Birleşmiş Milletler (BM) silah denetçilerine kapılarını sonuna kadar açan Saddam Hüseyin, bu hareketiyle ABD'yi köşeye sıkıştırmayı başardı. Şimdi Washington, müdahaleye yeni bir kılıf bulmaya çalışıyor. Ancak Irak'la 150 milyar dolarlık petrol anlaşması imzalayan Almanya ve Fransa, müdahaleye karşı çıkıyor. Rusya da müdahalenin gereksiz olduğunu her fırsatta dile getiriyor. Amerika'ya Araplar'ın tepkisi de çığ gibi büyüyor. Bu defa dengeler o kadar hassas ki, tam olarak nasıl bir strateji izleyeceğini ABD dahi bilmiyor. Destek bulamayan ABD ise bir türlü krizden çıkamayan Türkiye'yi maşa olarak kullanmak istiyor bir taraftan Kürt liderlere devlet kurmaları konusunda destek veren ABD, diğer taraftan Türkiye'ye, "İstemiyorsanız engelleyin" diyor. Türkiye ise olası bir Kürt krizine karşı askerlerini sınıra kaydırmaya devam ediyor. Öte yandan aynı sorunlara karşı karşıya olan Suriye ve İran ise Türkiye'nin tavrını bekliyor. Peki Türkiye gerçekten böyle bir durumda Irak'a girer mi? Türkiye'yi bekleyen riskleri Ortadoğu uzmanı Hüsnü Mahalli, analiz etti.

Soru: ABD, bu kez Irak müdahalesinde zorlanacak gibi görünüyor. Peki neden Avrupa ülkeleri ısrarla müdahalenin karşısında duruyor?

H.Mahalli: Avrupa ile ABD arasındaki çıkar çatışması artık ön plana çıkı. Özellikle Almanya ve Fransa'nın Irak'la imzaladıkları petrol anlaşmalarının parasal hacmi 150 milyar doları buluyor. Bu ülkeler için duygusal davranmanın bir anlamı yok. ABD ve Rusya'nın dışındaki diğer kutup, ABD'nin son bir yıllık politikalarından pek memnun değil. Bush gibi birini bütün bir dünyaya kafa tutması Avrupa Bir-liği'ni rahatsız ediyor. Burada üçüncü boyut da Arap ül-

140 HAKANTÜRK

kelerinin Amerika'nın Irak politikasına karşı net tavır koymasındır. Eskiden ikili oynarlardı. Artık Araplar baskılara, çok fazla aldınş etmiyorlar.

Soru: ABD'nin vurup vurmayacağı da net olarak bilinmiyor...

H.Mahalli: Amerika, Saddam meselesini Afganistan gibi kolay bir şekilde çözebileceğini tam olarak kestiremiyor. Çünkü Saddam sistemi, Amerikalılar'm zor anlayacağı bir sistem. Amerikalılar o bölgeyi çok iyi bilmiyorlar. Sad-dam'ın siyasi ve askeri istihbarat yapısını da çok fazla bilmiyorlar. Bundan dolayı, Irak'ı bombalayıp girseler bile Saddam'dan kurtulamazlarsa kaos olur. Çünkü Saddam eli bağlı olarak kalmayacak. Petrol kuyularını havaya uçurur! Hatta bütün petrol kuyularına mayın döşendiğine dair bilgiler geliyor. Körfez'e Allah bilir ne yapar... Dolayısıyla bugün 25 dolar olan petrol fiyatı 7080 dolara çıkar.

Soru: Arap Ülkeleri sessiz mi kalacak?

H.Mahalli: Arap ülkelerindeki hiçbir örgüt sessiz kalmaz. Hepsi Amerika'ya karşı savaş ilan eder. Kargaşada bu tip örgütler kendilerini daha rahat dışa vurabilirler. Hiçbir senaryo Saddam'dan rahat kurtulma şansı tanımıyor. Amerika'nın sıkıntısı da buradan kaynaklanıyor. İşte bütün bunları bilen Amerika ikili oynuyor. Birincisi bütün dünya ile dalga geçiyor, dalga geçerken onurumuzla oynuyor. Bir gün vuracağını açıklıyor, ertesi gün vazgeçiyor. Bütün dünya bir yıldır bunu konuşuyor.

Soru: Sizce ABD vuracak mı?

H.Mahalli: İşgal edeceğini sanmıyorum. Ama tahminlerime göre, Ocak sonundan itibaren Bağdat'ı bombalayacak. Incirlik'ten, Kuveyt'ten ve gemilerinden alkacak uçaklar Bağdat'ı bombalayacak. Bu saatten sonra geri dönüş yok.

Soru: Saddam sessiz mi kalacak?

H.Mahalli: Bu çapta kalırsa Saddam bir şey yapmaz. Çünkü tepki Saddam'dan yana olacaktır. Hele bu on gün, bir ay kadar sürerse tepkiler daha da fazlaşır. Saddam "masumu oynayacak" ve dünyaya "Ben bir şey yapmıyorum ama beni vuruyor" diyecek.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 141

Soru: ABD neden bombalamak istiyor?

H.Mahalli: Burada iki soru sorulabilir. Birincisi, Amerika ne istiyor? Gerçekten söylediği gibi terörden kurtulmak, demokratik istikrarı mı istiyor? Bu sorulara cevap bulmak gerekiyor. Bana göre Amerika'nın böyle bir alternatifi yok. Neden yok. Ortadoğu'da istikrar istiyorsa İsrail'den yana tavır koymaması gerekiyor. Filistin sorununu çözse bütün Araplar ABD'den yana tavır alacaktır. İkinci soru: Neden Kuzey Irak'ta Kürt devleti kurmak istiyor?

Soru: Özel bir nedeni mi var?

Irak, Kürt sorununun merkezi. Bütün bunları yan yana koyduğumuzda, eğer Amerika bölgede istikrar istemiyorsa elinde müthiş bir malzeme var. Eğer Kuzey Irak'ta bir Kürt devleti kurdurulursa, daha sonraki aşamada İran'daki Kürtler ayaklandırılacak. Ayrıca İran'ın kuzeyinde yaşayan 15 milyon Azeri unutulmamalı. Bunları da ayaklandırırsan İran diye bir şey kalmaz. Türkiye'de ise böyle bir devlet oluşturulduğunda kısa vadede değil ama uzun vadede bu mutlak büyük sorunlar yaratacaktır. DEHAP'ın çoğunlukla oyları alacağı iller var ama bunlar Meclis'e alınmıyor. O zaman bazı Avrupa ülkeleri Irak gibi federal bir yapı kurulmasını isteyecek. İşte Türkiye'nin sıkıntısı burada. Türkiye, kendi kazdığı kuyuya düşürüldü. Çünkü 1991'den bu yana Incirlik'ten kalkan uçaklar sürekli Kürtler'i korudu. Türkiye zaman zaman Talabani'ye yardımda bulundu ve oradaki Kürtler bu gün bu noktaya geldiler.

Soru: Kürt devleti kurulabilirini?

H.Mahalli: "Amerikalılar kargaşa mı istiyor" sorusuna "Evet" dersek, evet kurulacak. Türkiye ise NATO üyesi olduğu için fazla bir şey yapamayacak. Zira NATO "Evet" demeden ordusunu kaydırma hakkı bulunmuyor.

Soru: Türkiye, "Güvenliğimi tehdit ediyor" derse?

H.Mahalli: Amerika aslında bunu ister. "Sen oraya gir" diyecek, sonra da Türkiye'yi işgalci kabul edecek. Kürtler ile Türkler'i savaştıracak. O zaman Türkiye'nin içindekileri de kışkırtacak. Kısacası her tarafı riskli bir senaryo bu.

142

HAKANTÜRK

Soru: Peki Türkiye ne yapmalı?

H.Mahalli: Türkiye'nin yapması gereken, İran ve Suriye ile birlikte acilen bu plana karşı ortak hareket etmesidir. Bir araya gelinmeli, "Biz Irak'ın işlerine kaşmıyoruz ama Kuzey Irak'ta bağımsız bir Kürt devletini de kabul etmiyoruz" demeli. "Eğer böyle bir şey olursa üçümüz beraber buna karşıyız" şeklinde sinayller verilmeli. Ancak Türkiye'nin Amerika ile ortak anlaşmaları var, o nedenle bu konuda sıkıntılar çıkıyor. Federal sistem de Türkiye açısından orta vadede çok tehlikeli. Çünkü federal bir sistem olur ve Saddam gittikten sonra yerine başka biri gelirse, "Kuzey" de Kürt Federal Bölgesi oluşur ve Kürtler'in petrol dahil her şeyi olur.

Soru: Sonra Türkiye'den de benzer istekler mi gündeme gelecek?

H.Mahalli: Ortada hiçbir şey yokken Avrupa Birliği, "Kürtler'in haklarını verin" diyor. Saddam sonrasında bile gelecek her hangi bir yönetim diyecek ki "Sen demokratiksin, AB'ye girmek istiyorsun; hadi bakalım o zaman benzer sistemi sen de uygula."

Soru: Müdahaleyle ilgili bir projeksiyon çizmek gerekirse bundan sonra neler olabilir?

H.Mahalli: Birincisi, ABD'nin ne yapacağını hiç kimse bilmiyor. İkincisi, Türkiye'de aydın geçinenlerin çoğu bu konuyu iyi bilmiyor. Yani değerlendirmeler hep yüzeysel. Dolayısıyla Irak'a bir kere bile girmemiş köşe yazarları oturdukları odalarında Irak sorununu çözüyor. Bütün bunlar ister istemez kamuoyunu yanıltıyor. Üçüncüsü ve en önemlisi, Türk devletinin içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik kriz, Kıbrıs meselesi, AB ile ilişkiler ve son olarak Amerika ile olan ilişkiler var. Türkiye şu noktadan kendi önünü göremiyor... Amerika'nın amacı Türkler'le Kürtler'i karşı karşıya getirmek. Türkiye, Kürt devleti ile ilgili açıklamalarında acele etti. Şimdi geri adım atamıyor. Girsene bile Kerkük

dediğiniz yer Türkiye sınırından 300 kilometre uzaklıkta. Orayı ele geçirmek için Türkiye'nin bir milyon asker sokması gerekir. Peki geri nasıl çıkacaksınız? Ayrıca uluslar arası hukuk var. Avrupa çıkman için kıyameti kopa-

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? _^___ 143

racak. Bu durumda herkes ayaklanır. Ayaklanmasa bile bu, istikrar getirmez. Hele de Amerika, Kürtler'in arkasındaysa. O zaman herkesi oynatır. Zaten asıl risk de burada.

Bu görüşmeden, bugüne kadar ABD'nin Irak'ta neler yaptığını ve bizlerin de Türkiye Cumhuriyeti olarak hiç bir şey yapamadığımız ortaya çıktı. ABD ile 1947'den bugüne kadar yapılmış olan bütün açık ve gizli anlaşmaların bütün açık ve gizli anlaşmaların Türkiye'nin aleyhine olduğunu Ağustos 2004'te satışa sunulan kitabım "Türkiye Ateş Çemberinde" bütün belgeleriyle ispat etmekteyim. Ümit edeyim, bu kitabımdan birileri gereken dersi alır ve aynı hatalara düşmezler. Amerika ne dün, ne bugün, ne da yarın Türkiye'nin dostu olmamış ve hiç bir zaman da olmaz...

144

HAKANTÜRK

TÜRKİYE 25İN İNSAFINA KALDI

"Dostuna yakın ol, düşmanına daha aykırı ol ki, ne yaptığını bilesin."

HAKANTÜRK

Eğer gerçekleri halkımıza bütün çıplaklığıyla siyasetçilerimiz anlatacak olsa, bugün Türkiye'de Avrupa Birliği'ne girmek isteyenlerin yüzde 90'ına yakını karşı çıkar. Nasıl ki, zehir altın kupada sunulursa, Türk insanına da AB o şekilde lanse edilmektedir. AK Parti lideri Tayyip Erdoğan, bütün iyi niyetiyle Türkiye lehine binlerce kilometrelik seyahatler yapıp, uykusuz geçen geceler ve görüştüğü siyaset adamlarıyla ilgili tarafsız bir değerlendirme yapacak olursak, istenilen sonuç elde edilmedi.

Siyaset bir satranç oyunu olduğuna göre Tayyip Erdoğan, görünen 15 fakat gerçekte görünmeyen yüzlerce beyin takımıyla bir satranç oynamaktaydı. İşin en önemli yönü, rakipleri baştan itibaren Erdoğan'ın neler isteyebileceğini ve kendilerinin neler vermek istediklerini bilmeleridir. Demokrasi kisvesi altında Türk Silahlı Kuvvetlerini güçsüz bir hale getirmek için değişik öneriler ve taktikler kullanıldığını bilmek için tüccarlık yetmez. Osmanlı ve Türk siyasi tarihini incelediğimizde hep bize verilen sözlerin tutulmadığını, yapılan anlaşmalara uyulmadığını görebiliriz.

Oynanmak istenen oyun çok karmaşık olmasına rağmen, belli hatlarıyla bu kitapta anlatmakta yarar var. İnşallah ben yanıliyorum, çünkü 12 Aralık 2002 tarihinden önce piyasaya çıkan ve şu anda "Çok Satanlar" listesinde ki kitabım "Büyük Oyun'da" Kopenhag'ta olabilecekleri yazmıştım ve hepsi çıktı ABD ile Irak savaşı, aslında uzun vadeli düşünülen bir oyunun ilk parçasıdır. Evinize aileden olmayan birisini aldığınızda o kaldığı süre içinde sizlerle ilgili belli bir bilgiye içeriden sahip olacaktır. Aynı şey Türkiye üzerinden Irak'a geçecek denilen .Amerikalı askerler için de geçerlidir. Düşünsenize bugün bu askerleri dost diye karşılayacağız, yarın aynı askerlerin bize düşman olarak savaşmayacağını kim garanti edebilir?..

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? _____ 145

2. Dünya savaşında Türk - Alman dostluğu çerçevesinde Almanlar Türkiye üzerinden başka ülkelere geçmek istediğinde o günlerde bugünle kıyaslandığında askeri ve ekonomik gücümüz daha zayıf olmasına rağmen İsmet İnönü ve hükümeti müsaade etmemişlerdi. Çünkü bugün benim yazdığımı o gün onlar düşünmüştü. Irak ile ABD'nin bundan önceki savaşının Türkiye'ye maliyeti 180 milyar dolardan fazladır. Bugünün hükümeti 40 milyar dolar isterken, adamlar utanmadan bize sadaka verircesine üç-buçuk milyar dolar gibi komik bir şey teklif ediyorlar. Bugün ABD'nin dayattıklarına evet dersek, adamlar önce Irak'ı ele geçirip, orada kendi uzantıları olacak olan bir Kürt Devleti kuracaktır. Bugün Irak savaşı kisvesi altında oraya götürülecek olan askeri araç, gereç, tank, helikopter ve uçakların yarın orada kurdukları Kürt Devletine bıraktıklarında Türkiye'nin tutumu ne olacaktır?... Bu gün kendisine dayatılanlara "HAYIR" diyemeyen bir Türkiye, yarın Amerika'ya kafa mı tutacaktır?.. Rahmetli Paşa dedemin güzel bir sözü vardı: "Yardım alana kolay emir verilir." Ne doğru bir söz değil mi?... Türkiye Cumhuriyeti bu hale gelmeyi hak etmemiştir. Atalarımız Cumhuriyeti kurulabilmek için yedi düvele karşı savaşı göze alıp, her şeylerini ortaya koyarak savaşçı bağımsız bir Türkiye'yi bizlere emanet ettiler. Eğer bizler onların savaşmış olduğu ülkelere Türkiye'yi teslim edecek olursak, kemikleri sızlamaz mı?...
2004 Arahk

"Uzun ince bir yoldayız." Bu sözler, 14 Nisan 1987 tarihinde Avrupa Birliği'ne üyelik için müracaat eden dönemin başbakanı Turgut Özal'a ait Rahmetli Özal, AB'ye üye olabilmek için Türkiye'nin önünde engebelerle dolu çok zorlu bir yolun olduğunu bu veciz sözlerle ifade etmişti. Kopenhag'da gerçekleştirilen AB zirvesinde, Türkiye'nin yolun sonuna hala gelmediği ilan edildi... Ev ödevlerini tamamlaması yönünde AB liderlerinden yine "nasihat" alan Ankara'nın büyük umutlar beslediği zirveden somut bir netice elde ettiğini söylemek mümkün değil.

HAKANTÜRK

Zirveden Türkiye adına çıkan tek teselli kaynağı ise Aralık 2004 tarihine kadar Kopenhag Kriterleri'ni yerine getirdiği takdirde, "gecikmeksizin" müzakerelere başlama "sözü" alabilmesiydi. Osmanlı döneminde başlayan, Cumhuriyet Türkiye'si ile devam eden modernleşme serüveninde Ankara'nın AB nezdinde geldiği son nokta kısaca böyleydi; kelime oyunları arasına sıkıştırılmış bir teselli.

Avrupa'nın 45 yıllık bölünmüşlüğüne tarihi bir nokta koyan Kopenhag Zirvesi, neredeyse Türkiye merkezli bir toplantıya dönüştü ikinci Dünya Savaşı sonrasında 6 ülke ile başlayan ve uzun bir zaman diliminde dönüşerek gelişen Avrupa Birliği'ne 10 yeni ülkenin katılımının ilan edileceği bir gövde gösterisi olarak düzenlenmişti aslında. Fakat, neredeyse 10 yeni üyenin büyüklüğüne eşit Türkiye'nin birliğin kapılarını zorlaması; hatta bunu ABD'yi de arkasına alarak bir "bilek güreşi" haline getirmesi Kopen-hang'daki zirveyi, odağında Türkiye'nin olduğu bir toplantıya dönüşüverirdi. Buna rağmen zirve, iyimser beklentilerin ve gösterilen onca çabanın aksine Türkiye'nin Avrupa Birliği ile 40 yıldır süren ilişkilerine belirgin bir nokta koymadı.

Çok yönlü markaj sökmedi

AB yetkililerin aylar öncesinden ittifak ettikleri gibi Kopenhag Zirvesi, gerçekten bir Türkiye zirvesi oldu. Uzun yıllar Avrupa Kamuoyu ve medyasında Midnight Express (Geceyansı Ekspresi), işkence ve insan hakları ihlalleriyle önemli yer tutan Türkiye, bu defa dört koldan Kopenhag'a teksif ettiği baskılarla zirvenin en çok konuşulan konusu oldu. Başbakan Abdullah Gül ve AK Parti lideri Recep Tayyip Erdoğan'ın zirve çerçevesinde AB liderleriyle tek tek ve birlikte yaptıkları temaslar, Atlantik ötesinden Türkiye'ye istediğinin verilmesi için AB başkentlerine açılan telefonlar, zirvenin hemen arifesinde bütün etkili Avrupa gazetelerine verilen ilanlar Ankara'nın hareketle vurguladığı "ilişkileri kesin bir takvime bağlama" talebinin gerçekleşmesine yetmedi.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 147

Zirvenin ilk gününde Türkiye'ye, AB Komisyonu'nun 2004 yılı için hazırlayacağı İlerleme Raporu'nda Kopenhag Kriterleri'nin yerine getirilmesi şartına bağlı olarak 2004 yılı Aralık ayındaki zirvede üyelik müzakerelerine başlama kararının verileceği şeklinde bir formül önerildi. Avrupa Birliği'ne 1 Mayıs 2004 itibarıyla katılacak olan ve aralarında Kıbrıs Rumlarına da bulunduğu 10 ülkeyi de Türkiye'nin üyelik sürecinde söz sahibi yapan; Avrupa Birliği Konseyi'nin müzakereleri hemen 2004 Aralık ayında mı yoksa birkaç yıl sonra mı başlatacağı konusunda serbest bırakan bu formül, AB ile ilişkiler konusunda en iyimser olanları bile şoke etti. Zirvenin birinci gününün gazeteleri, özellikle köşe yazarlarıyla birlikte tarandığında bu şok etkisi apaçık görülecektir. Gün boyunca süren iyimser hava, Yunanistan Başbakanı Simitis, İtalya Başbakanı Berlusconi, İngiltere Başbakanı Blair ile Türk liderlerin yaptığı olumlu görüşmeler ve AK Parti lideri Erdoğan'a söz verdiği gibi AB liderlerini arayan ABD Başkanı Bush'un sonuç üzerinde etkili olacağına duyulan güvenin bir sonucu oldu.

Kavramlarla oynayarak verilen güvence!

Ancak, AB Komisyonu'nun Genişlemeden Sorumlu Alman Üyesi Günter Verheugen'in zirvenin kapanışında yapılan basın toplantısında söylediği gibi Avrupa Birliği, gerçekten dışarıdan yapılan baskıya boyun eğmemiştir. Ayrıca, AB Dönem Başkanı ve Danimarka Başbakanı Rasmussen'in de, Bush'un "rica"larına karşılık konunun Avrupa'nın meselesi olduğu ve AB içinde karşılaştırılacağı cevabını vermesini de unutmamak lazım. Bu arada, AB'nin karar mekanizmalarında belirleyici iki üyesi Almanya ve Fransa "mihveri'nin, Türkiye konusunda zirveye damgasını vurduğunu söylemeliyiz. Zirveden önce aralarında yaptıkları görüşmede belirledikleri "Türkiye ile müzakerelere 2005 Temmuz ayında başlama kararı" lafzen olmasında sonuç itibarıyla Kopenhag'dan Türkiye için çıkan karar oldu. Paris - Berlin formülülasyonuna şiddetle itiraz etmesine ve "asla kabul edilemez" bulmasına rağmen-

148 HAKANTÜRK

men, Türkiye'nin izlediği esnek tutum, zirvenin, "başarı" ile sonuçlanmasında en büyük etken oldu.

Kıbrıs Politikasında esnek tavır

Taslak bildiride önerilen formülde, AB Konseyi'nin müzakereleri açma tarihi ile ilgili belirsizliği gidermek için Türkiye'nin isteğiyle paragrafta derhal (immediately) kelimesi yerine, İngiltere - Almanya uzlaşması ile şekillenen gecikmeksizin (without delay) ibaresinin eklenmesi ve İngilizce'de ihtiyarilik belirten "can" yerine ondan biraz daha güçlü "will" ifadesinin konması havanın yumuşamasında etkili oldu. Ancak bu yapıcı tutumda, Türkiye'nin, beklentilerini düşünerek önce 2003'te, daha sonra 10 yeni üyenin katılacağı Mayıs 2004'ten önce müzakerelere başlama tutumundan vazgeçerek 2004'ün sonunu kabul etmesi büyük rol oynadı.

KKTC Cumhurbaşkanı Denktaş'ın, bir uzlaşma için "öncelikle KKTC'ye uygulanan ambargo kalksın" açıklamasını hatırlatan Erdoğan, "Birlik gerçekleşirse ambargo kalmayacak" diyerek çözüme yönelik perspektifi farklılaşmasının

somut örneğini vermiş oluyor. Bu arada, AB üyeliği onaylanmış bir "Kıbrıs'ın çözüme ne kadar yanaşacağı; Türkiye'nin direktmesi durumunda 2004 Aralık ayındaki zirvede vetosunu kullanıp kullanmayacağı sorularının cevabı ise şimdilik bilinmiyor.

Ege, 2004'te ek kriter olabilir

Kopenhag'dan çıkan 2004 Aralık şartlı tarih sonucunun uyandırdığı bir diğer kaygı ise Türkiye ile Yunanistan arasındaki Ege sorunu, 1999 yılında yapılan Helsinki Zirvesi'nde alınan kararlara göre, Ankara ve Atina'nın aralarındaki Ege uyuşmazlığını 2004 yılına kadar çözmeleri gerekiyor. Tıpkı Kıbrıs'ta olduğu gibi taraflar, Ege konusundaki anlaşmazlığa çözüm bulamamaları halinde sorun, Lahey Adalet Divanı'na götürülecek ve orada nihai bir sonuca ulaşılacak. Bu noktada Türkiye haklı olarak, başka türlü çözüm bulunmaması halinde Ege sorunlarının Lahey Adalet Divanı'na götürülmesi yönündeki kararın

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 149

yeni bir ön şart olarak Türkiye'nin önüne çıkıp çıkmayacağından endişe ediyor.

Başbakan Gül, Yunanistan ile böyle bir sorun çıkacağını sanmadığını söylüyor ve bunun gerekçesini de Yunanistan'ın iyi niyetine bağlıyor. Aynı şekilde, kendilerine sorulduğunda Türk yetkilileri de, bu konuyu ön şart haline getirmenin Atina'nın Türkiye'ye dönük olumlu tavrına aykırı olacağına vurgu yapıyorlar. Fakat, Yunanistan Dışişleri Bakan Yorgo Papenderou'nun, Ege konusunda nasıl bir tutum sergileyeceklerine ilişkin şu sözlerini kayıtlara geçirmekte fayda var: "Helsinki Kriterleri de tıpkı Kopenhag Kriterleri gibi masadadır." Anlaşılan, Türkiye'nin şimdilik Yunanistan'ın iyi niyetine güvenmekten başka önünde sağlam bir garantisi görünmüyor.

AGSP'de Türkiye'nin dediği oldu.

Kopenhag'da Türkiye'nin şartlarının kabul edilerek Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası (AGSP) konusunda çıkan uzlaşma şüphesiz olumlu bir gelişmeydi. AB liderlerinin aldığı karara göre, bundan böyle Kıbrıs ve Malta NATO imkanlarıyla yapılan AB askeri operasyonlarının dışında tutulacak. Türkiye'ye ayrıca, NATO imkanlarının kullanıldığı operasyonlar öncesinde başından itibaren karar mekanizmalarına katılma kapısı açıldı. AB, AGSP çerçevesinde, 2003 yılına kadar, 60 bin askerlik bir güç oluşturmayı ve kriz yönetimlerinde rol oynamayı hedefliyordu. Bu çerçevede, NATO imkanlarını kullanmak ve bu amaçla ittifak ile bir anlaşma imzalamak istiyordu. Türkiye, AGSP'nin karar mekanizmasına, AB üyesi olmayan NATO müttefiklerinin etkin katılımı konusunda güvenceler istemiş ve tavır koymuştu. İki yıl süren müzakereler sonunda, geçen aralık ayında, ABD, Türkiye ve İngiltere arasında varılan uzlaşma sonunda "Ankara Belgesi" imzalanmış. AB'nin onayına sunulmuştu. Ankara, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin AB üyeliği çerçevesinde AGSP'ye ve dolayısıyla NATO'ya katılımına karşı çıkıyor ve bu unsura bir çözüm bulmadığı sürece NATOAB işbirliğinin somutlaşmasına karşı tavır izleyeceğini belirtiyordu. AGSP

150 HAKANTÜRK

konusunda alman sonuç bir yandan sevindirirken bir yandan da Türkiye'nin AB'ye karşı elindeki en sağlam kartlardan birinin kaybı olarak görülebilir.

Engelbelerle dolu yeni bir süreç

Türkiye'nin, Kopenhag Zirvesi'nden istediklerini tam olarak elde ettiğini söylemek mümkün değil. Avrupa Birliği 10 yeni üyeyi "üye" olarak kabul ettiğini açıklarken, Türkiye'ye bu konuda ancak 2004 yılı sonunda ele alınacak 'şartlı bir tarih' verdi. Kopenhag sonuç bildirgesi taslağında 2004 yılının ikinci yarısına radnevu verilirken müzakerelerin ne zaman başlayacağı konusunun mutlak bırakılması dikkat çekici. AB'nin, 2012 yılına kadar uygulamaya sokacağı bütün planları şimdiden yaptığını ve söz konusu planlarda Türkiye'nin olmadığını da unutmamak gerekiyor. Türkiye'nin AB süreci, bundan böyle adım başı engelbelerle dolu zorlu bir kuldura giriyor.

2004 yılı Mayıs ayında AB'ye aralarında Kıbrıs Rumlarının da olduğu 10 yeni üyenin resmen katılımıyla Türkiye, müzakere tarih alabilmek için bu kez 15 yerine 25 üyeyi ikna etmek zorunda kalacak. Kopenhag'da her ne kadar AB liderleri yeni üyelerin Türkiye'nin müzakere tarihi konusunu engellemeyeceklerine dair söz verdiklerini belirttiler de, bu "söz"ün bağlayıcı bir yönü bulunmuyor. Kaldı ki, bu 10 yeni ülkenin, Türkiye'ye müzakerelerin başlamasının ardından aktarılması gereken fonlarını yüklü sebebiyle, erken bir müzakareye sıcak bakmamaları kuvvetle muhtemel. 25 üyeden herhangi birinin o tarihte Ankara'yı veto etme ihtimaline karşı bir garanti olup olmadığı sorusuna Dönem Başkanı sıfatıyla Danimarka Başkanı Rasmussen'in, "Hiçbir garanti yok" şeklinde cevap vermesi de Türkiye'nin ne kadar zor bir süreçle karşı karşıya olduğunu ortaya koyuyor.

Kıbrıs'ta çözüm bulmasa da Rum Kesimi üye olacağı için, Türkiye'nin bu konuda taviz vermesi ve çözüme gitmesi gerekecek. Eğer Kıbrıs, sorkunu 28 Şubat 2003 tarihine kadar bir çözüme kavuşturulamaz ise, Kıbrıs Rum Kesimi, AB'ye tek yanlı olarak ve "Kıbrıs" adı altında

.. R.TAYYİPERDOĞAN KİMDİR? 151

üye olacak. Bu durumda, üyelik için 2003 yılında Türkiye'nin önüne Kıbrıs'ın bir ön şart olarak gelmesi kaçınılmaz görünüyor. Türk tarafının, bundan böyle AB'yi arkasına almış bir Rum Kesimi ile çözüm arayış içine girecek olması,

rahat adım atmasını güçleştirecek. Ayrıca, 2004 yılında Avrupa Parlamentosu ve AB Komisyonu bütünüyle yenileceğinden Türkiye hakkında alınacak karar daha da belirsizliğe girebilecek.

Umut, Türkiye'nin vazgeçilmezi

Türkiye, bütün bu noktaları olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirecektir elbette. AB'nin önemli kurumlarından biri olan Avrupa Konvansiyonu'nun Başkanı Valery Giscard'd Estaing'in "Türkiye'nin üyeliği AB'nin sonu olur" dediği; dönem başkanlığını üstlenen Danimarka'nın nüfusunun yüzde 58'inin Türkiye'nin üyeliğine karşı olduğu; benzer durumun birliğini dinamosu durumundaki Fransa ve Almanya için de geçerli olduğu bir Avrupa'dan bu kadar sonuçsuz çıkması da "iyi" olarak yorumlanabilir. Avrupa Birliği'nin, şartlı ve geçde olsa Türkiye'ye bir tarih vermesi ve bunun geri dönülmez bir süreç olduğunun altını çizmesi bir diğer olumlu nokta olarak değerlendirilebilir.

Herşeye rağmen hükümetin, AB perspektifini koruyacağını, Kopenhag Kriterleri'ni Türk milleti hak ettiği için daha hızlı biçimde hayata geçireceğini söylemesini de bu bağlamda müspet açıklamalar olarak görebiliriz. Eğer hükümetin bu konudaki tutumu hayata geçerse, AB üyeliğinin Avrupa'nın demokratik ve ekonomik standartlarını yakalamak için kahir ekseriyeti mutlu edeceği de aşikardır. Kopenhag Zirvesi, 6 yılda sanal adaylıktan, müzakerelere başlama ihtimali olan aday konumuna ancak gelebilen Türkiye'nin üyeliği için umutlu olmanın hala çok erken olduğunu gösterdi.

Türkiye, ikinci önemli esnekliğini Kıbrıs'ta gösterdi AB liderleri Kıbrıs ile ilgili çözümü ve çözümsüz senaryoya göre iki seçenek önerdi. Şayet zirvenin ikinci günü, yani 13 Aralık saat 16: 40'ka kadar Kıbrıs'ta taraflar BM'nin önerdiği plan üzerinde uzlaşırlarsa, 28 Şubat'ta 'kurucu

152

HAKANTÜRK

anlaşma'nın imzalanması ve 30 Mart'ta iki tarafın referandum yapmasının ardından AB, "Birleşik Kıbrıs'ı kabul edeceğini ortaya koydu. Bunun gerçekleşmemesi durumunda ise, AB mevcut statü içinde yalnız Rumlar temsil eden Kıbrıs'ı kabul edecek 28 Şubat'a kadar bir çözüm bulunması teşvik edilecek; bir uzlaşmanın gerçekleşmemesi durumunda AB müksebatının adanın kuzeyinde uygulanması askıya alınacaktı.

Kırk yıllık sorunun bir günde çözülmesine kimse ihtimal verdiği için ve KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş öneriyi reddettiğinden ikinci seçenek AB tarafından kabul edildi. Türkiye'nin Yunanistan ile birlikte üye olmadığı herhangi bir uluslar arası örgüte Kıbrıs'ın üye olmasının kabul edilemeyeceği ve Rum Kesimi'nin Kıbrıs Cumhuriyeti adı altında AB'ye üye olması durumunda KKTC ile entegrasyona gidileceği şeklinde yıllardır açıklanan tutuma rağmen, sessiz sedasız şekilde Kıbrıs'ın üyeliğinin gerçekleşmesi büyük bir sürpriz oldu.

Çözüme yönelik perspektif farklılaşması

Ankara'nın bu yeni tutumunda 28 Şubat 2003 tarihine kadar verilen mühletin etkili olduğu sanılıyor. Kimileri ortaya çıkan yeni durumu Kıbrıs kozunun kaybolması olarak yorumlarken, AK Parti lideri Recep Tayyip Erdoğan ise farklı düşünüyor. AK Parti liderlerine göre, Kıbrıs Rumları Karpaz bölgesi, mülkiyet ve göçmenler konusuyla ilgileniyor. Dolayısıyla Türkiye'nin Ada'da alacağı tavır hali hazırda önemini koruyor. Bütün bunlara rağmen, KKTC adına yapılan açıklamalar ile, Erdoğan'ın Kopenhag'da Kıbrıs ile ilgili bir soru üzerine söylediği sözler arasındaki çelişki, bazı fikri ayrılıkları olduğuna işaret ediyor.

2004'te AB üyesi Olacağı ilan edilen 10 ülkenin Profili Çek Cumhuriyeti:

Nüfus: 10,2 milyon

Kişi başına düşen milli gelir: 12 bin 900 \$

Büyüme hızı: Yüzde 2,5

Enflasyon oranı: Yüzde 3,8

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

Estonya:

Nüfus: 1,4 milyon

Kişi başına düşen milli gelir. 10 bin\$

Büyüme hızı: Yüzde 6.4

Enflasyon oranı: Yüzde 4,1

Macaristan:

Nüfus: 10,1 milyon

Kişi başına düşen gelir. 11 bin 200\$

Büyüme hızı: 5.5

Enflasyon oranı: Yüzde 9,8

Letonya:

Nüfus, 2,3 milyon

Kişi başına düşen milli gelir: 7 bin 200 \$

Büyüme hızı: Yüzde 5,5

Enflasyon oranı: Yüzde 2,7

Litvanya:

Nüfus: 3,6 milyon

Kişi başına düşen milli gelir: 7 bin 300 \$

Büyüme hızı: Yüzde 2,9

Enflasyon oranı: Yüzde 1

Malta:

Nüfus 394 bin

Kişi başına düşen milli gelir: 14 bin 300 \$

Büyüme hızı: Yüzde 3,4

Enflasyon oranı: Yüzde 2,5

Polonya:

Nüfus: 38,6 milyon

Kişi başına düşen milli gelir: 8 bin 500\$

Büyüme hızı: 4,8

Enflasyon oranı: Yüzde 10,2

Slovakya:

Nüfus: 5,4 milyon

Kişi başına düşen milli gelir: 10 bin 200 \$

Büyüme hızı: Yüzde 2,2

Enflasyon oranı: Yüzde 12,2

Slovenya:

Nüfus: 1,9 milyon

Kişi başına düşen milli gelir: 12 bin \$

154

HAKANTÜRK

Büyüme hızı: Yüzde 4,5 Enflasyon oranı: Yüzde 8,9 Kıbrıs Rum Kesimi:

Nüfus 762 bin

Kişi başına düşen milli gelir: 16 bin \$ Büyüme hızı: Yüzde 4,2 Enflasyon oranı: Yüzde 4,2

KARŞILIKSIZ AŞKIN KİLOMETRE TAŞLARI

31 Temmuz 1959: Türkiye, Avrupa Ekonomik Toplu-luğu'na ortaklık için başvurdu.

11 Eylül 1959: Avrupa Ekonomik Topluluğu Bakanlar Konseyi, Ankara ve Atina'nın Ortaklık başvurularını kabul etti.

12 Eylül 1963: Türkiye ile Avrupa Ekonomik Toplu-luğu'nu Gümrük Birliği'ne götürecekt ve tam üyeliği sağlayacak olan Ortaklık Anlaşması (Ankara Anlaşması) imzalandı.

1 Aralık 1964: Türkiye - AET Ankara Anlaşması yürürlüğe girdi.

19 Kasım 1970: Ortaklık Konseyi'nde Katma Protokol metni kabul edildi.

13 Ocak 1972: Ortaklık Anlaşması'nın Topluluğa katılacak yeni ülkelerce de kabulünü sağlayacak Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu müzakereleri başladı.

30 Haziran 1973: I. Genişleme Anlaşması (Tamamlayıcı Protokol) Ankara'da imzalandı.

1 Ocak 1976: Türkiye, Katma Protokol'den kaynaklanan yükümlülüğünü yerine getirerek ikinci gümrük indirimi ve konsolide liberasyon listesi uyumunu gerçekleştirdi.

25 Mart 1981: Milli Güvenlik Konseyi, AT'ye tam üyelik başvurusu yapmak üzere hazırlıkların başlatılması kararı aldı.

22 Ocak 1982: Avrupa Topluluğu, Türkiye ile ilişkilerini dondurma kararı aldı.

16 Eylül 1986: Türkiye - Avrupa Ekonomik Topluluğu Ortaklık Konseyi toplandı. Böylece 12 Eylül 1980 tarihin-

R.TAYYIP ERDOĞAN KİMDİR?

155

den itibaren dondurulmuş bulunan Türkiye - AET ilişkilerinin canlandırılması süreci başladı.

14 Nisan 1987: Türkiye, AT'ye, Roma Antlaşması'nın 237'nci, AKÇT Antlaşması'nın 98'inci ve EURATOM Antlaşması'nın 205'inci maddelerine istinaden tam üye olmak üzere müracaat etti.

18 Aralık 1989: AT komisyonu, Türkiye'nin tam üyelik başvurusu konusundaki "Görüş" ünde (AVIS), topluluğun kendi iç pazarını tamamlayabilme sürecinden önce (1992) yeni bir üyeyi kabul edemeyeceği ve Türkiye'nin katılmadan önce, ekonomik sosyal ve siyasal alanda gelişmesine ihtiyaç duyulduğu hususlarına yer verildi.

30 Eylül 1991: Ortaklık Konseyi 1986 yılından sonra ilk kez toplandı.

6 Aralık 1991: Ortaklık Komitesi de 1986'dan sonra ilk kez toplandı.

6 Mart 1995: Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliği'nin gerçekleştirilmesi ile ilgili ve Gümrük Birliği döneminde uygulanacak usul, esas ve süreleri belirleyen 1/95 ve 2/95 sayılı kararlar Ortaklık Konseyi'nin 36'ncı dönem toplantısında kabul edildi.

1 Ocak 1996: Türkiye, Avrupa Birliği ile entegrasyonunda 22 yıl süren "Geçiş Dönemi"ni 31 Aralık 1995 tarihinde tamamlayarak, "Son Dönem"e, sanayi ürünlerinde ve işlenmiş tarım ürünlerinde sağlanan Gümrük Birliği ile girdi.

1213 Aralık 1997: AB'nin Lüksemburg'da gerçekleştirdiği devlet ve hükümet başkanları zirvesi sonucunda Çek Cumhuriyeti, Slovak Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya, Slovenya, Romanya, Bulgaristan, Litvanya, Letonya, Estonya ve Kıbrıs Rum yönetimi tam üyelik için aday ülkeler olarak belirlendi. 1987'de tam üyelik başvurusunda bulunan Türkiye ise aday ülkeler arasında zikredilmedi, tam üyeliğe ehil olduğu teyid edildi.

1112 Aralık 1999: Helsinki'de gerçekleştirilen Avrupa Konseyi Zirve Toplantısı'nda Türkiye'ye adaylık statüsü tanındı.

156 _____ HAKANTÜRK

79 Aralık 2000: Nice'te toplanan Avrupa Konseyi, Nice Antlaşması'nı kabul ederek, Üye ülkelerin genişleme sürecinde AB kurumlarındaki temsil güçlerinde değişikliğe gitti.

1415 Aralık 2001: Avrupa Konseyi Belçika'nın Leaken kentinde toplandı. Zirvenin sonucunda Türkiye'nin katılım müzakerelerine yaklaştığı ve AB'nin geleceği ile ilgili konvansiyon çalışmalarına katılacağı ilan edildi.

21.22 Haziran 2002 : Seville zirvesinde devlet ve hükümet başkanları Türkiye'nin gerçekleştirdiği reformların memnuniyet verici olduğunu vurgular. Liderler yapılan reformların yürürlüğe sokulmasının Türkiye'nin üyelik perspektifini pekiştireceğini hatırlattılar.

1213 Aralık 2002: Türkiye'ye, Aralık 2004 tarihi için şartlı müzakere tarihi verildi.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

157

UNUTMAK BU KADAR KOLAY MI?

"Siyaset cesaret gerektirir. Eğer o cesarete sahip değilseniz, hiçbir zaman siyasette başarılı olamazsınız." HAKANTÜRK

Günün reyting yapılan konusu, tahmin edileceği üzere; Kıbrıs Avrupa Birliği sevdası ile Kıbrıs sorunlarının nasıl baş göz edilebileceği; kendi ayakları üzerinde uluslararası normlara göre medeni biçimde durmayı bir türlü başaramayan Türk insanının, Avrupa Birliği sopasıyla nasıl hizaya getireleceği...

Yıllardır modern beyin yıkama sanatının tüm araçları kullanılarak üzerine geline Türk halkı geçim derdi nedeniyle, zaten düşünme ve de sağlıklı analiz yapabilme yetisini kaybetmiş bir halde günü kurtarma çabalamasında. O nedenle meydan; çok bilenlerde muhabbetli masa birlikteliklerinde feraset gösterme meraklılarına Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda gösterilen direncin yüzde birini bile taşımayan, "Ulusal Onur" ve ilk adımı olan "Kişisel Onur" kavramlarından pek de nasibini almamışlara kalmış durumda.

Bu çevrelerde varılan "ortak görüşü" özetlemek gerekirse; "Türk halkı insan onuruna, büyük kurtarıcı Mustafa Kemal'in deyişiyle "Muassır medeniyet'e yakışır bir davranış sergilemekten acizdir. Bilgisi, birikimi, tarihi geçmişi buna yetmez. Mutlaka bizim dışımızdaki birilerinin bizi adam etmesi, bizi hizaya getirmesi gerekir. Aksi mümkün değildir ve yine bu nitelikleri taşıyan Türk halkı ne kadar şanslı bir toplumdur ki, önüne Avrupa Birliği'ne girmek gibi bir fırsat çıkmıştır. Bu fırsatı kullanmanın önündeki engellerden birisi de Kıbrıs'tır. Öyle veya böyle Kıbrıs sorunu artık bitirilmelidir."

Tek bir soru sormamıza izin verin lütfen. Neyin, nelerin pahasına bu sorun çözüme kavuşturulacaktır?

Varoluşundan günümüze, toplumların hayatında vazgeçilmez kabul edilen tek koşul "Yaşam Hakkı"dır. Hiçbir

158

HAKANTÜRK

insan, bir diğerk insanın yaşamaına son veremez, hatta hiçbir insan kendi yaşamından vazgeçme lüksüne sahip değildir. Eğer bu "Yaşam Hakkı"na kimsenin itirazı yok ise, o zaman önerimiz; "Muhtemel hanımlar, beyler! Lütfen geçmişte yaşananlara bir bakın. Ama bir tek koşulla. Kendi "Yaşam Hakkınızı" bir an için bile olsun unutmadan...

Televizyonlanmızın büyük showman'lerinden, aslında son derece yetenekli ve birikimli bir dış politika uzmanıdır, birinin yaptığı "Kıbrıs Sorunları" dizisinin KKTC'deki ayağından yansıyanlar, bizi bu yazıyı yazmaya mecbur etti. Kıbrıs Türk'ü olduğunu söyleyen bir genç kız (Acaba tarihte Kıbrıs Türk'ü diye ayrı bir etnisite mi var diye düşünüyoruz), Türkiye'nin sultanından kurtulmak, Avrupa'nın kollarına atılmak istediklerini canhıraş feryatlarla kameralara doğru haykırdı. Ne var ki, "Kıbrıslı Türk" genç kızın unuttuğu bir şey vardı. Geçmişte yine "Kıbrıslı Türk" olan bazılarının "Yaşam Hakkı", fondaki haykırışlar eşliğinde ellerinden alınmıştı.

"Acaba?" diye sormak geliyor içimizden; bu genç kızımız, soydaşlarımızın "Yaşam Hakkı"nı her zaman ön planda tutan, Türk Genelkurmay'ının Annan Planı üzerine yaptığı ve Türk Dışışleri'nin bilgisine sunduğu işin "Güvenlik Boyutu" ile ilgili değerlendirmelerini okuduktan sonra da aynı şekilde mi davranırdı? Türk Genelkurmayına göre;

a/Annan Planı haritalarına uyulursa 20 Temmuz 1974'deki ilk hareket sınırlarına dönülür,

b/10 binin altındaki asker sayısı Türklerin güvenliği için tehlikeli,

c/Her iki haritada istenilen toprak tavizleri, hem Kıbrıs Türkleri hem de Türkiye açısından çok ciddi stratejik sakınca taşımakta,

d/Güneyden kuzeye göç ileride kanlı sosyal çatışmalara yol açabilir,

e/Güvenlikle ilgili teknik ayrıntıların analizi, Türkiye'ye 1974 müdahalesini sağlayan garantörlük kavramının içini boşaltıyor.

Türk Genel kurmay'ının gaflet uykusuna dalanları uyandırması gereken bu analizin ve ciddi uyarıların ışığında

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 159

düşünüyorum da, acaba Kıbrıslı Türk varlığı için "Yaşama Hakkı"ndan seve seve vazgeçen Mehmetçikler hata mı etmişlerdi.

1974'de? Eğer "O" genç kız gibi düşünenler Kıbrıs'ta çoğunlukta ise, kalbimizi kanatsa da, bir önerimiz olacak. "Sevgili Mehmetçik! Bu kez kendi Yaşama Hakkı'ndan vazgeçme lütfen..."

UNUTAMAM. UNUTAMAZSINIZ. UNUTMAMALIYIZ...

Binbaşı Nihat İlhan'ın 1963 baharında katledilen Murat'ı, Kutsi'si ve Hakan'ın zihinlerimize kanlı bir mühür gibi yerleşen küvettteki o "masum" halleri için seçildi...

Ben bu fotoğrafa baktıkça, radyodan Ecevit'in o "siyah - beyaz sesi"ni hatırlıyorum...

Ben bu fotoğrafa baktıkça, Birinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Akdeniz, Balkanlar ve Ortadoğu üzerine oynanan oyunların kanlı planlarını hatırlıyorum...

Lozan'da İsmet Paşa'nın karşısına Sevr'i dayatan o zihniyeti hatırlıyorum... Evet, bu fotoğrafa iyi bakın... Çünkü, bugün, Avrupa için bir tarih alma "hayal" ine karşılık, bu fotoğrafın pazarlığı yapılmaktadır... Bir "hayal" karşılığında, bu fotoğrafın unutulması istenmektedir... Ne yazık!.. :kendi ölülerimiz üzerinde pazarlık yapacak bir millet olmaya zorlanıyoruz... İşte, Ermeni çetelerinin katlettiği diplomatlarımız, işte sınırımıza zorla sokuşturulan Ermenistan ve o Ermenistan'ın bir kardeş Türk Toprağı olan Azerbaycan'ı işgali...

İşte, PKK'nın ülkeyi parçalamak için yaptığı kanlı eylemler ve 30 bin vatan evladının şehit olması...

Ve işte o çetenin başı üzerinden yapılan AB pazarlığı... Ve işte 1963 baharında Rum çetecilerinin katliamından yıllar sonra bugün Kıbrıs için yapılan AB pazarlığı...

Ne acı!... işgal ediyoruz, katlediliyoruz, öldürölüyoruz ve bir "hayal" uğruna bunları unutuyoruz...

İşte ben; bu millet adına, bu tarih adına ve bu milletin geleceği adına, bu unutkanlığa isyan ediyorum... Avrupalı olmak, Avrupa'ya teslim olmak değildir...

160 — HAKANTÜRK

Şu manzaraya bir bakın...

Kıbrıs için AB ülkeleri her türlü baskıyı yaparken, KKTC'nin kuruluşu kutlanıyor...

Mücahit Denктаş yorgun düşmüş o törende yok.. Kıbrıs Harekatı'nın emrini veren, o günkü Başbakan Ecevit törende yok... Neyse ki Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök, o gün Kıbrıs'ta Seçimlerden birinci parti çıkmış olan AKP'nin Genel Başkanı Tayyip Erdoğan ise Avrupa'ya "meşrulaşma ziyaretleri" yapmakta... Oysa Erdoğan da çok iyi bilmekte ki, yakın zamanda bu ekonomiyle, bu sefalet ve bu işsizlikle Türkiye'nin AB'ye alınması mümkün değildir... Önüne konulan tek şey "Kıbrıs'ı da ver" gerçeğidir...

Oysa ben bu fotoğrafa baktıkça, bir milletin gaflet ve dalalet içinde önüne koyulmuş bir "hayal" karşısında kendi varlığını unutmaya zorlandığını görüyorum... Bu yüzden de bu gün semalarında Türk Yıldızları'nın uçabilirdiği KKTC'nin kuruluşunu kutluyorum...

Bu yüzden, Star Gazetesi'nin birinci sayfasındaki fotoğrafı bir "ibret belgesi" olarak ruhumun en derin yerine kazıyorum...

Ve işte bu yüzden Kıbrıs ve Güneydoğu'da şehit düşen vatan evlatlarımıza bir kere daha Allah'tan rahmet diliyorum... Gürel'den Komplô iddiası...

Dışışleri eski Bakanı Şükrü Sina Gürel; AKP lideri Erdoğan ve bazı çevrelerin olumlu karşıladığı BM Kıbrıs Planı'nın başkalarını memnun etmek amaçlı olduğunu idda etti.

Gürel; BM Genel Sekreteri Kofi Anna'nın plan üzerindeki en büyük sakıncanın, önceden Rum tarafına sızdırılması olduğunu belirtti. Gürel, düzenlediği basın toplantısında, metnin zamanlamasının da Türkiye'de hükümetin değiştiği, dış politika sorumlularının belli olmadığı bir döneme getirildiğine de dikkat çekti.

Başbakan Bülent Ecevit'in 1 Kasım'da Kofi Annan'a Türkiye'nin tutum ve kaygılarını ileten bir mektup yolladı-

R.TAYYIP ERDOĞAN KİMDİR?

161

ğırını belirten Gürel, kendisinin de ABD Dışışleri Bakanı Colin Powevll'in 8 Kasım'da gönderdiği mesaja ertesi gün yanıt vererek, aynı noktaları vurguladığını kaydetti.

Annan Planı Başkalarını memnun etmeyi öngörüyor

"Ne yazık ki Rum tarafının metni daha önce ele geçirdiğinin farkındayız" diye konuşan Gürel, Kıbrıs belgesiyle ilgili en büyük sakıncanın bu nokta olduğunu vurguladı. Gürel; belgenin zamanlama açısından da sakıncalı bir dönemde ortaya atıldığını iddia ederek "Bu metin, adeta soruna taraf olan iki halkın çıkarlarını bağdaştırmak için değil de, başkalarını rahatlatmayı ve memnun etmeyi öngören bir metin" dedi.

Türkiye'de hükümet değişikliğine gidildiği bu dönemde bu belgenin sunulmasını eleştiren Gürel, "En azından bu konuya yıllardır emek veren Denktaş'ın içinde bulunduğu sağhk koşullarına saygı gösterme gereği duymadılar. Demek ki birilerinin Kıbrıs konusunu şu sıralarda bir şekilde çözü-vermiş olmak gibi bir acelesi var" diye konuştu.

Rapor, yöntemi ve amaçları açısından kaygı verici

Dışışleri eski Bakanı Şükrü Sina Gürel, BM Genel Sekreteri Kofi Annan'ın Kıbrıs'ta taraflara sunduğu belgenin, zamanlama, ortaya konuluş yöntemi ve amaçları açısından bir bütün oluşturduğunu ve ortaya çıkan bu bütünün Türkiye için kaygı verici olduğunu söyledi.

Annan Raporu ve Türkiye'deki yansımaları üzerinde görüşlerini açıklarken, adada iki tarafın da içine sinen ve Doğu Akdeniz'de Türk - Yunan dengesini gözetken bir sonuca ulaşabilmesi için Türkiye'nin benimsediği yöntemin doğrudan görüşmeler olduğunu, ancak "Doğrudan görüşmeler, başkalarının takvimine göre sonuç vermediği için", BM Genel Sekreteri'nin bu kez yeni bir girişimde bulunma ihtiyacı duyduğunu söyledi.

Türkiye'nin yeni bir girişimde bulunulacağını öğrenilmesinden sonra, belge hazırlanırken göz önünde bulundurulması gereken "olmazsa olmaz" unsurlar konusunda BM'yi bilgilendirdiğini ifade eden Gürel, bu çerçevede, Başbakan

162

HAKANTÜRK

Bülent Ecevit'in 1 Kasım'da Annan'a Türkiye'nin kaygılarını içeren bir mektup yolladığını, kendisinin de 8 Kasım'da ABD Dışışleri Bakanı Coiin Pnovvell'dan mektup aldığını açıkladı.

Powell'in, mektubunda Türkiye'den, Annan'ın ortaya koyacağı belgeye olumlu bakmasını istediğini kaydeden Gürel, 9 Kasım'da Pou/ella'a gönderdiği cevabı mesajda, birçok vesileyle Kıbrıs'taki çözümün hangi temel gereksinimleri karşılaması gerektiğinin açıkça belirttiğini, dolayısıyla Türkiye'nin görüşünün planın içeriğine bağlı olacağına ifade ettiğini söyledi.

Gürel, Powell ve Annan'a gönderdiği mesajlarda şu ifadelerin de yer aldığını söyledi: "Metnin Rum tarafına sızdırılmasının yarattığı komplikasyonlar, başka değerlendirmeleri gereksiz kılmaktadır. Şu andaki sorun, metnin karşılıklı fedakarlık gerektiren dengeli bir öneri mi, yoksa Türk tarafının zararına Rum tarafını tatmin etmeye dönük bir paket mi olacaktır. Eğer ikinci seçenek geçerli olursa, Denk-taş'ın böyle bir öneriyi kabul etmesine imkan olmayacak ve Türkiye Sayın Denktaş'ı destekleyecektir"

BM Belgesi'ndeki Sakıncalı Noktalar

Gürel; BM Belgesi'ndeki en büyük sakıncanın önceden Rum tarafıyla müzakere edilecek hazırlanmış olmasına dikkati çekerek, "Bu metnin zamanlaması, ortaya konuluş yöntemi ve amaçları adeta bir bütün oluşturmaktadır ve bu bütün Türkiye ile KKTC'yi kaygıya düşürmesi gereken bir bütündür" diye konuştu.

BM metninin; adadaki tarafların çıkarlarından çok "başkalarını rahatlatmayı ve memnun etmeyi öngördüğünü" kaydeden Gürel, belgenin zamanlamasını da eleştirerek, "40 yıldır devam eden bir sorunun bir an önce çözülmesi konusunda acele edilmesi, herhalde AB takviminden kaynaklanıyordu" ifadesini kullandı. Belgenin amacının ise;

"sorun çıkarmadan, ama belki de sorunlar çözülmeden, Kıbrıs'ın AB üyeliğini sağlamak" olduğunu söyleyen Gürel, bu belgenin müzakere edilip edilmeyece-

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 163

ğini KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş ile yeni hükümetin karar vereceğini söyledi.

Gürel, Denktaş ve yeni hükümetin, belgeyi müzakere etmeye değer buldukları takdirde görüşmelere başlayabileceklerini, metnin amaç, yöntem ve zamanlama açılarından son derece sakıncalı olduğuna işaret etti. Gürel; anayasal düzenleme, statü, dış temsil gibi konuların belki müzakereye değer bulunabileceğini, ancak metin ve eklerde toprak ve göç konusuna ilişkin bölümlerin hiçbir şekilde müzareye değecek unsurlar olmadığını da belirtti.

Ankara'nın tutumu ne?

Ankara'nın BM Genel Sekreteri Kofi Annan'ın Kıbrıs planına yanıtı ne olacak? Veya en azından şu anda Türkiye'nin eğilimi ne?

Planın taraflara verilmesinden 3 gün sonra, bu sorunun açık bir yanıtı hala yok. Oysa Kıbrıs Rum Yönetimi ile Yunan hükümeti, planla olumlu tepki gösterdiler ve Genel Sekreter'e resmi cevaplarını bu yönde vereceklerini açıkladılar.

Ankara'nın tepkisi - daha doğrusu tepkileri - ise kafaları karıştıracak nitelikte.

Görevi sona ermekte olan Başbakan Bülent Ecevit, bu konuda dengeli konuştu ve "planının sevindirici yanının eşitliği kabul" etmesi, kaygı verici yanının da büyük ölçüde toprak istemesi olduğunu söyledi. Oysa aynı iktidarın ve partinin mensubu, Dışişleri Bakanı Şükrü Sina Gürel çok sert bir üslup ile, hem planın kabul edilemez olduğunu öne sürdü, hem BM'yi ve Yunan - Rum tarafını bir komplo düzenlemekle suçladı, hem de AKP lideri Tayyip Erdoğan'ı adeta topa tuttu. Erdoğan ise planın umut yarattığını, bunun önyargısız müzakere edilmesi gerektiğini savundu.

KKTC lideri Rauf Denktaş'a gelince; o da yanıtını adaya döndükten sonra bildireceğini, ancak planın serikanlılıkla incelenmesi gerektiğini belirtti. KKTC Başbakanı Derviş Eroğlu'da planın olumlu ve olumsuz yanları olduğunu anımsattıktan sonra "ama sonuçta uzlaşıcı tavrımızı göstererek anlaşmanın yollarını arayacağız" şeklinde konuştu.

Bu tepkiler arasında en şaşırtıcı olanı kuşkusuz Gürel'in beyanıdır. Böyle bir konuda Dışişleri Bakanı'nın söyle-

164 HAKANTÜRK

dikleri, hükümetin resmi görüşü olarak kabul edilir. Hele bu sözler ayaküstü bir soruya cevap olarak değil de, Gürel'in yaptığı gibi, bakanlıkta önceden hazırlanan bir metne dayanarak söylenirse... Evet... Gürel Dışişleri Bakanı titrini taşıyordu ama mensup olduğu hükümet gibi, onun da görevi bu basın toplantısından kısa bir süre sonra bitecekti. Partisi için seçimlerden fena halde yenik çıkmıştı. Bakan'ın konuşması; koalisyon hükümetinin, partisinin ve de bakanlığının görüşünü ne ölçüde yansıtıyor? Başbakan Ecevit'in söyledikleri ortada. Bakanlık yetkililerinin basına yansıyan görüşleri de öyle. Gürel'in söylediklerinin Denk-taş'tan Eroğlu'na, adadaki muhalefet lideri M. Ali Talat'tan sivil toplum kuruluşlarına kadar çeşitli çevrelerin eğilimine hiç uygun düşmediği de açık.

Gürel'in; planın Türkiye ve KKTC açısından sakıncalı bulduğu noktaların belirtmesi doğaldır ve yararlıdır da. Bu eğer diplomasi standartlarına uygun biçimde yapılsaydı, uyarıcı ve etkileyici olurdu. Ama Bakan'ın planı tümü ile kötüleyip kabul edilemez diye ilan etmesinin yanı sıra, BM'ye, AB'ye ağır ithamlar yağdırması talihsizliktir. Türkiye'nin şu sıralarda BM'yi kendi tarafına çekmesi ve AB'yi de beklentilerini yerine getirmeye zorlaması gerektiği bir dönemde, böyle suçmalamalar ve eleştiriler yağdırmanın ne yararı olabilir ki?

Evet... Türk tarafının Annan planında karşı çıkacağı (özellikle toprak ve göç konusunda) bölümler var. Buna karşılık yıllardır savunulan ve kabul ettirilmesine çalışılan iki tarafın eşitliği, egemenliği ilkesi ve ortaklık anlayışı, bu planda tescil edilmiştir. Şimdi -her zamankinden fazla -gerekeği ve pragmatik olmak gerekiyor. Planın reddedilmesi, kesinlikle Türkiye'nin ve Kıbrıs Türkleri'nin yararına değildir.

Son beyanların Türkiye'de ve dünyada yarattığı kafa karışıklığını gidermek ve Ankara'nın tavrını net olarak anlamak için galiba yeni hükümetin tutumunu izlemek gerekecek.

Zaman kimlerin haklı olduğunu gösterecektir. Fakat o güne geldiğinizde ne çok şey kaybetmiş olduğumuzu gö-

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

165

renler siz sanıyormusunuz ki suçlu gördüklerine dua edecektir.

Ülkesinin çıkarlarına sahip çıkmayanlar, kendi namuslarına da sahip çıkmazlar. Bir tas çorba, bir hırka için vatan haini olmaya değer mi? ŞehiÜerimizin kemikleri sızlamaz mı?..

166 HAKANTÜRK

HAYATI KIBRIS

"Terk edilmesi kolay olmakla

birlikte, yeniden ele geçirilmesi
zor olan araziye "karişik arazi"denir..."
Sun Tzu

Bugün birtakım çevrelerin unutturmaya çalıştığı, hayatını bir mücadeleye, Kıbrıs'a adayan KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ı hatırlatalım istedik. İşte, 78 yaşındaki Denktaş'ın, Kıbrıs için tükettiği yaşamından pek fazla bilinmeyen ayrıntılar:

.Rauf Raif Denktaş, 29 Ocak 1924'te, Rum tarafından kalan Baf'ta doğdu. İlkokulu İstanbul ve Kıbrıs'ta okudu. 1944'de İngiltere'ye giderek hukuk eğitimi gördü. 1947'te Adaya döndü, Avukatlığa başladı.

.1948'de zamanın Kıbrıs Valisi Lord Winster tarafından oluşturulan Anayasa Konseyi'nde üye olarak çalıştı. 1949'da savcı oldu. 1958'e dek bu görevi sürdürdü. Toplumsal sorunlara daha çok zaman ayırabilmek için görevinden istifa etti. Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu'nun başkanlığına seçildi.

.Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı Başpiskopos Makarios ve Yunanlı gerilla harbi uzmanı Albay Grivas, 1952'de EOKA adlı bir teşkilat kurdular.

. Denktaş, EOKA karşısında Türk toplumunu siyasi, iktisadi, sosyal alanlarda örgütledi ve arkadaşları ile "Türk Mukavemet Teşkilatı'nı (TMT) kurdu.

. 1959'a kadar İngiliz egemenliğinde kalan Kıbrıs, bu tarihte imzalanan Zürih ve Londra anlaşmalarıyla "Kıbrıs Cumhuriyeti" oldu. Denktaş'ın, Zürih Anlaşması'na Kıbrıs Türkleri'nin hak ve statüsünü belirleyen maddelerin girmesinde, Türkiye'nin garantisinin Kıbrıs Türk Alayı ile perçinlenmesinde etkin rolü oldu. Bu iki anlaşmaya göre Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Rum, Cumhurbaşkanı yardımcısı Türk, bakanların da 7'si Rum, 3'ü Türk olacaktı. Ama plan yürümedi.

. ?? . ' ? - - ? R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? _ 167

İstenmeyen adam ilan edildi

.Denktaş, 1960'da "Türk Cemaat Meclisi Başkanlığı" ile "İcra Komitesi Başkanlığı" na. seçildi. 1960-63 yılları arasında TMT adına NACAK gazetelerini çıkardı.

. Kıbrıs'ta dinamiti patlatan kıvılcım, 4 Aralık 1963'te Lefkoşe'deki EOKA eylemcisi Markos Dragos'un heykeline konulan bomba oldu. EOKA bombayı Türkler'in koyduğunu ileri sürdü. Ardından İki Türk öldürüldü. Ve artık ok yaydan çıkmıştı... 2425 Aralık'ta Ada'daki Türk alayı doktorlarından Binbaşı Nihat İlhan'ın evi basıldı. Eşi Mürvet ve üç oğlu, saklandıkları banyo küvetinde alçakça katledildi. Ertesi gün Türk jetleri, Kıbrıs semalarındaydı.

Denktaş, 1964 Ocak ayında Londra'da düzenlenen "Beşli Konferans"a katıldı ve Kıbrıs Türkleri'nin davasını savundu. 1964'te, Türk toplumu adına Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne seslendi. Bu tarihten sonra, Makarios yönetimi onu "istenmeyen adam" ilan etti, Ada'ya döndüğü takdirde tutuklanması kararnı çıkardı.

Bir süre Türkiye'de kaldıktan sonra, 1964'te gizlice Erenköy'e çıktı. Erenköy savaşına katıldı. 1967'de yeniden gizlice adaya girerken Rumlar tarafından yakalandı, tutuklandı. Girişimler sonucu Türkiye'ye iade edildi. 1968'de Ada'ya dönerek "Cemaat Meclisi Başkanı" ve "Türk Yönetimi Başkan Yardımcısı" olarak göreve başladı. Haziran 1968'den itibaren Türk toplumu adına Rumlar'la ikili görüşmeleri aralıklı olarak altı yıl sürdürdü.

Türkiye'den yardım istedi

16 Şubat 1973'te Kıbrıs Türk Toplumu tarafından yeniden başkan seçildi. "Kıbrıs Cumhurbaşkanı Muavini" ve "Kıbrıs Türk Yönetimi Başkanı" olarak göreve başladı. 5 Temmuz 1974'te hükümet darbesi yapıldı. Albay Sampson'un başında olduğu darbenin ardından Türkler'e karşı büyük bir etnik harekate girişildi. "Rauf Denktaş, Bayrak Radyosu aracılığı ile Türkiye'den yardım istedi. Ecevit, 20 Temmuz 1974'te "Barış Harekatı"nm başladığını duyurdu. Denktaş, 1974 Türk Barış Harekatı sonunda, Kıbrıs

168

HAKANTÜRK

Türk Federe Devleti'nin ilan edilmesinden sonra "Devlet ve Meclis Başkanı" görevlerini üstlendi.

1975'te Kleridis'le yaptığı anlaşma ile 11 yıl Rum zulmünde yaşayan 65 Bin Türk'ün Kuzey'e ve Kuzey'deki Rumlar'ın da Güney'e nakillerini sağladı.

1976'da yapılan ilk genel seçimlerde "Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanlığına seçildi. Ulusal Birlik Partisi'ni kurdu, ama anayasa gereği genel başkanlıktan istifa etti. 1981'de ikinci kez "Devlet Başkanlığına seçildi.

15 Kasım 1983'te "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve yeni cumhuriyetin "Kurucu Meclisi "ni kurdu BM Güvenlik Konseyi"nde tüm siyasi baskı ve saldırılara göğüs gererek halkının haklarını savundu.

Eşi Aydın Denktaş anlatıyor

Henüz 9 yaşındayken, "İşte eşin bu olacak" dedikleri Rauf Denктаş ile 15 yaşında evlenen Aydın Denктаş, yıllardır hep yalnız bir kadındı! Niye mi? Kendisi anlatıyor. "Aslında biz 1958'den beri iki ayrı insanız... Kendini milli davaya adanmış günden beri aramızda Kıbrıs var. Sonuçlandırmak için uğraşıyor, biliyorum ve bekliyorum..."

Aydın Denктаş işte böyle diyor. Çocuklarını dünyaya getirdiği zamanlarda olduğu gibi, kaybettiği günlerde de eşi hep yanında değil, "milli davanın" yollarındaydı.

"Güvercinlerim, tavuklarım var. Büabül, kuğu kuşu, Amerikan üveyiği, altı köpek besliyorum. Geçenlerde Urfa'dan iki ceylan verdiler. Onlara nasıl bakacağım, hayvanlar yolda sefil olacak. İkiğim arasında kaldım. Ancak seslerini duyarak rahatlıyorum. 43 yıldır insanca yaşamayı özleyen özleyen bir adamım ben..."

Ankara Barosu'nun yemeğine katılan Rauf Denктаş, avukatlara bir fotoğraf verdi. Fotoğraf, 1878'de Türkler'in adadan çekilmesini görmüş olan Denктаş'ın dedesiyle aynı yaştaki Kıbrıslı yaşlı Türkler'in 1960'ta Kurmay Albay Turgut Sunalp komutasındaki Türk askerlerinin bayrak törenindeki saygı duruşlarını gösteriyordu. Denктаş, fotoğraf bakan gazetecilere şunları söyledi: "Dedem bana şöyle demişti, "Ben adadan Osmanlı'nın çekilişi gördüm. Ama

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 169

göreceksin Osmanlı yeniden gelecek. Belki ben göremem ama sen görürsün..." Dedem Türk'e Osmanlı derdi. İşte ben bu sözü hatırladığım için 1960'ta dedemin yaşayan arkadaşlarını bulup fotoğraftaki bayrak törenine getirdim. Dönüşü gördüler..."

Denктаş'ı, Klerides Sorguladı

.Denктаş'ın babası Kıbn'sm ünlü hakimlerinden biriydi. Rauf Denктаş da onun yolundan yürüdü. Londra'da hukuk eğitimi görüp 1947'de adaya döndü. Klerides'in babası da adanın ünlü avukatlarından. O da babası gibi hukukçu oldu. Denктаş ve şimdi Kıbrıs Rum kesimi lideri olan Glaf-kos Klerides gençlik yıllarından itibaren hep iyi iki dosttu. Bu dostluk en acı günlerde bile sürdü. Şöyle ki: 1963'te Rumlar'ın Türkler'e saldırılarından sonra Denктаş'ın çocukları Lefkoşe'nin Türk bölgesinden alınıp, Ankara'ya kalkacak uçağa bir otomobille gizlice kaçırıldı. İşte o otomobili kullanan kişi Glafkos Klerides'ten başkası değildi...

Yıl 1964. Denктаş Londra Konferansı'na katıldı. Ancak Kıbrıs'a dönüşü sorun oldu. Çünkü, Rum Yönetimi Denктаş'ın Ada'ya dönüşümü yasakladı. Denктаş, Kar-paz'dan gizlice Ada'ya girmeye çalışırken tutuklandı. Bu tutuklanma olayını 1968 yılında rakibi ve dostu Klerides bakın ona nasıl anlattı: "Bakanlar Kurulu'ndaydık. Bir asker gelerek Grivas'a bir kağıt verdi. Beş dakika sonra bir polis gelerek Makarios'a bir kağıt verdi. Böylelikle senin Karpaz'da yakalandığını öğrendik. Kiprianu (Rum yönetimi eski Cumhurbaşkanı) ile Papandopolos "Derhal öldü-rülmeli" dediler. Makarios, "Madem tanıyanlar olmuş, getirin ve sorgulayın" emrini verdi."

Denктаş'ı sorgulayan, Klerides oldu... Denктаş, bu ilginç buluşmayı anılandan yazdı: "Klerides, sorgu yargıcı pozisyonundan bir adım öne gitmedi. Buna rağmen Rum basını kendisini, "Rudolf Hess rolünde olan Denктаş'la gizli bir anlaşma yapmak ve ENOSİS'i bertaraf etmek" gayretkeşliği ile suçladı. Bizdeki insafsızlar da Ada'ya gelişimi, "Klerides'le anlaşarak, kahraman olmak için tertip edilmiş bir senaryo" olarak takdim edebildiler..."

170 HAKANTÜRK

Onlarca bilimsel esere imza atan Denктаş'ın, 1974 Barış Harekatı'nda Türk köylerinden birinde yaşanan trajik olayları konu aldığı "İşgal Altında" isimli senaryosu TRT tarafından KKTC'de filme çekildi.

Denктаş'ın dramı

7 yaşına kadar beni dedem "Şehreli Mehmed" büyüttmüş. Eski'nin hikayesini hep ondan işittim. 1878'de Türk Bayrağı'nın çekilişini yaşamış "Osmanlı yamandı... Gittiler ama yine gelecekler, ben göremeyeceğim ama siz göreceksiniz" derdi.

Yine gelecekler, hep buna inanarak yaşayacaktık*...

Bu onun hatıralarından birkaç cümle... Osmanlı'nın 1571'de 60 bine yakın şehit vererek de ele geçirdiği Ada'nın bu üç yüzyıl sonra geçici olarak terk edilmesinin yarattığı duygular ve Şehreli Mehmed tarafından, torununa aktarılışının cümleleri... Sonrası, sonrası daha yaman. Bir hayat boyu ve hala Türkiye'den kopmayışın, Anavatan ile hep birlikte hareket etmeye çalışmanın, didinmenin öyküsü... Müzakereler, direniş örgütleri, sürgün, Ada'ya gizlice girmeler, tutuklanmalar, tekrar müzakereler. Sadece bunlardan ibaret...

Yine gelecekler demek buna inanarak yaşamak...

1958'de Ada'daki Türk varlığı tehlikeye düşerken ve Ha-ziran'da Ankara'da Dr. Fazıl Küçük ile birlikte bir otel odasında Türk generalleriyle gizlice ilk kez karşılaşırken, Mukavemet Teşkilatı kurulması için düğmeye basılırken aklında yine Türkiye vardı:

Türkiye iyi olmalı ki, Kıbrıs Türkü de iyi olsun...

Kıbrıs'ta şahit olduğum özel bir konuşmasında, "Kıbrıs'ı, geçmişi, eskiyi şimdiki nesillere iyi anlatamadık" diye dert yanıyordu, ama suçu yine kendisinde, yönetenlerde buluyordu. Şimdi, Türkiye'den "Sen Avrupa'ya girmemizi engelledin, Türkiye'yi de, Kıbrıslı Türkleri engelliyorsun" ucuzluğunu oldukça, işittikçe artık su toplamaya başlayan ciğerleri kimbilir nasıl sızıyordu.

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 171

Mücaadeleyle akıp gitmiş bir ömür ve hala devam ediyor. Ama, Pir Sultan Abdal'a nazire; asılmaya giderken atılan "dostun bir tek gülü onu yaralıyor"...

Kıbrıslı bazı Türkler, "biz Türk değil, Kıbrıslıyız diye bağı-rıyormuş, Denktaş bunu dikkate almayıormuş"...

Peki ya; yarın Edirneli Türkler, İstanbullu Türkler, "biz Avrupalıyız, İstanbulluyuz" diye bağınırlarsa, onları Anadolu'dan ayırmaya kalkacak mısınız? Buna karşı çıkanları, vatandaşlarının menfaatini düşünmemekle itham edecek misiniz?

Denktaş'm dramı budur... Onu şekillleyen tarihtir, birtakım gizli güçler, psikolojik sorunlar değil. 70 km. Gü-ney'indeki Kıbrıs'ı Avrupa'dan sayıp, Türkiye'yi dışında bırakan zihniyete bir isyandır bütün hayatı... . Suçu, sadece ve sadece Türkiye ile birlikte düşündürmektir her olup biteni!..

Ama Kıbrıs ayrı bir devlet, ayrı bir ülke...

Ne zamandan beri, kim dedi?

İngiliz böyle dedi, pekiyi Yunan hiç öyle dedi mi; yoksa işine geldiği zaman mı söyledi?... Önümüzdeki yıllarda Akdeniz'e akacak petrol, doğalgaz boruları ile daha da stratejik hale gelecek bu ada için, yıllar boyu Yunanistan elindeki imkanları seferber etmedi mi? Kendi zenginliğine halel getirmeden, hortumlanan bankalardan, hayali ihracatlarından vazgeçmeden, sürekli kuru tuttuğu tuzunlar arsızca "ama onlar da Türkiye'nin bütçesini alıp götürüyorlar" demedik mi; hep birlikte?

Bu ülke elinden yitip giden Balkanlar'ı daha unutmadı. Belki unutmak üzere ama Anadolu'nun bazı yerlerinden daha çok Türk idaresinde yaşamış bu topraklar bizdeyken Avrupa ile masaya otursaydık; ne olurdu? Ne olurdu? Hiç düşündük mü?

Ama milliyetçilik, ama askeriye, ama jeostrateji bunlar modası geçmiş kavramlar.. .Yeni bir dünya kuruluyor, bu dünyada onlara yer yok!

Bir şey diyeyim mi?

Avrupa Birliği bir. tarihtir, hem de taa Şarken'den bu yana gelen uzun bir tarih...

172 HAKANTÜRK

Eğer 2002 yılında Türkiye'de bu kavramlar ortadan kalkmış olsaydı ,değil Kopenhag'dan tarih almak için baskı yapmak, oraya gidemezdik bile... Avrupalı liderleri, Tayyip Erdoğan'ın kişisel enerjisi mi bu noktaya getirdi sanıyorsunuz?

Doğru ya: "Kıbrıs Türkü Avrupalı olmak istiyor, Denktaş engelliyor" diye yazanlar, dünyanın en ciddi gazeteleri The Guardian, The Independent "Türkiye beklediğini bulamadı, tokat yedi" derken, "büyük başarı elde ettik" yorumunda bulunmakta tereddüt dahi etmediler...

Avrupa Birliği uzun, dolambaçlı bir yol...

Türkiye, ekonomisi ile, askeriyesi ile, demokrasisi ile girecek.

Yeter ki, siz içerden mani olmayın...

Saygılı olun.

Türkiye Avrupalı olmak istiyor.

Allah daha daha ömür versin; Denktaşa....

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 173

TÜRK - ALMAN VE FRANSIZ ? ? DOSTLUĞU

"Düşmana güvenmek, zehirden

şifa ummaya benzer..."

HAKANTÜRK

AKP liderlerinin hayatını ele alırken, Türkiye'nin bugününü elinde tutan R.Tayyip Erdoğan'ın önümüzdeki aylarda Başbakan olup, ülkeyi yıllarca yöneteceğini düşünerek partisinin bazı kurmaylarıyla ön plana çıkmış olan bakanlardan bir kaçına da yer verdim. Aslında bu kitap R. Tayyip Erdoğan'ın hayatını, yaptığını ve yapmak istediklerini yansıtırken bir taraftan da, Türkiye üzerinde oynanan veya en azından oynanmak istenenleri ele almamdaki gaye: 48 yaşında genç bir lider olan ve bugüne kadar yaşamında başarılar hanesine çok şeyleri yazdırmış olan Tayyip Erdoğan'ın işinin zor olduğunu, Osmanlı imparatorluğu ve onun devamı olan (birileri kabul etmezlerse de) Türkiye Cumhuriyeti'nin varolduğu günden beri düşmanları varolmuştur ve bu düşmanlıklar Türkiye güçlü olmaya çalıştığı müddetçe ve devam edecektir.

Osmanlı'nın veya Türkiye Cumhuriyeti'nin dost veya müttefik bildiği ülkelerden ve o ülkeleri yönetenler tarafından onlarca, yüzlerce nasıl aldatıldıklarını yazmaya kalksam ciltler dolusu belgeler ortaya çıkabilir. Tarihte bizden her türlü dostluğu ve yardımı görmüş olan bu ülkeler, bugün Türkiye'nin bölgesinde askeri, siyasi ve ekonomik güçlü olmaması için ellerinden gelen her şeyi ama her şeyi yapmaktadırlar. Beni üzen diğer bir yönse, bu ülkenin bütün nimetlerinden faydalanan ve başında tüy bitmemiş yetimlerin hakkını yiyen birçok insan bu ülkenin düşmanlarının uzantısı

olmalarıdır. Atalarımız boşuna dememişler: "Ayı'dan post, gavurdan dost olmaz" diye. Ne acıdır ki, bugün ABD, AB ve bazı ülkeler Türkiye'ye her türlü emri verebileceklerini ve bunu uygulatacak güce sahip olduklarına inanmaktadır. Eğer bu gidiş böyle devam edecek

174

HAKANTÜRK

olursa ya bu ülke parçalanıp yok olur veya birileri buna dur demek zorunda kalır.

ALMAN FRANSIZ DÜŞMANLIĞI

Türkiye hızını arttırdıkça az ötede onu bekleyen keskin virajın tehlikesi de bir o kadar artıyor. Boyut değiştirmek istiyoruz. Zengin toprakların fakir mirasçıları olmak istemiyoruz. Ekonomik ve sosyal açıdan daha rahat bir ülkede yaşamak yönünde toplum tam bir konsensüse varmış durumda. Siyaset bir dengeler oyunudur. En önemli denge de ruh ve sinir dengesidir şüphesiz. Tuzak sorular karşısında duygularını akıllarının önüne geçiren insanların bu yola çıkmamaları, çıkmalarından daha hayırlıdır. Hükümetin etrafında sürekli olarak bubi tuzakları oluşturulmaktadır. Bubiler birer ikişer patlamaya başladı bile. Türkiye'yi varmak istediği hedeflerden geri dönderebilmek için birileri elbirliğiyle çalışmaktadır.

Fırsatlar elimize gelir ve değerlendiremezsek sonradan kendimizi tesselli etmek için böyle bir fırsatın olmadığına inandırmaya başlarız. Galiba Türk diasporasının elindeki tasarrufların Türkiye'de bir türlü teknolojik yatırımlara ve istihdam açıcı sanayi kuruluşlarına yönlendirilememesi böyle bir fenomen oldu. Devlet bir master plan üzerinden hareketle özel sektörü yönlendirmediği için ehil olmayan insanlar - ki bunların içinde çok bilinen tabirle hortumcu-larda vardı - yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın parasını çarçur etti. Çok ortaklı şirketler beklentiye o kadar yükseğe odaklanmışlardı ki başarısızlık sonucu ortaya çıkan hayal kırıklığı da bir o kadar şiddetli oldu. 172 holdingden geriye 5 tane kalması ne ile izah edilebilir. Peki batırılan paralara ne demeli. Karamsarlık havası o kadar kesif ki artık bir daha böyle bir yolun açılmayacağı söyleniyor. Fakat gene de ortada değerlendirmeyi bekleyen milyarlarca dolar tasarruf var. Ve bu diğer yabancı sermaye gibi kırk dereden su getirerek, lobileri devreye sokarak yapacağımız bir iş değil. Kendi insanlarımızın parası.

AKP'nin iktidara gelmesi bazı art niyetli kimseleri de kış uykusundan uyandırmış olabilir ama gerekli önlemler alı-

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 175

nırsa bunların önü kesilebilir. Ve dengeli gidilirse milyarlarca dolar para hem de istihdam yaratıcı alanlara pom-' polanabilir. Yok süttten ağzımız yandı deyip altın yumurta-layan tavuğu kesersek bu sadece Alman bankalarının işine yarar...

Charles de Gaulle ve Konrad Adenauer

Almanya ile Fransa arasındaki ilişki bazı yönlerden bir evlilik ilişkisini andmıyor. Zaman zaman önemli konular üzerinde kafa yoruluyor; arada bir gelecekte neler olacağı düşünülüyor. Hele hele işin içine bir de kıskançlık girince, bakışlar bulanıklaşıyor, gerçekler görülmez oluyor. Fakat çoğu zaman kasvet bulutları çabucak dağılıyor ve "normalite" yeniden sağlanıyor. Modern ilişki kültüründe deneyim sahibi olanlar, karşı tarafın farklılığına saygı göstermenin ne kadar önemli olduğunu bilir; zaten Ren nehrinin sol kıyısındaki komşuyla ilişkilerinde asıl cazibesi de bu farklılıklarıdır.

Charles de Gaulle ve Konrad Adenauer bir anlaşma imzalayarak bu başarı öyküsünün senaryosunu yazdılar. Ely-see Anlaşması Almanya ile Fransa arasında imzalanan basit bir dostluk anlaşması olmaktan çıkarak, Avrupa projesinin motoru haline geldi. İki ülkenin barışma arzusu, anlaşmanın imzalanması üzerinden geçen kırk yıl içinde gerçekleşti. İki ülkede yapılan anketlerde, her ülkenin yurttaşları birbirlerine büyük saygı duyduklarını düzenli bir biçimde dile getiriyorlar. Ne de olsa, Almanya ile Fransa'nın 2000'den fazla kardeş şehri, tek tek sayılmayacak kadar çok ortak kurum, proje ve insan ilişkisi var.

22 Ocak 2003'te yalnızca retrospektif bir bakışa, birlikte ulaşılmış hedeflerden ötürü duyulan memnuniyete değil, perspektiflere ve yeni itkilere de yer verilmeli. Soğuk Savaş döneminden kalma kırk yıllık bir metin geleceğe yön verebilir mi? Bu soruyu, Almanya ile Fransa arasındaki ilişkileri titizlikle inceleyen uzmanlara yönelttik: Alman Dış Politika Teşkilatı (DGAP) uzmanı Martin Kopomann, "Le Monde" gazetesinin dış politika başmuhabiri Daniel Vernet ve Almanya Dışişleri Bakanlığı'nda Alman - Fransız işbirliği

176

HAKANTÜRK

koordinatörü Rudolf von Thadden görüşleriyle katkıda bulundular. Uzmanların "couple franco - allemand" ve bu ilişkinin geleceğine dair görüşlerini ileriki sayfalarda okuyabilirsiniz.

22 Ocak 1963'de Almanya Başbakanı Konrad Adenauer ile Fransa Devlet Başkanı Charles de Gaulle Paris'teki Elysee Sarayı'nda bir araya gelerek, Almanya ile Fransa arasında bir dostluk anlaşması imzaladılar. Elysee Anlaşması olarak tarihe geçen anlaşma, uzun süre yaşanan "ezeli düşmanlık" ve kanlı savaşımlardan sonra iki komşu ülkeyi birbirine yaklaştırmayı başardı. Bugün Almanya ile Fransa arasında yoğun bir ilişkiler ağı var: ortak araştırma enstitüleri ve üniversiteler, yoğun bir gençlik mübadelesi, 2000'den fazla kardeş şehir ve sayısız kişisel ilişki. Bu başarı öyküsü, Avrupa'nın siyasi bütünleşmesinin de temelini attı. Elysee Anlaşması'nın 40. yılında, üç uzman anlaşmanın önemi ve geleceği hakkındaki görüşlerini yazdı.

Bu anlaşmanın imzalanmasına neden olan belli başlı motifleri tekrar gözden geçirmekte yarar var. Charles de Gaulle ve Konrad Adenauer'in amacı, zaten 1950'lerden beri iyi yürüyen ikili bir işbirliğini bir de anlaşma imzalayarak taçlandırmak değildi. İki liderin asıl önem verdiği nokta, partner ülkenin gelecekteki Avrupa Politikasına ve ittifak politikasına etkide bulunabilmek ve mümkün olabildiğince denetleyebilmektir; bu noktada Doğu politikasında ayrı yollar izleneceği korkusu çok da önemli bir rol oyna-mıyordu. Avrupa Ekonomik Topluluğu'na üye ülkelerle bir Siyasi Birlik Kurma projesi başarısızlığı uğrayınca, de Gaulle ve Adenauer, hiç olmazsa Almanya ve Fransa'yı bağlayan bir anlaşma imzaladılar ama asıl amaçlarını, yani Avrupa Birliği'ni de unutmadılar. Anlaşmada, Eğitim ve gençlik mübadelesinde yoğun bir işbirliği yapılması, hükümet yetkililerinin düzenli bir biçimde bir araya gelmesi, yani devlet ve hükümet başkanlarının yılda iki kez, dışişleri ve savunma bakanlıklarının üç ayda bir ve üst düzey siyasi yetkililerin her ay görüşmelerde bulunması öngörüldü. Anlaşmanın asıl önem ve anlamı, en son 2001 başında

R.TAYYIP ERDOĞAN KİMDİR?

177

Blaesheim'da ("Blaesheim Süreci") daha da yoğunlaştırılan bu konsültasyon zorunluluğundan ileri gelmektedir.

Elysee Anlaşması olağanüstü bir biçimde etkili olmasını, bir çerçeve anlaşması karakterine sahip olmasına borçludur. Anlaşma, konsültasyon zorunluluğu dışında, dış politikayla ilgili somut hedefler içermemektedir. Anlaşmada daha ziyade, Fransa ve Almanya'nın "dış politikanın bütün önemli meselelerinde ve öncelikle de ortak çıkarlarla ilgili konularda" ortak bir tavır içine girmeleri vurgulanmaktadır. Bu ortak tavır, ikili ilişkilerin gelişmesinde çok önemli bir rol oynuyordu. Hiçbir konunun parantez içine alınmaması elzemdi, ve daha da önemlisi, anlaşmanın dış politikayla ilgili kısmı, işbirliğinin ortak noktasında, Almanya ile Fransa arasındaki çıkar çatışmalarının üstesinden gelme çabalarının bulunacağı kanaatine dayanıyordu.

Gerçekten de, Alman - Fransız ilişki motorunun birbiriyle örtüşen çıkarlar temelinde işlemesine nadiren rastlanıyordu. Bu ilişki asıl gücünü, Avrupa'nın ortak çıkarları göz önünde bulundurularak, ikili çatışmaların üstesinden gelmeye ve diğer partnerler tarafından da kabul edilecek uzlaşmalar sağlanmaya çalışılmasından alıyordu. Elysee Anlaşmasının özünü oluşturan bu hedef. 1963 yılında ne kadar geçerliyse, günümüzde de o kadar geçerli.

Yine de, Alman -Fransız ilişkileri tehlikeli sulara seyreliyor. Bunun bir çok nedeni var ve bunların tümü de Elysee Anlaşması'nın çerçevesinin ötesinde. Almanya Dışişleri Bakanı Fischer'in müstakbel Avrupa hakkında başlattığı tartışma, Paris ile Berlin'in her zamanki gibi farklı temel konseptlerden yola çıktığını gözler önüne serdi: Fransa'nın tercih ettiği devletlerarası ilkenin karşısında -kırk yıldan daha fazla bir süredir - Alman tarafının savunduğu uluslararası model yer alıyor. Bu durumun, örneğin planlanmakta olan kurumlar reformu ya da Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası'nın geliştirilmesi üzerinde doğrudan etikleri var elbette. Asıl neden, ikili ilişkilerin statüsünün, yani kuvvet dengelerinin bir değişime uğramış olması. Uzun yıllardan bu yana Alman - Fransız motoru, titizlikle ayarlanmış bir dengeye dayanıyordu. Doğu - Batı arasın-

178 HAKANTÜRK

daki Soğuk Savaş'ın sona ermesi ve Alman birliğinin yeniden kurulmasından sonra hatlar değişti. Paris, iki - artı -Dört Anlaşması'yla, Avrupa'nın süper devleti olma statüsünün önemli bir özelliğini yitirdi, ki o zamana kadar bu özel statüyü ikinci Dünya Savaşı'nın diğer üç galip devletiyle paylaşıyordu: Almanya'nın bir bütün olarak sorumluluğunu üstlenmek ve böylece komşu ülkeyi siyasi kontrol altında tutmak. Buna karşın Federal Almanya, yeniden birleşip egemenliğine tümüyle kavuşunca dış politika konusundaki en önemli hedeflerine zaten ulaşmış oldu.

Berlin Duvarı'nın yıkılmasından doğan sonuçlar Fransa'da belli bir tedirginlik ve kuşku duyulmasına yol açtı: Fransa Avrupa'daki çıkarlarını, doğuya açılmış nüfusu aniden 16 milyon artmış bir komşu ülkeye nasıl kabul ettirecekti? Bu açıdan bakıldığında, Aralık 2000'de gerçekleştirilen Nice Zirvesi'nin simgesel bir anlamı var: Fransa, Almanya'nın Avrupa'da daha fazla ağırlık sahibi olmayı istemesini, Almanya'yla ilgili endişelerinin doğrulanması, Berlin'in fazlaca bağımsız hareket edeceğine ilişkin korkularının haklı çıkması olarak görüyordu. Federal Almanya ise bu endişeleri yersiz buluyor, Fransa'nın, Almanya'nın oluşan yeni gerçeklik karşısında üzerinde düşen görevi yapmasını neden istemediğini bir türlü anlayamıyordu.

Bu durumdan kurtulmasını sağlayacak etkili bir çözümün iki aşamalı olması gerekiyor: Fasa vadede Fransa ve Almanya'nın Avrupa Birliği'nin, genişlemek ve yoğunlaşmak gibi önemli meselelerinde, ne kadar küçük olursa olsun ortak bir paydada buluşması gerekiyor. Ekim ayında Brüksel'de tarım konusunda sağlanan uzlaşma bu yönde atılmış küçük ama doğru bir adım.

Orta vadede yapılması gereken, karşılıklı güvenin yeniden sağlanması. Bunun için de, Almanya ile Fransa arasındaki ilişkilerin bundan sonraki lokomotifi ve imtiyazlar hakkında, yoğun bir biçimde tartışılması gerekiyor. Bu noktada özellikle de iki hedefin üzerinde durulması şart: Birinci olarak, Avrupa'nın bütünleşmesiyle ilgili süreçlerin, genişletilmesi bir Avrupa Birliği'nde devam etmesi lazım. Avrupa Birliği Batı Avrupa'da bir refah ve barış projesi

RTAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

179

olarak çok başarılıydı. Bu projeyi genişlemiş bir Avrupa Birliği'ne aktarmakta başarılı olmanın tek yolu, AB'nin üzerine düşeni yapması ve "Acquis communautaire"i tutarlı bir biçimde geliştirmeye devam etmesidir, ikinci olarak, gerek Almanya gerekse de Fransa'nın. Avrupa'nın dünyadaki müstakbel rolü üzerinde ne gibi düşünce ve beklentilere sahip olduklarını birbirlerine iletmeleri gerekmektedir. İki ülkenin Elysee Anlaşması vesilesiyle yaptığı Ortak Açıklama'da yer alan "birleşmiş bir Avrupa" ifadesi kişisel, bağımsız bir hedef olamaz. Küreselleşmenin sonuçları Atlantik ötesi ilişkiler, kalkınma politikası konularında Avrupa'nın ortak tavrı nedir? Dış politikayla ilgili hemen hemen bütün meseleler bugün "ortak çıkarlarla" ilgili meselelerdir. Bütün bu sorunlara "Avrupai" yanıtlar bulmak için her iki ülkenin de siyasi ve sivil toplumsal yapılarından yararlanması gerekmektedir. Bugün böyle bir diyalog kurmanın en iyi çerçevesi - kırk yıl öncesinden bile daha uygun olan - Elysee Anlaşması'dır.

DOSTLUĞA DÖNÜŞEN DÜŞMANLIK

Almanya ve Fransa karşılıklı savaştan başka bir bağları yoktu aslında. Ortak bir geleceğe yönelik ortak bir temelde buluşmayı başardılar. Avrupa Birliği'nin çekirdeği, insanlardan çok şey bekleyen bir vizyondur. Geçmişten gelen çelişkileri anlamak ve bunların üstesinden ancak birlikte gelebileceklerini kavramak zorundaydılar. Hatta bir adım daha ileriye giderek AB'de 15 ülke olduğu halde Türkiye'ye karşı karşı ikisinin aldığı kararı bütün Avrupa Birliği üyeleri kabul etmek zorunda kaldılar.

İkinci örnek dışışleri ve dış politikayla ilgili. Anlaşmada bu konuda şöyle deniyor: "Her iki hükümet, dış politikayla ilgili önemli konularda bir karar almadan önce, olabildiğince ortak bir tavır sergileyebilmek için konuyu görüşüp birbirlerine danışacaklar." Bilindiği gibi, bu alanda da hayli yol katetmek gerekiyor. Aynı şey, üçüncü örneğimiz olan savunma alanında da geçerli. Oysa iki ülke "ortak bir konsept oluşturabilmek amacıyla yakın görüşler içinde olmayı" taahhüt etmiş, silahlanma konusunda "ortak bir çalışma

180

HAKANTÜRK

örgütlenme" yönünde çaba gösterme arzusunu dile getirmişti. Avrupa'da bugün hala silahlanma politikasında olası bir koordinasyon olasılığı üzerine tartışılmaya devam ediliyor. Kısacası, anlaşmayı yenilemenin ya da ona yeni maddeler eklemenin bir gereği olmadığı görülüyor; yapılması gereken tek şey, şimdiye dek uygulanmayan bu anlaşmayı nihayet uygulamaya geçirmek, o kadar.

Charles de Gaulle için geçici bir çare, Konrad Adenauer içinse bir mahcubiyet kaynağı olan bu metnin garip yazısı bütün bunlara rağmen başarılı olmasıdır! General de Gaulle Alman - Fransız işbirliğine ilgili gösterdiği nadir anlarda bile bunu istemeye istemeye yaptı. De Gaulle ancak 1958 yılında yeniden iktidara geldiğinde "can düşmanı" ile barışma yanlısı oldu. Savaş sona erdiğinde katı bir tutum içerisine giren de Gaulle, Jean Manner ya da Rober Schuman'ın politikasından ziyade Versailles'inkine yakındı. Ama Beşinci Cumhuriyetin başkanının her şeyden daha fazla öncelik tanıdığı konu, hem Amerika Birleşik Devletleri'nden hem de Sovyetler Birliği'nden bağımsız, güçlü, siyasi bir Avrupa'ydı. Partnerleri Fouchet Planı'nı reddettikten sonra bunu gerçekleştirmek yolunda attığı adımlarda başarılı olamamıştı.

İlk barışma hamleleri

De Gaulle yılmadı. Avrupalı altı partnerle o dönemde mümkün olmayan şeyi, tek başına Fransa ve Almanya'yla gerçekleştirmek istedi. Adenauer bu adımı atması için baştan çıkarılması gerekti ama Almanya başbakanı tümüyle ikna olmuştu aslında. Elysee Anlaşması'nı imzalarken, kendi partisinde bu yüzden sıkıntı yaşayacağını biliyordu. Alman Parlamentosu'nun (15 Haziran 1963 tarihli) ilgili onama yasasına ilave ettiği "Atlantik" sıfatı bu rahatsızlığın bir ifadesi, Charles de Gaulle içinde Avrupa'yı (henüz) Avrupalı olmak istemeyen Avrupalılarla yeniden inşa etmenin aslında ne kadar zor olduğunun bir kanıtıydı.

Böylece Elysee Anlaşması, Almanya ile Fransa'nın barışmasının önemli bir simgesi ayrıca, bazı direnişlere rağmen, yıllar içinde giderek gelişen ve Avrupa'nın bütün-

leşmesinin yeniden canlandırıldığı dönemde ve seksenli yılların sonu, doksanlı yılların başında doruk noktasına ulaşan bir işbirliğine doğru atılan ilk adım oldu.

Yeni inisiyatifler başlatmak

Elysee Anlaşması'mn 2003 yılının Ocak ayındaki 40. yıldönümünü kutlamanın en iyi yolu, yeni beyanlarda bulunmak değil, Avrupa'nın bütünleşmesi yolunda ciddi bir ortak inisiyatif başlatmaktır. Nitekim 22 Ocak 1963 tarihinde, anlaşmayla ilgili olarak verilen Ortak Beyan-name'de şöyle denilmektedir. "İki ülke arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi, her iki halkın da amacı olan birleşmiş bir Avrupa'ya giden yolda atılması gereken kaçınılmaz bir adımdır." Bu cümle bugün biraz daha farklı bir biçimde ifade edilebilir elbette, ama özü itibarıyla aynı olsa gerektir.

Paris ve Berlin böyle bir ortak inisiyatif başlatmaya muktedir mi peki? Saptanması gereken şey, Fransa ile Almanya'nın epeyi bir zamandan beri Avrupa'yı yeniden icat etmeyi büyük ölçüde bıraktıkları. Almanya ile Fransa'nın barışması bir tartışma - konusu olmaktan çıktı. İki ülkenin başmış olması, artık kimsenin sorgulamayacağı tarihsel ve toplumsal bir olgu. Hatta bu o kadar doğal görülmeye başlandı ki, henüz birkaç yıl öncesine kadar yerine getirdiği o atılımcı işlevini de yitirdi. Eğer 1989 yılında Demokratik Almanya ile Federal Almanya'nın ve Fransa ile Almanya'nın tarihinde yeni bir sayfa açılma-saydı, açıkçası Avrupa'da ne ekonomi birliği sağlanırdı ne de euro yeni bir para birimi olarak dünyaya gözlerini açardı, en azından bütün bunlar bu kadar kısa bir sürede gerçekleşmezdi. Bu arada şunu da belirtmek gerekir ki, Fransa'nın gözünde, Alman markının tedavülden kalkması ve euronun Avrupa'nın ortak para birimi olması,, yeniden birleşen Almanya'nın Avrupa için angaje olduğunu kanıtlayan yeni bir göstergydi.

Tempoyu belirlemek

Avrupa Birliği'nin şu sıralarda karşı karşıya olduğu genişleme planları, iki ülkenin ortaklaşa hazırladığı büyük bir

182 HAKANTÜRK

taslak olabilirdi. Ama böyle bir şey söz konusu değil. NATO'nun teşebbüsleri ile ötekilerin tarafsızlık yanlısı eğilimleri arasında kendine bir yol bulmaya çalışan Avrupa Savunma Politikası, Paris ile Londra arasında bir anlaşma sağlanabilmesi sayesinde 1998 yılından beri bir hızlanma süreci içerisine girdi. Almanlar hareket halindeki trene atladılar. Fakat Fransa Cumhuriyeti'nin başkanı, Ren nehrinin diğer kıyısındaki partneri pek dikkate almadı, çünkü bir fikir alışverişine girmek şöyle dursun, önceden bir haber bile vermeden, Fransız ordusunu meslek ordusuna dönüştürdü ve Almanya'daki Fransız akseri kararga-hlanm kapatılmasına karar verdi. Üstelik de ortada - Ely-see Anlaşması'na uygun olarak - bir Fransız - Alman Savunma ve Güvenlik Konseyi olmasına rağmen. Fakat bu konsey zaten yeterince bilgilendirilmiş değildi.

Yeni bir kuşak

Bu durumu açıklamak için çok sayıda neden öne sürülebilir. Aradan geçen zaman içinde, gerek Paris'te gerekse de Berlin'de yeni bir siyasetçi kuşağı iktidara geldi. Bu yeni politikacılar ikinci Dünya Savaşı'nı yaşamadıkları gibi, Verdun'da el ele tutuşan François Mitterrand ve Helmut Kohl gibi bir duygusallık da geliştirmediler. Bazı istisnalar dışında, bu yeni politikacı kuşağı Avrupa meseleleriyle çok fazla ilgili değiller, çünkü hem mevcut durumdan memnunlar hem de Avrupa adına yapılan transferlerden ve küreselleşmenin ortalığı dümdüz etmesinden sonra elde kalan azıcık egemenliği de korumak peşindeler.

Almanya'nın yapması gereken şey, Avrupa'da ve dünyadaki yerini yeniden tanımlamak olmalıdır. Bonn Cumhuriyeti diye anılan eski iktidar döneminde bunu yapmak daha kolaydı, çünkü uluslararası gruplaşmalar nedeniyle eldeki seçenekler sınırlıydı. Berlin Cumhuriyeti dış politika konusunda daha fazla olanağa sahip, öte yandan yükümlülükleri de çok daha fazlaydı.

Fransız tarafın öğrenmesi gereken çok önemli bir şey var: Fransa, geçmişiyile ilgili komplekslerinden arınmış olan ve siyasi vasiliğini ekonomideki iktidarıyla artık kompanse

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

183

etmek zorunda kalmayan bir Almanya olabileceğini hesaba katmalıdır. Fransa, kabul görmek için para ödeme yükümlülüğünden kurtulmuş, bir anda bağımsız bir partner haline gelmiş olan bir Almanya olabileceğini hesaba katmak zorundadır. İki Almanya'nın yeniden birleşmesinden sonra ortaya çıkan durum budur; fakat bu yeni gerçeğin herkes tarafından anlaşılması ve bundan siyasi sonuçlar çıkarılması için aradan on iki yıl geçmesi gerekti.

Fransa ve Almanya birbirlerine eşit davranabilirler, herhangi bir artıniyet gütmelerine gerek yoktur. Bu yeni durum işbirliğini zorlaştıracaktır ama daha az gerekli bir hale getirmeyecektir. Tam tersine: soğuk savaş yıllarında Fransa ve Almanya arasında yaşanan yakınlaşmanın nedenleri ortadan kalktı. Mesela, iki halkın barışması, savaş tehlikesinin önünün alınması, ekonominin yeniden inşası ya da Sovyetler Birliği'nin yayılma güdüsünün önüne geçilmesi değil

artık. Bu da üzünülecek değil, sevinilecek bir durum aslında. Ama son yıllarda yaşanan tüm deneyimler, Fransa ile Almanya arasındaki uyum tökezlediği sürece, Avrupa'nın bütünleşmesinin mümkün olmayacağını gösterdi.

Bu işbirliğinin yerini alabilecek bir başka işbirliği yok, ne Paris için ne de Berlin için. Görüş ayrılıkları büyük, çıkar çatışmaları göz ardı edilemez, müstakbel Avrupa'yla ilgili tasarımlar birbiriyle bağdaşmaz olsa bile, hatta asıl o zaman, anlaşma sağlamak, pamter ülkeyi kızdıracak hareketlerden kaçınmak ve ulusal düzeyde alınan kararların Ren nehrinin öbür yakasında nasıl bir ruh haline, ne gibi sonuçlara yol açabileceğini dikkat almak gerekir ki, Elysee Anlaşması'nda da öngörüldüğü gibi "ortak konseptlere ulaşılabilir".

Almanya ile Fransa arasındaki dostluk ve anlaşma, siyasi bir Avrupa'nın kuruluşunun önkoşulu olmasının ötesinde, olmazsa olmaz bir zorunluluktur ve hep öyle olmaya devam edecektir. Küreselleşmenin hüküm sürdüğü bir dönemde, Avrupa ülkeleri, ekonomik güçleri ve dünyadaki mevcut konumları ne olursa olsun, dünyada büyük bir rol oynayabilmek için tek tek ele alındıklarında çok küçüktürler. Potansiyellerini birleştirmek için bir araya gelmezlerse,

184 HAKANTÜRK

sonunda hiçbir biçimde sayılmayacak, dikkate bile alınmayacaklardır. Siyasi sorumlular bunun gayet iyi farkında oldukları halde, bazen bunu bir süre daha erteyebilecekleri-rini sanıyorlar, bu nedenle de siyasi bir Avrupa'nın mücadelesini vermeye hazır ve razı değiller. Charles de Gaulle ve Konrad Adenauer, o dönemde altı ülkeyle birden gerçekleşmesi mümkün olmayan bir siyasi işbirliğini hiç olmazsa birlikte gerçekleştirmek amacıyla Elysee Antlaşması'nı imzaladılar. Eğer 15 ya da 25 üye ülkeyle siyasi bir Avrupa kurmak mümkün değilse, o zaman Almanya ve Fransa 1963 yılındaki örneği izleyerek el ele vermeli ve onların açtığı yolda ilerlemeye hazır olanlarla birlikte yollarına devam etmelidir. Dostluk ve işbirliği adına imzalanan bu anlaşmanın 40. yıldönümünü kutlamanın en iyi yolu bu olurdu.

RTAYYİP ERDOĞAN KİMDİR?

185

BAHAR HAVASI BOZULMASIN

"Ruh ve beden için en ucuz ilaç;
İnanç ve dua etmektir."

HAKAN TÜRK

Bahar havasının dağılması Adalet ve Kalkınma Partisi'nin sorumluluğunda 363 milletvekiline güvenerek her şeyi yapabileceğini sanmak akılcı değil. Seçmenin sadece yüzde 41'i temsil ediliyor. CHP Genel Başkanı Deniz Saykal'ın iç ve dış tahriklere karşı baştan beri yapıcı muhalefet yapacağını işaretlerini vermesi umutları artırıyor. Türkiye'nin beş yıl önceki türbülansa girmemesi iki tarafın da sağduyulu davranmasına bağlıdır.

3 Kasım seçim sonuçları Türkiye'nin önüne yeni bir dönem açtı. Bu dönem umutlarla korkuların aynı pistte dans ettiği günlerin habercisi. Seçmenin verdiği oylarla doğru orantılı olarak herkes AK Parti'ye avans vermeye yaklaşımı içinde. 28 Şubat gibi acı bir tecrübeyi yakın zamanda yaşamının oluşturduğu hassasiyet toplumun bütün kesimlerinde hakim.

AK Parti'yi kuran kadrolar bu tecrübeden doğru sonuçlar çıkardıklarının işaretlerini, Fazilet Partisi içinde bulundukları dönemden başlayarak vermişlerdi. Seçimi takip eden günlerde, bazı medya kuruluşlarının abarttığı "dikkatsizlikler" dışında bu yargıyı tekdüz edecek bir gelişme olmadı. Parlamentodaki muhalefet partisi CHP'nin yaklaşımları ve buna iktidarın cevapları gelecek adına umut verici.

İşte tam bu noktada, hem iktidar, hem muhalefet, hem de diğer sivil ve bürokratik kurumların aynı özeni ülke yararına sürdürmelerinin kaçınılmazlığı ortaya çıkıyor. Yakın zamanda maruz kalan ekonomik krizlerle, sosyal patlamaların eşiğinden dönen Türkiye'nin yeni bir krizlere tahammülü yok. Seçimin demokratik bir çare olarak halkın önünde durması, sosyal patlamaları erteledi. Halkın sandıkta patladığı değerlendirmeleri, doğru analizler olarak önümüzde duruyor. Muhtemel bir siyasi kaosun arkası-

186 HAKANTÜRK

ndan gerçekleşecek ekonomik yıkımın faturası, kimsenin üstlenemeyeceği kadar büyük olacaktır.

AK Parti'ye ve hükümete düşenler

Önceliklerin halkın beklentileri doğrultusunda belirlemek zorundalar. Yaklaşan kışta normal hayatın sürdürülebilmesinin maliyeti düşünüldüğünde meselenin aciliyeti artıyor. Hükümet, temenniler ve vaatler faslını geride bırakıp somut adımlar atmalı. Siyasi önceliklerini halkın beklentilerinin önüne alması, AKP'nin en büyük ve belki de yegane destekçisini küstürmesine yol açacak. Siyasi ve ideolojik açıdan AKP'yi hasım gören kesimler, harekete geçmek için bu desteğin zayıflamasını bekliyor.

Ekonomik rahatlama sağlanabilmesi, siyasi adımlar daha kolay gündeme getirilebilir. Düşünce ve siyaset yapma özgürlüğünün önündeki engeller kaldırılırken, çoğulcu ve katılımcı davranılacağı tahahhüdü hem Genel Başkan Tayyip Erdoğan, hem de Başbakan Abdullah Gül tarafından dile getirildi. Anayasanın parti tüzüğü olmadığı gerçeğinden hareketle, parlamentodaki muhalefetle de beraber, toplumun genelini kapsayan ve tatmin eden bir uzlaşmaya ihtiyaç var. Erdoğan'ın başbakanlığı üzerinde oluşan konsensüsün fiiliyata geçmesi adına sistemin belirleyici özellikleri üzerinde oynamak telafisi zor sakıncalar doğurabilir. Sistemin, kişisel hırslara fedası anlamına gelecek adımlar, ahlak

tabanındaki güveni zedeleyeceği gibi, anti demokratik uygulamalara kapı da açabilir. Bugün olmasa da sonraki zamanlarda ara rejim arayışlarını meşru-laştıracak değişikliklerden kaçınılmalı. Milletvekili seçilebilmenin sınırlarını genişleten 76. Madde ve ara seçimi kolaylaştıran 78. Madde yeniden düzenlenebilir. Ancak başbakanın parlamento üyelerinden atanmasını emreden 109. Madde'yle oynamak başka mahzurları barındırıyor.

Türban konusu

AK Partinin hassasiyetle üzerinde durması gereken diğer önemli konu başörtüsü. Oy aldığı kitlenin sağduyulu ve zaman tanıyan tavrı parti yönetimine de yansıyor. Bu

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 187

aceleci olmayan yaklaşım, ilişkileri sağlıklı bir zeminde oluşması için kaçınılmaz. Fazilet Partisi'nin kapatılması ve iki milletvekilinin siyasi yasağında, öncelikli problemin başörtüsü olması, konunun psikolojik gerginlik ötesinde anlamlar taşıdığını gösteriyor. Anayasa Mahkemesi'nin kılık kıyafetle ilgili iptal kararlarından çok, bu kapatma ve siyasi yasak kararlarına dikkat edilmeli. Mahkemenin kararlarını verirken anayasanın değiştirilemez maddelerin atfı yaptığı gözönüne alınırsa "Yasama organı isterse anayasayı da değiştirir" söyleminin geçerliliği tartışmalı hale geliyor. AKP'nin önde gelenlerinin "Gündemimizde yok ve öncelikli konumuz değil" açıklamalarını başörtüsü konusunda yıllardır sıkıntı yaşayan insanlar da anlayışla karşıladı. Toplum gerginlikle sağlıklı sonuçlara varılamayacağını tecrübelerle öğrendi. CHP'nin tavrı

Yeni dönemin en önemli aktörlerinden biri olan CHP'nin izleyeceği politikalar, kendi geleceği ile birlikte ülkenin sorunsuz bir dönem geçirmesini güvence altına alabilir. Genelde uzlaşmacı duruşlar tercih edilmekle birlikte, yer yer basın ve tabanın zorlamasıyla sert çıkışlara şahit olunuyor. Farklı siyasi projelerin sahibi olarak muhalefetini göstermesi normal. Uzlaşma adına hiçbir eleştiriye seslendirmesinler beklentisine girmek, kaygılar dile getirildiğinde, "BaykaV'm eski alışkanlıkları desperişiyor" suçla-malanna başlamak yanlış. Ancak büyük ekonomik krizler yaşamış, sosyal kaosların eşiğinden dönmüş bir ülkede devleti önceleyip, halkın sorunlarına ve beklentilerine duyarsız kalmak da yanlış. Laiklik başta, rejimle ilgili hassasiyetleri yüksek düzeyde bulunan insanların temsilcisi olması hasabiyle, belirli duruşları göstermesi doğru ve anlaşılabilir. Fakat emekçinin, köylünün yakın tarihin en kötü günlerini yaşadığı dönemde sosyal demokrat partinin seçiminden iktidar olarak çıkmasını iyi analiz etmek gerekiyor. Merkez açılabilir, kitle partisi haline gelmek zannedilenin aksine AK Parti'den ziyade CHP'nin problemi. CHP, "Devlet mi, halk mı?" sorusuna "ikisi birden" cevabını vere-bilmeli.

188 HAKANTÜRK

İki ay geçti

Halkın büyük umut bağladığı seçimler üzerinden iki ay geçti. Sandık, 11 yıl sonra ilk kez tek başına iktidar çıkarmakla kalmadı, aynı zamanda yarım asır sonra iki partili bir meclis yapısı sağladı. Adalet ve Kalkınma Partisi'nin yüzde 34 ile 363 milletvekili, Cumhuriyet Halk Partisi'nin de yüzde 19 ile 178 sandalye çıkarması yönetimde istikrar adına çıkıyı karşıladı. Ancak seçmenin sadece yüzde 41'inin temsil edilmesi başka sorunların habercisi olarak dile getirilmeye başlandı.

Halkın büyük desteğini arkasına alan AK Parti iktidarına muazzam bir kredi verildi. Sözkonusu siyasal çizgiyle asla barışık olmayan medya 4 Kasım sabahından itibaren AK Parti gerçeğini görmezden gelmedi. "Anadolu ihtilali" manşetleri atıldı. "Yağcılık" eleştirilerine rağmen bu tutum değişmedi. Aynı şekilde piyasalar da iktidara olumlu cevap verdi. Döviz ciddi biçimde geriledi, dolar 1,5 milyona düştü. Borsa da 14 bini geçti. Bu göstergeler üzerine uluslararası kredilendirme kurumu Standard and Poors, Türkiye'nin kredi notunu yükseltti.

"Acaba AK Parti'ye iktidar verilecek mi? Sorusunu anlamsız bırakan diğer adımlar da asker ve cumhurbaşkanından geldi. 4 Kasım sabahı Amerika'ya uçan Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök, çok demokratik bir seçim geçirildiğini belirterek "Sonuçlar milletimizin dileğidir. Saygı duyuyorum" dedi. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, demokratik bir seçim geçirildiğini belirterek "Sonuçlar milletimizin dileğidir. Saygı duyuyorum" dedi, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, demokratik teamül gereği milletvekili olmayan AK Parti lideri Recep Tayyip Erdoğan'la istişare ettikten bir gün sonra partinin ikinci adamı Abdullah Gül'ü hükümeti kurmakla görevlendirdi. Gül de sayısal üstünlüğün verdiği rahatlıkla kısa sürede Bakanlar Kurulu'nu Köşk'e sundu ve kabine Meclis'ten güvenoyu aldı.

Öte yandan CHP lideri Baykal ile Erdoğan arasındaki karşılıklı ziyaretler de iktidar muhalefet ilişkilerinin bahar havasının uzamasına yönelikti. Baykal, yapıcı muhalefet

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 189

yapacağının işaretlerini vererek, Erdoğan'a Türkiye'nin Avrupa Birliği perspektifinde Erdoğan'la birlikte hareket etmeyi önerdi.

Erdoğan'a başbakan protokolü

Olgunlukla karşılayan sadece iç mekanizmalar değildi. AKP iktidarı Avrupa ve Amerika'dan da hüsnü kabul gördü. ABD Başkanı Bush, Gül'ü Ocak ayında ülkesine davet ederken Avrupalı liderler de Tayyip Erdoğan'ı başbakan

protokolüyle karşıladı. Batı medyası AKP'nin kimliği konusunda ikiye ayrıldı, kimi "İslamcı" derken, kimi de "Müslüman demokrat" tanımını tercih etli. Erdoğan, 12 Aralık'ta Kopenhag'la tarih verilmesi için aralarında Londra, Paris, Berlin ve Roma'nın bulunduğu 15 AB ülkesinin 14 ünün başkentide sıcak karşılandı.

Türkiye'nin 27. Başbakanı olan Gül'ün iç ve dış çevrelerce "ılımlı, hoşgörülü" bir lider olarak karşılanması, Meclis Başkanlığı'na aday olan Bülent Arınç'ın 12 Eylül'den sonra ilk kez ilk turda seçilmesi büyük rahatlama meydana getirdi. Daha önce günlerde kamuoyu klasik ayak oyunları ile meşgul ediliyor, küçük hesaplar, pazarlıklar ve polemiklerle günler harcanıyordu. Uzun süreden beri bu kısır döngüden çıkıldı. Gerçek gündem olan yoksulluk ve yolsuzluk iktidar ve muhalefetin ortak ajandasında ilk sırayı aldı. Bildik görüntüler

Türkiye'de bahar havası esmeye başlamıştı ki birden bire "eski" konulara yeniden dönuverdük. Cumhurbaşkanı Sezer ve eşinin yurt dışı gezisiyle başörtüsü sorunu depreşti. Meclis Başkanı Bülent Arınç protokol kuralları gereği uğurlamaya başörtülü eşi Münevver Arınç'ı da getirmişti. Sezer tepki göstermemişti ama rahatsız olanlar vardı. Arınç'ın adaylığı esnasında bu konuyu gündeme gelmesine içerliyerek kullandığı "inadına adayım" sözü, frak giyerken sarfettiği "alışacağız, alışacaklar" ifadesi manşetlere taşındı.

Hava birden elektriklendi, sanki zaman durmuş beş yıl önceye geri dönüşmüştü. Sanki Refahyol dönemi hiç yaşanmamıştı. Televizyonlarda yine iki cephe laiklik ve din eksenli tartışıyor; Yargıtay türbanı "laikliliğe direnişin sim-

190 HAKANTÜRK

gesi" şeklinde nitelendiriyordu. Asker, Meclis Başkanı'nın ziyaretini üç dakika ile sınırlandırıyor. 1997 - 2002 arası aslında kimseye bir şey kazandırmadı. Ne "İslamcı" olarak tanımlanan siyasal akım, ne de "laikler" zaferle çıktı. Ülke ağır ekonomik krize girerken başta zamanın Genelkurmay 2. Başkanı Çevik Bir olmak üzere postmodern müdahaleyi yapanlar mevcut durumdan hoşnutsuzdu. 28 Şubat uygulamaları sivil ve dini alanı alabildiğine daraltırken, aşırı laik uygulamalar da o dönemin siyasi aktörlerini halkın nezdinde bitirmişti.

28 Şubat mı asla!

Siyaset bilimciler, sosyologlar, aydınlar yani hiç kimse 28 Şubat sürecinin bir daha tekrarlanmasını istemiyor. Ama her iki tarafı da sağduyu konusunda uyarmaktan da kaçınmıyor. Atatürkçü kesimin önde gelen kalemlerinden Prof. Dr. Toktamış Ateş, 28 Şubat gibi bir sürecin yeniden yaşanmaması için AKP'nin radikal unsurlara teslim olmamasını isterken, Prof. Dr. Ümit Meriç Erdoğan'dan gelen milletvekilliği teklifini başörtüsünden dolayı nazikçe reddettiğini anlatıyor.

Refahyol döneminin bakanlarından Gürcan Dağdaş, türbanın AKP'nin önceliği değil 'de facto' konusu olduğunu söylerken, Doç. Dr. Nuray Mert ise sorunu tarihsel ve psikolojik komplekslerimize bağlıyor. Gazeteci - yazar Taha Akyol da Kennedy'nin "Amerikan birliğinin temelinde karşılıklı ödünlerle uzlaşma vardır" sözünü hatırlatıyor. Asker ne düşünüyor?

Askerin nabzını iyi tutan isimlerden Fenerbahçe eski Başkanı Ali Şen, "Ordu içinde bekle göre" diyenler şimdilik görüş ayrılığı içerisinde"derken, Stratejik Araştırma Merkezi Başkan Yardımcısı Faruk demir'e göre ise asker de AK Parti iktidarına avans veriyordu.

Yeni Türkiye Partisi'nden Ali Fatinoğlu, bir daha 28 Şubat yaşanacağına ihtimal vermezken MÜSIAD Başkanı Ali Bayramoğlu, "Bu korkuyla yaşayanlarda hiçbir cesaret olamaz" diyor. Şahinler Holding Yönetim Kurulu Başkanı

R.TAYYİP ERDOĞAN KİMDİR? 191

Kemal Şahin de ülke kalkınmasının herkesin rolünü iyi oynamasına bağlı olduğunu belirtiyor.

Türban meselesini dayatma ya da oldu bittiyle halletmek mümkün değil. Geçmişte çıkarılan yasa ve tüzükler Anayasa Mahkemesi'nden dönmüştü. Çözümün yolu büyük bir uzlaşıydı. Bazı bakanların anayasada yapılacak değişikliklerle öğretim önündeki engellerin kaldırılabilmesi düşüncesi derhal reaksiyon görünce geri adım atıldı. Bu kez imam hatip ve ilahiyat için uygulanabileceği belirtildi. O da tepki görünce konu "demokratik reform" paketinden çıkarıldı.

Anayasanın 109. Maddesi

Sorun sadece türban değildi. Türkiye'de ilk kez uygulanan başbakanlık ile genel başkanlık ayrımı bugüne de sıkıntı doğurmadı. Ancak Erdoğan'ın en kısa sürede o makama geçmek için can attığı da gözden kaçmıyor. Erdoğan, ilk günlerde anayasanın 109. maddesini gündeme getirince Cumhurbaşkanı Sezer'in "Kişiye özel yasa olmaz" çıkışıyla geri adım atmıştı. Ancak, Avrupa seyahatinde gazetecilerin ısrarlı soruları üzerine aynı görüşünü yineledi ve "faş çatlasa bir ay içinde" başbakan olabileceğini kaydetti.

AKP yönetiminin Erdoğan'a başbakanlık yolunu açmak için bu yolun benimsendiği anlaşıyor. Anayasanın 109. maddesi, cumhurbaşkanının başbakan olarak Meclis üyelerinden birini görevlendirebileceği hükmünü getiriyor. Erdoğan, bu maddeye (seçimden birinci çıkmış partinin genel başkanı) ibaresinin de eklenmesini isterken, bunun antidemokratik olmayacağını, parlamenter sistemi zedelemeyeceğini savunuyor. Seçimden önce başbakanlık konusunda sorun çıkarmayacağı taahhüdü veren Erdoğan, halkın AK Parti'ye verdiği oyların düşünüyor. Yasal engellerin bütünüyle kaldırılmasını istiyor.

Özellikle hükümet programında yeni bir anayasa yapılmasına yer verilmesi muhalefeti ayağa kaldırdı. CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, Meclis kürsüsünde, "Bununla ortaya çıkılması Türkiye'yi birden bire geçecek, rejim tartışmalarını gündeme getirecek, siyasi sorunları tahrik edecek bir anlayışın işareti olarak görüldü" şeklinde çıkıştı. Geniş

192 HAKANTÜRK ,

bir konsensüs ve toplumsal uzlaşma isteyen böylesine büyük bir çalışmanın sayısal çoğunluğa güvenerek tek parti tarafından çıkarılması Türkiye'yi yeni gerilimlere itmesi kaçınılmaz.

Kaynaklar

M5 Avrasya Defence&Strategy, SHOW Haber Aktüalite Dergisi Panorma Aylık Aktüalite Haber Dergisi, Tempo, Aktüel, Aydınlık, Aksiyon Platin Aylık Ekonomi ve Aktüalite Dergisi, Ekovitrin Aylık Ekonomi Dergisi Hasan Pulur, Milliyet, Ertuğrul Özkök, Hürriyet, Hakan Yiğit, Habertürk Alaaddin Demirtaş, Komplo Teorileri, Abdullah Muradoğlu, Yeni Şafak Mehmet Kamış, Aksiyon, Orhan Pala, Platin, Fikret Akfırat, Teoman Alili, Aydınlık, Adnan Öksüz, Aksiyon, Hülya Genç Sertkaya, Platin Mehmet Yılmaz, Abdulhamit Bilici, Aksiyon , Yusuf Özkan, Habertürk, Neşe Banu, Nisan Yağmuru, Halim Yağcıoğlu, HAKANTÜRK, Asrın Operasyonu, (Paket Kenya'da Kapatıldı) , Cevat Örnek, Gülten Dikenden, Ersal Yavi, Batırılan Bir Ülke Nasıl Kurtarılır?, NUTUK Alper .Görmüş,, Kürşat Bümin, Aktüel, Altemur Kılıç, Türkiye Gazetesi Selçuk'Tepeli; Aktüel, Nedret Ersanel, M5 Avrasya Savunma Strateji Ami Horowitz, National Review,İbrahim Karayeğen, Bülent Korucu, Aksiyon Nejat Esleri, Emekli Tuğgeneral, Murat Çelik, Star Gazetesi, Göksel Özköylü CNN Türk , Halil İbrahim Gök Yeni Şafak.